

Costea Ioan

**Călugărul Sofronie de la Cioara
între
Intermarium și globalizarea ortodoxiei**

**Editura Gutenberg Univers
Arad 2020**

Costea Ioan

**Călugărul Sofronie de la Cioara
între
Intermarium și globalizarea Ortodoxiei**

Firi și fapte recuperate în conjecturi și povești
confruntate cu contextul istoric și cu coeziunea internă a poveștilor

Editura Gutenberg Univers
Arad, 2020

ISBN 978-606-675-256-5

Tiparul executat la
Tipografia Gutenberg Arad
Calea Victoriei, nr. 41
Tel.: 0257 254 330; Fax: 0257 254 339
e-mail: ntp@gutenbergarad.ro

CUPRINS

Capitolul I.....	5
Unirea principatelor din 1838 și alianța cu Polonia au fost rânduite de pe vremea călugărului Sofronie de la Cioara	5
Concluzie.....	30
Capitolul II	32
Sofronie de la Cioara a colonizat Rusia cu „sârbii valahi” din Arad	32
De ce nu cunoaștem marile fapte ale lui Sofronie?	32
Sofronie de la Cioara este unul și același cu „Vierșanul” și cu eroul eliberării principatelor de sub turci în 1769	34
Sofronie și sârbii care au plecat în Noua Serbie.....	35
Comunitățile valahe din nordul Pontic identificate de sociologi din dispozițiile lui Ion Antonescu	39
Identificarea Arhimandritului Sofronie din Cioara cu Arhimandritul Sofronie de la mănăstirea ridicată de coloniștii din Noua Serbie-Rusia	41
Prin relațiile de excepție cu Ecaterina II a Rusiei, Sofronie a intrat în Genealogia Cantacuzinilor	44
Sofronie din Cioara a făcut parte din planul lui Potemchin de extindere a ortodoxismului în lume	47
Gândirea lui Sofronie de la Cioara se află în <i>Ultimatumul</i> de la Deva și în scrieri atribuite de Nicolae Iorga lui Vartolomei Măzăreanu	50
Sofronie de la Cioara, episcopul unit Grigore Maior și Iosif II au organizat <i>Răscoala lui Horea</i> , pentru <i>exterminarea ungarilor</i>	55
Planul lui Hitler de omogenizare etnică s-a inspirat din planul altor trei nemți: Iosif II, Frederic II și Ecaterina II	59
Sofronie a operat sub identitate falsă, protejat de ruși	61
Regimentele „valahilor sârbizați” au primit în Rusia numele celor din Arad.....	63
Primii husari ai tuturor împărățiilor au fost valahi, nici sârbi, nici unguri, așa cum s-a crezut	66
Posibilitatea valahilor de a-și sârbiza numele a îngreunat catolicizarea sufletului.....	69
A cere românilor să devină greco-catolici ca să devină capitaliști este ca și cum i s-ar cere lui Max Weber să-și redefinească criteriile.....	71

Sofronie a lăsat românilor îndemnul de a se asocia cu polonezii, pentru că singuri rămân niște bieți coloniști în dușmănie cu alți coloniști 72

Capitolul III

Occidentalii mint cu atât tupeu și cu atâta plăcere încât intelectualii români, necrezând că se poate minți așa, le caută și le găsesc justificări 75

Capitolul IV 84

Proiectul nemților de exterminare a ungarilor cu mâna valahilor pentru a coloniza în locul lor germanii catolici (Răscoala lui Horea: un „blitzkrieg” cu uniști) 84

Capitolul V 98

„De frig să mori lângă colibă” 98

Capitolul VI 104

Viziunea uniților (greco-catolicilor): a Daciei sau a Unirii Principatelor - o viziune a ispitelor, a ispitirilor și a amăgirilor - 104

Capitolul VII 114

Sofronie de la Cioara (răscoalele iscate pentru globalizarea ortodoxiei) 114

Răscoala lui Horea și Sofronie 118

Sofronie aka Popa Hagi Crișănuț zis și Crinu 120

Aromânul Dimitrie Eustatievici 125

Horea și Salis au fost frați gemeni 127

Zalizniak - Zelinsky - Salis 132

Horea Mora 151

Sofronie: strategul Răscoalei lui Horea 155

Sofronie a răsculat prin Salis țărani din Cehia/Boemia 160

Scopul exterminării maghiarimii prin Răscoala lui Horea 169

Iosif II sau prietenul meu țarcovnic 170

Popii uniți s-au unit și cu călugării 170

Grigore Maior sau iezuitul din alt sat 175

Sofronie a provocat răscoala valahilor-greci din 1769 din Moskopole și din toată Grecia 189

Asan și Horea 194

Împotrivirile lui Sofronie la autodeterminare 199

Bibliografie 202

Capitolul I

Unirea principatelor din 1838 și alianța cu Polonia au fost rânduite de pe vremea călugărului Sofronie de la Cioara

Sofronie a fost un călugăr din Cioara/Săliștea - Alba.

- Cine sunt călugării?

Călugării pun în evidență o caracteristică a noastră, a valahilor: împotrivirea explicită la autodeterminare. Celelalte etnii nici nu concep să se manifeste cu indiferență la autodeterminare, decum să se împotrivească.

Noi suntem contra.

Din cauza asta ne-a reproșat Karl Marx că suntem contrarevoluționari.

Da, Marx a avut dreptate, sufletul românesc, profund, se află într-o dispută cu spiritul. Greu de explicat filozofic.

- Cine sunt călugării?

Eu nu am obținut niciodată un răspuns lămuritor.

Dacă am cere o explicație, am forța un răspuns precipitat, obținând o suprapunere a călugărilor peste preoții ortodocși. Cum nimeni nu i-a întrebat ce părere au despre aceasta, nici pe unii nici pe ceilalți, trebuie să admitem că diferența categorică a rămas neexplicitată. Nu o să explic diferența asta eu, aici, dar o să fac în așa fel încât să fim cât de cât de acord cu diferențele esențiale dintre călugări și preoții ortodocși:

- călugării sunt atemporali, sfidând autodeterminarea, iar preoții ortodocși au început să fie tot mai autodeterminiști, adică tot mai implicați în administrație și în viața cetății,

- tunurile lui Bucow au distrus în 1761 mai multe mănăstiri (de călugări), dar eu nu știu să fi distrus vreo biserică ortodoxă.

Nicolae Iorga a scris despre călugării Visarion Sarai și Sofronie cuvinte de ocară:

*Apăru în Ardeal, ca tainic vrăjitor pentru
oamenii legii celei drepte, o ciudată viință
sârbească, mergând din sat în sat, călare
pe un asin, ca Mântuitorul (...) se*

*recomanda ca inspirat de Maica Domnului (...)*¹.

*(...) Sofronie de la Cioara, un vrăjitor al acestei țărâni mistice, care nu putea să admită o religie pur raționalistă, birocratică și administrativă (...)*²

Nicolae Iorga și apoi David Prodan le-au reproșat călugărilor practicile mistice, iraționalul și contrapunea credinței lor religiile. Credința nu poate fi rațională; aia nu-i credință. Credința fără superstiții nu-i credință, ea decade la nivelul religiei.

Dacă acceptăm că evul mediu modern a început la noi, la valahi, odată cu occidentalul bubuit al tunurilor lui Bucow din 1761, constatăm că evul mediu modern occidental s-a impus violent, și, deci, trebuie să vedem în solitudinea călugărilor o atitudine contra. Contra cui? Contra autodeterminismului, adică contra celor care le-au distrus mănăstirile, adică acele receptacole în care solitarii călugări își socializau relația suprarățională, nedeterminantă, cu Dumnezeu! Atât de solitară!

- „Aiasta ba”, spune călugărul, mereu cu traista-n băț și patul subsuoară! Tunurile lui Bucow au găsit în călugări dușmanii autodeterminării, iar dacă nu am înțeles asta până acum, de acum nu ne rămâne altceva de făcut decât să constatăm că asta-i diferența. Ne inspiră și acțiunile lui Cezar contra druizilor, călugării celților. Celții au fost un fel de valahi³, din familia valahilor, iar druizii au fost foarte asemănători călugărilor noștri. Cezar a vrut să-i distrugă pe druizi, iar Bucow a vrut să-i distrugă pe călugări. De ce?

- Pentru că afuriseau!

- Elitele nemților au purtat o frică jenată, jenantă și amuzantă față de afurisenie, în continuarea unui complex față de civilizația celților și a valahilor, un complex în care i-a băgat naturațea civilizației peste care au venit ei, gunoind, un complex asupra căruia voi reveni. Au și dat un ordin de ăla nemțesc, tare amuzant, prin care își obligau funcționarii să nu mai permită preoților și călugărilor ortodocși să afurisească: „să nu mai afurisească”! Cum poate fi îndeplinit un astfel de ordin idiot?!

¹ Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, VII, *Reformatorii*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 194. Se referă la Visarion Sarai, despre care s-a aflat relativ ușor că a fost valah, nu sârb, nu bosniac, cum îl face Iorga cu rea-credință.

² Idem, pg. 203.

³ Nu noi, valahii, suntem un fel de celți, ci celții sunt un fel de valahi, pentru că și catharii și albigenzii au fost un fel de bogomili.

Dintr-o afursire nu se moare, afurisenia agață și deșiră!
Deci, călugării reprezintă nucleul sufletului românesc.

Bucow nu a distrus cât
a anticipat pentru că
sufletul nu poate fi
distrus cu tunurile,
călugării au casa unde-i
patul, iar patul lor se
află în pătura de
subsuoară. Călugărul
care plânge după un
acoperiș nu-i călugăr.
Scorburi de fag

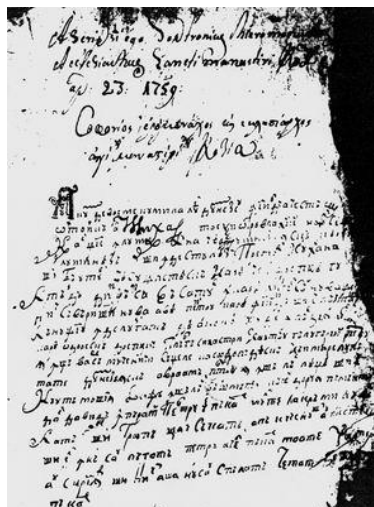
(missieni), peșteri, bordeie, colibe ... Deci, tunurile au dus la diseminarea „spiritului călugăresc”; tunurile au tras în mănăstiri extraordinar de materiale, dar complet golite de conținut. Călugări-și luaseră zborul, ca berzele atunci când soarele mizea pe tunurile înrourate și fumegând din țeavă.

Risc să supăr, dar merită, întru mântuirea sufletului valah: călugării valahilor nu derivă din ortodoxism (poate că nici din creștinism), ci din bogomilism, mult - mult mai vechi! Vechimea asta, călugărească, ne apropie de cele pe care le-am pierdut: viața tihnită, cumsecădenia, cuviințioșia, scrierea runică, tehnologiile cu care au fost stăpâniți munții și mlaștinile, holdele de mei, turmele de oi și nomadismul. Pe pământ cu turme, iar sub pământ cu tunelele aurarilor, legate cu hude (împrejmuite) de lumina de sus.

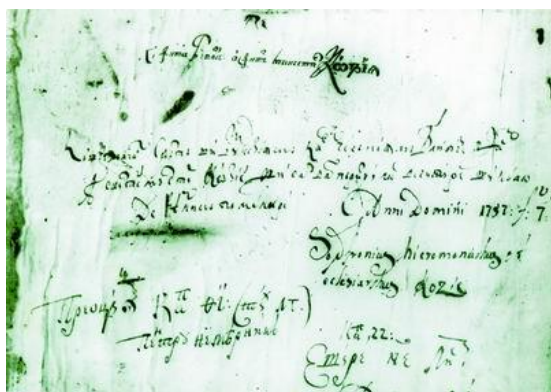
Deci, de la bogomili li se trage valahilor împotrivirea la autodeterminare și la valorile materiale; de aici derivă și disprețuirea fățișă a valorilor (morale) derivate din materialism.

Călugării valahi, Visarion Sarai și Sofronie, „iconarii ruși” și preotul ortodox Nichifor Balomireanu au fost cei care i-au adus pe autodeterminiști la exasperare. Autodeterminiștii i-au blamat, pe Visarion Sarai că era prea slab, iar pe Sofronie că prea era trupeș! Nicicum nu era bine!

Nu poți dovedi că nu ești nebun, dacă serviciile răspândesc că ești nebun, așa cum nu poți dovedi că Sofronie știa să scrie, atunci când un istoric ca Nicolae Iorga își formulează rezervele în scris⁴. Mișelești insinuări! Dar, cu toate astea, iată că istoricul Florian Dudaș a publicat trei documente, care dovedesc nu numai că Sofronie știa scrie, ci și că cunoștea (scris-citit) nu numai în chirilice ci și în latină și în greacă, cu un firesc și cu o îndemânare susținute de duct și de înșiruire. Manuscrisul din dreapta a fost scris de Sofronie pe o Biblie, la Cozia, 1759.

Se știe că la Cozia, în 1737, se aflau și niște „cătane ungurești”, în supravegherea diversiunilor declanșate de turci în Ardeal în preajma campaniei de instalare a lui Iosif Rakoczy II ca principe al Ardealului și Rege al Ungariei; Iosif Rakoczy II a fost fiul lui Francisc Rakoczy II, fostul „principe al curuților din 1711”. Poate că soarta românilor ar fi fost alta dacă Iosif Rakoczy nu ar fi murit la Cernavodă, otrăvit, în toiul campaniei (1739). O ipoteză se naște legată de această succesiune cronologică dar și de testamentul și legăturile lui Francisc Rakoczy II cu polonezii, cu Augustus II (rege al Poloniei), cu Elzbieta Sieniawska și cu

Petru cel Mare: poate că Sofronie, născut în 1710, se afla la Cozia și în 1736-1739. Mărturisesc aici că – obsedat fiind ca moț/curuț de soarta lui Francisc Rakoczy II și de a urmașilor lui – am căutat și caut în permanență diversiunile specific turcești declanșate în Transilvania de oameni din Muntenia cu

⁴ Nicolae Iorga, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, vol. I, Ed. Saeculum, Buc. 2009, pg. 436-437:

„E sigur că legăturile politice ale lui Sofronie erau știute și ținute de acest tânăr (Dimitrie Eustatievici, n.a.), care-i redacta și actele, călugărul însuși fiind de o cultură inferioară”!

câțiva ani înaintea războaielor cu austrieii. Cozia a fost se pare un centru care a declanșat astfel de diversiuni.

Istoricul Florian Dudaș prezintă și documentul care dovedește că Sofronie știa scrie în chirilice, deoarece s-a aflat în corespondență (1768-1769) cu celebrul stareț Paisie Velicicovski, de care ne putem agăța în căutarea unor ramificații ale acelor tainice cărări⁵ ale călugărilor.

Călugărul ortodox Visarion Sarai, atât de blamat și de minimalizat de Nicolae Iorga și de David Prodan, scria și vorbea în latină, existând martori de la întâlnirea lui din Săliște de Sibiu cu ... cu Inochentie Micu Klein și cu autoritățile austriece.

De ce au fost și de ce sunt minimalizați?!

Consider cunoscute faptele cu atitudine ale lui Sofronie până în momentul în care a negociat cu Bucow (Sibiu, 1 mai 1761). Discuția Bucow-Sofronie a fost calmă. Se știe și ce și-au spus. Sofronie l-a mituit pe Bucow cu „o ștufă bogată de aur (...) Acest amănunt îl retace însă generalul”; ca moțu nu l-aș fi divulgat pe Bucow dacă nu l-ar fi dat în gât Silviu Dragomir⁶.

Pe vremea lui Sofronie, Transilvania încă mai realiza 80% din necesarul de aur al Europei și 1/3 din aurul lumii⁷! Este cert că Sofronie „nu a ezitat să strângă steagurile și să-și împrăștie cetele”, oferind „ramura de măslin, a păcii”, în formulările fermectoare dar nu și adevărate, oferite de Silviu Dragomir⁸. Atitudinea aceasta pacifistă a lui Sofronie l-a infuriat pe Nicolae Iorga pentru că – susține el – Sofronie i-ar fi lăsat pe ardeleni cu năzuințele neîmplinite ... ce formulare răutăcioasă și arbitrară, de parcă altcineva i-ar fi putut lăsa pe ardeleni cu servitoare și cu lingura la gură.

Avem o imagine idilică: Bucow cu Sofronie stând la masă ca oamenii! Măi, să fie!

Cert este că la câteva săptămâni după plecarea lui Sofronie într-o direcție necunoscută, tunurile lui Bucow au început să bubuie.

De ce a abandonat Sofronie lupta?

- N-a fost tocmai o luptă. Este lesne de realizat că tulburările provocate de Sofronie în estul Imperiului habsburgilor au făcut parte dintr-o **diversiune comandată**, în contextual *Războiului de șapte ani* în

⁵ Florian Dudaș, *Cărți rare*, Sub egida: Bibliopola Transsilvanica, Oradea, 2017, pg. 246 și următ.

⁶ Silviu Dragomir, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, Vol. II, pg. 217.

⁷ Paul Lendvai, Ungurii, Ed. Humanitas, Buc., 1999, pg. 71-72.

⁸ Silviu Dragomir, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, Vol. II, pg. 243.

care Prusia lui Frederic II era atacată consistent și cu toate forțele din sud de habsburgi, din est de Rusia, din nord de Suedia și din vest de Franța.

Cine i-a angajat lui Sofronie diversiunea din Transilvania?

- Frederic II, împăratul Prusiei.

Este evident că n-avea cine altcineva, în contextul parteneriatelor din războiul în desfășurare. Evident că angajarea lui Sofronie s-a făcut prin turci, prietenii lui Frederic II și prin britanici, care s-au moșmălit mult până să sară consistent în ajutorul lui Frederic II, atacat din toate părțile. Așa ne putem explica faptul că Sofronie a scăpat cu viața, atitudinea împăciuitoare a lui Bukow, plecarea lui Sofronie, comercializarea de mercur cu turcii⁹ etc. Nu de români i-a fost teamă lui Bucow ca să-l elimine pe Sofronie ci de amenințarea lui Frederic II. Este ușor să ne închipuim că Sofronie i-a sugerat lui Bukow:

- Dacă te-atingi de mine turcii năvălesc din Muntenia în Ardeal și din Bosnia în Ungaria, și vezi că Maria Terezia nu prea are chef să disloce trupe de pe frontul din Prusia și nici nervi suficienți să-ți suporte ție poliția asta politică pe care nechibzuința te face să o faci „pi-cilea”.

Încingerea disputelor pe considerente religioase și pe cele de „renaștere a conștiinței naționale”, cu scopul dislocării de trupe din frontal principal spre periferii, a fost și este o tactică. De data asta am surprins diversiunea Frederic II - Sofronie. Nu a fost prima diversiune a lui Sofronie, pentru care sigur a fost finanțat, așa cum aflăm de la Banul Mihai Cantacuzino, care a scris despre Sofronie:

Decorat cu crucea de aur de țarina
Ecaterina a II-a, moare la 1776 (...)

În Genealogia Cantacuzinilor de banul
Mihai Cantacuzino avem informații foarte
importante despre activitatea acestui
Sofronie în Țara Românească. Participă
active ca egumen la Vieroș, împreună cu
Damaschin, egumen la Argeș (...) la

⁹ Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, Vol. I, pg. 240. Silviu Dragomir prezintă informația asta cu rezerve foarte mari, mai mult ca un blam al austrieilor, dar, având în vedere pragmatismul teribil al călugărului, nu pot ignora că lui Sofronie i-a stat prea la îndemână mercurul produs cu atâta naturalețe și eficiență de zlătneți, pe Valea Ampoiului, ca să nu-l pună în mișcare, pentru a strânge banii necesari susținerii demersurilor sale. Laud naturaleța producției de mercur de pe Ampoi și pentru că, după preluarea producției de austrieci, aceștia au făcut imediat un centralism, o uzină și au omorât tradiția și producția, falimentând ceea ce era ca un dat al naturii. Nemți contra celți (velși, vlahi)!

războiul rușilor contra turcilor din Țara Românească, fiind colaborator intim al banului Pîrvu Catacuzino. Dă ajutor banului Pîrvu pentru eliberare, „strângând voluntari” sub steagul lor dintre numeroșii emigranți transilvani, pe care i-au adus în țară; iau parte la ocuparea Bucureștilor și la alungarea turcilor din capitală (noiembr. 1769) și din vestul țării, cu gândul să treacă și în Transilvania cu „voluntirii” săi ostași. Acești refugiați îi aflăm și în regimental românesc de husari al colonelului Răducanu Cantacuzino, în care „erau tot aleși tineri voinici: rumâni, moldoveni, ardeleni”, care „în războaiele cu turcii multe vitejii au arătat”. În lupta de la Silistra din 1773, îi bat pe turci luându-le 12 tunuri. Boierii munteni mai relevă și alt merit al acestor clerici emigranți: „În corespondențele noastre cu împărăteasa (Ecaterina), spre a face cunoscut dorința și aplecarea țării, ne-au slujit doi arhimandriți, Argeșanul și Vieroșanul, care au dobândit și decorații împărățești (crucea de aur). cf. Genealogia citată, p. 459¹⁰

Deci, Sofronie a servit ca diversionist sub mai mulți împărați, dar servind interesul național tăcut și atât de discret încât abia am aflat 10%. Habsburgii, spre deosebire de alții, au folosit o astfel de tactică cu un cinism întrecut numai de frecvența și indiferența în frângerea unor destine care s-au antrenat cu sinceritate în astfel de lupte ... provocate. Îmi vine în minte *Supplex Libellus Valachorum*, diversiune inițiată de împăratul habsburg Leopold II cu episcopul greco-catolic Iona Bob:

**(Nicolae Iorga, n.a.) relevă că, după
moartea lui Iosif a II-lea, viitorul împărat,
Leopold, nemulțumit și el de grofii
maghiari, „îndeamnă pe țăranii din**

¹⁰ Ștefan Meteș, Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX, Ed. Științifică, Buc. 1971, pg. 155-156.

Ungaria să se ridice împotriva nobililor, deci să reia revoluția lui Horia”, de data aceasta cu „proclamații tipărite” „într-o tipografie secretă”. Numai sfârșitul lui grabnic a împiedicat repetarea evenimentelor de la 1784.¹¹

Să n-avem vorbe: diversiunea lui Leopold II a constat în asmuțirea românilor împotriva ungarilor. Comentariile sunt de prisos. Ionel Opreșan este mintea cumsecade dar ageră, de care aveam nevoie pentru reeditarea lui Hașdeu și pentru publicarea unor valori culturale aflate în pragul uitării totale. Ionel Opreșan seamănă tot mai mult cu Hașdeu: se miclește, dar crește-n zâmbet. Ionel Opreșan își pregătește mântuirea punându-se rău cu dracu! Câte nu ne-ar mai fi scris din propriile frământări această delicatețe pământeană dacă nu l-ar fi acaparat Hașdeu! Și pe cine nu a acaparat acest geniu mistuitor!

Deci, demersul intelectualilor greco-catolici din 1790-1792 a fost, de fapt, o diversiune, organizată, evident, de Leopold II și episcopul greco-catolic Ioan Bob (1739-1830). Ioan Bob - episcop în perioada 1782-1830 - a reușit să-i atragă în construcția memoriilor pe vestiții intelectuali greco-catolici (asta după ce-i persecutase, îi umilise și îi alungase în fel și chip și pe unde-a vrut). Conservatorul și obedientul episcop Ioan Bob s-a întrecut în simularea de acte de bravură, de curaj și de renaștere națională, exact numai în perioada indicată de Leopold II. Împărat! Atitudini fără fapte. Înseamnă demagogie. Demagogia ardelenescă are-n ea ceva tare urât! Atât ca aspect cât și ca miros: o nădușeală, un acru ardelenesc, din bilgărele și din nădragii cu „căcău”. Descumpănitoare sunt, cel puțin pentru mine, elogiile și omagiile deșănțate aduse de intelectualii ortodocși, Nicolae Iorga și David Prodan,

¹¹ Ionel Opreșan, în introducerea la *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, pg. 26. Informația oferită de Ionel Opreșan este dublată și, deci, confirmată de Paul Lendvai (Ungurii, pg. 198-199): {*Împăratul* (Leopold II, n.a.) *i-a trasat superagentului său* (Martinovics, n.a.) *sarcina de a instiga pe ascuns populația rurală împotriva latifundiarilor, pentru a preveni pericolul unei agitații naționale patronate de nobilii unguri. Martinovics trebuia să angajeze și colaboratori pentru acest proiect secret* (subl. nost) (...) *Leopold II nu a mai putut să-și realizeze însă planurile privind schimbarea la față a Ungariei, planurile ascunse și întortocheate, elaborate de un „stat major secret de colaboratori”. El a murit pe neașteptate la 1 martie 1792*}. Nu pot exista dubii: episcopul Ioan Bob a făcut parte din acel ”stat major secret”, menit a contracara acțiunea nobililor unguri, care, vorba între noi fie, numai de revoluții democratice n-au dat ei dovadă vreodată. Lor le-a plăcut feudalismul; eventual camuflat cu democrație.

acestui demers al intelectualilor greco-catolici, înmânat acestora de împărat cu o evidentă părtinire și cu un scop evident: Nicolae Iorga și David Prodan au întrecut măsura decenței în laude aduse demersului greco-catolic! Straniu, penibil și imatur din moment ce, așa cum vom vedea, diversii realizatori de Sofronie în sprijinul lui Frederic II - pe care tocmai am devoalat-o - aceiași istorici, Nicolae Iorga și David Prodan, îi ascund faptele și-i disproporționează atitudinile sau îi ascund atitudinile de fapte sau, cel mai des, faptele de persoană!

Se știe că după 1761, Sofronie a ajuns în Muntenia, la mănăstirile de la Cozia, Vieroși¹² și Curtea de Argeș. Până atunci demersurile lui de unificare a principatelor au constat în fapte implicite, în pregătirea terenului, în tatonări, în distribuirea de idei, dar de aici au început acele fapte care au avut ca atitudine explicită realizarea alianțelor pe baza cărora să se poată iniția o UNIRE traică a principatelor.

Alianțele inițiate de călugărul Sofronie de la Cioara.

Suntem în 1769:

Sofronie realizase ca nimeni altul până la el că unirea principatelor nu poate fi făcută fără eliberarea de sub turci și fără o alianță prealabilă cu slavii din jur.

În 1769 Polonia - numită Confederația polono-lituaniană - se învecina cu Transilvania și Moldova.

Sofronie a ținut o confederație a principatelor cu Confederația polono-lituaniană și cu slavii din jur. Sofronie a configurat o alianță pe un spațiu DINTRE TREI MĂRI. Marea Baltică - Marea Neagră - Marea Mediterană¹³! Ce alternativă teribilă pentru România de azi! Și cât de

¹² Nicolae Iorga nu numai că ascunde pe Sofronie de faptele lui, atribuindu-le altora sau adesea lăsându-le în neant, ci folosește și altă metodă menite a-l pierde atenției. În *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, vol I, pg. 446, Iorga scrie despre Sofronie că oarecum îi era în fire să facă tulburări sociale (nespunând în ce ar fi constat acestea și în „Țara Românească”) și totodată îl identifică și îl localizează aici, în Țara Românească: „Dar încă din 1769 rușii erau în Principate, unde stătura până la pacea din 1774 (...) se dădu de lucru lui Sofronie, care ajunsese, când agitatorul Damschin era egumen la Argeș, și el egumen la Vieroși”. În *Istoria românilor*, VII, Reformatorii, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 217, Iorga relativizează informația referitoare la Sofronie, trimițând-o la subsol (nr. 9) și formulând-o ca să ... ca să ni se pare că am citit cândva altceva despre Sofronie: „Și aici egumenului de Vieroși se zice Sofronie”. În fața atâtor date însăilite de Iorga apuci poate să te întrebi, dacă mai ai timp și răsuflare: „oare cine-o fi și acest Sofronie”? Dar, deasupra tuturor acestora, Iorga a manipulat dar a și scris de așa manieră ca unul ca mine – aplecat insistent pe text – să nu-i prea poată replica mare lucru; scrie ca să nu i se poată reproșa că nu a scris. Nu, nu l-a plăcut pe Sofronie. Nu l-a plăcut nici pe Visarion Sarai. Nu! Ce ne facem când opera lui devine o obligație.

¹³ A se vedea că mai târziu, partea estică a acestui spațiu, dintre M. Neagră și M. Baltică, a fost numit Pale. Aici a fost un spațiu favorizant pentru evrei (evreii caraiți),

mult ne împing occidentalii să realizăm așa ceva prin permanentele escrocări și devalizări de resurse materiale și umane (peste patru milioane de tineri muncesc la ei)!

Iată mai jos o imagine orientativă și destul de aproximativă, a Confederației **INTERMARIUM**, vizată de magnatul polonez Adam Czartoryski (nu cuprinde și Muntenia, dar am ales-o pentru că cuprinde pe lângă Suedia, Polonia și Ucraina, aproape tot spațiul fostei Iugoslavii).

acordându-li-se pe anumite perioade scutiri de taxe. „Ținutul dintre cele două mări” are rezonanțe vechitestamentare cu dimensiuni profetice: aici li s-a prorocit în 733BC celor zece triburi „pierdute” expulzarea. În atitudinea evreilor nord-pontici a existat această dimesiune fatalistă, o conformare neopozantă prorocirii; întoarcerea la Ierusalim era amânată - și la peste o mie de ani de la expulzare, înscrisă pe pietre, - cu un an reînnoit anual în așteptarea lui Mesia.

Basarabia noastră (inclusiv Bugeacul, ... de fapt Basarabia propriu-zisă) a intrat în Ținutul Pale.

A se vedea în acest sens dialogul lui Paul Goma cu Noel Bernard, directorul Radio Europa Liberă (R.E.L.), din „Săptămâna Roșie”, pe care trebuie s-o fi citit tot românul. Basarabeanul Paul Goma îi cere acordul directorului R.E.L. să spună câte ceva despre Basarabia. Numai cu acord de sus, i se răspunde. Goma face trimitere la prietenia lui cu Președintele SUA, Jimmy Carter. „Niet”! Numai cu acordul lui Yarrow, comisarul încredințat de CIA pentru R.E.L. Paul Goma a cerut explicații, știind că acel Yarrow, ale cărui împuterniciri erau, culmea!, deasupra președintelui USA, fusese un jalnic comisar kominternist, infiltrat de ofițeri CIA în CIA, Noel Bernard i-a răspuns cu tonul definitiv: este evreu de-al meu și basarabean de-al tău!

Acest exemplu ne este oferit de Paul Goma, a cărei soție este evreică și ai cărui fii sunt evrei în consecință, pentru a realiza și noi că Basarabia noastră are o interdicție legată de apartenența ei la un spațiu cuprins atât în Ținutul Pale cât și în spațiul unei variante a Statului Israel, preconizat înainte de 1948.

Faptele cu atitudine, încredințate lui Sofronie, au fost preluate, regăsindu-se prea explicit astfel:

- Horea a avut ca scop explicit crearea Daciei (se poate spune că nici generalul Castaldo (1551-1555) și nici, mai apoi, Sigismund Bathory și Mihai Viteazu nu au avut curajul - pe care l-a avut Horea - să-l sfideze pe împăratul habsburg cu titulatura de „Rex Daciae” pentru cele trei principate). Implicarea lui Salis în răscoală dă dimensiunea „sofroniană” - cum cu vădită ironie a calificat Nicolae Iorga faptele și atitudinile lui Sofronie - a federației valaho-poloneză numai după ce voi arăta mai jos cine a fost cu adevărat Salis.

- Frederic II a ținut intrigă și a făcut demersuri pentru a uni Polonia cu „principatele danubiene”, propunând sau mijlocind cert, pentru aceasta, cel puțin trei nume de rege:

- o Henric (1726-1802), fratele lui Frederic II, regale Prusiei,
- o Frederic II de Hesse-Cassel,
- o Karl von Saksen, fost duce de Curlanda (fiul Regelui Poloniei Augustus III – (1758-1763)

- Ecaterina II i-a propus lui Iosif II în 1782 crearea unui regat al Daciei; încercările ambasadurilor de a afla cine ar fi fost rege, au dus spre amănții ei, Poniatovschi sau Potemchin, care, însă au declinat prea explicit și de prea multe ori orice dorință ca să nu ne gândim la o cacealma. Bineînțeles că propunerile provocatoare ale lui Frederic II au adus în spațiu public și numele lui Poniatowski, regele Poloniei, numit acolo de Ecaterina II între-un vag indus amantlâc, împins din așternuturile imperiale de mai potentul și evident mult mai dotatul Potemkin și-un cert și evident corect calcul politic: atragerea în alianța rusă a celei mai puternice familii de magnați polonezi, Czartoryski, numită și „Familia”;

- Ion Câmpineanu, boier muntean, în 1838; în urma unor negocieri teribile cu Czartoryski Adam, cel mai bogat nobil polonez, aflat în exil, în Franța, a încheiat un tratat - încă nepublicat - în care s-au stabilit obligațiile fiecărei părți; istoricul P.P. Panaitescu redă o declarație din 1838 a lui Ion Câmpineanu: „**Nu trebuie oare umbra unui tron de voevod ca să izbutești să unești pe Românii din toate țările?**”.

Ce viziune și ce încordare!

- Hașdeu Petriceicu. Aflăm de la Nicolae Iorga că acest geniu - care se revendica urmaș al domnitorului moldav Petriceicu Ștefan, cu toate drepturile - a dezertat din armata țaristă imediat ce a aflat de alipirea Bugeacului la Moldova (1856) tocmai pentru a pretinde tronul strămoșului său, domnitorul Petriceicu, făcând pentru asta demersuri, ca

și bunicul lui Tadeus, care fusese la rândul lui în strânsă colaborare cu tatăl lui Czartoryski Adam, partenerul lui Ion Câmpineanu.

Așa cum vedem dăm mai peste tot de nume de pe tronul polono-lituanian sau din cea mai mare apropiere. Czartoryski se detașează! Nu trebuie să uităm că Poniatowski, Regele Confederației polono-lituaniene, se trăgea din familia Czartoryski, ca Adam, partenerul lui Ion Câmpineanu și nici că tatăl lui Adam a avut prima ofertă de a deveni rege al Poloniei, declinată însă în favoarea vărului său primar Poniatowski. Și nici că „(...) *Tadeu Hașdeu rămânea, se pare, până în 1795, în slujba prințului Adam Czartoryski la Viena și a hatmanului Coroanei polone, Seweryn Rzewuski*”¹⁴, Tatăl și fiul aveau același nume, Adam.

Ce alianțe a înfiripat și în final a stabilit Sofronie între acești nobili polonezi scăpați și români, veți întreba?

- Pentru a vă răspunde, trebuie să aduc argumentele și indiciile după care l-am identificat pe Salis, partenerul lui Horea, cu Karl von Sacsen, unul din cei propuși de Frederic II ca rege al principatelor și al Poloniei. Iată cum: Nicolae Densușianu¹⁵ face această identificare într-un mod relativ explicit, dublat fiind de David Prodan¹⁶:

- „Ignaz Kristian Herzog”, cum scrie Densușianu,
- „Ignace Salis” sau „Cristian Herzog”, cum scrie Prodan

Numele presupusului Salis sunt identice sau aproape identice și pentru că sursele au fost cam aceleași; asta atunci când Densușianu nu a constituit chiar sursa directă a ortodoxului David Prodan. Dacă acceptați să identificăm în numele de „Herzog” funcția de „duce”, lucrurile se simplifică pentru că avem a-l căuta pe Salis/Ignaz Kristian/Cristian numai printre duci, numiți și herzog/herzog. Ne este permis să identificăm în numele de „Herzog” funcția de „duce” și pentru că David Prodan menționează un inventar al funcțiilor sub care s-a autointitulat

¹⁴ Ionel Opreșan, B.P. Hașdeu sau setea de absolut (Tumultul și misterul vieții), Ed. Vestala, Buc., 2001, pg. 37.

¹⁵ Nicolae Densușianu, Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785, Ed. Vestala, , Buc. 2017, pg. 117-118.

¹⁶ David Prodan, Răscoala lui Horea, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc., 1984, Vol. II, pg. 672. Deși trece astfel de informații la categoria „derizorii”, Prodan le inventariază, completând în această direcție cu alte „derizorii”; vol II, pg. 668: „Ambasadorul Veneției, Sebastiano Foscarini raportând la 27 noiembrie din Schonbrunn dogelui despre răscoală ... s-au răzvrătit în număr foarte mare, conduse de un anume Herzog. ...”. Redă și dorința lui Horea de a ajunge travestit în Polonia, vol. II, pg. 675.

Horea, soțul lui Salis: „duce al românilor ... duce suprem, rege al Daciei”¹⁷.

- Care duce s-a numit Ignaz Kristian/Cristian?

Încercați simplu, cu google și veți obține, inevitabil:

- Karl Christian Joseph Ignaz Eugen Franz Xave Wettin (1733 - 1796)

Saxon, adică sas, născut la Dresda, din tată saxon și mamă austriacă (fiica împăratului habsburg Iosif I - 1705-1711), verișoară primară a Împărătesei Maria Teresa.

- Karl von Sacsen a fost:

- o frate cu mama a trei împărați ai Franței,
- o unchiul soției împăratului Leopold II (1790-1792) și
- o frate cu Albert de Teschen, cumnatul lui Iosif II, guvernator al Ungariei (1765-1780) și asociat în călătoria lui Iosif II în Transilvania din 1769.

Karl von Sacsen a fost duce de Curlanda (1758-1763), ducat baltic, pendinte de Polonia.

Karl von Sacsen a fost numit duce al Curlandei de Augustus III (1696-1763), regele Poloniei (1733-1763), tatăl său, cu acceptul Elisabetei II a Rusiei. A fost înlăturat din funcție de Ecaterina II, în 1763, încă în perioada în care tatăl său era rege, printr-o lovitură de palat. Rusia începea expansiunea: Curlanda a fost prima țintă. Lojile masonice germane destinasera acest ținut ocultismului și, așa cum vom vedea, ocultismul a devenit o preocupare de bază pentru Salis aka Karl von Sachsen.

Salis aka Karl von Sacsen devine ... șomer în 1763. Cu neamuri de o astfel de bogăție să tot fii.

Ce face el?

Cu câteva *excepții* notabile, istoria îl înregistrează cuminte, vânător pe domeniile din preajma castelelor familiei sale din Dresda și din jur.

Excepția 1

Salis aka Karl von Sacsen devine rozicrucian dovedit, fiind pentru un timp ocrotitorul dar, în final, și asasinul șarlatanului Iohann Georg Schropfer (1730-1774). După ce-l amăgește, ca să-i însceneze moartea, Salis aka Karl von Sacsen îi găurește incisivul cu un glonț, care-l adoarme pe Scropfer pe veci. Ancheta poliției aștepta încuviințarea lui Karl, ... care n-a mai sosit. Ancheta. Au fost găsite scrisori și testamente

¹⁷ David Prodan, Răscoala lui Horea, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc., 1984, Vol. II, pg. 678.

pe care cică-te-lea le-ar fi trimis sau elaborat Scropfer înaintea morții. Ca să nu existe dubii. Seamănă un pic cu documentele elaborate înainte și după moartea lui Horea; Karl își făcuse mâna cu Scropfer. Diapozitivele și aparatura lui Scropfer ajung ... eu am indicii să presupun că o parte au ajuns și la Goethe, prietenul poetului Shiller; Shiller a lăsat scris că Horea vorbea fluent germana și că se plângea „numai că înțelege ceva mai greu pe Klopstock¹⁸”. Se adună și se cam leagă aceste detalii dacă mai adăugăm și că Scropfer a făcut dovada că știa să dialogheze cu morții.

Ca Hașdeu.

Nu la mult timp după ce ajunge în Moldova, Hașdeu descinde în Ținutul Abrudului, pe care-l va fi suprapus cu Țara Moșilor lui Horea, și se căsătorește cu Faliciu. Care n-a fost moață, cum va fi intenționat Hașdeu, ci o evreică-ungurizată, așa cum mi-a dovedit Piroșca, din Abrud, care se trage din neamul Faliciu/Falics¹⁹. Iulia Faliciu a fost o evreică, așa cum a fost și Valeria, bunica lui Hașdeu, soția lui Tadeus.

Știința de a vorbi cu morții - cum a avut Scropfer, cum eventual a avut Salis și desigur cum a avut Hașdeu - sunt relativ puține ca să nu luăm în considerare și adunătura de coincidențe menționate, în căutarea motivelor care l-au determinat pe Hașdeu, doritor de Rex Daciae, să țâșnească fără ezitări la imensa Bibliotecă Batthyaneum din Alba Iulia și printre moșii lui Horea și să-și ia soață din Bucium, de lângă Abrud, de unde ciocanele scoteau scânteii din piatra cu aur, cum genial a transcris în versuri acest geniu năvălaș, pățimaș, incredibil de laborios, al întregii omeniri. Mult prea inteligent! Iată cum divulgă Iorga intențiile de domnie ale lui Hașdeu:

A debarcat la Iași, ca un fugar quasi-politic, cu ambiția mare de a fi Domn, el care, din Boleslas, devenise, pentru aceasta (adică pentru a fi Domn, n.a) Bogdan.

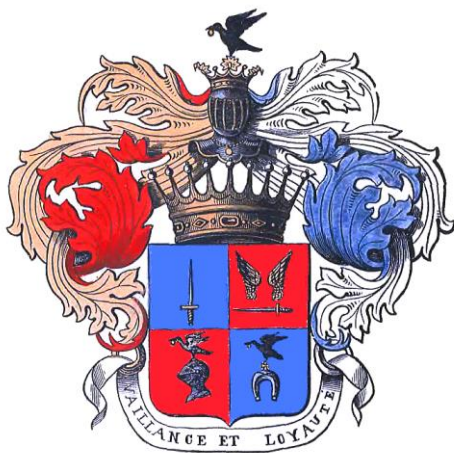
*A fost frumos, a fost iubit, a fost mândru, a gustat larg din mierea cerească a gloriei;
os de Domn, s-a visat Domn el însuși
(subl. noastră) ...*

¹⁸ David Prodan, Răscoala ..., vol. II, pg. 691 și 697.

¹⁹ În 28.10.2018 am vorbit cu Piroșca. Este de 85 ani. S-a mutat din Abrud în Alba Iulia. Sunați-o, este singură și-i face plăcere: 0749795830.

*Omul, total insociabil, uimind și punând pe fiecare în poziție de apărare, adduce reminiscențe de Universitate rusească, de regiment împărătesc, de aventuri într-o țară neștiută și, **se zice, pretenții petriceiciane la tron** pe o vreme când ele erau presupuse lui Kogălniceanu și existente la Alecsandri!*²⁰

Excepția II.

Salis aka Karl von Sacsen s-a căsătorit cu Franciszka Corvin-Krasinska, descendentă din magnații polonezi. O Corvinească poloneză! Da! Citiți bine! Corvin. O căsătorie morganatică. Blazonul familiei ei conține și corbul corvinesc: cu inelu-n cioc. Franciszka provenea, din familia Lubomirsky, a celebrilor magnați polonezi și din familia Krasinsky, devenită celebră prin episcopul catolic Krasinski, de Camenița,

de la granița cu Bucovina noastră. Acest episcop este, împreună cu fratele său, în 1768, inițiatorul Confederației de la Bar, prin care au cerut ajutor turcilor împotriva rușilor Ecaterinei II, în urma numirii lui Poniatowski ca rege al Poloniei. Poniatowski era susținut, totuși, de „Familia”, adică de magnații Czartoryski, cu care se înrudea pe mai multe linii și de mai multe ori.

²⁰ Nicolae Iorga, *B.P. Hașdeu Basarabeanu genial*, Ed. Saeculum, Buc., 2017, în ordine: pg. 47, 21 și 40.

Dar și informațiile lui Ionel Oprișan deconspiră și chiar confirmă intențiile Hașdeilor de a deveni domni: „Tadeu Hașdeu (bunicul lui BP Hașdeu, n.a.) se dăruia trup și suflet luminării trecutului stirpei și alcătuirii arborelui genealogic, reușind ca, în 1805, să determine guvernul rus să-i recunoască descendența din domnul Moldovei, Ștefan Petriceicu”, din *B.P. Hașdeu sau setea de absolut*, pg. 39.

Cofederația de la Bar (1768-1772) ridică magnații polonezi înfuriați de imixtiunile rușilor în conflict deschis cu Rusia și cu Regele Polonez. Franța bagă zăzanie. Acum se petrece celebrul și, de ce nu, magnificul gest al doamnelor magnaților atrași de episcopul Krasinsky: ele și-au donat turcilor toate bijuteriile²¹. Începe războiul ruso-turc (1768-1774); în imagine, șeful armatei, Mihail Krasinsky, fratele lui Adam și unchi al Franciscăi-Corvin, în tratative cu turcii.

Episcopul Krasinsky îi promite Franciscăi-Corvin, nepoatei sale: coroana polono-lituaniană va reveni soțului ei, Salis aka Karl von Sacsen, care era oarecum în drept, ca fiu al fostului rege Augustus III. Numai că în Confederația Polono-lituaniană regii erau aleși ... mai puțin Poniatowski.

Francisza Corvin-Krasinska își extinde influența pentru a lua coroana de la Poniatowski și a o pune pe capul soțului ei, Salis aka Karl von Sacsen: nu-i ajung nici prietenia familiei Albert de Teschen,

²¹ IC Filitti, Rolul diplomatic al fanarioților (1700-1821), Ed. Do-minoR, 2002, pg. 83: „Atunci patrioții polonezi (după ce au aflat de intențiile Rusiei asupra Poloniei, n.a.) au recurs la un mijloc față de care turcii erau sensibili: doamnele poloneze și-au vândut bijuteriile și banii au fost vărsați la Constantinopol. Mohamed Emin pașa a început atunci să spună că va declara război Republicii poloneze”.

cumnatul ei și ginere al împărătesei Mariei Tereza, nici simpatia mare a Mariei Tereza, ci aleargă la Frederic II și, din câte aflăm de pe Internet, a și obținut promisiunea de a-i sprijini soțul.

După *Confederația de la Bar*, 1768, intră în acțiune Sofronie, stabilit oarecum în Muntenia, și rețelele lui de călugări care duceau ramificat - prin Muncaci - spre Polonia de atunci. Sofronie precipită lucrurile și provoacă ceea ce voia să declanșeze: ridicare Munteniei împotriva Turciei. Sofronie nu ezită să se folosească de orice mijloc ca să provoace un atac masiv al Rusiei, de eliberare a principatelor. Avea bani. Pe lângă comerțul cu mercur din Zlatna, Vodă îi acordase 50 sate²² prin jurul Coziei, populate probabil cu ardeleni aduși și de Sofronie dar și de Balomir (cu care s-a și lăudat lui Vodă: îi va aduce 15000 de ardeleni plătitori de taxe). Sofronie l-a moștenit pe Balomir, completându-și veniturile și de la acești ardeleni, care contribuiau cu 1 leu pentru Sofronie și 1 leu pentru Vodă²³. Plus alte privilegii care îi aduceau venituri.

- La ce a folosit Sofronie aceste venituri, care - în 1768, când în Polonia s-a declanșat *Confederația de la Bar*, - erau deja exersate mijloacele de a le strânge, singure și sigure, umplând teșchereaua naționalistă a lui Sofronie?!

- La crearea unor corpuri de armată, numită „Voluntiri”.

Sofronie a angajat în armata lui: ardeleni, munteni și moldoveni. Din moment ce Iorga reține și o plângere formulată de câțiva boieri munteni ajunși la curtea Ecaterinei II, este de presupus că Sofronie îl învățase pe Vodă - care se vede că a făcut cam tot ce i-au cerut ardelenii Balomir și Sofronie (indiferent care vodă anume fusese pe tron) - să ceară și boierilor să contribuie la crearea, menținerea și funcționarea acelei armate „naționale”, de „voluntiri”. De fapt, ca să nu tot audă mormăieli și litanii, Sofronie i-a făcut pe boieri pachet și i-a expediat undeva în Ardeal, la frecat menta, la șerbet și la pufăit ciubuce din narghilele. Depart de primejdii! Cu toate astea, după alungarea turcilor, solia de boieri ajunsă la curtea Ecaterinei II „cerea de a se înfrâna, volintirii, iar cei doi clerici din fruntea lor să fie lipsiți de orice rost, putând fi chiar închiși la Mitropolie de episcopul de Buzău”²⁴. Cei doi clerici erau „Argeșanul și Vereșanul”, un cuplu devenit deja celebru, adică

²² Ștefan Meteș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX*, Ed. Știință, Buc. 1971, pg. 155.

²³ Idem, pg. 155. Nu m-ar mira să găsesc și că Sofronie a avut și-un atelier de tinichigerie ...

²⁴ Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, VII. Reformatorii, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 220.

Damaschin și Sofronie. Nici în acest pasaj, cu o atât de evidentă indicare a clericului Sofronie, Nicolae Iorga nu-i lasă lui Sofronie „voluntirii” (creație prin excelență „sofroniană”), deși un pic mai încolo, Iorga scrie despre „voluntirii” chemați alături de ruși în capitala Moldovei: „șeful lor era un Ioan Sacadat”. Iorga indică ocolit și indirect și numai la subsol originea lui ... Ioan: „Săcădatele sânt un sat din Ardeal”²⁵. Este atât de nedreaptă istoria lui Iorga cu Sofronie, deși documentarea este excelentă, cuprinzând toată perioada activă a lui Sofronie: pag. 203-247 din admirabila Istoria românilor, VII Reformatorii! Inadmisibil de nedreaptă! Mereu a trebuit să dezghioc informațiile din Iorga cu informațiile oferite în paralel de Silviu Dragomir, Ștefan Meteș ș.a., sintetizate excelent de profesor, preot ortodox **Florin Dobrei**, în minunata sa lucrare: *Cuviosul Sofronie de la Cioara. 250 de ani de la începutul miscării sale de redesteptare bisericească*, publicată în Teologia, Anul XIII, Nr. 2, 2009, care face parte din mai vasta sa lucrare de doctorat. Florin Dobrei a activat mult la Arad; țin să-i mulțumesc de informarea dată, pe care am folosit-o la elaborarea acestei lucrări.

Dascălul-preot, harnic și simplu (poate că nu și foarte cuminte), de la Cioara, din Alba, alungat de nobilul român-maghiarizat Petru Barcsay din umilul lui schit pentru că învăța patru copilași să scrie, s-a învățat minte: **renașterea și libertatea națională nu se fac cu argumente de dascăl, ci cu bani, cu armată și cu relații cu cei puternici!**

Călugărul s-a încins!

- Sabia pe coapsă!

Nimeni n-a pus atâta faptă în atitudine și atâta atitudine-n faptă ca Sofronie; lui i se datorează aproape tot ceea ce scrie Iorga la pg. 203-247 din Istoria românilor, VII Reformatorii. Sofronie a reînviat pentru câțiva ani perioadele de glorie voivodală. În ambele principate! Asta ar fi trebuit să știe și intelectualii ardeleni, care - crezând că dacă ei nu știu principiul învățat de Sofronie, nu-l vor ști nici alții - s-au ascuns pe după argumente, lozincăraie și sugestii, trăind relativ liniștit și sigur cu „bunul împărat”, printre altele și numai în nepermisa perioadă a unirii, a catolicizării forțate și, mai târziu, a maghiarizării. Atitudinea fără fapte „iaște” demagogie ... din aia acră, ardelenască, a la „Marius Chicoș Rostogan”.

Fapte:

- În toamna 1769 Sofronie atacă Bucureștiul.

²⁵ Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, VII. *Reformatorii*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 221.

- Și-l cucerește.
- Sofronie cucerește Bucureștiul în 1769!
Cu „voluntirii”.
- Sofronie îi alungă pe toți turcii din București!

Și, mai ales, încep a circula răvașele călugărilor - secuii îi spun „rovaș” acestei scrieri a călugărilor-valahi -, despre care cătanele austriece au raportat cu o ură benefică istoriei orale mărturisitoare și atât de amuzante acum:

- *Literae sofronianae*,
- ... *stătuse în schimb de țidule vicleane*

Am ajuns cu prezentarea de indicii și argumente în locul din care putem face legăturile lui Sofronie cu polonezii pentru a crea acea confederație (alianță) de care depinde atât înțelegerea Răscoalei lui Horea cât și a tratatului încheiat de magnatul polon Adam Czartoryski cu Ion Câmpineanu în 1838, dar și intențiile lui Hașdeu de a ajunge principe al românilor. Confederația „sofroniană” viza și ținuturile din sudul Dunării, până la Adriatică.

Oamenii lui Sofronie au citit celorlalți un **manifest al Ecaterinei II** din 19 ian 1769, în care se cere solidaritatea „noroadelor slavonești” ce se află sub stăpânirea turcească: Moldova, Țara Muntenească, Bulgaria, Bosnia, Herțegovina, Machedonia, Albania și „prin alte ținuturi”, invocându-se și voința lui Petru cel Mare și a împărătesei Ana. O mare parte din Polonia de atunci este cuprinsă azi în Ucraina (Lodomeria, Galiția, Bucovina, Pocuția, etc). Propagatori sunt, după Nicolae Iorga: „Carazin, îmbrăcat călugărește” cu „Argeșanul”²⁶. Deși Iorga a admis într-o variantă cuplul ”Argeșanul cu Verișanul”, adică cuplul Damaschin-Sofronie, și de data asta face ce face să nu apară și Sofronie. Dar să-l lăsăm pe Iorga, că altceva este important: manifestul țarinei din preajma atacului este parcă scris de Sofronie. Ca un mare jucător de șah. Niciodată planurile Ecaterinei II nu au cuprins Bosnia, Herțegovina, Macedonia și Albania, așa cum sunt cuprinse aici. Sofronie o va fi convins și se va fi folosit de acest demers imperial pentru a-i deservi mai târziu în planul de realizare a alianței lărgite a principatelor cu Polonia. Fac o paralelă forțată: escrocii procedează astfel, ei știu fura mintea cu anticipări de o astfel de natură. Sofronie nu a fost escroc, iar escrocii nu au capacitatea combinatorie a lui Sofronie, am făcut o comparație care nu trebuie extinsă altfel! Sofronie este unic! Genial!

Manifestul Ecaterinei II este ca la dictare; dacă nu i l-ar fi indus Sofronie, direct sau prin cine știe ce intermediar, Ecaterina II ar fi cuprins

²⁶ Nicolae Iorga, Istoria românilor, VII, Reformatorii, pg. 214.

în ținuturile de mai sus și valahii, neslavoni, că doar știa; cu certitudine ar fi făcut asta ca să-l măgulească pe Sofronie. Sofronie a fost vigilant: nu a cuprins valahii tocmai pentru a nu risca divulgarea planului confederației românilor cu polonezii. Sofronie știa cine-i Frederic II.

Sofronie făcu deja un pas spre confederația cu Polonia: el apelă tocmai prin ruși, dușmanii unei astfel de confederații, flancul sudic al viitoare confederații.

Desigur, Sofronie era în relații cu Frederic II.

Mai **fuseseră**.

Nu era prima dată când - prin intermediari - Sofronie afla intențiile lui Frederic II și, evident le promova ca un excelent cunoscător al limitelor poporului său și al nevoilor lui de protecție și sprijin.

Internetul oferă în engleză informația că Charles of Saxony/Karl von Sacsen, fost duce de Curlanda, a fost susținut de Confederația de la Bar - prin cei doi unchi, Krasinsky, ai soției sale, Francisca-Corvin - pentru Coroana Polono-lituaniană. Totuși, această informație a răzbătut prin timp din sursa unor jurnale publicate recent sau a unor corespondențe, fiind una ascunsă; istoricii se vede că nu o știu. Nu o știa nici Iorga, deși citează conținutul unei corespondențe, cuprinse în excelenta și utila lui culegere de astfel de acte de cancelarie, intitulată *Acte și fragmente*:

... în 1771, ... când diplomația prusiană, reluând ideea unei despăgubiri a polonilor cu cele două principate, se gândea să le lege numai de regat prin „doi prinți, naționali sau străini”, în situația ducelui de **Curlanda** (s.n.).

Regele Prusiei însuși stăruia pentru aceasta²⁷.

Textul este foarte ambiguu. Ambiguu sună și originalul, scris în franceză. Iorga are, totuși, o explicație, dată pentru un alt fragment al ambasadurilor, în *Acte și fragmente*, dar valabilă și pentru depeșa de mai sus: „Cea mai mare parte din aceste depeși sunt cifrate și transcrierea însemnată deasupra rândurilor, dă non-sensuri ca acesta”²⁸, scrie Iorga.

²⁷ Idem, pg. 226.

²⁸ Nicolae Iorga, *Acte și fragmente cu privire la Istoria românilor adunate din depozitele de manuscrise ale Apusului*, Imprimeria Statului, Buc. 1896, pg. 37. La pg. 36 se află textul original, ambiguu, referitor la Curlanda.

- Formularea finală din text, „ducele de Curlanda” nu are nici un sens!

Ce să fie, ce să indice!?

- Nu cumva încifrarea finală, din textul referitor la „ducele de Curlanda”, reprezintă de fapt o indicație?

Vă ofer un alt exemplu, menționat tot de Iorga și tot în *Acte și fragmente*, prin care Frederic II a cerut ambasadorului său la Poartă să schimbe destinația unor arme:

Regele Prusiei, Frederic al II-lea în nota către Diez, ambasadorul său la Constantinopol, își exprimă credința că armele, despre care i-a scris că Poarta le trimite în Bosnia, le trimite pentru rebelii din Transilvania și Ungaria²⁹.

Este vorba în acest text de indicația dată de Frederic II Sultanului: să trimită armele la răsculații lui Horea, să renunțe a le mai trimite spre Bosnia. De ce? Pentru că armele destinate Bosniei aveau rostul unei diversiuni prin Ungaria, dar între timp Frederic II se înțelesese cu Iosif II să colonizeze șvabii din sud-vestul Germaniei în Banat, pe spațiile pe care cei doi tocmai voiau să le elibereze de nobilii unguri prin lichidarea lor fizică de răsculații lui Horea; mai mult, Sultanul a trimis trupe de valahi – probabil din „volintirii” lui Sofronie – care au atacat din nou Cioara (ca un testament „sofronian”), adică au atacat din nou curtea nobilului Petru Barcsay (care-l izgonise pe Sofronie), făcând un prăpăd sistematic de o parte și alta a Mureșului, până dincolo de Alba Iulia³⁰.

Deci, „ducele de Curlanda” aka Salis aka Karl von Sacsen a fost cel destinat de Frederic II să fie pus rege al Poloniei reunite cu principatele ... inclusiv cu Ardealul.

De reținut că în corespondența cu Frederic II nu apar și ținuturile din sudul Dunării, pomenite mai sus, din *manifestul Ecaterinei II*. Acele ținuturi urma probabil să intre în confederație înspre final, prin punerea marilor puteri în fața faptului împlinit, imposibil de revocat. Știa Sofronie cu cine avea de-a face.

²⁹ Idem, II, pg. 487; traducerea în David Prodan, *Răscoala lui Horea*, vol II, pg. 684,

³⁰ Ștefan Pascu, *Revoluția populară de sub conducerea lui Horea*, Ed. Militară, 1984, pg. 340-341: „... Petru Muntean, căpitan principal al răsculaților din zona Orăștie-Sebeș Alba. Sub conducerea lui și a căprarilor numiți de el dintre localnici, răsculații au atacat castelele și curțile nobiliare din Vurpăr, Cioara și Vințu de Jos”. Vezi și pg. 261.

Dacă este așa cum susțin eu, Sofronie a fost cel care știa că Rege al principatelor unite cu Polonia urma să fie Salis aka Karl von Sacsen și nicidecum Henry, fratele lui Frederic II. Henry a fost menționat numai pentru a-l acoperi pe Salis și jocul pe care îl făcea în Polonia.

Salis aka Karl/Charles von/of Sacsen/Saxony (ca să-l puteți identifica pe internet) era fratele lui Albert, duce de Teschen, cumnatul lui Iosif II, ginerele Împărătesei Mariei Tereza și, cel mai important, guvernator al Ungariei (1765-1780).

Sofronie știa asta!

Sofronie a făcut al doilea pas spre confederarea principatelor cu Polonia!

Urmează o „sofroniană” de toată frumusețea, indubitabilă și de data asta avem chiar și ½ din Iorga cu noi:

La 1771, părăsindu-se opoziția hotărâtă dintre Rusia și Austria, Panin (ambasadorul Rusiei) dădea lui Labkowitz, ambasadorul austriac, asigurarea că, dacă nu se pun piedici împărătesei Ecaterina în dezbaterile cu turcii, i s-ar putea da Mariei Terezei ambele țări românești, ea fiind liberă să așeze în ele pe un îndatorat, **printul Albert de Teschen sau oricare alt prinț creștin pe care l-ar alege** (subl. noastră)³¹.

„În acest moment (15 ian st. v. 1773) episcopii și egumenii, și cu **Damaschin si cu Sofronie** (subl. noastră) boierii, de o parte și de alta a Oltului (...) prezintă rușilor un memoriu: se ridică, supt inspirație prusiană, ideea lui Frederic al II-lea de a se face din cele două țări, unite, o a doua Curlandă subț ce a mai rămas din regatul polon”³².

Diabolic de inteligent!

³¹ Nicolae Iorga, Istoria românilor, VII, Reformatorii, pg. 237.

³² Nicolae Iorga, Istoria românilor, VII, Reformatorii, pg. 231. De data asta, Iorga a scris numele lui Sofronie, numai că nu a spus și cine este și nespunând cine este, Sofronie putea fi un alt Sofronie decât cel de la Cioara.

- I se oferea ginerelui împărătesei Maria Tereza tronul! Fiica ei cea mai dragă, pentru care a acceptat compromisul căsătoriei din dragoste, cu Albert, să plece de lângă ea tocmai în Valahia?! Amuzant!

Sofronie cu rușii au provocat, prin propunerea lor, un răspuns anticipat:

- Nu l-ați vrea voi în locul lui Albert pe fratele său, Karl/Charles?

Deși Polonia a fost redusă considerabil, în 1772, de ce s-ar mai fi înbiat principatele să fie un ducat la un regat cu dăplaiile la ruși!? Când și din depeșele de mai sus reiese că era vorba de doi principii și nicidecum de o situație ca a Curlandei în care duce era un Biron, adică tot un ... „dulap-saxon”?!

Celui care mai are dubii n-am ce-i mai face!

Sofronie a făcut tot ce s-a putut pentru confederea slavilor danubieni cu cele trei principate și evident cu Polonia și cu ce-or mai fi vrut polonezii!

Prima împărțire a Poloniei (1772) și planurile la fel de inteligente, ale altui mare jucător, Frederic II – care au dus, totuși, cu toată durerea creată Poloniei, la scoaterea rușilor din principate – nu puteau fi contracarate de bietul Sofronie și, pe de altă parte, Sofronie nici nu avea cum intui că și Frederic II gândea și acționa ca el, dar într-o altă direcție, cu o altă putere și la alt nivel.

Este cert că confederarea plănuită de Sofronie a alarmat cancelariile!

Deși confederarea a rămas ascunsă ochilor noștri, cunoscută probabil în amănunt, în detaliile „sofroniene”, numai de Horea, de Karl von Sacsen, de Adam Czartoryski și de Hașdeu, totuși nu este greu să realizăm din unele contradicții și absurdități că numai această

confederare, a lui Sofronie le poate explica și că acele contradicții și absurdități se află în consecința eforturilor celor patru mari imperii de a nu mai permite nimănui o astfel de confederare „sofroniană”! Iată despre ce este vorba:

- De ce a fost ucis domnitorul moldovean Ghica III de turci din moment ce el se împotriva cedării Bucovinei de nord și din moment ce s-a opus ticăloșiilor fără de margini și minciunilor inimaginabile ale austriecilor care au topografiat cordonul despărțitor? Acel Cordon „sanitar”, jignitor și umilitor, pichetat cu „vulturi”, dintre Turcia (Moldova) și Polonia?

Tocmai de aia că până la urmă cele patru mari puteri (Imperiul roman de limbă germană, Rusia, Prusia, Turcia) voiau cu orice preț să facă acel cordon între principate și Polonia. Voia acest lucru chiar și Poarta și îl voia chiar dacă pierdea nordul Bucovinei, despre care domnitorul Ghica III susținea că-i aducea ½ din contribuții.

Cordonul acela a existat până la crearea Ucrainei (Rusia de la margine). De atunci, locuitorilor moldoveni li s-a spus „corduneni”, existând chiar numele de familie Corduneanu. De la cordonul sanitar creat de austrieci.

Planul confederării sofroniene a ajuns, zic eu, în mâinile lui Czartoryski și Hașdeu. Cert este că în 1838, acest plan, îndreptat de astă dată împotriva Rusiei, a fost la un pas de realizare. Poarta l-a lăsat în derulare cu o aparență de indiferență care dă de gândit. Ion Câmpineanu a fost la un pas de a fi numit domn al celor două principate și de a realiza UNIREA principatelor cu 21 ani înainte. Cert este că revoluționarii din 1848 nu au preluat în programul lor ideea unirii principatelor; unirea nu a fost un punct din program. Trist!

Arădeanca acad. Cornelia Bodea a scris în amănunt demersurile dintre Czartoryski și Ion Câmpineanu. O carte cu un titlu suficient: ***Fața secretă a mișcării prepașoptiste române (Unitatea națională)***, Ed. Academiei Române, Ed. Nestor, Buc, 2004, 537 pg.

Ion Câmpineanu a fost unchiul lui Ion Ghica. A fost din Câmpina. Ca locația din ultima parte a vieții lui Hașdeu!

Confederarea românilor cu polonezii este un dat atât de firesc încât – dincolo de incapacitatea celor două popoare de a se învrednici să se confedereze – dușmanii prezumptivi ai confederării, printre care trebuie să fie și U.E., împing Polonia spre niște margini economice în care „confederează” deja cu România, cu Bulgaria, cu sârbii, cu albanezii. Și geografic, nu numai economic. De ce nu se face această confederare?! Alianță?! Le-am putea promite rușilor acel cordon jalonat cu „vulturi”, ca să meargă când vor după cumpărături la Viena, la Paris,

suficient de lat ca să încapă și cu tancul, și la dus și la întors! Și ar închide și rușii ochii, iar noi ne-am amplasa în alternativa „sofroniană”.

Trebuie să spun că Frederic II a știut dinainte de a propune unirea valahilor cu polonezii că va sacrifica Polonia ca să salveze Imperiul Turc, numai că a pertractat cât a putut pentru a-și întări poziția și a se asigura că va lua din Polonia o bucată zdravănă. Și a luat-o: Prusia regală! Pe care sârmanul Adam Czartoryski își propusese la 1838 să o ia îndărăt. Și Salis aka Karl von Sacsen a știut; Francisca-Corvin, soția lui s-a refugiat în Prusia de ochii lumii, ea fiind de fapt o prietenă constantă a împărătesei Maria Tereza.

Episcopului Adam Krasinsky, unchiul Franciscăi-Corvin, nu i s-a întâmplat mare lucru până la urmă; i s-a făcut na! na! și cam atât: „să nu mai faci prostii mari”!

Se știe că ambasadorul Prusiei i-a spus ambasadorului rus:

„interesul celor două state era ca în Polonia să domnească anarhia”³³.

Anarhia asta a creat-o Salis aka Karl von Sacsen în Polonia în 1768-1774 și în Transilvania în 1784-1785, cu o genialitate urât prevestitoare, o genialitate a răului!

Convingerea mea este că Salis a știut tot demersul lui Frederic II și totodată cred că Salis aka Karl von Sacsen a operat în acel joc - care a început cu provocarea magnaților să constituie la Bar acea confederație - atât cu Iosif II cât și cu Frederic II. Ca să aibă motive să împartă Polonia. Lipsa de scrupule occidentală a mers până acolo încât a lăsat să curgă îndrăgostirea nobilului Casimir Pulasky de Francisca-Corvin Krasinska până acolo încât l-au făcut să facă ceea ce oferea motive celor trei capete încoronate să-și retragă ajutorul dat inițial magnaților: răpirea regelui Poniatowski. Și noi ne simțim atrași în a face reproșuri bietului Casimir

³³ I.C. Filitti, *Op. cit.*, pg. 82.

pentru această impetuoasă răpire. De ce? Până la urmă era război, nu un joc de societate!?

Casimir Pulaski a fost un as al cavaleriei poloneze; el a încercat să-l răpească pe Poniatowski pentru a câștiga definitiv inima aparent nefericită a Franciskăi. Juca și ea un rol: al ființei neglijate de soț, adică de Salis. Le stă bine și-s ispititoare de dat dracu neglijate-așa ... Cei doi - Casimir și Franciska - aveau în blazon corbul corvinesc! Interesant, dar deloc întâmplător ... iar mai nou s-a descoperit că acel îndrăgostit era de fapt un ... hermafrodit! Îndrăgostit?!

După asta, hăituit, Cazimir, mare mason și în Curlanda - unde fusese, printre altele, și paj al ducelui Salis aka Karl von Sacsen - a ajuns în Franța în relații cu masonul Benjamin Franklin, care l-a dus în SUA, unde a modernizat cavaleria americană. A murit cu onoruri masonice teribile! Franciska? La presiunea Împărătesei Maria Teresa, Salis aka Karl von Sacsen a luat-o și a dus-o în Saxonia lui. **Salis și Corvina au avut o fiică, care l-a dat pe ultimul rege al Italiei.**

A, să nu uit: Francisca-Corvina Krasinska a fost înnobilită de Iosif II în 1774. Ca răsplată pentru debandada creată în Polonia?!

Cei trei dărburitori ai Poloniei s-au înțeles de minune și le-au jucat magnaților polonezi un renghi ... de sinucidere; la fel vor face cei trei și cu Răscoala lui Horea: cacealmale create de Frederic II, Iosif II și Salis aka Karl von Sacsen.

Concluzie

Ceea ce a făcut călugărul Sofronie este incomparabil mai important pentru națiunea română decât ceea ce au făcut episcopul greco-catolic Ioan Bob și intelectualii greco-catolici. Ignorarea călugărului Sofronie - care a activat anterior demersului greco-catolic, Supplex Libellus Valachorum - de cei mai prestigioși istorici (ortodocși), - trebuie să ne facă să-i căutăm pe cei care au reușit convertirea unei penibile diversiuni papistașe într-o probă de moralitate și de învrednicire națională dar, care, în același timp, au diminuat până la totală anihilare faptele riscante și atitudinile uluitoare de curajoase ale unor călugări ortodocși, ca

Visarion Sarai și Sofronie, chiar dacă și acestea au constituit tot niște diversiuni, ca ale greco-catolicilor!

Nicolae Iorga și David Prodan n-au fost copii; ei sunt cei mai de succes istorici români. Deci, trebuie să ne întrebăm dacă nu cumva astfel de compromisuri, ca și cele făcute de Nicolae Iorga și David Prodan, sunt de fapt costul succesului la români?!

- Nu sunt primul care (se) întreabă și care începe să se mire!

Au fost atât de mulți cei care au vrut reconstituirea Daciei și, deci, a conștiinței naționale, încât de multe ori m-am întrebat de ce nu vorbim - în acest context de conștiință europeană și având exemplul dorinței exprese a împăratului roman Galerius de a reconstitui Dacia - de nostalgiei Daciei din momentul ocupării ei de romani? Chiar, de ce?

- Știu eu de ce: ca să ne putem permite să ne facem utili reconstituirii Daciei prin găsirea în permanență a câte unuia (de-al nostru) care a vrut să refacă Dacia. Și-s exasperant de mulți și de conștiincioși!

Că în acest demers nu avem un interes sincer, național, este divulgat și de faptul că deși mai importantă decât intenția de reconstituire a Daciei, este, totuși, faptul că niciun „patriot” nu a sesizat și că prin acest demers se recunosc implicit granițele Daciei: peste tot unde se află valahii, adică unde se vorbește românește, adică în cele trei principate. Cei care au intenționat reconstituirea Daciei (învățați, domnitori, escroci, șarlatani, revoluționari, prelați și împărați și împărătesele celei de-a doua părți a sec al XVIII-lea) au abordat teritoriul Daciei de atunci pe criteriul limbii române răspândite acum. Și această reconstituire istorică a hotarelor Daciei - ce reiese în consecința abordării Daciei de români sau de altcineva - face inutil efortul de a ne face utili istoriei și mai ales istoriografiei: nu trebuie să ne mai chinuim să dovedim că dacii au ocupat un spațiu mai mare decât cel ocupat de armatele lui Traian! Și mai dovedește ceva: că românii au fost și sunt considerați de străini urmașii și continuatorii de drept ai dacilor chiar în pofida unor intelectuali români care susțin altfel.

Ce contradicții și, mai ales, ce eforturi inutile și câtă inutilitatea consumăm, fără această observație!

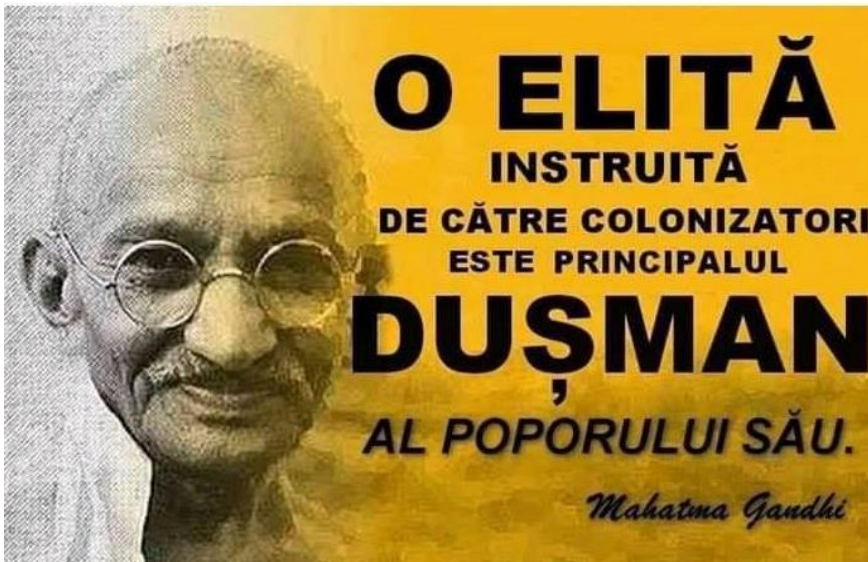
Capitolul II

Sofronie de la Cioara a colonizat Rusia cu „sârbii valahi” din Arad

Ungurii și românii nu se vor reconcilia niciodată,
chiar dacă ar vedea în Germania un dușman comun.

Adolf Hitler – *Însemnări intime*, pg. 499

De ce nu cunoaștem marile fapte ale lui Sofronie?

Mi-am propus să scriu despre trecut fără instrumentarul istoricilor. Cum? Cerând faptelor să se supună determinărilor cauzale. De ce? Pentru că m-am convins cât de mult au greșit istoricii români acceptând indicația occidentalilor de a opera aproape numai cu informații documentate.

Dacă documentele au dispărut, faptele pot fi reconstituite și fără documente.

Cum tocmai inventariasem mai multe documente întocmite de oficialitățile occidentale, special pentru istorici, dar și pentru a-și ascunde faptele odioase, m-am convins de necesitatea unei altfel de abordări în cunoașterea trecutului decât cea istorică.

Trei prietini: Andreiu Bârseanu, N. Iorga și Dr. Augustin Bunea.

Pentru că eu scriu despre trecut, fără a îndeplini exigențele istoricilor, interzic ca validarea descoperirilor mele să se facă cu instrumentele celor care ar fi trebuit să fi descoperit ei, cu instrumentele lor, ceea ce am descoperit eu cu instrumentele mele. Eu cer descoperirilor mele să fie atât de evidente încât să-mi pot permite să pretind: fiindcă eu am găsit suta de lei, n-o s-o dau nici unui istoric pentru expertiză, că risc să nu mi-o restituie. Deci, nu cer și nu dau nimic!

Cine a fost Sofronie de la Cioara?

- Un călugăr denigrat cu o evidentă nedreptate de Nicolae Iorga, de Augustin Bunea și de David Prodan.

- Preotul și istoricul greco-catolic Augustin Bunea³⁴ scrie că au existat doi călugări cu numele Sofronie, un Sofronie - originar din Trapezunt, Anatolia - a acționat până în 1751 prin Satu Mare, iar celălalt a fost Sofronie de la Cioara.

Călugărului Sofronie de la Cioara și-a făcut dușmani în timpul vieții să-l țină șapte vieți; dușmanii rămași susțin că la Mănăstirea Vieroși (de pe lângă Pitești) nu a fost egumen Sofronie de la Cioara, ci un alt călugăr Sofronie. Care? Nicolae Iorga și Augustin Bunea, inspirați de documentele de la Blaj spun că la Vieroși a fost egumen Sofronie de la Cioara. Eu sper că chestiunea este lămurită: Sofronie de la Cioara a fost

³⁴ Augustin Bunea, *Episcopii Petru Pavel Aron și Dionisie Novacovici*, Blaj, 1902, pg. 171-173

unul și același cu cel care s-a ridicat împotriva unirii în 1759-1761 și care s-a refugiat în Muntenia, pe Olt, la Cozia, Râmnic, Argeș și Vieroiși!

Nicolae Iorga a spus, la moartea lui *Augustin Bunea*, în ședința *Camerei Deputaților*: „Augustin Bunea a fost o glorie a culturii românești de dincolo. Istoric desăvârșit, care a pus bazele studiilor critice privitoare la istoria Românilor din Ardeal, orator fără păreche, scriitor din aceia cu care Românii de dincolo își fac cinste, Augustin Bunea a ținut strânse, în toată activitatea sa literară, legăturile culturale ale Românilor din Ardeal cu Românii de aici”.

Nicolae Iorga a crezut aproape fără rezerve în tot ceea ce a scris Augustin Bunea. Pe numai 37 de pagini dintr-un capitol al cărții „Românii din Ardeal”, Nicolae Iorga face trimitere la greco-catolicul Bunea prin 58 de note de subsol; cam prea mult pentru cineva care a pretins că în cele 37 pagini ne informează ... obiectiv și, deci, științific ... despre Sofronie. Iorga a luat informațiile de la cineva despre care se știa că era antisofronian pe motive confesionale!

Sofronie de la Cioara este unul și același cu „Vieroșanul” și cu eroul eliberării principatelor de sub turci în 1769

Eu mă folosesc aici de păcatul marelui Iorga tocmai pentru a înlătura din acest stadiu îndoiala - mediatizată suspect, pătimăș și insistent - care susține că Sofronie de la Cioara, antiuniatul, n-ar fi unul și același cu arhimandritul Sofronie ajuns egumen la Mănăstirea Vieroiși și, totodată, cu acel Sofronie care a condus, în perioada 1769-1774, împreună cu Cantacuzinii, eliberarea Munteniei și a Moldovei de turci.

Este evident că dușmanilor lui Sofronie le-ar fi servit un mic hiatus pentru a dilua din incredibila capacitate a acestui călugăr de a gândi și de a face, căci este incredibilă anvergura naționalismului³⁵ din perspectiva căruia a acționat acest călugăr.

Nicolae Iorga s-a folosit de informațiile din documentele oficialităților habsburgice, la carea avea acces prietenul său, greco-catolic, Augustin Bunea, citându-l expres în ceea ce-l privește pe Sofronie ajuns la Mănăstirea Vieroiși (din apropiere de Pitești):

³⁵ Menționez că revigorarea naționalismului de Președintele Trump m-a prins din păcate ușor hipsterizat de lecturarea și de procesul de asimilare a progresiștilor; nu sunt chiar aculturalizat, dar n-am nici cale de întoarcere la naționalismul sănătos după asaltul progresist care m-a păcălit prea mult timp.

... încă din 1769 rușii erau în Principate, unde stătura până la pacea din 1774, făcând legăturile ardelenilor cu dânșii mult mai ușoare ...

Războiul dintre ruși și turci trezise în Țara Românească un puternic partid al rușilor, care, sprijinit de frații Cantacuzino, Pârvu și Mihai, aduse și prinderea în București a lui Grigore Alexandru-Vodă Ghica; se dădu de lucru lui Sofronie³⁶, care ajunsese, când agitatorul Damaschin era egumen la Argeș, și el egumen la Vieroș³⁷.

Iorga continuă, vizibil agasat de „lucrul” lui Sofronie - pe care l-a redus, așa cum l-au redus anterior și habsburgii, la „țadule sofroniene hiclene” -, dușmanul habsburgilor, al greco-catolicilor și, deci, al lui Augustin Bunea, prietenul lui:

Zvonurile că uneltitorul (Sofronie, n. mea) ar fi pierit în cursul acestui război, ba chiar în Moldova, din ordinul rușilor, nu este întemeiat: la 1774 se știa de administrația ardeleană (adică de habsburgi, n. mea) că „acel cunoscut înșelător Sofronie începe din nou a răspândi otrava legii schismatice în această țară”.

Marele istoric Nicolae Iorga - informat din documentele oficialităților habsburge - încheie cu un aer de resemnat-ofensat: „Cu greu se va ști vreodată cu adevărat sfârșitul lui”!

Sofronie și sârbii care au plecat în Noua Serbie

Dacă Sofronie a fost în viață și în 1783, (așa cum sper că voi putea dovedi), înseamnă că, după ce - împreună cu Banul Mihai Cantacuzino - le-au făcut turcilor ceea ce le-au făcut în perioada 1769-1774 -, trebuie să fi părăsit Muntenia și Moldova, retrocedate turcilor, și să se fi refugiat în Rusia, urmând sfatul dat de Potemchin lui Mihai

³⁶ Vă rog să sesizați năduful ironiei lui Iorga: el ne spune că situația din Țara Românească a ajuns tulbure, adică tocmai pe placul unuia ca Sofronie.

³⁷ Nicolae Iorga, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria, Până la mișcarea lui Horea* (1784), Vol I, Ed. Saeculum, Buc. 2009, pg. 446. Aici Iorga face trimitere la „Bunea, op. cit., pg 451.

Cantacuzino, așa cum făcuse Banul Mihai Cantacuzino, care s-a refugiat în Moghilev, în nord-estul Basarabiei.

- Unde s-o fi refugiat Sofronie, după 1774, din fața urgiei turcilor? Este o întrebare provocatoare, menită a-mi ușura oarecum demersul de mai jos, prin care pretind că demonstrez, atât de evident (fără posibilitate de contestare și fără necesitate de validare), că **Sofronie a coordonat în perioada 1751-1756 colonizarea cu sârbi a ținutului situat între cazacii zaporojeni și tătari, deasupra M. Negre, numit Noua Serbie și, în continuare, colonizarea cu valahi a Crimeii, în perioada 1774-1784.**

Sofronie a fost cel care i-a condus în 1751 în *Noua Serbie* din Rusia pe sârbii din regimentele constituite de habsburgi pe Mureș. Am mai scris că aproape concomitent cu zădărnicierea de către habsburgi a rămânerii sârbilor în *Confiniu Mureș* (1747-1752) - prin mutarea regimentelor grănicerești și a privilegiilor ilirice de pe Mureș pe Tisa și pe Dunăre - a avut loc și emigrarea/colonizarea sârbilor în Noua Serbie din Rusia, anticipată de habsburgi.

Maria Teresa a emis, în 19 iulie 1752 *Pönal-Patent*, pentru sancționarea cu moartea și deci, pentru oprirea emigrării masive în Rusia; deci, sancțiunea a fost patentată - ca un făcut - numai după plecarea lui Horvath! Regret că nu am ajuns cu intelectualii sârbi la o înțelegere prin care evitam să-i pun pe „sârbii” care au plecat într-o postură de ... cam ne-eroică din cauza indifferenței împărătesei. Acum este evident că patenta emisă de Maria Teresa, prin care sancționa cu moartea plecarea spre Rusia, era doar de ochii lumii, înscriindu-se în salba documentelor oficiale ale habsburgilor care una scriu și alta dispun pe lângă, de sus și până jos. Opreliștea teresiană a fost desigur o modalitate tare perversă de mobilizare a celor cărora le-au fost zădărnici privilegiile ilirice (nu retrase, ci zădărnici!); privilegiații se răzbunau mobilizând plecarea. Cine pretinde că nu puteau fi opriți nu știe ce spune. Peste capetele bieților oameni - din mâinile cărora luase spada și urma să le pună sapa - Maria Teresa se înțelese cu Elisabeta, împărăteasa Rusiei: ți-i trimit, căs ortodocși, că eu vreau să aduc aici niște șvabi catolici, cu care contrabalansez încet-încet ponderea ungurilor calvini. Să am nemți cât mai mulți, să îndiguiesc, să regularizez râurile!

Cum a ajuns Sofronie să îndrume ceata de sârbi a lui Horvat spre Rusia? Rapoartele oficialităților habsburgice susțin că în 1757 Sofronie s-a întors de la mitropolitul sârb de la Karlovitz *cu mesajul (...) ca românii din Banat și Transilvania să abandoneze ierarhia bisericească română unită și să se pună sub jurisdicția mitropolitului ortodox sârb de la Carloviț.*

În perioada 1756-1759, Sofronie a fost constrâns de autoritățile habsburge să se retragă în Muntenia.

Înainte să fie călugărit la Curtea de Argeș, Sofronie a fost hirotonit ca preot în Arad, de episcopul sârbilor ortodocși; și aceasta este o dovadă a relațiilor lui Sofronie cu sârbii din Arad, adică de pe Mureș, deși Augustin Bunea (A.B.) scrie că episcopul Petru Pavel Aron îl numea pe Sofronie „preot apostat” sau „călugăr apostat”, ceea ce înseamnă, susține A.B. că dacă cumva n-a fost preot unit, sfințit de un episcop unit, atunci trebuie să fi petrecut cel puțin câțva timp la unire, căci „alt-cum nu i se putea da atributul de apostat”, din *Episcopii Paul Aron, Dionisie Novacovici ...*, pg. 72. Flosirea cuvântul de „apostat” cu acest sens este confirmată și de Ioan Lupaș³⁸. Tot din informațiile acestui istoric prelat unit aflăm că Sofronie a fost și s-a întors în 1759 de la Karlovitz în Hunedoara; informațiile lui provin din actele oficialităților habsburgice. Îl cred pe Augustin Bunea, că prea l-a crezut și Iorga.

Gamaliil Vaida, arhimandritul Coziei în 1986, oferă dovezi certe că Sofronie a fost egumen de Cozia și că *a stărețit în două rânduri* astfel: *25 mai 1756-11 apr. 1757 (...) Revine în egumenia mănăstirii Cozia la 31 aug 1764-20 iul 1776 (...) 26 de documente emise în această perioadă ilustrează cu prisosință bogata activitate gospodărească a egumenului Sofronie*. Gamaliil Vaida, Florian Dudaș și alții au identificat și/sau publicat mai multe documente scrise de mâna lui Sofronie, în slavonă, în latină și în greacă. Față de aceste documente, istoricul Florian Dudaș este fără echivoc: **scrisul lui Sofronie este de savant!** De ce l-au făcut analfabet Iorga, Prodan, Bunea! Nu întreb, exclam!

Foarte mulți militari din regimentele grănicerești din *Confiniu Mureș*, care ocupau ținutul investit cu privilegii ilirice, au plecat spre *Noua Serbie* din Rusia sub conducerea colonelului sârb Iovan Horvath de Curtici (Arad), înspăimântați de perspectiva transformării lor în iobagi cu sapa. În cele de mai jos voi dovedi că Sofronie a avut același aport în deportarea/colonizarea sârbilor ca Iovan Horvath (din Curtici - Arad), dacă nu chiar mai mare ca influență și ca determinare mobilizatoare.

Avându-l pe ofițerul husar, sârb, Horvath de Arad, în echipa lui Sofronie, aproape că nu mai am nevoie să documentez relația lui Sofronie cu Aradul și cu sârbii din Arad. Nicolae Iorga - în demersul lui

³⁸ Ioan Lupaș, *Răscola țăranilor din Transilvania la 1784*, Tipografia Astra, Cluj, 1934, pg. 33: „La 15 Aprilie 1746 s-a dat totuș ordin, să fie arestați preoții sfințiți în Țara Românească, precum și aceia, cari părăsind unirea odată acceptată, deveniseră <<apostați>>”. Deci, oarecând Sofronie a fost unit; nu știm cum, din convingere, cu forța sau din atitudinea „hai să fie”. Dealtfel și parteneriatul lui cu Balomir, fostul vicar al lui Inochentie Micu Klein, presupune că Sofronie a fost unit.

permanent de minimalizare a lui Sofronie - a ținut neapărat să ne ajute și aici, în această poziție extrem vestică a periplului sârbilor din Arad spre Noua Serbie, din dorința de a ne dovedi și de această dată că scrierile lui Sofronie au aparținut altcuiva odată cu actele emise de cancelaria lui mobilă. Așa cum David Prodan a atribuit tot ceea ce a scris Horea lui Alexandru Căndea -, Iorga a atribuit tot ce a scris Sofronie lui Dimitrie Eustatie(vici), explicând prin acesta și că Sofronie a știut din timp că Bucow se îndrepta din Arad spre Ardeal:

E sigur că legăturile politice ale lui Sofronie erau știute și ținute de acest tânăr (Dimitrie Eustatie, n. a.), care-i redacta și actele, călugărul (Sofronie, n.a.) însuși fiind de o cultură inferioară.

Parcă pentru a ne folosi și nouă, Iorga continuă povestea din 1761 din Ardeal cu ceea ce este de-a dreptul important ca să pot demonstra existența lui Sofronie în 1751 la conducerea exodului din Aradul privilegiilor illirice spre Noua Serbie:

Se spune că Dimitrie (Eustatevici, n. a.) adusese și o ediție românească, tipărită la Râmnic, a „privilegiilor ilirice”

Și continuă Iorga cu istorisirea faptelor lui Sofronie din 1761:

Prin secretarul său (Dimitrie Eustatie, n.a.), informat și el de sârbi, va fi știut căpetenia răscoalei ardelene (Sofronie, n.a.) despre hotărârea ce se luase la Viena și despre trimiterea lui Buccow. Acesta nu atinsese măcar pământul Ardealului, când Sofronie dădu, la 10/21 mart, o adevărată proclamație către toate ținuturile țării, pentru a le spune că Împărăteasa îngăduie acum „legea cea pravoslavnică, cea din moși și strămoși” ... că, în sfârșit, le-a dăruit „arhiereu pravoslavnic”.

Din moment ce există dovezi că Sofronie avea relații cu sârbii și înainte să-l cunoască pe Dimitrie Eustatie, tot la fel se poate presupune că Sofronie putea să scrie și fără a fi mijlocit de „acest tânăr”, Dimitrie Eustatie(vici), cum pretinde Iorga.

Comunitățile valahe din nordul Pontic identificate de sociologi din dispozițiile lui Ion Antonescu

„Între 1941 și 1944, o echipă de cercetători de la Institutul Național de Statistică, în frunte cu Anton Golopenția, au efectuat cercetări în regiunile Harkov și Donețk ale Ucrainei de astăzi, așa-zisa IREB (Identificarea Românilor de la Est de Bug). Rezultatele cercetărilor întreprinse între râurile Nistru și Bug, dar și dincolo de Bug, precum și rapoartele lui Golopenția au fost publicate abia în 2006, în lucrarea în două volume intitulată *Românii de la Est de Bug*”, am citat din Wikipedia.

Numele arhimandritului Sofronie se afla tocmai pe pagina la care mi s-a deschis volumul II al acestei lucrări a lui Golopenția, în care speram, fără o prea mare ... nădejde, să aflu mai multe date despre sârbii colonizați în 1751 -1752 în Noua Serbie din Rusia.

Eu recunosc că, cu această carte, am furat startul cercetării obiective a colonizării din 1751-1752.

Problema este că până la apariția acestei minunate lucrări și sârbii și românii s-au bazat pe presupuneri și pe câteva zvonuri estompate de timp și mai ales de dezinteres. Oarecum erau împăcați cu situația și sârbii și românii; sârbii din Serbia erau mulțumiți că românii nu se căutau prin acele regimente ajunse în Noua Serbie tocmai din Arad și din imediata vecinătate, iar românii nici că le trecea prin cap că românii s-au întins, în comunități compacte, nu numai dincolo de Nistru ci și dincolo de Bug și de Nipru. Mai mult, Golopenția vine cu primele informații referitoare la acele regimente ajunse în Rusia în 1751-1752 și la componența lor etnică. Dezamăgirea este în tabăra sârbească deoarece află că componența acelor regimente era mai mult valahă (și moldovenească, ca să citesc corect incorectitudinile din rapoartele rusești) și că sârbii plecați din Arad au ajuns acolo români. De ce? Pentru că mulți români s-au sârbizat pentru a fi primiți de oficialitățile sârbești în spațiul privilegiilor ilirice acordate de habsburgi (chiar nu se știe dacă au fost condiționați sau nu). Și aici fac precizarea că habsburgii și clericii greco-catolici au susținut și susțin pe orice cale că românii au fost constrânși de Episcopii Sârbi din Arad din dorința expresă de a băga zădărnici între ortodocși (preotul ortodox Gheorghe Ciuhandu nu susține aceste teorii). Habsburgii și clericii greco-catolici nu pregetă în a căuta motive de zădărnici, de acest gen, între români și sârbi, români și unguri, români și sași și combinații

de câte doi sau trei din fiecare ... numai zâzanie să fie. Ce puteau face sârbii, care erau ortodocși, ungurii calvini sau unitarieni și saxonii luterani - ca să reușească să ne convertească - sub atenta supraveghere a celebrei poliții politice habsburgice dublată de milițiile iezuite!?

— Mai nimic. Micilor încercări de convertire încercate de unguri sau de sași după 1683, pornite dintr-un idealism pueril, habsburgii le-au dat și le dau amploarea unor preocupări permanente, naționale, energice și nu prididesc să le identifice și să le dezbată în tratate groase, pe care ni le traduc și ni le pun sub nas cu o suspectă sollicitudine emancipatoare. Oarecum așa ne trebuie. Pentru că suntem țara cu cea mai mare pondere a hipsterilor: prea multor români li se pare normal să aibă la conducerea celor mai importante instituții persoane de etnii diferite. Nu cred că am comenta chiar dacă toate instituțiile ar fi conduse de alții. Dacă-i așa, atunci eu - pentru a păstra șansa unei reconcilieri a noastră cu vecinii sârbi și unguri - sunt împotriva celor care spun că **Ioanovicii** provin din valahii cu numele Ioan. Fie! Din păcate, pentru a afla aportul călugărului Sofronie în estul Europei, în a doua jumătate a secolului XVIII, a trebuit să dezghioc și astfel de aspecte, care din păcate ar putea să-i supere pe unii. Și nu vreau.

Echipa lui Golopența a căutat și a aflat că originile valahilor din ținuturile nord-pontice se pierd în negura vremurilor, cu dimensiuni spectaculoase, surprinzătoare și îmbucurător de bine documentate; informații referitoare la valahii plecați spre spațiul nord-pontic existau și anterior celor furnizate de echipa lui Golopența, dar nu cine știe ce (vezi N. Iorga). Deci, valahii au plecat cu Sofronia spre comunități de valahi deja existente în ținuturile nord-pontice; nu același lucru se poate spune despre sârbi.

Am vrut de multe ori să scriu despre rolul mătușilor, ca motiv esențial în exodul valahilor. „Am o mătușă” în USA, care are o fiică înfiată ... este o ispită care a existat pentru flăcăul valah din momentul conștientizării. Ispita a devenit o chemare irezistibilă din momentul în care mătușa - fără alți copii decât fiica aia blondă, cu zuluși și cu ochi timizi, evident - face cu ochiul, își priveștește buzele vălăhește și cheamă nepotul la punga doldora, la gârlă și la fată; nu-i spațiu de nestrăbătut, e ca-n vis!

Știm că în 1759-1761 Sofronie s-a recomandat ca VICAR AL SFÂNTULUI SINOD DIN CARLOVIȚ (Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase ..., pg. 179), dar și că ulterior a fost ARHIMANDRIT la Cozia. Sofronie = Vicar și Arhimandrit.

Identificarea Arhimandritului Sofronie din Cioara cu Arhimandritul Sofronie de la mănăstirea ridicată de coloniștii din Noua Serbie - Rusia

Cea mai importantă informație referitoare la existența lui Sofronie în Noua Serbie din Rusia ne-o oferă un articol, din cartea minunatului Anton Golopenția, semnat de cercetătorul rus Apollon Skalkovskii (pg. 526-531):

În 1750, colonelul de armată Ivan Horvath von Kurticz (Curtici, de Arad, n.a.) originar din Ungaria (granița între Ardeal și Ungaria era la Zam-Deva, n.a.) (...) a venit cu multe rude și ofițeri compatrioți sârbi, slavoni etc la ministrul Rusiei la Viena (...) Contele Bestujev-Riumni, cu propunerea de a se muta pentru totdeauna în Rusia; că ei promit să ia din Austria și, în general din Apus regimente sârbe de confesiune ortodoxă, pe socoteala lor și că vor să servească tronului rusesc (...) și se roagă să li se dea pământuri pentru înființarea de așezări (...) Împărăteasa Elisabeta (...) a poruncit prin ordonanța din 13 iulie 1751 ministrului său să declare colonelului Horvath „că nu numai el și alți ofițeri, ci și oricâți sârbi ar vrea să treacă în Imperiul Rus, vor fi primiți în slujbă și încetățeniți toți, ca fiind de aceeași credință”

*(...) Cu problemele religioase ale Noii Serbii s-a ocupat la început Mitropolitul Kievului, care numea arhimandriți și preoți și în armata zaporojană, iar mai apoi arhiepiscopul din Pereiaslav și Borispol. În Slavianoserbia însă, adică peste Nipru, păstorul spiritual a fost arhiereul din Belgorod, ca fiind cel mai aproape (de la 1756). Locotenentul-general Horvath s-a împotrivit puternic acestei numiri, a raportat Sinodului că **el a construit în Noua Serbie o mănăstire unde era arhimandrit Sofronie**, că el ar fi chemat chiar din Serbia un episcop și că ar fi rugat ca mănăstirea să fie sfințită de arhiereul ambelor regiuni noi, dar Sinodul nu a admis organizarea unei noi eparhii (aproape străine) inutile încă, din cauza numărului mic de biserici și locuitori, și a interzis formal lui Horvath (...).*

Deci, numele lui Sofronie apare ca arhimandit în episcopia din *Noua Serbie*. Bine, veți zice, dar sub numele Sofronie au fost călugăriți mai mulți! Așa este și, fiindcă simt că nu vă pot îndupleca nici cu faptul că vor fi fost mulți călugări cu numele Sofronie dar foarte puțin vor fi fost concomitent arhimandriți. Simt că nici acest argument nu vă satisface și că nu veți admite numai pe baza acestor argumente să răspundeți chemării mele de-al suprapune pe Sofronie din Ardeal peste acel Sofronie din Arad, care a plecat și a ajuns în *Noua Serbie* și în *Slavianserbia*, adică în acele provincii care, așa cum ne spune autorul pasajelor de mai sus: se mărgineau cu teritoriile *zaporojenilor și turco-tătarilor*.

Ajutorul îmi vine tot din defăimările scrise de Nicolae Iorga:

*Sofronie, chemat înaintea generalului Buccow, care fusese trimes în Ardeal cu trupe, se încurcă și, socotindu-se amenințat, își făcu drum către Țara Româneacă, lăsând fără sfat pe acei cari fuseseră tulburați de cuvântul său. Ei (adică ardelenii, n.a.) însă credeau că nu va veni numai vremea când și popa neunit va avea drepturile unitului, ci, când **Sofronie va apărea cu tătarii, a căror pradă în Moldova făcuse mare zvon**, ...*

După 1761, autoritatea lui Sofronie creștea pentru ardeleni - cu el în *Noua Serbie* sau la Râmnic, de unde - de fapt de-oriunde-ar fi fost - el amenința cu incursiunile cazacilor și a tătarilor la adresa habsburgilor, așa cum desigur ardelenii știau că făcuse Sofronie și în perioada 1751-1756. De unde-i recruta Sofronie pe acei tătari?!

Mărturia lui Iorga, din paragraful de mai sus, este dublată de mărturiile lui David Prodan referitoare la faptele lui Sofronie de după 1761:

- *Călugărul Sofronie e iarăși la Argeș, acum în calitate de arhimandrit,*
 - *adept al mitropolitului din Karlowitz,*
 - *a luat drumul Țării Românești. De acolo mai agită, trimite scrisori, emisari ... circulă „scrisori sofroniene” litterae sophronianae, care întrețin agitația,*
- *Sofronie, după actele oficiale, apare ba ici, ba colo,*
- *e agent de emigrare (sbl. mea), face colecte,*

- În 1764 e oprit schimbul de scrisori cu Sofronie, sub grele pedepse,
- Srisorile (sofroniene, n. mea) amenință acum și pe nobili, pe dregători, pentru abuzurile lor, pentru asuprirea iobagilor,
- Prin noiembrie 1762, scriptele oficiale vorbesc de răspândirea de scrisori care îndeamnă pe neuniți la tulburări, la izgonirea unirii din țară și **la scuturarea jugului iobăgiei** (sbl. mea),
- Circulă zvonuri de război, **se zvonește că Sofronie va veni și el cu tătarii** (sbl. mea), David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2013, pg. 249.

- Înainte de a răspunde la întrebarea: de unde urma să vină Sofronie cu acei tătari?, trebuie să constatăm în textul de mai sus al lui David Prodan că Sofronie era considerat AGENT DE EMIGRARE! David Prodan nu a avut nicio nedumerire când a preluat această informație, care duce la colonizarea sârbilor în Noua Serbie de către Sofronie, după care eu mă dau de ceasul morții.

Răspunsul la întrebarea mea de mai sus, formulată un pic cam retoric, poate fi numai unul:

- Evident că Sofronie urma să vină cu tătarii de acolo de unde se aflau tătarii: din ținuturile nord-pontice, adică din Noua Serbie!

Banul Mihai Cantacuzino ne oferă în *Genealogia Cantacuzinilor*, pg. 171, 172, dovezi, care suplinesc eforturile de logică, ce ne duc și într-un fel și în altul la concluzia că oamenii cu care a operat Sofronie au fost cazaci și tătari - așa cum rețineau zvonurile din Transilvania, culese de oficialitățile habsburgice - și atunci când Sofronie ataca Transilvania după 1761, dar și atunci când Sofronie a atacat Bucureștiul, în toamna 1769, alungând turcii, la înțelegere cu Ecaterina II, cu Banul Pîrvu Cantacuzino și se pare că și cu Vodă Ghica:

Numiții Polcovnici (ai Rusiei, de la Focșani, n.mei) a doua zi, gătind 700 de voluntari rumâni și arnăuți, supt comanda unui Ilie Moldoveanu, li-au dat și 24 de Cazaci și, împreună cu ei, au trimis și pe acel Pitar Varlaam, și cu egumenul argeșeanul, ce nu de mult fusese la Focșani, - poruncindu-li-se să meargă drept, să lovească Bucureștii, zicându-li că și ei pleacă după dâșii. Pe de altă parte, numiții Polcovnici au înștiințat

și pe Pârvu Spătaru că s-a trimis oaste ca să lovească Bucureștii ...

... Spătarul Pârvu a alergat în ajutorul lor cu 200 de Arnăuți ... Voluntirii au strigat: „stupaiu, stupaiu”, (ce numai aceste două cuvinte rusești învățaseră) ...

... Norodul Bucureștilor s-a ridicat, mic cu mare, până și femeile, cu prăjini și cărămizi strigând: „Muscalii, Muscalii au venit”!

Împrejurarea în care meritele lui Sofronie i-au fost cunoscute Ecaterinei II, reiese, într-o oarecare măsură, dintr-o teribilă scrisoare a Ecaterinei II, din 19 ianuarie 1769, către banul Pârvu Cantacuzino, fratele lui Mihai Cantacuzino, din Genealogia Cantacuzinilor, scrisă de Mihai Cantacuzino, pg. 160; cum puțini muritori se pot bucura din timpul vieții de astfel de onoruri, merită să prezentăm informația:

**Prin relațiile de excepție cu Ecaterina II a Rusiei,
Sofronie a intrat în Genealogia Cantacuzinilor**

SCRISOAREA M.S. ÎMPĂRĂTEASA

A TOATĂ ROSIA

Domnule Bane

... .. iată trimitem dumitale, spre semn de al Nostru împărătesc favor, al nostrum împărătesc chip, și la doi Archimandriți ai mănăstirilor muntenești, lui Sofronie și lui Damaschin, pentru care asemenea ne-am înștiințat cum că și ei sunt părtași scopului dumitale, li sunt dumitale de ajutor, fie-căruia trimitem câte o cruce de aur, și le înmănăm dumitale, ca să le dai lor și să-i încredințezi de a noastră monarhicească milă ...

Ecaterina,

Către Pîrvu Cantacuzino, Banul muntenesc

Trebuie să știm că Împărăteasa se adresa Banului Pârvu Cantacuzino, fratele lui Mihai Cantacuzino, pe baza recomandărilor făcut de arhimandriții Sofronie și Damaschin, și nu invers; cei doi l-au văzut pe Pârvu apt să alieze Muntenia cu Rusia contra turcilor. Vedem aici demersurile din spatele alianțelor premergătoare unui război. Înțelegem de aici devoțiunea totală a lui Sofronie pentru ortodoxismul rus, reprezentat de Ecaterina II. Răsplătirea celor doi în acest fel este o

garanție că Ecaterina nu uita să prețuiască niciodată faptele celor doi din trecut, presupus a fi cunoscute de Pârvu Cantacuzino. Colonizarea ar fi fost un astfel de fapt. Premiera celor trei este concomitent și o garanție și o promisiune a răsplătirii și în viitor. Ademenitor. Așa se face că Pârvu s-a întovărășit cu Sofronie, dăruindu-se total, fără preget. Pârvu Cantacuzino și-a dăruit viața în lupta împotriva turcilor în același an, 1769. A murit ca un Cantacuzin. Sofronie a avut zile.

Pentru că scrisoarea Ecaterinei are o semnificație deosebită, trebuie să vă las convingeri de Iorga că acel Sofronie a fost unul și același cu Sofronie de la Cioara, antiuniatul; constrâns de evidente și de împrejurare, Iorga scrie - tot în *Genealogia Cantacuzinilor* - în nota de la subsolul paginii despre Sofronie din scrisoarea Ecaterinei II:

Foarte probabil vestitul agitator contra Unirii, care se știe că se adăpostise la Argeș. V. Iorga Studii și Doc., pp 93-4, no. LXXXVII.

Această precizare, făcută de Iorga - în completarea atâtor alte precizări la faptul că **Sofronie** și **Damaschin** au constituit celebrul cuplu **Argeșanul&Vierșanul** și că Argeșul i-a revenit mereu lui Damschin - ca îngrijitor al editării și comentării *Genealogiei Cantacuzinilor* -, ne lasă să înțelegem că Mănăstirea Vierși era subordonată Mănăstirii Argeș. Așa am înțelege faptul că Sofronie a fost arondat când Vierșilor când Argeșului. Oricum ar fi, Iorga ar fi trebuit să rețină și că un Arhimandrit nu putea fi analfabet, chiar dacă era Sofronie de la Cioara.

De-a lungul cărții *Genealogia Cantacuzinilor* există pasaje care, dacă-s citite separat și pe sărite, riscă să ne facă să înțelegem că poate Damschin și nu Sofronie a fost cel care ar fi condus operațiunea de eliberare a Bucureștiului de turci. Nu trebuie să ne îngrijoreze din moment ce cei doi au acționat la unison și ca o entitate, atât la eliberarea Munteniei și a Moldovei de sub turci, cât și la controlul stingheritor și neplăcut, de care boierii s-au plâns Rusiei:

*În corespondențele noastre cu Împărăteasa, spre a-i face cunoscut dorința și aplecarea țerii, ne-au slujit doi Archimandriți, **Argeșanul și Vierșanul**, cari au dobândit și decorații împărătești; fiind însă că numiții nu-și păstrează demnitatea de clerici, ci se coboară cu desăvârșire în fapte cu totul nencuviincioase, strângând voluntiri, întinzând steaguri ale lor și slujindu-se cu ele pentru ale lor interese particulare, răzbunându-și cu*

învierșunare, săvârșind nedreptăți tâlhărești și jăfuind, spre marea hulă și rușine a chemării lor călugărești, - pentru aceasta să iea ghegeneralul din mâinile lor veri-ce putere politicească, spre a putea ei îngriji de mănăstirile lor. Iar, la întâmplarea de-a nu se supune, să-i ridice Episcopul de Buzău la Mitropolie, ca pe unii a căror purtare nu corespunde chemării preoțești.

Interesantă atitudinea lui Sofronie: îi abrictuia pe boierii munteni și moldoveni cum îi abrictuise în 1759-1761 și pe clericii greco-catolici din Transilvania. Din moment ce Sofronie apare și în scrisorile următoare (pg. 511, 512 din *Genealogia Cantacuzinilor*), înseamnă că boierii au primit semnalul că Ecaterina II nu înțelegea să renunțe la Sofronie.

Avem aici, prin această pâră a boierilor, descrierea celebrului cuplu **Argeșanul & Vieroșanul**, care, dincolo de amuzamentul creat de ghiorțăneala smiorcăită a boierilor, ne ajută, chiar mai mult decât am fi pretins, să realizăm și temperamentul și identitatea și demersurile marelui Sofronie. Nu-i plăceau boierii cu osânză. Un proto-marxist!

Să revenim: după 1761, Sofronie a recrutat din Noua Serbie (Rusia) echipe de cazaci și tătari cu care-i ataca pe habsburgi! Cu aceiași tătari și cazaci va fi făcut Sofronie și incursiunile de la sfârșitul toamnei 1769, când a eliberat Bucureștiul, din aceștia vor fi fost în 1769 și o parte din acei teribili VOLUNTIRI! Deci, avem și pe acest circuit în timp argumentul că Sofronie din 1769 era unul și același cu Arhimandritul Sofronie din Noua Rusie din 1751. Și probabil că pentru aceste incursiuni a fost decorat Sofronie de Ecaterina II cu acea cruce de aur în 1769, așa cum scrie Banul Mihai Cantacuzino, al cărui frate, Pârvu Cantacuzino, fusese decorat la rândul-i cu crucea de aur. Altfel cum? Adică: cu ce au fost plătiți acei ruși care au atacat Bucureștiul și l-au eliberat de turci? Bine, veți zice, dar voluntirii nu erau nici ruși (pentru că știau numai una-două cuvinte rusești) și, evident, nici turci, că doar nu era să se lupte împotriva turcilor din București! Așa este, acei VOLUNTIRI au fost valahii - ardeleni, moldoveni, munteni, aromâni sau istroromâni - din Noua Serbie, conduși de Sofronie. Doar straiiele erau diferite: erau când tătari/cazaci, când ruși, în funcție de destinația incursiunii.

Incursiunile lui Sofronie în Moldova și în Transilvania din Rusia se regăsesc uluitor de clar și de nefiltrate – prin tătari sau prin cazaci – în Răscoala lui Horea³⁹:

³⁹ David Prodan, Răscoala lui Horea, Vol. II, pg. 560.

Ștefan Halmagyi, scriind din Secuime la 1 aprilie unui protopop vede primejdia lărgindu-se și peste graniță, îi inspiră pericolul rusesc, pericolul mare al ortodoxiei în genere ... Fiind în hotar cu muscalii, după cele petrecute, nu e de temut ca un călugăr (se gândește desigur la Sofronie) sau un Horea, mai ales dacă e însoțit de câteva sute sau o mie de muscali, să răscoale în întreg Ardealul, ba și în Ungaria până la Tisa, tot așa și în Banat, în Serbia și în mai multe alte locuri oamenii de credința grecească? Mai ales că sînt și mulți ofițeri, ba și generali în serviciul muscalului, și cine le stă atunci împotrivă? Nu numai atât, credința grecească e răspândită în imperiul turcesc pînă departe, în Asia, între Marea Neagră și Caspică, în Armenia, Anatolia, Georgia etc. Viziunile îl poartă pe Halmagyi, cum vedem, peste mări și țări!

De fapt, răsculații lui Horea au invocat în câteva rînduri sprijinul muscalilor, implicați evident în răscoală și prin acei *călugări iconari*:

- David Prodan, Răscoala lui Horea, vol. II, pg. 248-9: „Man Beșinar din Gîrbova românească e prins nu numai ca fur și amenințător ci și sub acuzația că a vestit că vin o mie de muscali moscoviți”,

- David Prodan, Răscoala lui Horea, vol. II, pg. 567: „Ianeș Crișan, care și el a auzit ... că vin tare mulți muscali împreună cu tătari spre pieirea ungurilor.

Sofronie din Cioara a făcut parte din planul lui Potemchin de extindere a ortodoxismului în lume

V-am pregătit mai sus pentru a putea primi și cu sufletul, nu numai cu mintea, o informație de excepție despre Sofronie, pe care ne-o dă istoricul Ștefan Meteș, din care înțelegem că colonistul Sofronie trebuie să fi fost unul și același cu cel despre care a scris Ștefan Meteș:

Un cleric învățat din Ardeal, trecând în Țara Românească, joacă un rol important, fără să-i cunoaștem numele.

O scrisoare latină, cu traducere rusească, trimisă prin contele Rumianțev, Kneazului Potenkin în 2 Maiu 1783, ne vorbește de un călugăr ungurean, care fusese primit în clerul din Țara Românească, ridicat apoi, pentru învățătura lui la demnitatea de Exarh al Mitropoliei din

*București și dascăl de teologie. 1 Biserica ort. rom., XXII, p. 1009. * Bibi. Ac. Rom., secția mss. Nr. 655 f. 18. » Biserica ort. rom., XXVII (1903-4) p. 1125. Acesta se pusese întâiu în relații cu episcopul Filaret de Râmnic, care i-a încredințat diferite misiuni politice în Rusia, Austria și Constantinopol, pierzându-si apoi grația lui Filaret, părăsește țara și trece în Rusia, unde-și caută protecție și existență, propuindu-se ca aducător de coloniști din diferite teri limitrofe pentru gubernia Chersonului. 1 Acest cleric ardelean ne spune despre sine: călugărul acesta deci, ducea Românii ardeleni, ca coloniști, până la Chersonul Rusiei cum ni se spune. Dar mai avem si o altă știre în aceasta chestiune. O carte grecească scrisă în versuri, «Istoria bisericească», tipărită în 1806 și dedicată Mitropolitului Veniamin Costache, are un capitol special despre Unirea Românilor din Ardeal, din care citez atât: **«Deci mulți au fugit atunci din Ungaria, împreună cu copii și femei afara în Valahia și din Banatul Transilvaniei părți megeșite cu această Dacie și mulțime nenumărată în Serbia și s'au strămutat în masă în Rusia, Acolo s'au așezat aceștia și au format colonia lor și există ca coloniști în Malorosia»**⁴⁰.*

Numai Sofronie putea fi acel călugăr ungurean care l-a ajutat pe feldamreșalul rus Rumianțev în colonizări.

Aromânul Filaret și Sofronie au conceput și au înaintat Rusiei vederile și precizările boierilor munteni. Aromânul Filaret (de Râmnic/de Căldărușani) a participat cu Sofronie și cu Banul Mihai Cantacuzino în acele delegații trimise, în perioada războiului ruso-turc, de Moldova și Muntenia la Ecaterina a II-a. *Genealogia Cantacuzinilor* este plină de aceste demersuri și de trimiterile spre cei doi pe toată perioada războiului ruso-turc.

⁴⁰ Ștefan Meteș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII - XX*, Ed Științifică Buc. 1971, pg. 77 dar și în lucrarea lui Ștefan Meteș: *Relațiile bisericii românești ortodoxe din Ardeal cu Principatele române în veacul al XVIII-lea. Viața bisericească în Mitropolia Ardealului*, din *REVISTA TEOLOGICA ORGAN PENTRU ȘTIINȚA ȘI VIAȚA BISERICESCA SUB PATRONAGIUL L. P. S. SALE ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT NICOLAE*, Anul XVII. Decemvrie 1927 Nr. 12, pe Internet.

Se poate spune că avem o treime ortodoxă care s-a dăruit total pentru a realize și a cimenta alianța celor două principate cu ortodoxia rusească: **Sofronie&Damaschin&Filaret**! O să vedem că această triadă a stat la baza mai multor revolte create de ruși în provinciile turcești, inclusiv cea din Moscopole, apărută în consecința diversiuilor create de generalul Orlov în Balcani, în acel fatidic 1769, printre ciobanii aromâni.

Deci, despre Sofronie - ca „aducător de coloniști” în Rusia - a scris în 1783 și marele general rus Rumianțev.

Rumianțev amplificase zvonurile ce spuneau despre el însuși că era fiul lui Petru cel Mare. Boierii români - dați de Rusia, la sugestia Prusiei, pe mâna turcilor - i-au oferit feldmareșalului Rumianțev, în 1774 tronul Daciei și titulatura de Rege al Daciei, printr-o scrisoare din al cărui colectiv de concepție nu putea lipsi Sofronie, ca principal agent al Rusiei în principate:

Și oare care alt bun patriot al strălucitei Împărății a Rosiei a ostenit mai mult și s-a pus mai mult în primejdie pentru ele de cât Excelența Voastră? ... apoi, unind cu Împărăția toată Dachia faimoasă, cea în timpuri strașnică și biruitoare, a Romanilor, Vizantinilor și Turcilor, și căutând dragostea tuturor lăcuitorilor, cu atât mult mai drept titlu decât ori care alt Gheneral vechiu, puteți fi vrednic de porecla de Dachie.

Și, într-adevăr, care altul ar putea să simță mai multă durere pentru scăpătata Dachie?

... nu puteți uita interesele Dachiei, a căreia mântuire este fapta și rodul ostenelilor Escelenții Voastre ..., Genealogia Cantacuzinilor, pg. 520-521.

Ștefan Meteș a citat mai sus un text - pe care l-am subliniat - în care se vorbește de emigrația mare a românilor transilvăneni în Serbia și de acolo în Rusia. Deși conținutul nu este confuz, totuși, textul este ușor obscur, motiv pentru care conținutul a fost trecut cu vederea mult prea ușor. În primul rând despre ce perioadă este vorba? Desigur este vorba despre un demers antiunire desfășurat înainte de acțiunea lui Sofronie, din 1759-1761, dar și de plecarea lui Horvath cu sârbii în Rusia (1751). Este vorba evident de perioada descinderii Călugărului Visarion Sarai. Deci, Ștefan Meteș confirmă, prin acest text, că, după perioada Visarion Sarai, românii au părăsit în masă Transilvania, așa cum se spunea pe vremea lui vicarului Nichifor Balomir, ajuns și el în Muntenia: „Tot Ardealul se mută la noi”.

Pentru că textul redat de Ștefan Meteș ne spune ce români au ajuns în Serbia, revenim cu citarea lui:

«Deci mulți au fugit atunci din Ungaria, împreună cu copii și femei afara în Valahia și din Banatul Transilvaniei părți megeșite cu această Dacie și mulțime nenumărată în Serbia și s'au strămutat în masă în Rusia, Acolo s'au așezat aceștia și au format colonia lor și există ca coloniști în Malorosia»

Începem de la sfârșitul textului?

- Malorosia este de fapt locul colonizării „sârbilor” conduși de Horvath și Sevic!

Deci, se pare că cei mai mulți dintre sârbii lui Horvath și Sevic au fost români transilvăneni; altfel spus, odată cu plecarea unor ofițeri sârbi din Confiniu Mureș, au plecat spre Rusia mult mai mulți români, sosiți aici din Serbia, unde se refugiaseră pe vremea ridicării lui Visarion Sarai. Este posibil ca printre cei ajunși în Serbia să fi fost și Sofronie și, deci, este cu atât mai plauzibil ca Sofronie să fi plecat spre Noua Serbie, direct din Serbia sau din Arad.

Gândirea lui Sofronie de la Cioara se află în Ultimatumul de la Deva și în scrieri atribuite de Nicolae Iorga lui Vartolomei Măzăreanu

Am arătat și în alte materiale că adesea cunoștințele muntenilor ortodocși referitoare la Dacia și la trecutul românilor au fost anterioare și cel puțin la același nivel cu cele ale celor din *Școala Ardeleană*. Parcă mai temperate și mai mature. Aceste informații istorice au explodat în perioada „Capitulațiilor”, adică în perioada în care boierimea principatelor s-a văzut nevoită să scoată din cufere dovezi ale independenței și ale faptelor mărețe ale înaintașilor, pentru a le opune Turciei, care urma să reintre în posesia celor două principate, în disperarea lui Sofronie. Informațiile muntenilor despre Dacia și despre strămoșii latini s-au înmulțit în mineele lui Chezarie, 1776-1778, partenerul lui Sofronie, ajuns episcop.

Se știe cu certitudine că de la Sofronie a plecat în perioada 1759-1761 și o revendicare fermă: „**A trecut puterea domnilor, acum noi suntem domni**”!

Este cert scrisul lui Sofronie însuși în demersul ardelenilor către oficiali, în 1760, în Deva – Hunedoara:

*Cinstiti, prin Dumnezeu alesi si de înaltul Guvern crăiesc asezati domni ai măritului comitat al Hunedoarei, mărite comite si jude suprem al nobililor si către voi toti ceilalti. Iată noi, tărani din Principat, facem stire Măriilor Voastre, anume din acest judet al Huneadoarei, al Albei, al Zarandului, împreună cu scaunele cele mai îndepărtate, despre acest lucru, că noi asa poftim de la cel mai mare, până la cel mai mic. Dacă vreti să scoateti de la noi ceva, sub cuvânt de contributie ori altă trebuință a principatului, noi suntem gata la toate, dar religia nu ne-o părăsim, până când trăim. Toate neamurile își au legea lor si au pace în legea lor. Si proorocul Moise a dat lege jidovilor si ei o tin în pace, iar noi suntem prigoniti neîncetat pentru legea noastră. De ce să dăm unitilor bisericile, pe care bietii de noi le-am zidit, cu cheltuiala si cu mâinile noastre? Nu, niciodată până ce suntem vii! Dar să fim scurti, cinstiti domni: când va sosi episcopul si stăpânul legii noastre si va face judecată si asupra bisericilor care să se dea unitilor, le vom da; până atunci însă nu. Căci e păcat mare să rămână bisericile închise în acest post. Nu-i cu cuviință, nici Dumnezeu nu vrea si nici românii nu o îngăduie. Căci prea de ajuns ne-am rugat cu toată cuviinta si n-am primit niciun răspuns, ca si când niciodată nu ne-am fi rugat. Nici **noi nu suntem vite**, cum cred Măriile Voastre, ci avem Biserica noastră. Iar bisericile nu de aceea sunt clădite, ca să rămână goale, si nici noi nu ne vom mai închina în grajduri, ci ne vom duce la biserici, ca să ne rugăm acolo si ca să nu rămână goale. Căci postul fără rugăciune e lucru mort. Până atunci protestăm înaintea Măriilor Voastre, oprindu-vă de a ne mai tulbura, până ce va veni vlădica. Vom face atunci, cum ne va porunci el, căci e stăpânul legii noastre. Iar noi rămânem în veci preasupuse slugi ale înaltei împărății.*

Prezint acest text pentru a-i putea compara stilul cu cel din textul de mai jos, atribuit de Iorga lui Varolomei Măzăreanu. Din cele două texte reiese, totuși, – în pofida decăderii boierimii și a amenințărilor cu lichidarea – necesitatea unei administrări printr-o clasă superioară.

Expresia „**Nici noi nu suntem vite** ...”, din textul de mai sus este izvorâtă din același izvor cu expresia din textul de mai jos „**Voi nu**

sunteți din alt lut zidiți ... Fiind oameni și noi, trebuie să avem cele trebuincioase”.

În afara *Ultimatumului de la Deva*, din noiembrie 1784 - prin care se cerea ca ***nobili să nu mai fie*** - semnat de Horea - eu nu știu să avem revendicări mai ferme.

Natura lui Sofronie este constituită din cea mai fermă revendicare!

Dacă Sofronie a trăit și în 1783 înseamnă că tot el a fost și autorul *Ultimatumului de la Deva* din noiembrie 1784. Deva, cetatea care a primit *Ultimatumul*, se afla în apropierea localității Cioara, de unde plecare Sofronie în ... lume și către către care a scris amenințător în 1760, așa cum vedem textul de mai sus. Curțile nobilului Petru Barcsai din Cioara au fost atacate de oamenii lui Sofronie și înainte de Răscoala Horii dar și în timpul Răscoalei; toate atacurile au fost făcute de valahi din Muntenia, unde se afla Sofronie. Sofronie nu s-a purtat cu gentilețe. Niciodată.

Deci, o dovadă a faptului că Sofronie a fost coautor al Răscoalei lui Horea din 1784 este susținută de fermitatea și de ineditul formulării revendicărilor sociale de atunci. Un stil inconfundabil.

Pentru a sublinia încă o nedreptate făcută de Nicolae Iorga lui Sofronie, menționez, totuși, un precedent la revendicările lui Sofronie și la cele din *Ultimatumul de la Deva*: scrierile din două documente, găsite într-o mapă în care se afla și scrierea „Panegiric pentru Ștefan cel Mare” - atribuită de Iorga⁴¹ călugărului Arhimandrit Vartolomei Măzăreanu, egumen de Putna. Este vorba de două perle ale literaturii române, ale expresivității limbii române:

- două scrisori intitulate: „Cuvântul unui țăran către boieri”,

- un dialog între învățător și doi nemți veniți în Muntenia și în Moldova să le cunoască.

Excelente!

Incredibile!!

- Să scrie cineva atât de cursiv, atât de eficient, cu atâta sensibilitate și atât de curat, într-o limbă de-o suavitate și înălțare greu de conceput pentru a doua jumătate a secolului XVIII!

Am căutat aceste scrieri - rezumate excelent de Iorga în Istoria literaturii române - peste tot pe unde m-a dus mintea. Mi-aș fi dorit să le găsesc în scrisul chirilic al lui Sofronie - ca să le pot compara cu multele documente lăsate de Sofronie, le-am căutat în publicațiile pomenite de Iorga, dar surpriză, după îndelungi căutări le-am găsit ... lângă mine: la

⁴¹ Nicolae Iorga, *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea*, vol I, Ed. Didactică și Ped, Buc, 1969, pg. 440-453.

Biblioteca Județeană Arad, în arhiva ziarului ROMÂNUL, din 1911, publicate în 2+1 numere, sub îngrijirea lui V. Gila, într-o exprimare incredibil de fluentă și într-o prezentare care satisface orice exigențe față de scrierile timpului:

„Cuvântul unui țăran către boieri”, scrisă în Moldova între 1770-1775.

Vartolomei Măzereanu.

În numerele 5 și 6 ale revistei „Arhiva societ, științif și literare”, din Iași, din anul IV (1893), Const. Erbiceanu comunică sub titlu „Cuvântul unui țăran către boieri” un text românesc vechiu din secolul al XVIII ... ”

„Că credeți-mă boieri, că dacă nevoia aceea, care după ce vine te silește ori să o suferi ori să găsești chipul a te mântui de dânsa, de nu m-ar fi strâmtorit, niciodată din bordeiașul meu nu aş fi eșit: că acolo am petrecut până la această vârstă, îngreunat de ani, de multe ori nemâncat, nebăut, ne-având cu ce-mi învăli ticălosul meu trup, pe frigurile cele mari ale iernei. Dar toate acestea le-am suferit, una că cu sărăcia eram deprins, al doilea că nu socotiam mai mare fericire decât a petrece în depărtare și cu odihnă. Însă au venit altele asupra noastră, care ne-au făcut să uităm pe acelea și încă să le socotim ca niște mari fericiri și să ne rugăm lui D-zeu ca să ni le lase pe acelea cari le blestemăm; atâta starea noastră aceasta este de ticăiută și încă decât toate aceste nevoi una este mai mare, că nu avem la cine să năzuim, nu avem cui spune ticăloșiile noastre, nu avem la cine tinde mâinile noastre și să se milostivească, să ne primească și să ne ajute, am ajuns cu toții să ne prăpădim ori să venim la o desnădejde amară. Că de câte ori unii de ai noștri, împinși de greutatea ce l-au cuprins, au alergat către d-voastră nimic n-au folosit, ci s-au întors cu lacrimile pe obraze și cu jale nestămpărată în inimă. Și mulți cari au fost mai slabi, de ciudă au și murit, pentru că nu numai că nimic nu s-a mângăiat de către d-voastră, ci încă și cu cuvinte de ocară au fost scoși afară, atâta obiceiurile pământului acestuia și s-au stricat! Pe semne că acesta nu este alt, fără numai un blăstăm dumnezeesc, care au tulburat sfaturile cele bune și le-au cuprins întunericul păcatului, ca să se prăpădească țara aceasta. Dar nu vă amăgiți, că veți rămâne d-voastră, dacă ne vom prăpădi noi; că dacă să strică temelia degrabă se strică și casa.

... Și socotiți ce au rămas la d-voastră, fără numai un nume deșert, o umbră și un fum pentru că d-voastră nu sunteți dupăcum s-ar cădea ne necăjim noi; aduceți-vă aminte de moșii d-voastră și vedeți fericirii acei bătrâni cum se purtau. Oare ședeau să petreacă viața lor într-o ocărătă lene? Oare se zăboveau după porturi muerești? și după

întrecerea de a-și face case mari? Ba, una pregetia, una făcea, cătră acela întorceau și gândurile și sfaturile lor, cătră folosul zic a pământului țării ..”.

„... *La voi toate prisosesc și nu vă mulțumiți; ci și la lipsa noastră vă lăcomiți ...*

Ce era mai ocărât decât mîzda? că adevărat cine o primește este lepădătura oamenilor”.

Continuu mai jos cu extrase din Iorga (cf op. cit., pg. 449), pentru a admira fermitatea revendicărilor, luciditatea, emanciparea și concizia constatărilor:

”Voi nu sunteți din alt lut zidiți ... Fiind oameni și noi, trebuie să avem cele trebuincioase ... Unde să se auză vreodată milă în pământul acesta? ... Acuma, pentru ca să-și afle cineva dreptatea, trebuie să plătească. De ar străluci ca soarele adevărul, fără de dare să întunece ...

Vă asămănați cu Dumnezeu: puțin au rămas să cereți să vă tămâiem. Și de-ar fi vreo statornicie în starea voastră, nu mi-ar fi nici o ciudă, dar sînteți și voi supuși unor întâmplări ... De osîndă nu vă e frică, căci pe semne nu credeți că este Dumnezeu ...

ORI NE FACEȚI DREPTATE ORI NE FACEM NOI

... căci bătrânii noștri ne povestea că, nu știu, de mult oarecînd, de asemenea s-au buicit boierii ... Și ne zicea:

PÂNĂ N-AM CRUNTAT TOPOARELE NOASTRE ÎN SÂNGELE LOR, NU NE-AM PUS LA CALE”.

Românii nu au produs încă o revendicare scrisă mai ferm, mai emancipată, mai directă, mai practică, mai modernă! Marx însuși ar fi exclamat ... ardeleneste: *este un picuț cam prea de tot!*

Stilul și expresiile textelor de mai sus ne fac să-l vedem pe bietul Sofronie călugăr la schitul lui din Cioara, și mai apoi prin cine știe ce colț de Rusie, sfîșiat de dorul după colinele Ardealului.

Originea ardelenă a autorului rezultă din context și mai ales din cuvintele și expresiile arhaice, specific ardelenesti, folosite cu îndemănare și cu iz ardelenesc, pe care mi-am permis să le subliniez cu puțina mea pricepere în domeniu.

Autorul nu poate fi un moldovean, deci nu poate fi Vartolomei Măzăreanu, care a fost partener al lui Sofronie - un excelent cunoscător al slavonei - în soliile principatelor la Ecaterina II, în compozițiile în slavonă a istoriei și a lexicului valah, la cererea oficialităților ruse, în suplicile boierilor români către mai marii lumii.

Putneanul Vartolomei Măzăreanu a fost coleg la Kiev cu cei de care știm că au fost apropiați ai lui Sofronie: cu Dimitrie Eustatevici, cu

Paisie Velicicovschi și cu siguranță s-a întâlnit și cu Filaret, mitropolitul Ungro-Vlahiei.

În cunoscuta scrisoare adresată lui Sofronie, Velicicovschi îi oferea cazare la Putna. Deci, Sofronie nu poate fi îndepărtat de Putna egumenului Vartolomei Măzăreanu, unde au fost găsite aceste scrieri! Am văzut într-un text anterior că Iorga indică și Moldova printre presupusele locuri în care a murit Sofronie. Moldova-i mare!

Lui Iorga nu-i puteau scăpa ardelenismele din textele pe care le-a atribuit moldoveanului Măzăreanu, subliniate de subsemnatul.

„Mâzda” = dobândă.

Totuși, de ce l-ar fi ascuns Iorga pe Sofronie și aici!? Ca să se pună bine cu Augustin Bunea și cu clericii greco-catolici!

Ascunzându-l pe Sofronie și aici, Iorga a stabilit și a impus - prin autoritatea lui adesea tiranică - atitudinea istoricilor din prezent și din viitor față de aceste texte teribile; niciun istoric nu a mai avut și nu mai are curajul să conteste autoritatea lui Iorga, decum să aibă curajul să atribuie aceste texte unui ardelean, așa cum s-ar impune într-o primă etapă.

Iar, pe de altă parte, s-a stabilit că Iorga a greșit atribuindu-i lui Vartolomei Măzăreanu și alte scrieri; deci, atribuirea scrierilor lui Sofronie lui Măzăreanu nu ar fi prima atribuire greșită pe care Iorga a făcut-o lui Măzăreanu.

**Sofronie de la Cioara, episcopul unit Grigore
Maior și Iosif II au organizat *Răscoala lui Horea,*
pentru *exterminarea ungarilor***

Pornite de la Sofronie, revendicările ar fi alarmat: ANARHIE!, lăsate pe seama unui Bartolomei Măzăreanu ele devin literatură.

Dacă textele de mai sus, atât de ferm revendicative, ar fi fost atribuite cunoscutului revendicator Sofronie de la Cioara, textele ar fi prins materialitate, numele lui Sofronie ar fi făcut mobilizarea generală. Așa, fără Sofronie, ele sunt ca fără atitudine: literatură.

Deci, Anarhia devine fără Sofronie o atribuire extrem de subiectivă, o conspirație deochetă: hipsterii s-ar fi îngrijorat - îngrijorai-ar Sofronie - numai și numai de Sofronie de la Cioara.

a fi participat la revolta din 24 mai de la Cimpeni.

În aceste împrejurări ar fi avut loc, în vara anului 1782, un sinod (sobor) al preoților români uniți, convocat de episcopul Grigore Maior. La acest sobor ar fi fost prezent și Horea alias Nicula Urs (*Hora alias Nyikula Ursz*), Crișan sau Gheorghe Pop Crișan (*György Pap Krisan*) cum îl consemnează un izvor contemporan și Cloșca Ion (*Kloska Juon*), împreună cu „românimea” din mai multe localități. Cei adunați se „sfătuiesc în taină, îndelung, între ei, ca iobagii, să se elibereze”. Hotărâsc ca toți românii în aceeași zi și în același ceas, la momentul potrivit, să se răscoale și fiecare să-și omoare stăpînul de pămînt. Pentru păstrarea secretului și pentru realizarea proiectului, din fiecare localitate preotul, dascălul și cinci români să fie obligați prin jurămint. Episcopul făcîndu-l pe Horea capul răsculaților îi dă o cruce de aramă aurită, urmînd ca toți să jure pe această cruce. Mai hotărîră românii în acea adunare să caute actele de proprietate ale stăpînurilor de pămînt și să le distrugă. Timp de doi ani, preoții și unii țărani au luat jurămint întregii românimi.”

Starea de spirit agitată provoacă teama oficialității, de o răscoală și mai mare, în vara și toamna anului 1782. De aceea, la sfîrșitul anului 1782 sînt gata să renunțe la arendarea dreptului de circiumărit cei doi armeni, Martin Patruban și Martin Bosnyak din cauza îndărătniciei oamenilor. De asemenea mai mulți funcționari au

202

Susțin că Sofronie a fost **coautor al Răscoalei lui Horea** pentru că acum știm cu certitudine⁴² că un alt coautor a fost episcopul unit

⁴² Pentru a nu fi acuzat că folosesc expresii dure, alarmiste, nefondate, prezint o copie după pagina din cartea *Revoluția populară de sub conducerea lui Horea*, Ed. Militară, Buc., 1984, scrisă de academician Ștefan Pascu. Dacă există unele dubii întemeiate față de autoritatea acestui istoric, amintesc aici, pentru a elimina dubiile față de planul sinodului de la Blaj de „stingere a ungurimii”, și raportul lui Nicolae Densușianu. Și David Prodan a prezentat acest plan și de asemenea a prezentat - cu rezervele lui, specifice, de care s-a cam sătura orice om cu capul pe umeri - amestecul lui Grigore Maior, sinuciderea lui comandată, permisă ... ca o grație împărătească. Nu mai pot fi dubii nici chiar pentru mine, care - așa cum am scris - nu mai am încredere în documente după ce am văzut cum le-au mistificat habsburgii în special și occidentalii în general. Niciuna!

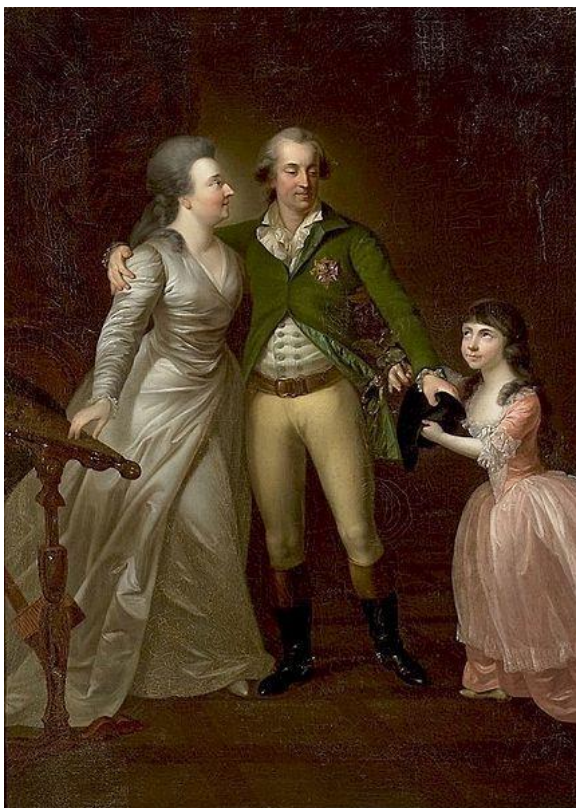
- Implicarea preoților greco-catolici în răscoală a fost și este de notorietate: coloana răsculaților care se îndrepta spre Galda a fost condusă din Mogoș de preotul unit Sulărea, cu o cruce roșie, existentă și azi.

- Încă o dovadă a implicării lui Grigore Maior: crucea, menționată în textul de mai sus, cules de Ștefan Pascu din acel raport menționat de Nicolae Densușianu, este o cruce specifică episcopului greco-catolic; aurită și cu chipul împăratului pe ea, cum a înfățișat-o țărănilor Crișan la Mesteacăn.

Grigore Maior, prigonitorul anterior al lui Sofronie (Pavel contra Isus și celebrul reproș: Pavele, de ce mă prigonești!).

Sofronie s-a asociat cu Grigore Maior printr-un compromis realizat de cei doi între ortodoxism și greco-catolicism - la 25 ani de la revolta lui Sofronie și la 40 ani de la revolta lui Visarion Sarai (!) - întemeiat pe excelenta relație a lui Iosif II cu Ecaterina II a Rusiei, unde trebuie să se fi aflat Sofronie (Noua Serbie). Cam straniu acest ecumenism, dar marile acțiuni au fost făcute numai și numai de cei în stare de astfel de compromisuri. Dușmanul comun al celor doi, Grigore Maior și Sofronie, a fost identificat și indicat de Iosif II în ... nobilimea maghiară. Exterminarea ei! Așa ne putem explica existența unui Horea ortodox tocmai la sinodul organizat în 1782 de Grigore Maior în fieful greco-catolicilor de la Blaj: pe filiera Sofronie. Grigore Maior și Iosif II vor fi realizat că exterminarea tuturor ungurilor - înscrisă fără echivoc în programul sinodului din Blaj din 1782, păstorit de Grigore Maior, dar și în programul răscoalei din 1784 - nu se poate face fără ... un ecumenism, adică fără asocierea prietenească a greco-catolicilor cu ortodocșii. Cum? Prin inventarea unui dușman comun: UNGURII!

Așa se explică și preocuparea excesivă a lui Salis (recunoscută

chiar și de David Prodan), de a racola dintre valahi viitorii coloniști în Rusia! Relația lui Sofronie cu Salis - pe latura colonizării - trebuie să fi fost ca relația cu Horea pe latura răscoalei; dacă cumva colonizarea și răscoala n-ar fi fost totuna. Sofronie s-a cunoscut cu Salis, în persoana căruia eu l-am identificat pe Karl von Sacsen sau Charles de Saxonia, fiul Regelui August III al Poloniei. Salis a fost surprins de zeci de ori în documentele menționate de David Prodan, cel mai reticent istoric față de amestecul strănilor în răscoală:

- „neamțul”,
- „îmbrăcat nemțește”,
- „în straie nemțești cu o stea mare, galbenă, în piept”, așa cum îl și vedem în imagine, alături de soție (Francesca CORVIN⁴³-Krasinska) și de fiica lor, ce va deveni bunica ultimului Rege al Italiei.

Pentru a afla cât mai multe despre Salis aka Karl von Sacsen, Iorga a apelat la o metodă ingenioasă: i-a incitat pe doi istorici, pentru care germana era limbă maternă, să caute după Salis, publicându-le articolele în *Revista Istorică* (apr-iun 1936: *Revoluția lui Horea* de Carol Göllner și ian-mart 1937 *Participarea lui Salis la răscoala țăranilor din Ardeal* de M. Auner). Teribil șiretlic. Auner l-a contrat pe Göllner: nu se poate dovedi existența lui Salis în moțime. Dar pe la Deva și în jos pe Valea Mureșului, spre Lipova-Radna, întreb eu?

Ceea ce este de reținut în relația Salis-Sofronie este faptul că Salis le-a promis rușilor în 1784, înaintea răscoalei, că va duce în Rusia 300.000 de valahi din Transilvania. Nu se spune când, dar este evident că după ce valahii i-ar fi exterminat pe unguri! Crimeea a fost anexată de Potemchin în 1783.

Lucrătură nemțească: valahii au fost atrași de Iosif II, prin Grigore Maior și Sofronie, împăcați, să extermine toți ungurii, după care urma o deportare-colonizare a acelor valahi în Rusia (probabil în Crimeea, cum am văzut că a scris în 1783 feldmareșalul Rumianțev). Și - cârnaț nemțesc cu curechi, cu multă untură și bromhidroză nemțească - pe locurile ungurilor și valahilor urma să fie aduși ... șvabi catolici din Germania lui Frederic II. Sultanul nu s-a opus nici colonizării din 1751, condusă de Horvath și nici celei din 1784, condusă de Salis⁴⁴. Capetele încoronate ale lumii, formate din trei nemți și-un turc, omogenizau populațiile!

⁴³ Blazonul familiei este chiar CORVINESC; constă în clasicul corb cu inelu-n cioc; și-au revendicat origini corvinești.

⁴⁴ Aflăm din articolele celor doi istorici - puși de Iorga în căutarea lui Salis prin provocarea hărtei - că ofițerii austriei, simțind cine era Salis, au întrebat autoritățile cele mai înalte dacă patentă care le ordona prinderea și închiderea lui permitea și executarea lui imediată sau era necesară trimiterea și încredințarea lui (Salis) la cele mai înalte autorități militare. Da, așa să faceți, să-l trimiteți, sună răspunsul! Un pic comic! Această atitudine a ofițerilor demonstrează că ei știau cine-i Salis și că i-au spus Împăratului asta tocmai formulând întrebarea ... ca să nu fie considerați chiar proști de tot de atât de oscilantul Împărat.

Istoricul Ioan Lupaș îl contrazice pe Nicolae Densușianu și confirmă intenția vădită a lui Iosif II de a **germaniza**⁴⁵ Transilvania; prin Ioan Lupaș avem încă o confirmare că Salis voia să colonizeze valahii din Transilvania în Crimeia:

Cum arată alte informații contemporane, în vara anului 1784 ar fi fost prin Munții Apuseni și un agent rusesc cu numele Salis, care îndemna pe români să emigreze în Crimeea⁴⁶.

Planul lui Hitler de omogenizare etnică s-a inspirat din planul altor trei nemți: Iosif II, Frederic II și Ecaterina II

Peste mai mult de 150 ani, putem să deducem din caracterul continuu al planificărilor nemțești, că Hitler a aflat de planul celor trei capete încoronate și-un turban; în agenda personală, publicată recent, Hitler vine cu mici ajustări la planul celor trei coroane + turbanul:

„Dacă ajungem să decidem să facem din Dunăre un fluviu în totalitate german, trebuie să facem cu totul altă politică.

O soluție ar fi să instalăm de-a lungul Dunării toți germanii din sud-est ... Trebuie să ne instalăm la Porțile de Fier pentru a nu lăsa pe nimeni să le blocheze”⁴⁷.

Planurile lui Hitler de a coloniza Banatul cu un milion jumate de nemți aduși din Germania se bazau evident pe menținerea și pe adâncirea disputei dintre unguri și români, așa cum este exprimarea lui din motto acestei capitole.

Hitler a realizat cât de mult s-au muncit habsburgii ca să creeze o permanentă zădărniciere între unguri și români. Din formularea lui Hitler, din jurnalul lui intim, din motto-ul acestui capitol, trebuie să înțelegem mai degrabă o speranță: niciodată românii și ungurii nu se vor putea înțelege, chiar și dacă cineva le va deschide ochii și le va arăta că vrăjmășia dintre ei a fost creată de nemți!

Oare noi, ungurii și românii, chiar nu ne putem reveni din prostia asta înșămânțată de habsburgi!?

Bine, veți zice, dar ce legătură au toate astea cu Sofronie?!

⁴⁵ Ioan Lupaș, *Răscoala Țăranilor din Transilvania la anul 1784*, Tipografia Astra SA, Cluj-1934, pg. 107.

⁴⁶ Ioan Lupaș, *Răscoala Țăranilor din Transilvania la anul 1784*, Tipografia Astra SA, Cluj-1934, pg. 77.

⁴⁷ Adolf Hitler, *Însemnări intime și politice* (1941-1942), Ed. Corint, 2017, pg. 498-499.

- Au, pentru că, la sfârșitul războiului ruso-turc (1768-1774), românii voiau să emigreze în Noua Serbie sau în Crimeea, disperați că rușii îi părăseau și că turcii reveneau⁴⁸.

Evident că dintre autorii solicitării de emigrare în Crimeea - publicată în *Genealogia Cantacuzinilor* - nu putea să lipsească tocmai Sofronie de la Cioara, arhimandritul, simpatizat de Ecaterina II și premiat de ea! Sofronie era cel mai vizat de turci! Cert este că tătarii - abandonati de turci - au suferit atunci una din deportările masive ... așa că colonizarea românilor, amânata în 1774, va fi devenit cea activată de Salis, în 1784, cu acoperământ habsburgo-țarist și cu know-how din partea lui Sofronie, despre care mai c-am putea spune că încă nu murise și numai după această informație referitoare la preluarea de către Salis a inițiativei de colonizare a Crimeii.

În Crimeea locuiau câțiva cantacuzini islamizați, dar bine plasați social printre tătarii de acolo, rude de-ale lui Mihai Cantacuzino, care a devenit Ban după moartea fratelui său Părvu Cantacuzino și candidat pentru exil în Moghilău, Rusia, la nord-est de Basarabia ... de azi.

Ce putea face Salis în Crimeea islamică fără ajutorul competent al bătrânului Sofronie! Nimic!

Salis a fost frate cu cumnatul lui Iosif II: **Albert Casimir, duce de Teschen**, guvernator al Ungariei până în 1782 și partener al lui Iosif II în 1768, când au vizitat Banatul și Ardealul. Salis se afla în relația de cumnat cu sora împăratului! Germana are și cuvinte, aflate în uz, pentru cumnat/cumnată (Schwager/Schwester), care nu diferențiază de frate/soră (Bruder/Schwester). Deci, dacă Salis era „frate” cu sora lui Iosif II, atunci trebuie ca Salis să fi fost „frate” și cu Iosif II. Asta știau și valahii de sub comanda lui Petru Muntean, ajunși din Muntenia la Vurpăr și Vințul-de-Jos, pe Mureș, în redarea lui Nicolae Densușianu⁴⁹:

... se duc mai departe, căci au să se întrunească la Galda,
unde vor primi noi ordine de la fratele împăratului, care
acum se află la Alba Iulia, și la Galda li se va spune ce
au să facă mai departe.

⁴⁸ Nicolae Iorga, *Acte și Fragmente* (1896), pg. 69; Iorga scrie despre intenția rușilor de a schimba, în 1772, valahii din Muntenia și Moldova cu tătarii din Crimeea.

⁴⁹ Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horea în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, Buc., 2017, pg. 165. Neștiind relațiile de rudenie dintre Salis și sora lui Iosif II, Nicolae Densușianu greșește în considerații: „Căpitani revoluțiunii din 1784 răspândise cu anume intențiune faimele aceste, ca să inspire mai multă încredere țăranilor despre voința și ferma deciziune a împăratului să exterminare nobilimea”, op. Cit., pg. 165.

„Fratele împăratului” era bineînțeles Salis! Ioan Lupaș⁵⁰ confirmă.

Documentele nu ne ajută deloc să explicăm această situație, dar zvonuri da!

De ce ajung zvonurile la cei de jos și îi ocolesc pe cei învățați? Pentru că cei învățați sunt educați să creadă numai în documente, celor simpli, fiindu-le indiferente documentele, gândesc cu capul pe umeri, ca oamenii ...

Sofronie a operat sub identitate falsă, protejat de ruși

Arhimandritul Gamaș Vaida de la Cozia scrie în 1986 ceva ce trebuie să ne convingă că **Sofronie a trăit sub identitate falsă**: Sofronie de la Cioara era egumen la Cozia și în 20 iulie 1776. Asta înseamnă că Sofronie a rămas la Cozia încă doi ani după venirea turcilor (1774), dușmanii lui, dar și că a plecat în Rusia numai în 1776. Aflat, evident, sub o altă identitate și urmărit de comisarii greco-catolici ai austriecilor și de turci, Sofronie trebuie să se fi simțit foarte stingher la Cozia, la Vieroși sau oriunde altunde în Muntenia, unde se va fi aflat. Totuși, relațiile lui Sofronie cu Rusia trebuie să fi obligat domnitorii Munteniei să-i asigure viața, traiul.

Acum, după ce l-am identificat pe Sofronie de la Cioara în acel călugăr ardelean din scrisoarea feldmareșalului Rumianțov către Potemkin din 1783, înțelegem că ocrotirea lui Sofronie de oficialitățile ruse reiese și din scrisoarea feldmareșalului Rumianțov, pentru că nu este pomenit numele lui Sofronie, ci doar ... un călugăr ardelean. Deși erau sub turci, domnitorii principatelor au preluat de la ruși obligația de a-l ocroti pe Sofronie. Deci, Sofronie a fost ocrotit atât de ruși cât și de domnitorii principatelor.

Mănăstirea Vieroși a fost înconjurată cu zidurile cele mai înalte, dotată cu tuneluri de refugii. Deci, Mănăstirea de la Vieroși, apropiată de

⁵⁰ Ioan Lupaș, *Răscoala Țăranilor din Transilvania la anul 1784*, Tipografia Astra SA, Cluj – 1934, pg. 59: „Țăranul Chirilă Tolan din Buru (comitatul Cluj) închis în Alba Iulia făcea mărturisirea curioasă despre un zvon, ce se răspândise, că ar veni sora împăratului cu țarul Rusiei spre a prăda împreună cu ei curțile nobililor”.

- Nu este de exclus nici varianta că dacă lucrurile nu ar fi crăpat la Deva, planul inițial ar fi fost ca toate coloanele de țărani să fi urmat a se întâlni la Galda, unde un înalt oficial le-ar fi spus: uite, prin ceea ce ați făcut l-ați supărata așa de tare pe Împărat încât singura voastră șansă de a scăpa este să plecați cu toții spre Crimeea, cu familii și cu cirezi cu tot, cu Salis și cu Mihail Popescu ca și conducători!

București și de Mănăstirea Căldărușani unde în 1783 se afla Filaret, Mitropolitul Ungro-Vlahiei, îndeplinea condițiile de siguranță pentru protejarea călugărului Sofronie de la Cioara.

Sofronie putea fi protejat atât de agenții Habsburgilor cât și de cei ai Sultanului.

Fiți siguri că rapoartele la care a avut acces greco-catolicul Augustin Bunea spun adevărul: Sofronie a locuit formal la Mănăstirea Cozia, Râmnic sau la Argeș, dar în fapt a locuit la Mănăstirea Vieroși, de unde putea și opera în siguranță.

Toate cele de mai sus ar explica nesincronizările de care profită cei care vor să-l minimizeze pe Sofronie și să-l scoată din Vieroși.

Un agent de calibrul lui Sofronie putea fi mascat numai cu concursul autorităților, cu sarcini precise, primite de la oficiile ruși, pe care Sofronie îi deservea ca nimeni altul.

Cu siguranță că uneori, în anumite perioade, lui Sofronie i-a fost atribuit un alt nume. Iată un capăt de dovadă, care se înscrie în siajul celor menționate mai sus:

- Din anul 1783 se păstrează o însemnare făcută cu penița cu tuș pe pictura din pridvorul Coziei, între Iacob și Avraam, din Paradis, care spune: <<Acest Sofronie Arhimandrit au fost eg(umen) acestei mănăstirii Cozia, let. 7256 (1757)>>.

- În documentul din 1784, ianuarie 22, voievodul Mihail Constantin Șuțu se adresează egumenului Coziei, dar când să-i indice numele, locul în acest act este gol: <<cuviosul Kir, egumenul acestei mănăstiri>>⁵¹.

Cine altcineva decât Sofronie ar fi putut face acea însemnare atât de discretă, referitoare la Sofronie ca fost egumen la Cozia în 1757! **Sigur că Sofronie trăia 1783 și în 1784, cu identitatea ascunsă, sub alt nume, așa cum trebuie să fi trăit și la Cozia sau Vieroși între 1774-1776, în 1783 și 1784.** Deci, mai că putem fi siguri că Sofronie era în viață în perioada Răscoalei lui Horea.

⁵¹ Gamaliil Vaida, *Cozia, vestita ctitorie a lui Mircea Voievod cel Mare*, Ed. Episcopiei Râmnicului și Argeșului, RV – 1986, pg. 133 și 137.

Din analizele mele reiese că Mihai Popescu⁵², cealaltă enigmă a Răscoalei lui Horea, a fost tocmai Mihai Cantacuzino, cu care Sofronie a operat în Muntenia în războiul ruso-turc (1768-1774). David Prodan a redus și activitatea lui Mihai Popescu la racolarea de coloniști printre valahi. Dacă nu acceptăm că a fost nici așa și nici altfel înseamnă că așa o fi fost!

Regimentele „valahilor sârbizați” au primit în Rusia numele celor din Arad

Ștefan Meteș și Silviu Dragomir au făcut eforturi admirabile și emoționante pentru reabilitarea lui Sofronie, deci, au încercat să repare ceea ce au stricat Nicolae Iorga și Augustin Bunea.

Despre Sofronie a scris o lucrare echilibrată, foarte documentată și foarte amănunțită și tânărul profesor-preot din Deva, Florin Dobrei „*Cuviosul Sofronie de la Cioara. 250 de ani de la începutul mișcării sale de redesteptare bisericească*”. Este o lucrare care luminează discret căile lui Sofronie, mie mi s-a părut chiar un pic inițiativă, cu o abordare ortodoxă dar nu exagerată, istorică dar nu indiferentă la ortodoxie. Florin Dobrei conduce scrisul cu o simplitate dată de har, întocmind o sinteză a activității călugărului Sofronie; îl citesc cu foarte mare interes: mă informează.

Revenim la Ștefan Meteș⁵³:

*Astfel în 1751-1752, anexându-se teritoriul regimentului
sârbesc - în care erau și românii de pe Mureș - la județul
Arad și desființându-se privilegiile, cea mai mare parte*

⁵² Ioan Lupaș, *Răscoala țaranilor din Transilvania la anul 1784*, Tipografia Astra SA – Cluj, 1934, pg. 75-77: „Țăranul Chirilă Tolan din Buru, comitatul Cluj a mărturisit la cercetare că la răscoală a fost oamenii îndemnați de unul îmbrăcat în haine roșii, care venea în fruntea prădătorilor și se numea *căpitan* ... Cine putea fi acest enigmatic personaj? ... Mihail Popescu sau Poperski, fost ofițer în armata rusească și care la începutul răscoalei era în Transilvania pe moșia contelui Gyulai ... purta o uniformă rusească și decorațiuni militare, fiind prieten cu contele maghiar Gyulai, amintit printre membrii unei loji masonice din Viena numită <<La Trei Vulturi>>. Cu acest Mihail Popescu, incredințat cu misiuni secrete la Viena, atât din partea rușilor cât și din partea fostului domn al Moldovei Alexandru Constantin Mavrocordat, se va fi întâlnit Horia în cursul iernii 1783-1784 sfătuindu-se asupra felului, cum să pornească răscoala ... Domnul Moldovei s-ar fi simțit îndemnat să sprijinească pe răsculați, fiind el omul rușilor”

⁵³ Ștefan Meteș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XII-XX (Cercetări de demografie istorică)*, Ed. Științifică, Buc. 1971, pg. 82.

dintre ei se hotărâsc să plece în Rusia ... li se fixează un lung și bogat teritoriu, numit „Serbia nouă”, între Kiev și Odșaf, pe care înființează vreo 40 de sate, dându-le numele celor de unde plecaseră, între care aflăm din jud. Arad zece: Pecica, Nadlac, Semlac, Vilagoș (Șiria), Cuvin, Glagovăt, Ienova (Inău), Șoimos, Pauliș și Mîndruloc. Țarevna le dă scutiri de dări și alte privilegii, în schimbul cărora conducătorii lor: Sevici și Horvath se obligă să facă dintre ei 4 regimente de călăreți și 4 de panduri cu câte 400 de soldați de fiecare regiment. Au înființat însă numai 3 regimente care au participat la războiul de 7 ani (1756 – 1763), luptând vitejește sub conducătorii amintiți, numiți apoi generali în armata rusească. Aceștia sunt cei dintâi români amestecați în mulțimea de sârbi, despre care avem date precise că au emigrat în Rusia din sate numite arădane. Moise Nicoară ne dă informații prețioase despre acești emigranți siliți: sârbi și români în Rusia, cunoscând personal nepoți ofițeri de ai acestor români din părțile arădane:

„Când au stricat Habsburgii militarii de lângă Mureș, care erau și sârbi dară și români, acei militari mergând în țara muscălească au fost bine primiți acolo și au căpătat pământuri, așa încât acum (1819) sînt sute de sate românești și sîrbești. Afară de aceea, știe și aceea, că rumânii aceia care s-au dus în țara muscălească în așa bună stare sunt acolo, cît sunt regimente întregi numai tot de rumâni (precum într-o bătălie, dintre 4 frați anume Nico au picat trei, unul era general, altul obșter (colonel), al treilea maior și cel mai mic căpitan, toți la un regiment românesc de husari. Eu însumi am cunoscut mai mulți ofițeri de la regimental acela, toți rumâni, precum Protarescu, Ghigorașcu și pe generalul Karșeanu”

Câți români au fost printre acei sârbi din Noua Serbie?
- Peste 75%!

Înainte de formarea Noii Serbii, teritoriul său a fost în mare parte populat de ucraineni și includea 3,710 case de coloniști din Hetmanat, Slobojanscina și Zaporijia, 643 case ale locuitorilor nativi și 195 de case ale coloniștilor ucraineni din Polonia și Moldova. Atunci când Noua Serbie s-a format, senatul rus a ordonat ca toți acești coloniști, cu excepția locuitorilor nativi, să se întoarcă la locurile unde au trăit anterior.

După formarea Noii Serbii, inițial, noii coloniști au fost sârbi, dar, de asemenea, mulți moldoveni și alți români (*mocani* din Transilvania), ucraineni, bulgari s-au stabilit în zonă.

Unii dintre coloniștii ucraineni care au părăsit Noua Serbie s-au stabilit în regiunile de sud ale actualei Ucraina. În 1745, înainte de formarea Noii Serbii, teritoriul a fost populat de 9,660 de locuitori. În timp ce în 1754, numărul locuitorilor a fost de 3,989.

Din cauza numărului mare de coloniști moldoveni, cel mai mare grup etnic din provincie în 1757 nu au fost sârbi, ci moldoveni.^[1] În 1757, populația din Noua Serbie număra 5,482 de locuitori, din care:^[2]

- 75.33% moldoveni
- 11.56% sârbi
- 13.11% alții

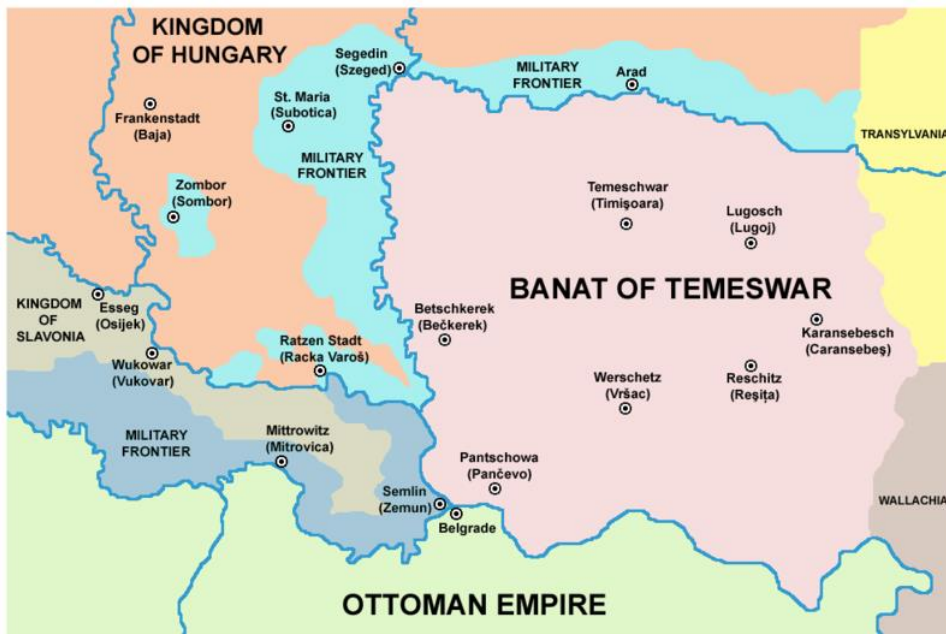
Ce s-a întâmplat, cum ar putea fi explicată creșterea numărului valahilor?!

- Deoarece este cert că valahii și ... moldovenii noștri din regimentul slavului Horvath nu au avut nici o șansă în Rusia (slavilor) să devină mai mulți decât sârbii (slavi), înseamnă că valahii și ... moldovenii noștri au fost mai mulți decât sârbii slavi chiar de la plecarea din Serbia spre Noua Serbie. Să-mi spună cineva cum ar putea fi interpretată altfel această informație preluată din Wikipedia! Am copiat din Wikipedia: Noua Serbie; conținutul poate fi citit și de pe pagina în engleză, care, asigurându-ne că culegerea și prelucrarea datelor aparțin altcuiva decât unui valah, ne asigură concomitent și de obiectivitatea informației.

Fiindcă nu putem pune înmulțirea valahilor pe seama unui aport substanțial de moldoveni în efectivele lui Horvath, înseamnă că singura întrebare rezonabilă și în rezonanță cu starea de fapt ar fi:

- De ce ar fi vorbit valahii la plecarea din Arad limba sârbilor, adică o altă limbă decât cea pe care au vorbit-o imediat ce au ajuns în Noua Serbie?! Sunt convins că știți răspunsul: pentru că „sârbii” erau valahi și la plecarea din Arad și la sosirea în Noua Serbie, numai că, odată ajunși în Noua Serbie, valahii nu au mai fost constrânși să vorbească în sârbă.

S-a crezut și încă se crede că coloniștii din Noua Serbie au fost sârbi și nu valahi, așa cum vedem acum; de ce?

Political situation in 1745:

- - Banat of Temeswar (existed with these borders from 1739 to 1751), part of Habsburg Monarchy
- - Military Frontier (abolished between 1743 and 1750), part of Habsburg Monarchy
- - Military Frontier (existed with these borders after 1745), part of Habsburg Monarchy
- - Kingdom of Slavonia (existed with these borders from 1745 to 1848), part of Habsburg Monarchy
- - Kingdom of Hungary (before 1750), part of Habsburg Monarchy

Note: Kingdom of Slavonia was also part of the Habsburg Kingdom of Croatia and Habsburg Kingdom of Hungary

Ivan Horvath (od Kurticz - de Curtici) a fost fiul lui Samuel Horvath, locotenent-colonel în armata austriacă.

Componența valahă a masei de coloniști ortodocși explică poziția de lider a valahului Sofronie dar și originea valahă a colonelului Horvath, din Curtici de Arad.

**Primii husari ai tuturor împărățiilor au fost valahi,
nici sârbi, nici unguri, așa cum s-a crezut**

Găsim un general husar cu numele Franz Horvath de Bela în regimentul iliric de husari preluat, sub habsburgi, de valahul-peceneg Ferent Nadasdy de Fagaras - de la valahul Rudolf Cantacuzino, fiul lui Ștefan Vodă Cantacuzino. În acest regiment de husari, creat de Conte Nicola de Havor, a activat și nepotul episcopului unit Petru Pavel Aron

de Bistra, moț, reclamantul ilegalitățile de la Câmpeni, din 1782, care a dus la „spargerea buților”. Regimentul Kalnoky s-a numit prin 1758.

În acest regiment de husari, Kalnoky, au activat Nicola Vasile Horea (Ursu), Franz Bornemiza, nepotul episcopului Petru Pavel Aron. Puteți găsi toate astea pe internet la „Dessewffy Hussars”; unul din frații generalului Dessewffy (fiul lui Dejeu?) de la 1848 a avut numele Aurel (cam românesc)!

Când mi se întâmplă să suspectez originile românești ale vreunui magnat, îi caut numele în regimentul Nadasdi de Fagaras – Nicola – Dessenwffy în special și în regimentele de husari ale puterilor lumii în general.

Dacă nu-i găsesc numele pe acolo, încep să cred că m-am înșelat, iar dacă-l găsesc caut angajamentele aceluia cu capetele încoronate că va crea regimente cu ... valahi, de care acei magnați s-au folosit ca de carne de tun, invocând înrudirea de sânge. La asta a dus și duce hipsteria: te faci domn, dar la o adică te folosești conștient de numele consângerilor tăi, știind că ei te vor urma cu devoțiunea ce oamenii o acordă celor din propriul neam!

Dacă veți adânci căutarea în trecutul husarilor, veți constata - după studii îndelungate și colaționări migăloase - că primele regimente de husari au fost constituite din valahi, nu din sârbi, nu din unguri, cum se zice. Cei mai mulți husari au ajuns în centrul și în nordul Europei dintre valahii din Slavonia și din Banat; acesta este și motivul pentru care originea husarilor a fost atribuită sârbilor și croaților, atât de unguri cât și de polonezi.

Mai târziu, husarii valahi din Ungaria s-au maghiarizat un pic în perioada curuților; asta a făcut ca prusacii și vestul Europei să creadă că originea husarilor este printre unguri.

Citiți și o să vedeți că față de pretenția unei singuri origini etnice, așa cum ar cere orice studiu al originii etnice a husarilor, avem două origini ale husarilor. Este desigur vorba de o scăpare dintr-o lipsă de exigenți și de consecvență, căci originea primilor husari nu poate fi concomitent sârbească și ungară.

Căutând, eu am găsit că atât originea primilor husari sârbi cât și a primilor husari unguri a fost valahă, adică românească. De ce? Pentru că așa îi găsim pe valahi: equis. Călări, cu arc și cu **pană de fazan**! Arcașii valahi călări erau cei mai pricepuți în folosirea arcului cu săgeți otrăvite și cei mai pricepuți în ridicarea de întărituri.

Expresia românească a bate bărbuncul sau a bate bărbunca este de fapt acel Joc al Călușarilor - pe care feciorii valahi îl practicau într-un dans de autopromovare/vindere - care înseamnă atât Recrutare, adică Verbunc în germană, cât și Reclamă, adică Werbung, tot în germană.

Pădurarul Popovici Siminic, 65 ani - din Bulza-Margina, Jud Timiș - încă mai știe „versul”, adică jocul, din Călușarul:

- La rugămintea mea, Siminic a făcut pașii, salturile, bățiile cu un firesc și cu o naturalețe uluitoare,

- „niciodată nu am fost mai fericit ca atunci când începea jocul”, „parcă-l prindeam pe Dumnezeu de picior”, ... s-a aplecat în față cu vorbele sub el, să nu-i deslușim toată emoția care l-a dus pentru un moment în cercul Călușarilor,

- trebuia să avem la pălărie o „peană” de fazan. **Ca equis!**

Spre deosebire de Occident, în Rusia se știe că primii husari au fost formați din românii lui Apostol Chigheci și din regimentele călări ale lui Toma Cantacuzino, care l-a părăsit pe Constantin Brâncoveanu; știind că mulți husari ruși au fost recrutați dintre cazaci, este de analizat câți cazaci au fost ... valahi.

Mai este ceva ce-i distinge pe valahi dintre toate neamurile: NOMADISMUL. Nomadismul valah a creat mercenarii EQUIS (călări) valahi și evident colonizările și husarii. Eu susțin: valahii au fost nomazi. Deși nici nu i-ar fi trecut prin cap să scrie că valahii sunt nomazi, totuși, Iosif II are cea mai clară descriere a nomadismului valah. Iosif II nu a înțeles niciodată că ușurința cu care valahul se desparte de ținuturile administrate de nemți se datora viziunii valahului: asocia prezența

neamțului stihilor, lupilor, urșilor. Vremea pe-un an era predictibilă pentru valah (din Gomornicele lui), nu ca neamțul.

Slavo-Serbia sau a doua colonizare: a fost făcută de Ioan Sevici și Raiko Preradovici (1752-1753), „în partea stângă a stepei Niprului, între râurile Lugan și Bahmut”. „Sevici și Preradovici au format, din oamenii veniți cu ei, două regimente de husari cu numele lor și două de pichineri” (Anton Golopenția, *Românii de la est de Bug*, Ed. Enciclopedică, pg. 528). Faptul că Savici&Preradovici au plecat spre Rusia chiar în perioada în care patenta de pedepsire emisă de Maria Teresa era în vigoare, confirmă o dată în plus că Teresa era înțeleasă cu Elisabeta: să plece ortodocșii din Arad în Rusia. Ca să vină germanii, adică șvabii.

Posibilitatea valahilor de a-și sârbiza numele a îngreunat catolicizarea sufletului

Diferența între suflet și spirit este simțită până în cea mai adâncă fibră a valahului. Faptul că valahul a refuzat pe oricine ar fi încercat să-i explice această diferență, a dus atât la neconștientizarea diferenței cât și la necunoașterea faptului că valahul respinge catolicismul pentru că vede într-o astfel de convertire **înlocuirea sufletului cu spiritul**. Aiasta Ba!

Am căutat pe cât am putut să nu reînvii ceea ce Augustin Bunea și rapoartele habsburgice au intenționat permanent: să creeze dihonii între valahi și sârbi, pe motivul că, vezi doamne, Episcopul sârb ar fi fost cel care i-a împuternicit pe cei doi călugări - Visarion Sarai și Sofronie de la Cioara - să distrugă unirea. Anchetele și mai ales, apoi, rapoartele oficialităților habsburgice acuză continuu „intențiile Episcopului sârb” de a-și extinde episcopatul - din zona privilegiilor illirice - și în zona valahilor (vezi cazul Hălmagiu), constrângându-i, printre altele, pe valahi să își sârbizeze ... numele și să își adapteze limba și comportamentul la specificul sârbesc. Episcopul sârb ar fi făcut acest lucru sub dominație habsburgică, pe care ar fi o mare greșală să o vedem dispusă la astfel de toleranțe, și împotriva unor catolici care au obligat valahii la ceva mult mai mult decât ar fi obligat Episcopul Sârb (dacă chiar ar fi făcut-o, ceea ce eu unul nu cred): la schimbarea credinței! Căci *nărod* este tot cel care crede că *Unirea cu Roma* ar fi fost și numai un singur moment lăsată de episcopii uniți fără intenția perversă de a schimba credința, „legea”, adică infrastructura serviciului religios, a obiceiurilor vechi ale valahilor, a superstițiilor lor!

Căci credință fără supersiții „nu să există”, golește imensele catedrale gotice și pune papii pe drumuri pentru a se uni cu enoriașii între care au băgat și bagă zâzanie!

Numai clerul și istoricii, de atunci și de azi, nu sesizează cât de motivată a fost teama permanentă a enoriașilor, valahi, țărani simpli - de schimbări „în lege”, de orientările piezișe, papistășești, deși avem mărturii:

Ioan Giurgiu Patachi, episcop unit între 1723-1728, nobil român, de copil crescut de iezuiți ... Legal n-ar fi ajuns niciodată episcop al uniților români – trecuse de tânăr la catolicism -, disprețuitor al tradițiilor bisericii orientale, mândru, despotic și intolerant ...

În 3 iunie 1728, o ultimă măsură (luată de Ioan Giurgiu, n. mea) contra ortodoxiei: invită preoții să elimine din Liturghier epicleza euharistică, formula de invocare a Sf. Duh la sfințirea darurilor.

... muri - zice-se - otrăvit.⁵⁴

Conscripția comitatensă (din 1733, n. mea) menționează cazuri când sătenii, văzând că preotul lor, trecut la uniație, introduce inovații, își aduc preot ortodox din alte părți. E cazul comunei Poiana-Bistra, unde preotul Ioan din localitate, trecând cu Atanasie la catolicism, sătenii își aduc preot ortodox din Cib, comitatul Hunedoara, pe popa Macarie (Macavei în conscripția episcopului Inochentie) hirotonit la București. Sau în Neagra, unde preotul local se lasă convins de Adam Fitter (iezuit, „neamț după nume, ungur după sânge”, cum susține Iorga) să treacă la uniație, sătenii își aduc preot pe popa Gheorghe de pe Arieșul Mare, hirotonit la Silistra. Uneori sătenii își aduc preoți din Muntenia sau Moldova, cum fac cei din Găbud ... în comuna Lupu ...⁵⁵

Avertismentul țăranilor din Călata, Cluj, ar fi numai celebru și amuzant dacă n-ar fi alarmant:

„Noi tot satul nu lăsăm legea și credința noastră în care ne-am născut, e treaba popilor cu care credință vreau să ne unească, noi de

⁵⁴ *Biserica Ortodoxă Română în Secolul XVIII, Conscripții. Statistici*, Ed. Urbana/Sibiu, 1991, pg. I 83, publicată de N. Beju și Keith Hitchins, apud. Vasile Lechințan în introducerea la cartea „Horia – munte al vrierilor noastre”, de Ion Mărgineanu, Alba Iulia, 2000, pg. 11.

⁵⁵ *Biserica Ortodoxă Română în Secolul XVIII, Conscripții. Statistici*, Ed. Urbana/Sibiu, 1991, pg. I 89, publicată de N. Beju și Keith Hitchins.

aceea nu vrem să știm, dar dacă vedem că vor să aducă înnoiri între noi, popă al nostru nu va fi”, David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, Ed. Enciclopedică, Buc., 2013, pg. 170. Ce ne facem fără țărani!

Deci, diversiunile habsburgilor pentru a crea zâzanie între români și unguri, între români și sârbi și între români și sași - pe motive inventate, de privilegii, de confesiune, pe diminuarea studiată a capacității noastre de a reacționa și de a ignora nemernicii și komisariate umiltoare - a fost preluată, exersată și transformată de mulți clerici greco-catolici într-o activitate permanentă (uneori preluată cu totul de la iezuiți), care le-a creat acelor clerici deprinderi și reflexe: de-a băga zâzanie. Nicolae Iorga a preluat de la Augustin Bunea sarcina de a băga zâzanie între români și celelalte neamuri din Ardeal; asta ne-a făcut să nu vedem că ortodoxia a fost dezavantajată și disprețuită sistematic odată cu valahii și tot de aceea nu-l vedem nici pe Sofronie și nici faptele lui.

**A cere românilor să devină greco-catolici ca să
devină capitaliști este ca și cum i s-ar cere lui Max
Weber să-și redefinească criteriile**

Komisarii-activiști ai occidentalizării și deci ai capitalizării invită românii ortodocși la revigorarea greco-catolicismului, numit „bizantinismul latin” de unul din acești komisari invitat în aprilie 2020, la Arad. Nu mă miră că acești komisari-activiști - care n-au atins nici măcar stadiul de ideolog capitalist - nu știu că Max Weber a poziționat protestantismul capitalist în opoziție tocmai cu catolicismul feudal, în celebra sa lucrare „Etica protestantă și spiritul capitalismului”. Că asta li se poate reproșa komisarilor-activiști care promovează capitalismul în România, în preajma vizitei papale, pe model greco-catolic: se pricep de minune să creeze conceptuțuri cu care construiesc ticăloșii și se contrazic cu dezinvoltura hipsterului protegit! Teoriile lui Max Weber au rezistat timpului destul de binișor, deci, un pic de pricepere și un pic de atenție la relaționarea cu teoriile consacrate și la contradicțiile interne ar trebui să existe chiar și în ... „dilematica” activitate de komisar-activist mijlocit și protegit.

În timp ce Max Weber (1864-1920) se raporta la catolicism ca la un model feudal, anticapitalist, antiprogresist, în chiar același timp - 1904 - Nicolae Iorga (1871-1940) încuviința reproșurile habsburgilor care spuneau că din naștere n-avem capacitate de a cunoaște și de a ne civiliza, că suntem rău intenționați, că refuzăm progresul când tocmai ei, habsburgii, erau cei care făceau tot ceea ce puteau ca valahii să nu fie

recunoscuți ca nație, să nu aibă acces la informație, să rămână în feudalism, să fie exploatați la sânge, să fie ținuți la gard prin MCV-urile de atunci de la a doua leopoldină (1701) până în 1918. Există intelectuali valahi, care și acum - când UE aduce pakistanezi și sud-africani fără să-și facă griji că nu i-ar putea educa și integra - încuviințează această dovadă indubitabilă de escrocăre a valahilor.

Să nu-i înjur?!

Habsburgii i-au menținut pe valahi într-o permanentă stare de feudalism, pentru că habsburgii au realizat că nu pot menține privilegiile magnaților concomitent cu emanciparea valahilor. Cine să le fi fost ostași, cine să le fi lucrat câmpurile, cine să le fi substituit progresul care avansa și emancipa în Occident?!

- Măinile valahilor!

**Sofronie a lăsat românilor îndemnul de a se asocia
cu polonezii, pentru că singuri rămân niște bieți
coloniști în dușmănie cu alți coloniști**

Prin atitudinile acestea răbdurii și tolerante, noi, valahii am ținut magnații habsburgilor într-un feudalism care ... i-a dus la dispariție. Amintirile descendenților privilegiaților habsburgilor sunt întreținute de trecutul luxos, feudal; ei nu pot uita nici privilegiile, dar nici plăcerea cu care ne umileau. Din când în când și tot mai des ei ar redeveni NOBILI.

Popa valah Ioan - cu numele sârbizat în Ioan Abramovici - a ridicat în 1759 un steag, un glas și-o revendicare de neuitat, cerând Împărătesei Elisabeta - pe urmele „sârbilor” lui Sofronie - deschiderea porților Rusiei:

Dacă-i trebuie cătane înălțatei Crăieșe, valahii merg și,
unde trebuie oameni, tot valahii merg, și sașii nu merg, și
celelalte neamuri iară nu merg și, tot numai valahii merg

...

Și porție dăm noi, valahii, mai mare decât celelalte
neamuri care sânt în Ardeal, și ei spun că al lor e
pământul. Cvarțire și forșpan (cai, vite de jug pentru
transporturi) dăm mai mult noi, valahii, decât orice alte
neamuri laolaltă”.

Sofronie i-ar face să își amintească și să le fie teamă să mai feudalizeze atât de cumplit și de mizerabil pe cum au făcut și pe cum, mințind și eludând trecutul, intenționează să facă în prezent⁵⁶!

După experimentul ratat cu Rusia, Sofronie a realizat ca nimeni altul până a Ion Câmpineanu și prințul polonez Adam Csartorisky, în 1838-1839, că reconstituirea unei Dacii independente este prea iluzorie și că o Dacie independentă va fi o colonie permanentă, pentru unii sau pentru alții. De aceea Sofronie a organizat tot timpul o asociere, un parteneriat, adică un „târșag”, al celor trei principate cu Polonia, cu Serbia, cu Bulgaria și cu Grecia: de la Marea Baltică la Marea Adriatică și Marea Neagră. IMPERIUL INTERMARIUM. O viziune genială. De fapt eu pot chiar și dovedi existenței acestui proiect, prin excelență sofronian, încă din perioada războiului ruso-turc din 1768-1774, fără cunoștința Rusiei și evident peste vrerea celor trei capete nemțești încoronate.

Am scris despre relația lui Sofronie cu Salis aka Karl von Sacsen, asociatul lui Horea. Acest Salis, fiu al Regelui Poloniei, a fost până în 1765 Duce de Curlanda, un ținut învecinat cu Marea Baltică. Ecaterina II i-a luat ducatul în 1765, an în care moare și Augustus III, tatăl său, Regele Poloniei. Ecaterina II s-a îmbârligat cu Potemchin și l-a expedit pe Poniatowski, fostul amant polonez ținut în Rusia, pe tronul Poloniei.

Neamurile soției lui Karl von Sacsen din Polonia au constituit *Confederația de la Bar*, au strâns bijuteriile tuturor doamnelor poloneze „patrioate” și au convins turcii să pornească război contra rușilor; unul din scopurile *Confederației de la Bar* - condusă de doi frați, unchi ai Franciscăi-Corvin, soția lui Salis și de Casimir Pulaski, amantul ei discret - era și instalarea lui Salis aka Karl von Sacsen ca rege al Poloniei.

Eu pot emite multe presupuneri temeinice referitoare la începutul relației lui Salis cu Sofronie, ca să nu am astfel dreptul să pretind că este esclus ca această relație să nu fi existat așa cum presupun. În câteva scrisori ale boierilor munteni - care au fost create de Sofronie-Vereșanul, așa cum am văzut că se destăinuiau și se căinau boierii înșiși - se cerea puternicilor lumii, raportat la teama de reinstalarea turcilor, să creeze Munteniei o situație aidoma Curlandei în raport cu Polonia. Dar aceste scrisori ale boierilor, referitoare la Curlanda, către Frederic II și către Ecaterina II, solicitau o absurditate, deoarece Curlanda fusese preluată de Rusia de la Regatul Poloniei!

⁵⁶ Nicolae Iorga, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria, Până la mișcarea lui Horea*, Ed. Saeculum I.O., vol. I, pg. 433.

Ce cereau „boierii” de fapt și mai ales ce să înțelegem noi de aici?!

Este evident că nici Nicolae Iorga nu a înțeles nimic din menționarea Curlandei, deși ne prezintă conținutul acelor scrisori⁵⁷ și la fel de evident este că nu a înțeles nimic nici Banul Mihai Cantacuzino, autorul *Genealogiei Cantacuzinilor*, care reprezenta Muntenia oficial și din cartea căruia Iorga a preluat acele scrisori referitoare la Curlanda. Deci, ce să înțelegem din menționarea Curlandei în acele scrisori?

- Că acele scrisori - concepute de Sofronie-Vierșanul - cereau lui Frederic II și Ecaterinei II - în numele boierimii muntenesci - instalarea lui Salis - fost Duce al Curlandei - ca principe al Munteniei și Moldovei.

- Sofronie miza pe faptul că nobilimea constituită în *Confederația de la Bar* va reuși să îl înlăture pe Poniatovschi și că împreună cu românii, vor reuși să constituie un Comonwelth, la fel ca și cel Polono-Lituanian, în care intrau și principatele, cu sau fără Curlanda, având ca rege pe Salis.

Proiectul *Intermarium* a lui Sofronie a fost preluat suspect de precis, în 1838-1839, de prințul polonez Adam Csartorisky, fost ministru de externe al Rusiei și fost ambasador al Rusiei la Paris, care s-a auto-deportat la Paris, de unde a luptat împotriva Rusiei de această dată, pentru constituirea Imperiului *Intermarium*. Motivele erau aceleași: Polonia, Dacia, Serbia și Ungaria erau prea slabe ca să poată face față singure imperiilor învecinate. Trebuia să se alieze ca într-un Commonwealth.

Nu trebuie să uitate nimeni, niciodată vorba lui Frederic II: *nu există nici un loc pe harta lumii în care să se poată spune că habsburgii*

⁵⁷ Nicolae Iorga, *Istoria românilor, Reformatorii*, Ed Enciclopedică, 2015:

- pg. 226: „„Nimic nu se schimbă în 1771, când diplomația prusiană, reluând ideea unei despăgubiri a polonilor cu cele două principate, se gândea să le lege numai de regat prin „doi prinți naționali sau străini”, în situația ducelui de Curlanda””. Ce puteți înțelege de aici? Mai nimic! Este clar că textul conține un cifru, cunoscut numai de expeditor și de primitor.

- pg. 231: „se ridică, supt inspirația prusiană, ideea lui Frederic al II-lea de a se face din cele două țări, unite, o a doua Curlană supt ce a mai rămas din regatul polon”. Și aici se cere un pic de atenție; memoriul este înaintat Ecaterinei II, care-i luase Curlanda lui Salis în 1765 ... ar fi o lipsă de diplomatie prea mare ca să pomeniști de Curlanda astfel tocmai într-un text adresat Ecaterinei II. Deci, și aici este mai degrabă un mesaj.

- pg. 233: înțelegem că după pacea de la Kuciuk-Kainargi „se relua planul Curlandei românești” ... nepricepând nimic din pomenirea repetată a Curlandei în aceste texte, Iorga face acel joc al temătorului de ridicol: se prefacă că știe despre ce-i vorba, deși nici gând ...

au făcut bine. Catolicii au învățat să facă la fel de la habsburgi și habsburgii de la catolici. Deci:

- Ajutarea habsburgilor de către polonezi în 1683, prin depresurarea Vienei, a dus la desființarea Poloniei în trei rânduri,

- Ajutarea habsburgilor de Rusia în 1849 a adus Rusia după numai opt ani în poziția de asediată de toate puterile lumii în Războiul Crimeii (1856).

Deci, este contraindicată ajutarea occidentalilor și a catolicilor, este contraindicat să fie ascultați cu obediență, este contraindicat să fie crezuți.

Trebuie să îmi dați dreptate ...

- Dovezile și argumentele mele sunt atât de tari încât mă pot lipsi de încuviințarea voastră. Pentru că nici nu putea fi altfel, puteți numai să constatați, fără să puteți revendica nici cea mai mică contribuție.

Doare! Întotdeauna doare când lăsăm odată cu capul și sufletul pe mâna colonizatorilor și când nu mai avem țărani să vegheze la „legea și credința noastră”; că de pierdeți numai religia, oricare ar fi fost, nu era mare pierdere, dar prea mulți v-ați pierdut credința.

Un ultim argument, dar nu și ultimul: au plecat mai mulți valahi decât sârbi spre Noua Serbie, în Rusia, și pentru că valahii erau singurii nomazi ai Europei, ... sau la porțile Europei. Asta se vede și din dimensiunea „ciobăniei”, căci dacă nomadismul este impus de activitate, atunci se poate spune că nu este nicio altă activitate care să impună mai mult nomadism decât „ciobănitul”, în care valahii au excelat.

Valahi nu au fost legați de pământ, ca sârbii, ci de turmele lor, chemate de „sitii” (pământ cu sărături, cum se află în Șicula/Otlaca-Grăniceri/Arad), pe care creșteau ierburi ca în pustelor nord-pontice. În Pusta Otlăcii.

Capitolul III

**Occidentalii mint cu atât tupeu și cu atâta plăcere
încât intelectualii români, necrezând că se poate
minți așa, le caută și le găsesc justificări**

Și românii mint, dar nici pe departe ca occidentalii!

Mi-a trebuit mult până am înțeles de ce spunea Emil Cioran că românul este mult prea cumsecade pentru lumea occidentală:

- pentru că nu știe minți ca occidentalii.

Vă voi prezenta mai jos minciuni nemțești mârșave, ticăloase, practicate de sus până jos, care sunt incredibile pentru român. Românul nu este uluit de mărimea minciunii, pentru că de fapt el nici nu își poate închipui că o ființă poate minți în așa hal, ci este dispus să accepte orice explicație și să caute orice scuză, orice greșeală numai să nu se trezească cu un astfel de păcat în curte. Deci, românul nu exclude minciuna, nu, nu este atât de naiv, dar nu poate crede că se poate minți cu atâta nerușinare. Românul se simte obligat să menajeze minciunile incredibile ale occidentalilor de parcă el ar fi mințit. Occidentalul exploatează această atitudine a românului ca pe o prostie, dar așa ceva nu este nici prostie, nici naivitate valahă. Atitudinea valahului izvorăște din credința că, totuși, așa ceva este imposibil. Valahului îi este jenă de jena pe care ar trebui să o aibă occidentalul și nu o are, nu a avut-o și nici nu o va avea vreodată!

Deci, vorbim de impostura occidentalilor.

Impostura are o măsură de care occidentalul nu este conștient pentru că este prea ipocrit să o poată conștientiza, prea agresiv cu cei care i-o observă și mult prea violent cu toți cei care-i fac reproșuri. Ipocrizia, agresivitatea și violența nu pot ascunde impostura și nici nu tămăduie de impostură.

Impostura occidentalilor poate fi măsurată prin gradul de implementare individuală a dezideratelor naționale și/sau oficiale, exemplu: ponderea intelectualilor occidentali-arieni care sunt naționaliști dar declamă sau se prefac că nu sunt naționaliști din total intelectualii occidentali-arieni este cu mult mai mare decât ponderea celor similari din România. Această practică perfidă a fost și este o provocare/un chantage la care intelectualul occidental l-a supus pe intelectualul oriental. Intelectualul oriental a consimțit cu un oportunism uluitor să imite cosmopolitismul aparent al intelectualului occidental și să propage prin educație, în poporul păstorit de el, rușinea de a avea identitate națională și jena de a fi patriot. În ciuda a ceea ce se crede, intelectualii orientali au reușit extrem de puțin atât pentru că cuvântul „patriotism” nu este activ în limbajul și în atitudinea curentă a românului obișnui, cât și pentru că românul a asociat comportamentul oportunist al propriilor intelectuali cu comportamentul politicianilor și, ca urmare, consideră că lecțiile de istorie sunt de fapt ideologii sau „a face politică”. Scopul Occidentului a fost atins, dar pe o altă cale decât cea pe care s-a investit (imens) și cu consecințe colaterale care sper să le creeze cândva occidentalilor surprize la fel de mari ca gradul lor de impostură.

Iată inventarul cu minciuni occidentale pe care vi l-am promis:

Minciuna nr. 1: În 16 februarie 1699 Împăratul austriac Leopold I a emis prima diplomă menită catolicizării valahilor ortodocși. Facilitățile din diplomă vizează numai preoții, nu și iobagii. Față de aceste prevederi sar în sus protestanții unguri și sași: ortodocșii să se poată converti la oricare din cele patru religii recunoscute oficial (recepte). Împăratul cedează presiunii și admite convertirea ortodocșilor la oricare din cele patru religii recepte, numai că impostura occidentală se exprimă din nou: „Cronicarul Mihail Cserei însă știe că generalul comandant Rabutin a primit în secret ordinul să nu se țină seama de decretele care s-au dat doar la insistențele celorlalte religii, ci cu toată puterea să se străduiască într-acolo, ca preoții români să se unească numai cu religia catolică”⁵⁸. Deci, împăratul a ordonat în teritoriu altfel decât în diplomă. Ce interpretare dă istoricul valah ordinelor înscrise în diplomă dacă n-ar ști ordinele contrare primite de Rabutin de la împărat? Ce? Scrie și el ceva după documentul scris și își valorizează „capodopera” după un document care paralizează totul pe ipotenuză! Vă rog să realizați amploarea și consecințele unor astfel de proceduri: mulțimea de funcționari care trebuia să dispună de capacitatea de a înțelege sugestiile și indicațiile, nu legile! Și-au exersat această capacitate, pe care istoricii valahi de azi nu le-au cunoscut-o și nu le-o cunosc. Națională. Etnică. Nemții mint scriind mai al dracu decât ne permitem noi să mințim vorbind.

Minciuna nr. 2: În 19 martie 1701 Împăratul austriac Leopold I a emis o a doua diplomă menită penetrării catolicismului în rândul valahilor ortodocși. Diploma a fost publicată în dietă. „Și apoi diploma (dieta, n.a.) o trecu sub tăcere. Originalul ei, mai târziu, când (diploma, n.a.) a devenit primejdioasă, a și dispărut; abia în timpurile noi s-a descoperit”⁵⁹. De data asta împăratul venea cu promisiunea că și iobagul ortodox care va deveni catolic va beneficia de drepturile cetățenești. Diploma a dispărut atât din arhiva cancelariei aulice cât și din arhiva comitatului. Iobagul valah devenit catolic rămânea tot iobag și tot fără drepturi. Demobilizare totală, niciun valah ortodox nu mai avea tragere spre catolicism!

Valahul catolic și iluminist Petru Maior constata prin anii 1780-1790 că diploma este de negăsit, așa cum constată prin 1830 și valahul catolic Alexandru Șterca Șuluțiu; știm sigur că la 130 de ani diploma era încă „pitulată”, cum se exprimă Șuluțiu. Împăratul Carol al IV-lea și apoi împărăteasa Maria Terezia, fiica sa, s-au prefăcut că o caută pentru ca, în

⁵⁸ David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2013, pg. 168.

⁵⁹ David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2013, pg. 174.

baza prevederilor ei, să îmbunătățească viața valahilo, dar ... n-au găsit-o pasă-mi-te. Șuluțiu îi crede, și credeți-mă că-i crede, că așa era educat ... de parcă cele două capete încoronate n-ar fi putut declara acea diplomă nulă și n-ar fi putut emite o altă diplomă! Dar valahul chiar dacă-i catolic rămâne tot valah: valahului catolic Alexandru Șterca Șuluțiu nici nu i-a trecut prin cap că cele două capete încoronate s-ar fi putut prefăce și, de aceea, investește în efortul de menajare a împăraților, formulând niște nedumeriri de imbecil:

- „cum au pierit și când (acea diplomă, n.a.) din Arhiva vlădicească nu e așa lesne a ghici”,

- „Alții atribuiesc aceasta (dispariție, n. a.) perfidiei teologului iezuit de lângă coastele episcopului”.

Cei doi împărați, tată și fiică, mințeau și se prefăceau. La modul ordinar și abject! Asta trebuie să constatăm ca valahi și să nu mergem mai departe. Ați mințit nemților, ca niște nemernici: la vârf, la mijloc și la bază. Toți! Și n-aveți nicio scuză! Scuza voastră se află în incapacitatea noastră a valahilor de a crede că pe pământ există și oameni în stare de astfel de ticăloșii.

Deci, vedem că de la prima diplomă se ajunge la a doua diplomă și, în decurs de 3 ani, între 1699 - 1701, se scriu la diplome, se pierd diplome, dar pentru valahii ortodocși nu se întâmplă nimic bun nici chiar după 1740, adică după venirea Mariei Terezia pe tron, în timp ce istoricii noștri mai inventariază la diplome și la prefăcătoriile nemțești, exersate să bagatelizeze legile scrise de la cel mai înalt până la cel mai mic nivel. Național. Etnic.

Cine trebuia să ne facă să înțelegem ce s-a întâmplat? Istoricii nu, în nici un caz ei. Țăranii dau răspunsul adecvat, conservator, atemporal, neangajant și de neagătat în nimic, în stilul lor aparent-naiv, formulat cu o naivitate simulată: „e treaba popilor cu care credință vreau să ne unească, noi de aceea nu vrem să știm, dar dacă vedem că vor să aducă înnoiri între noi, popă al nostru nu va fi”. Adică ăla care va aduce înnoiri nu va mai fi popa nostru. Țăranii se prefac că înțeleg că cuvântul „unire” se referea la unirea religiei lor ortodoxe cu o altă religie și nu la catolicizarea lor efectivă. Fain. Țăranii au înțeles cu cine au de-a face și le-au tăiat-o pe ipotenuză: dacă voi îl convingeți sau îl obligați pe popă să se catolicizeze, noi îl rejectăm. Oricum, iobagii nu ar fi primit niciun avantaj și așa după cum știm, cei mai mulți iobagi nu și-ar fi abandonat credința, căreia îi mai spuneau și „graiul”, nici dacă ar fi primit. Cum să nu-i iubești!

Iată că poziția românilor simpli a fost aceeași, pe care o știm: preoții, ca și istoricii, fac religii și istorii ca și cum ar face politică, adică

„comedii”. Alieze-se ei cu cine-or vrea, noi o ținem pe-a noastră, spuneau iobagii. Sănătos comportament, că ce altă se mai poate spune?!

Minciuna 3: Episcopul greco-catolic al valahilor, Incocentie Micu Clain a defectat de la împărații vienezi și s-a refugiat la Roma. În 1748, Inocentie Micu Clain a cerut împărătesei Maria Terezia să îl numească în locul lui pe vicarul său, Nicolae Pop, din Balomir, jud. Alba. Împărăteasa a refuzat. Nicolae Pop a abandonat catolicismul în primăvara anului 1748 și s-a refugiat peste munți, în Țara Românească, aici Vodă l-a primit cu brațele deschise și a fost hirotonit ca preot ortodox sub numele de Balomir. Popa Balomir. În toamna lui 1748, Balomir pleacă în Rusia, la curtea ortodoxă a țarinei Elisabeta a II-a, fiica Țarului Petru I, pentru a cere oprirea prigoanei românilor ortodocși din Ardeal. 4000 de kilometri dus-întors. Țarina cere ambasadorului ei la Viena să intervină la împărăteasa Maria Terezia, pentru oprirea prigoanei românilor transilvăneni, așa cum îi ceruse popa Balomir. Iarăși se declanșează minciuna-n sângele nemțesc. Împărăteasa Maria Terezia trimite dispoziții scrise de liniștire a prigoanei împotriva românilor ortodocși, dar, concomitent le cere funcționarilor să încerce să îl atragă pe Balomir cu făgăduieli în Transilvania ca să-l înhațe; diplomații urmau să trimită țarinei Elisabeta copiile dispozițiilor de oprire a prigoanei românilor ortodocși, ca să demonstreze că lucrurile sunt pe făgașul bun. De data asta minciuna-i și mai și: Maria Terezia analizează propunerile funcționarilor ei și scrie latinește „**Placet, et communicanda haec omnia Pretlach eo fine, ut ea Ptroburgi remonstrare possit**”, adică împărătesei „îi place propunerea” funcționării ei, care se concretizează cu dispoziții date în paralel cu ordinul oficial inițial, contrare celui ordin. Împărăteasa a trimis dispozițiile și funcționarilor din teritoriu ca să nu respecte ordinul împărătesc dar și țarinei Elisabeta a II-a a Rusiei. Tupeu! Dispoziția scrisă, cu rezoluția „placet”, a fost descoperită de George Barițiu prin 1880-1890 prin arhive. Și a rămas așa într-o târăgănare ardelenască: n-a scandalizat, n-a făcut să sară capace, nu! A rămas așa o „mare dărabă de timp”. Două secole. Ardeleneste.

Să nu-ți sară capacele?!

- Mint nemții ăștia-n scris de la mic la mare mult mai rău și mult mai mult decât mințim noi, românii, vorbind! Nemții au minciuna-n sânge!

„Placet”. În latină!

Minciuna 4: În perioada răscoalei lui Horea, locotenentul Probst transmitea în teritoriu și printre valahi dispozițiile împăratului, dispoziții de o altă natură decât cele oficiale. Să vedeți și să analizați dacă ar putea fi vreun român în stare de atâta perfidie de câtă a dat dovadă acest

locotenent, Probst, cu cei 24 soldați ai săi, în preajma asaltului țăranilor lui Horea asupra Cricăului (10-11 noiembrie 1784). Citez din David Prodan: „popa i-a spus locotenentului că ei în noaptea aceea vor prăda și Galda. La ceea ce locotenentul a spus: nu o faceți la noapte, să vedem ce va ieși din asta. Popa s-a și jurat pe Dumnezeu și pe toți sfinții că nu vor merge în acea noapte asupra Gălzii; nu vor merge pînă când nu vor vorbi din nou dimineța cu locotenentul. Un iobag l-a întrebat pe popa: părinte cu știrea împăratului se face acest lucru? La ceea ce el a răspuns: „Într-adevăr cu știrea împăratului și dacă cineva dintre voi nu se supune acestei porunci ca toată nobilimea să o ștergem, să știți că pe unul ca acela sub ochii soției și copiilor săi, în fața casei, îl tragem în țepă”. Alții știu că s-a exprimat: *să ștergem tot neamul unguresc*. Locotenentul nu l-a admonestat, le-a spus doar încet întorcându-se: „nu credeți vorbele popii”⁶⁰.

După ce s-a hrănit pe săturate cu tauri tineri, tăiați în cinste și omenie de valahi, locotenentul ulterior a întors foaia; la acest duplicitarism, intelectualul român, reprezentat de această dată de David Prodan - incapabil, ca orice român, să admită atîta minciună și șarlatanie - se simte dator să acopere cu jena lui jena ce n-a fi nicicând la locotenentul neamț: „... tergiversările locotenentului aveau de-acum un tâlc. Acesta îndeplinea tacit o misiune, pregătea calea spre pacificarea de la Tibru”. Nu, neamțul nu făcea ce crede intelectualul român David Prodan, nu știa locotenentul atunci, înainte de Cricău, că va urma Tibru și nici ce va fi la Tibru! Rețineți atitudinea duplicitară a neamțului: pe români îi escrochează, „mîncă, bea și cacă” - cum se plîngea cineva de vlădica Bob - și îi încurajează, dar se „întoarce” spre cei neutri (niște negustori, posibili mărturisitori) și le trage cu ochiul. Când să iasă el rău din ceva? Niciodată!

Inventariind și această minciună, am mai coborât în ierarhia nemțească, pentru a vedea că nemții - că-i vorba de împărați, împărăteasă sau locotenenți - operează cu minciuna cu o dexteritate care produce o jenă, ce te obligă, ca român - cu credințele pe care le ai - să te jenezi, să le cauți scuze și să crezi că n-ai văzut tu bine. Ba da, ai văzut bine, române. Este minciună! Nu aștepta dovezi mai multe și mai sigure decât ca să-ți zici: eu cu neamul ăsta de nemțălăi n-oi mai opera niciodată. Și așa să faci!

Minciuna 5: Brissot, marele mason, l-a critica pe Iosif al II-lea pentru ticăloșia cu care i-a tratat pe valahi și pentru violența cu care a

⁶⁰ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc. 1984, Vol II. Pg. 439.

stins răscola lui Horea. Printre plictisitoare și deșănțate tirade masonice, de doi bani, îl acuză pe Iosif și pentru faptul că în lupta lui Kray cu țăranii de la Mihăleni, s-a folosit de preoții ortodocși ai valahilor să înșele vigilența combatanților valahi. Brissot, masonul francez demagog, susține că preoții ortodocși au lucrat pe-o mână cu ofițerii austrieci și că au participat, cu bună știință, la adormirea spiritului țăranilor. Brissot îi învinovățește și pe preoți și pe ofițerii austrieci. El, ca intelectual. Efectul a fost urmat de cauza descrisă de Brissot: ofițerul Kray a trimis preoții ortodocși să-i pacifice pe țăranii comasați la Mihăleni să oprească înaintarea armatei spre Abrud. În perioada în care preoții au negociat cu combatanții - conduși de căpitanul Bibarț Micula - Kray i-a închis pe combatanți din lateral și apoi i-a atacat cu cavaleria. Țăranii s-au luptat cu multă dârzenie, dar au fost derutați de atacurile neprevăzute de pe flancuri și au fost învinși. Au fost uciși în acea confruntare 85 de valahi iar 15 au fost luați prizonieri. Ca progresist, revoluționar francez Brissot avea ce avea cu preoții, dar acei preoți au fost păcăliți de Kray ca valahii, ei nu s-au dus la iobagi să-i țină de vorbă și nici să-i amăgească. Sunt convins că preoții n-ar fi făcut așa ceva. Este clar că acel ofițer, Kray, s-a folosit de perioada negocierii. Cui trebuie să reproșăm șarlatania și prefăcătoria imputate de Brissot preoților și nemților?

- Numai și numai nemților!

Ei s-au folosit și de această dată de lucrurile sacre, de perioada de negociere, lucru la care românii iarăși nu s-au așteptat. Până acum nu am auzit niciun intelectual român să apere preoții de Brissot. Preoții de la Mihăleni nu au trădat, ei au făcut ceea ce ar trebui să facă orice popă ortodox în astfel de împrejurări: nu scoate sabia, cumițește, aduce aminte de vremelnicia vieții, de zădărnicia închipuirilor, de zădărnicia vanităților și a ambițiilor. Ei trec de timp. Așa-s preoții ortodocși: și au datoria de a pacifica. Preoții ortodocși s-au comportat ca druzii celților, iar iobagilor nu le-a venit să creadă că armata nu respectă perioada de negociere, că în timpul negocierilor îi înconjură și făcea manevre ticăloase.

Minciuna 6: Deși simt că am fost convingător cu dovezile pe care le-am adus că nemții mint ca împărați și locotenenți cum n-om putea noi românii minți niciodată, totuși, simt că nu v-am convins că această capacitate este la fel de activă și este exersată la fel de frecvent și în rândurile de jos ale nemților. Așa-s ei. Toți. Nemții mint la modul ordinar! Pentru a vă convinge definitiv că și nemții de jos mint ca împărații lor, voi cita dintr-o carte dragă mie, scrisă de un neamț de rând,

Johann Kaspar Steube: „Nouă ani în Banat (1772-1781)”⁶¹. Cartea poate fi un corolar al argumentelor mele; iată ce scrie acest minunat soldat neamț la pg. 58-59: „Mulți oameni își închipuie că turcii sunt foarte diferiți de noi, atât în ceea ce privește îmbrăcămintea, cât și înfățișarea lor fizică. Ei îi socotesc pe jumătate monștri, în rândul cărora nu poți găsi nici loialitate și nici credință, mirându-se adesea cum de nu-i șterge Dumnezeu de pe suprafața pământului.

Deoarece, vreme de mai mulți ani, am avut ocazia să fiu în contact cu acești oameni, pot să dau nu numai asigurări că, luați în general, turcii sunt la fel de instruiți ca noi, că cei mai mulți dintre ei sunt oameni cu adevărat buni la suflet - ceea ce se poate deduce și din faptul că sunt cu toții grași sau plinuți, că îmbrăcămintea lor este cu mult mai trainică și mai potrivită pentru trup decât a noastră -, ci și să remarc faptul că, în ceea ce privește loialitatea și credința lor, îi pun pe creștini adeseori în umbră. Lucrul nu l-am aflat cumva din auzite, ci am constatat adesea personal cu câtă rigoare își respectă cuvântul dat. Și nu pot să nu-l laud în acest sens pe turci în detrimentul creștinilor, întrucât adesea am fost tratat mai bine de ei decât de coreligionarii mei. Dacă vrei să cumperi ceva de la un turc, dar el nu are cumva marfa și îți stabilește un soroc până la care ți-o va aduce, poți încheia târgu fără grija de a fi înșelat, și în orice caz, îi poți plăti banii înainte. Turcul îți va aduce negreșit marfa la sorocul stabilit, chiar dacă ar trebui să înfrunte vântul, ploaia sau zăpada. Iar acest lucru este cu atât mai spre laudă, cu cât turcii știu că, dacă s-ar produce vreo neînțelegere, noi, nu avem voie să trecem pe teritoriul lor. Cred că dacă la noi am plăti în avans unor țărani necunoscuți pentru untul și brânza pe care le dorim, ar trebui - în pofida atât de mult lăudatei corectitudini germane - să așteptăm adesea mult și bine sau n-am mai primi chiar nimic, iar aceasta cu atât mai mult, cu cât vânzătorii știu că îi putem căuta și le putem aminti promisiunea făcută”.

Acest neamț, Johann - un Francesco Grisellini plebeu - a trăit printre oamenii din păturile de jos; el ne convinge că ceea ce am spus eu despre nemți este adevărat: niște mincinoși, niște impostori și niște ipocriți. Așa au fost așa au rămas: niște oameni de nimic. Una scriu, alta vorbesc, și cu totul altceva dispun în scris și verbal. Lăsați numai pe seama istoricilor, i-au și ne-au învățat cum au vrut. Nu-i mai las numai pe seama istoricilor! Le pun în față propriile lor documente și faptul că documentele sunt folosite de ei pentru a ascunde faptele și că faptele și documentele lor sunt astfel făcute ca să ascundă ADEVĂRUL. Istoricii nu știu asta, Johann Kaspar Steube știa.

⁶¹ Editura de Vest, Timișoara, 2003.

Cei care-i cunosc pe nemți în special și pe occidentali în general vor emite rezerve de genul: nu ai dreptate Iuoane, nemții îi mint numai pe alții dar ei între ei nu se mint! N-aș comenta această redefinire a minciunii. Ar fi o definiție cu totul nouă, deși eu am vorbit de minciună dar și de ipocrizie și de impostură. Dacă cei care trăiesc printre ei s-au obișnuit cu minciunile lor și le spun acestor minciuni occidentale „civilizație occidentală” și se prefac că nu au la ce se raporta ca să le poată reproșa ceva occidentalilor, eu le spun: ia studiați un pic trecutul românilor și prezentul, în măsura în care nu este contaminat de civilizația occidentală, și comparați, ca să vedeți cum se distinge de bine minciuna occidentală. Românii nu mint nici pe departe cât au mințit și cât mint occidentalii. Ticăloșia nu poate fi dispensată cu niciun principiu. Intelectualul nu se poate dispensa de o minimă inteligență. Deci, cel care caută justificări minciunii dovedite devine un ticălos și nu un naiv. Toți intelectualii români care au căutat sau care caută justificări minciunilor dovedite - occidentale sau orientale - au fost și sunt niște ticăloși. Ticăloșia nu poate fi dispensată cu niciun principiu, oricât de nobil, oricât de important, oricât de obișnuit și de uzitat.

Cum nemții - cu limba lor total nelatină - au fost în stare să uzurpe Imperiul Roman - care dispăruse la momentul apariției Habsburgilor de cca 6-700 ani, - n-ar trebui să ne mire minciunile lor. Ar fi trebuit să avem niște intelectuali cât de cât pregătiți să facă față acestei capacități de a minți. N-avem. Intelectualii noștri scuză nu descifrează nici escrocheriile și nici minciunile occidentalilor și nici nu le înțeleg!

Intelectualul român a fost mai mereu o povară pentru valah, așa că putem referi despre el așa cum referea tatăl meu despre mine, într-o evidentă și expresivă bășcălie:

„Numai c-un pic mi-e mai greu cu el decât fără de el”!

Reproșurile pe care le fac eu intelectualilor români pentru obediență și predispoziție la renunțarea la suveranitate, au fost formulate în 1861 și de Dimitrie Bolintineanu în poezia „Românii de azi”:

„Azi când streinul calcă acest pământ de dor,
Mulți zboară să se puie smeriți la coada lor.
Streinul care-i vede și care-i umilește
De-a lor nerușinare el însuși se roșește!
Morala este tristă, principii-anticeștine:
Să sacrifice țara spre-al lor în parte bine
Corupția lovit-a tot cu acea suflare
Pe mari și mici, o apă sunt toți în nepăsare”!

Capitolul IV

Proiectul nemților de exterminare a ungarilor cu mâna valahilor pentru a coloniza în locul lor germanii catolici (Răscoala lui Horea: un „blitzkrieg” cu uniți)

Este mai bun vecinul decât fratele; acesta este un proverb ieșit din uzul românilor, deși toate popoarele au în uz proverbe cu un astfel de mesaj.

Pierderea proverbelor diminuează înțelepciunea și îngreunează viața. Cine sau ce ne-a stricat cu vecinul nostru ungar și ne-a îngreunat viața?

- Răscoala lui Horea din 1784,

- Supplex Libellus Valachorum, care a constatat în două memorii aparent curajoase, create de intelectualii *Școlii Ardelene*, înaintate împăratului Leopold II (1790-1792), prin care au cerut și recunoașterea românilor ca națiune egală în drepturi cu celelalte din imperiu.

- Revoluția lui Avram Iancu, 1848-1849!

Există documente istorice care spun că *Răscoala lui Horea* a fost pregătită într-un sinod greco-catolic din Blaj, 1782, în care s-a stabilit **exterminarea tuturor ungarilor din Transilvania:**

1. Un raport găsit de Nicolae Densușianu despre sinodul de la Blaj, din 1782, organizat de episcopul greco-catolic Grigore Maior.
2. Un raport scris în maghiară detaliază cele de mai sus; Ștefan Pascu l-a publicat, în sinteză, în cartea *Revoluția lui Horea* și, în detaliu, în *Izvoarele Revoluției lui Horea*.

3. David Prodan a scris în *Răscoala lui Horea* despre sinod.

4. Cartea *Episcopul gr-cat Grigore Maior, la 300 de ani de la naștere*, scrisă în 2015 de un colectiv cu mulți intelectuali de factură greco-catolică.

Eu pun informații de genul celor de mai sus în confruntarea cu faptele consemnate și cu nedumeririle existente și spun **valid** dacă informațiile explică nedumeririle și dacă aduc și alte informații. Sinodul de la Blaj explică câteva mari nedumeriri:

- prelații greco-catolici au avut cea mai mare autoritate asupra valahilor și cea mai bună răspândire în teritoriu; așa se explică autoritatea celor trei corifei în general și a lui Horea în special.

- în sinod s-a vorbit și despre ziua înarmării valahilor, pentru exterminarea tuturor ungarilor: cândva în vara anului 1785. Înarmarea a

fost precedată de o simulare: *Conscriptia militară* din vara 1784. Istoricii răscoalei nu ne-au putut explica rostul acelei conscripții, dar eu pot.

Administrațiile nemțești și administratorii nemți au fost și sunt dominate/dominați de următoarele scopuri concomitente: centralism, germanizare și catolicizare. Astfel, Sinodul de la Blaj pune în evidență și înțelegerea la care trebuie să fi ajuns trei capete încoronate pentru **exterminarea ungurilor** din Transilvania și înlocuirea lor cu germanii (șvabii catolici), pe care protestantul Frederic II nu-i mai putea susține, pentru că nemții înghesuiseră natura în corsetele unor teorii nemțești cu care au omorât diversitatea, diminuând sațietatea. Nemții șvabi, catolici, ai protestantului Frederic II, urma să fie colonizați flămânzi în Transilvania. Exista un precedent: împărăteasa Maria Tereza scăpase de sârbii din regimentele grănicerești din Arad-Seghed, trimițându-i spre Rusia împărătesei Elisabeta II.

Frederic II și Iosif II au creat tot timpul „spațiu vital” pentru nemții lor, pregătind noi valuri de colonizare cu șvabi catolici; în 1782-1784, ei aveau încă un aliat, o nemțoaică: Ecaterina II, țarina Rusiei, dispusă să-i preia pe ortodocșii alungați din Transilvania.

Cele trei capete încoronate, de nemți, aveau o singură problemă: maghiarii din Transilvania. Ce să facă cu ei? Progresul tehnologic, nemțesc și european, nu-și puteau face loc nici pe terenurile agricole și nici pe terenurile cu resurse minerale deosebite, proprietate a nobilimii maghiare; încă nu se născuse maghiarul dispus să accepte progresul și emanciparea.

Din măsurile luate de Iosif II putem să aflăm acordul celor trei împărați: **exterminarea maghiarilor, deportarea valahilor, colonizarea șvabilor** - colonizarea iosefină din valul III, 1782-1787 - și **omogenizarea etnică și confesională pe spații mari.** Din *Însemnări intime și politice*, (iulie 1941-martie 1942), Ed. Corint, 2017, pg. 498, recent publicate, se înțelege și că Hitler a cunoscut *planul colonizării iosefine* și că s-a inspirat din el.

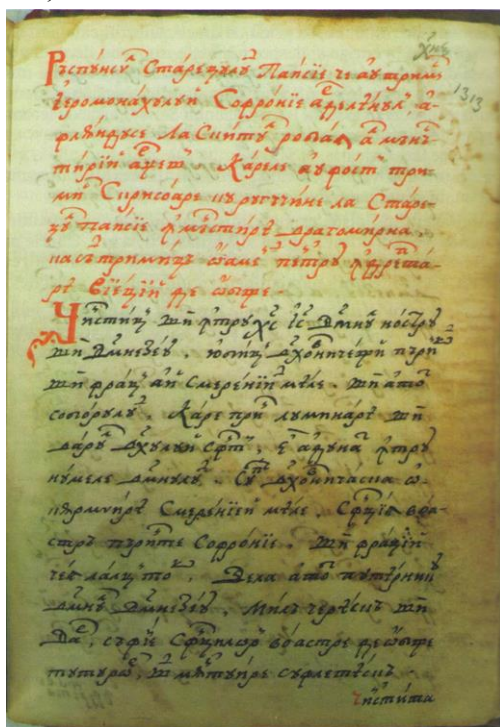
Iosif II a creat în prealabil o nemulțumire valahă greu de suportat, urmată de înarmarea valahilor, sprijinirea lor cu ajutoare valahe, din principatele dunărene și oferirea de motive spirituale, suficiente, ca să-i omoare cu o „sfântă” mânie pe toți ungurii.

Ca să realizăm că asta a fost înțelegerea celor trei, trebuie să știm că:

- nu a existat nici o intenție a vreuneia din puterile lumii de a deschide un război contra celeilalte în perioada răzcoalei,

- Iosif II a întârzit doi ani implementarea în Transilvania a reformelor urbariale menite a proteja iobagul valah de excesele nobilimii maghiare feudale, tocmai pentru a crește furia valahilor,

- În 1751 mai avusese loc o astfel de culisare de națiuni; între Prusia, Austria, Rusia și Turcia (care executa tot ce-i cerea Frederic II). Sârbilor grănicieri din Arad-Seghed le-au fost anulate în 1751 privilegiile ilirice. Tot în 1751, Elisabeta II a Rusiei i-a primit pe acei sârbi, păstoriți de **Arhimandritul Sofronie de la Cioara**, pe un teritoriu care aparținea tătarilor și turcilor, dar pe care l-a trecut sub autoritatea Rusiei și l-a și numit *Noua Serbie* (deasupra M. Negre), aproape de Poltava, de unde a sosit călugărul Paisie Velicicovschi, pe jumătate roman. Istoricul Florian Dudaș (*Cărți rare*, Ed. Transilvanica, Oradea, 2017, pg. 249-252) a publicat una din scrisorile din corespondența Paisie Velicicovschi-Sofronie (vezi imaginea).

Ar fi fost de așteptat ca Maria Terezia să nu-i lase pe acei sârbi să plece, iar Sultanul să nu-i primească, dar nu s-a întâmplat așa ceva și nimeni nu s-a întrebat până acum de ce?! Pentru că a existat și atunci tot o înțelegere și o sincronizare: în locul sârbilor ortodocși au fost aduși șvabi, adică nemți catolici, de-ai protestantului Frederic II (colonizarea II: 1744-1772).

La solicitarea lui Frederic II, Sultanul a trimis în Transilvania, în perioada de început a *Răzcoalei lui Horea*, corpuri de valahi

profesioniști, diversioniști, bine înarmați, camuflați în sumane țărănești: Petru Muntean a fost căpitanul acelor valahi care au făcut cele mai mari atrocități, începând cu localitatea Cioara, a lui Sofronie, continuând în Vinț, Vurpăr și apoi în toate localitățile de-o parte și de alta a Mureșului - spre Alba Iulia și mai încolo, spre Galda; la atrocitățile de aici au participat și nemții (sașii).

Înțelegerea de a provoca răscoala valahilor a fost betonată în întâlnirile lui Iosif II cu Ecaterina II și ale cancelarului lui Iosif II cu Frederic II. Încă nu se născuse neamțul care înainte de a se despărți de alt neamț să nu facă un proiect. Cunoscându-și sângele nemțesc, cei trei și-au imaginat că răscoala va fi de o eficacitate maximă din moment ce valahii urma să fie aduși la exasperare.

Iosif II nu a permis armatei nicio intervenție; binenînțeles că o astfel de măsură poate fi luată numai pe o perioadă foarte scurtă, dar cine să se mai și gândească la eventualitatea prelungirii răscoalei! Cei trei nemți creștini și cu Sultanul au bătut palma și au dezlegat furiile; ***răscoala lui Horea a fost gândită de ei ca un „război fulger” (un blitzkrieg), ce trebuia să se soldeze cu exterminarea maghiarimii din Transilvania.*** Așa a început. Începutul părea promițător. Răscoala a avut trei conducători și, după începutul din zona Mesteacăn-Curechiu-Brad, s-a desfășurat concomitent, în trei direcții diferite, sub trei comenzi diferite:

- Salis (adică acel Karl/Charles de Saxonia, numit și *Neamțul*) a acționat de la Deva înspre Lipova (Arad), omorând unguri prin toate satele,

- Petru Muntean a acționat dinspre Deva spre Alba Iulia - Galda,

- Horea, Cloșca și Crișan au acționat - după începutul din preajma Bradului - în Domeniul Zlatnei (fără Zlatna) și peste Abrud - Buceș - Mogoș - spre Galda, unde trebuia să se întâlnească cu trupele lui Petru Muntean.

Țăranii din *Răscoala lui Horea* au acționat sub deviza: UCIDEM toți UNGURII⁶². Concomitent trebuiau căutate și distruse toate

⁶² Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horea în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, 2017, pg. 134-135: „Țăranii erau surzi și muți la rugărilor și lacrimile domnilor săi. Legați cu lanțuri de cară, duceau pe nobili la capătul satului și aici îi da pe mâna țăganilor să-i execute și să-i înmormânteze. În furia lor, ei nu cruțau nici femeile nici copii domnilor lor, și executau într-o formă pe domnii lor feudali, cum și pe aceia, care nu aveau nici un iobag. **Revoluțiunea nu era numai în contra nobilimii, ea era în contra întregului element unguresc ...** Stingerea sau românizarea elementului unguresc din Transilvania era deviza acestei violente revoluțiuni”.

documentele, pentru a distruge orice urmă a existenței ungarilor în Transilvania.

Ce nu a mers?

- **Planul celor trei împărați creștini + Sultanul s-a năruit deoarece la Deva țăranii conduși de Salis au dat înapoi, au fugit, au fost prinși și judecați prin tăierea capului**, dar și pentru că țăranii NU au continuat să ucidă așa cum ucid nemții: sistematic. După ce și-au descărcat năduful, țăranii valahi nu i-au mai ucis pe maghiari, ci i-au botezat. Mila i-a biruit. Încă nu se născuse valahul consecvent. Nemții și kominterniștii uită și ignoră că valahul nu poate fi rău tot timpul, că intră în căințe, că se înduioșează, că îl prinde frica de pedepsele de după moarte, etc! Așa se face că s-a ajuns la întârzieri și deci, la imposibilitatea menținerii armatei austriece în stare de expectativă. Armata trebuia să apere statul de drept. Mai mult, nobilimea maghiară a început a se înarma și a acționa temerar și cu succese de neanticipat, deși se afla sub interdicție strictă. Țăranii au început a da înapoi și a se dizolva în marea masă a țăranimii, că și așa se cam depărtaseră cu cel mult zece km de ... „acasă”, deprimant de mult. Succesele nobilimii creșteau odată cu curajul, multiplicând succesul. Nobilimea devenea o armată din milițiile de la început. Foarte motivată. Dacă lucrurile continuau astfel, Iosif II risca să se trezească cu o armată civilă și - odată cu scrisoarea atât de pacifistă a lui Horea către nobilii din Huedin, - și după ce și amenințările țăranilor asupra Împăratului au început a se înteți -, era de așteptat o alianță a nobililor cu țăranii. Ar fi fost un dezastru. Ca urmare, Iosif II s-a trezit într-o mare încurcătură. Așa se face că el a dezlegat armata asupra țăranimii și a urmat ceea ce știm. Serviciile i-au lichidat pe toți pe câți i-a putut prinde din cei implicați; inclusiv pe Grigore Maior (sinucis, prin grație împărătească) și pe Petru Muntean (hăituit până prin Câmpeni unde a fost împușcat ca un câine de gornicii care-l prinseseră pe Horea).

Este de remarcă că:

- În 1784, au fost auziți țăranii neștiutori de carte spunând că *Transilvania e dată românilor încă de regele cel vechi roman al Daciei cu cuvintele „Dau-io-ție”, adică țară dăruită*, vezi cartea *Revoluțiunea ...*, de N Densușianu, pg. 353.

- În 1951, înaintea **Revoltei anticomuniste de la Beliș din iunie 1951**, moșii din Arada/Horea - aproape la fel de inculți ca și cei din 1784 - susțineau în fața securiștilor că *noi suntem urmașii lui Horea, Cloșca și Crișan*.

Eu am aflat de la Petrușel Silvia - sora lui Vancu, fost primar în Arada/Horea și victimă a kominterniștilor evrei - cum și unde au fost

incitați prin îndoctrinare moții din Arada/Horea în termene scurte și concentrate de partizanul anticomunist, greco-catolic, Leon Șușman.

Cine i-a incitat prin îndoctrinare pe țărani valahi în 1784?

- Intelectualii greco-catolici asociați în demers și-n scop cu Iosif II.

Noi nu știm cine și cum a creat prefecturile și cine a pus perfecții la revoluția din 1848-49, cine le-a dat arme celor strânși la Blaj. Cine?

- Habsburgii, prin intermediul intelectualilor greco-catolici. De la Blaj. Marea Adunare din 1848 a avut loc la Blaj, în fieful greco-catolicilor.

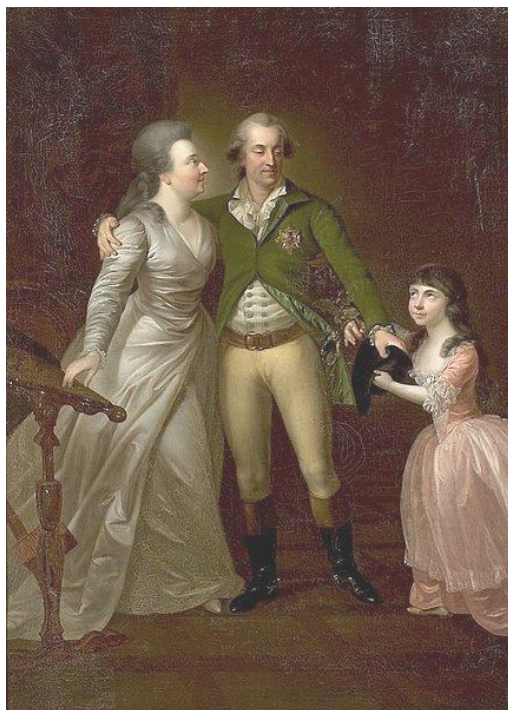
Făcut-au bine acești intelectuali greco-catolici? Categorie NU! Nu! Incitarea la ură poate fi confundată cu o emancipare, cu o pretenție de creare a conștiinței naționale, dar este clar că nu este așa.

Habsburgo-catolicii ne-au reproșat că ei au încercat să facă oameni din noi, din valahi, dar că n-au reușit pentru că noi, valahii, nu am avea calitățile necesare ca să beneficiem de „marea lor bunăvoină”. Deci, când auziți astfel de reproșuri „habsburgo-catolice” să știți că de fiecare dată a existat o înțelegere a nemților cu intelectualii noștri greco-catolici.

În august 1784, Salis (în imagine) a propus ambasadorului rus Golițîn, la Viena, să ducă în Crimeea 300.000 de valahi; propunerea lui a fost confirmată de ambasadorului austriac la Petersburg, cf. C. Göllner și M. Auner, în lucrări publicate în *Revista istorică*, îngrijită de N. Iorga, 1936 și 1937. Tot N. Iorga prezintă, în *Acte și Fragmente* (1896), pg. 69, intenția rușilor de a schimba, în 1772, valahii din Muntenia și Moldova cu tătarii din Crimeia. Ce consecvență!

(Salis a fost raportat de mai mult de opt ori de răsculați ca un neamț, îmbrăcat nemțeste, cu o stea mare în piept. Salis a fost văzut și la Mesteacăn).

Sinodul de la Blaj divulgă că emigrările au fost de fapt niște deportări/colonizări planificate, aflate în consecința unor răcoale planificate. Intenția exterminării ungarilor este în măsură să explice de ce cele trei capete încoronate

pregăteau emigrările - prin Salis și alții - sub forma unor deportări/colonizări încă dinaintea răscoalei. **Deci, după Răscoala lui Horea, pe unguri îi aștepta exterminarea, iar pe români deportarea.**

Istoricul David Prodan a constatat ceva ce trebuia să-l fi obligat să ajungă la concluziile mele din acest material: Horea, Cloșca și Crișan nu au fost interogați deloc referitor la Salis și nici referitor la acel celebru ***Ultimatum al lui Horea, trimis nobililor maghiari de la Deva***. De ce? Pentru că Salis a fost omul împăraților, iar ultimatumul a fost creația lui Salis, scris sub numele lui Horea, așa că de ce să-l mai interogheze!

Deci, intelectualii greco-catolici au „dezvoltat conștiința națională” a valahilor chiar numai atunci când nemții au avut nevoie de valahi ca să-i contracareze pe unguri:

- în perioada Răscoalei lui Horea,
- în 1790-1792, adică în perioada în care ungurii sporeau pretențiile față de habsburgii speriați de revoluția franceză și,
- în 1848-1849.

Cert este că mulți intelectuali ortodocși au învățat de la greco-catolici să se pună bine cu puterea, prin emiterea de naționalisme ... în preajma campaniilor electorale.

Răscoala lui Horea și Supplex Libellus Valachorum au fost opera papistașilor conduși de nemernicia sa, episcopul greco-catolic Ioan Bob (episcop de la 1782, până la 1830), față de care Nicolae Iorga a avut o admirație mai mult decât suspectă. Sunt cuvinte foarte grele, știu, dar din fericire am, pe lângă dovezile și argumentele de mai de sus, și **o dovadă oferită chiar de N. Iorga:**

Când a murit el (Iosif II, n. mea),(...) fratele lui din Florența, Leopold (1790-1792), înlocuindu-l (...) la sfârșitul domniei acestui Leopold, un Italian, Greppi din Milan, care era bine privit la Viena (Antonio Greppi 1722-1799, bancher, n. mea), având legăturile cele mai strânse cu miniștrii de acolo, mărturisește că Împăratul acesta (Leopold II, n. mea) îndemnase pe țăranii din Ungaria să se ridice împotriva nobililor, deci să se reia revoluția lui Horea. Nu numai atâta, ci și proclamațiile lui erau tipărite, într-o tipografie secretă. Dar el s-a îmbolnăvit subit; a murit (...)

Să ne mai gândim încă la un lucru pentru a înțelege politica Habsburgilor; ceva mai departe decât jumătatea secolului al XIX-lea, prin anii 1860, a fost în Galiția o

formidabilă revoluție țărănească: țăranii ruteni s-au ridicat împotriva nobililor poloni. Și nu este cea mai mică îndoială că această mișcare a fost pusă la cale, pentru a lovi în Poloni, de guvernul imperial.

Așa încât Iosif al II-lea, la 1784, apoi fratele său (Leopold II, n. mea) după câțiva ani, iar, după trecere de un veac, guvernul imperial, care voia să scape de opoziția marilor proprietari poloni, - aceasta înseamnă aceeași politică. Din punct de vedere moral, este liber oricine să judece cum vrea, dar, din punctul de vedere al eficacității politice, nu se poate spune că ea nu oferia anumite avantagii esențiale Împăratului care voia să ieie focul cu mâna altuia, Nicolae Iorga, Horia, Cloșca și Crișan, O simplă conferință, „Datina Românească”, Vălenii de Munte, 1937, pg. 14-15.

Din cele transmise de Greppi, înțelegem că:

- răscoala lui Horea a fost creată de habsburgi împotriva ungarilor,
- inițiatorii celor două memorii ale Supplexului (1791 și 1792) au fost împinși din spate de împărat, care intenționa să contracareze ungurii printr-o răscoală a valahilor, ca pe vremea lui Horea. Greppi ne obligă să înțelegem că atât în spatele *Răscoalei lui Horea* cât și în spatele *Revoluției lui Avram Iancu* au stat colaboraționiștii greco-catolici, de genul celor din 1791-1792.

Ca să ne obișnuim cu exterminările nemțești, în masă, trebuie să pomenesc și că austriecii au exterminat, în 1738-1739, sate întregi de valahi din Caraș, în special, dar și din Timiș și Arad. De ce? Austriecii voiau să demonstreze că șvabii au fost aduși într-un Banat pustiit după plecarea turcilor și din cauza turcilor. Argumentele lui Gheorghe Ciuhandu (1875-1947) - autorul cărții *Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri cu un excurs istoric până la 1752 ...*, publicată în 1940 – încă nu ne-au putut convinge că Banatul n-a fost pustiit niciodată; adevărul a fost învins de infernala mașină de educație-propagandistică nemțească.

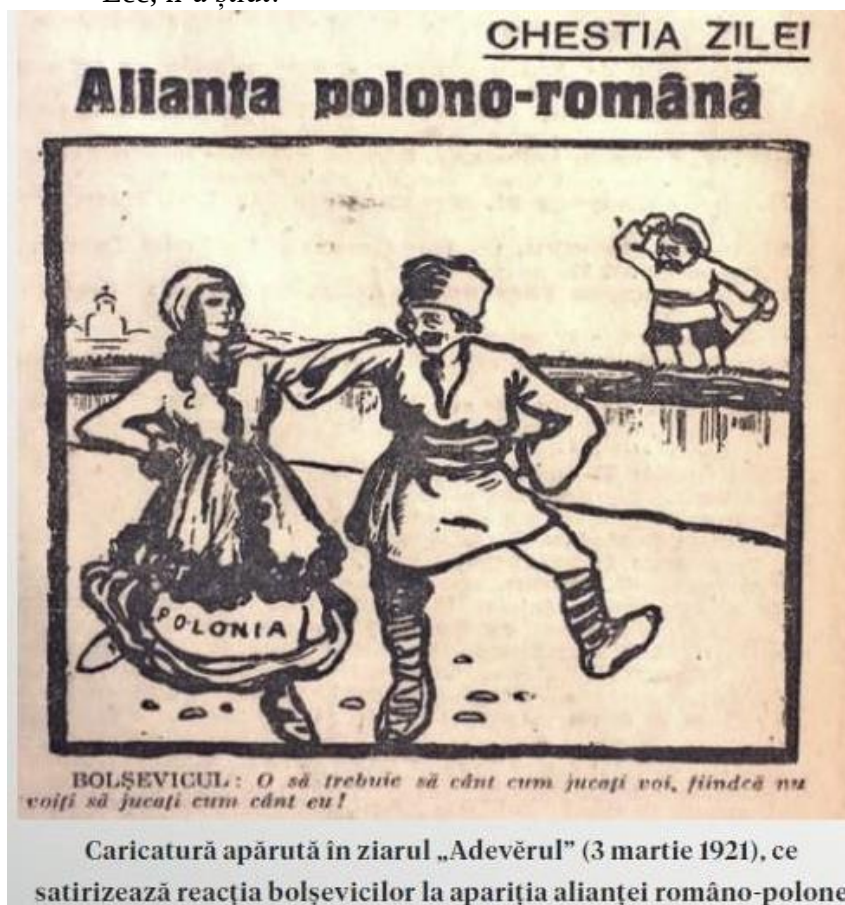
Pentru a realiza planul austriecilor de a extermina ungurii cu mâna valahilor pentru a face loc nemților-șvabi, trebuie parcursă și lucrarea *Răscoala țăranilor bănățeni de la 1737-39*, în viziunea lui *Vicențiu Grozescu*, scrisă de Radu Ardelean. Este adevărat, pe de altă parte, că *hoardele nemțești* - (cari vesteau pacea și cultura apuseană. *Sărmană cultură în mâinile ... șvabului*), au intervenit - așa cum ne spune mai sus, cu ironie, *Vicențiu Grozescu* (1838-1897), ca să stingă o revoltă

a valahilor bănățeni, provocată de turci în preajma campaniei de instalare ca principe al Transilvaniei pe Iosif Rakoczy, fiul marelui principe al curuților, Francisc Rakoczy II. Poate că exterminarea valahilor bănățeni ar fi fost totală dacă turcii nu i-ar fi învins pe austrieci.

Astfel de măsuri luate de nemți în evul mediu, divulgă dimensiunea unui naționalism nemțesc excesiv, violent și permanent.

N-a știut N. Iorga de aceste ticăloșii nemțești?

- Eee, n-a știut!

Educarea prin naționalism se poate face numai după ce proverbele sunt învățate, altfel ne stricăm cu vecinii și ne obișnuim să trăim cu ei ca fără de ei ori cu ei ... între omoplați. De aia ne-am învățat să murim părăsiți, lângă vecini, cu fii și cu frații plecați în Occident.

Proverbul *Nu-i da omului cât poate duce* și multe altele, m-au convins că nici o răscoală nu a fost spontană, toate au izbucnit prin manipulări. **Oamenii preferă să emigreze decât să se răstoale;** de la *Exodul biblic, din Egipt*, tot așa am rămas. Ca urmare, eu prefer să fie

defăimate toate răskoalele, revoluțiile și supplexurile neamului meu, decât să știu că fac parte dintr-un neam care a omorât sistematic și cu precizie nemțească și decât să admir niște manipulări. Așa cum mă rog pentru toți oamenii care mi-au făcut rău, m-aș ruga și pentru nemții care ne-au făcut rău de-ar fi oameni.

Dacă Sofronie a fost în viață și în 1783, (așa cum sper că voi putea dovedi), înseamnă că - după ce, împreună cu banul Mihai Cantacuzino - le-a făcut turcilor ceea ce le-a făcut în perioada 1769-1774 -, trebuie să fi părăsit mănăstirile din Muntenia și să se fi refugiat în Rusia, urmând sfatul dat de Potemchin banului Mihai Cantacuzino, așa cum făcuse banul Mihai Cantacuzino. Banul Mihai Cantacuzino s-a refugiat în Moghilev, în nord-estul Basarabiei.

- Unde s-o fi refugiat Sofronie din fața urgiei turcilor? Este o întrebare provocatoare, menită a-mi ușura oarecum demersul de mai jos, prin care pretind că demonstrez că Sofronie a coordonat în perioada 1751-1756 colonizarea cu sârbi a ținutului situat între cazacii zaporojeni și tătari, deasupra M. Negre, numit *Noua Serbie* și ...

Sofronie a fost cel care i-a condus în 1751 în *Noua Serbie* din Rusia pe sârbii din regimentele constituite pe Mureș. Am scris că aproape concomitent cu desființarea *Confinium Mureș* (1747-1752) a avut loc și emigrarea/colonizarea sârbilor în Rusia. Se presupune că în 1757 Sofronie s-a întors de la mitropolitul sârb de la Carloviț *cu mesajul (...) ca românii din Banat și Transilvania să abandoneze ierarhia bisericească română unită și să se pună sub jurisdicția mitropolitului ortodox sârb de la Carloviț*. În perioada 1756-1759, Sofronie a fost constrâns de autoritățile habsburgice să se retragă în Muntenia.

Gamaliil Vaida⁶³, arhimandritul Coziei în 1986, oferă dovezi certe că Sofronie a fost egumen de Cozia și că *a stărețit în două rânduri astfel: 25 mai 1756-11 apr. 1757 (...) Revine în egumenia mînăstirii Cozia la 31 aug 1764-20 iul 1776 (...) 26 de documente emise în această perioadă ilustrează cu prisosință bogata activitate gospodărească a egumenului Sofronie*.

Știind bine lupta antiunionistă a lui Sofronie din perioada 1759-1761, să întocmim o cronologie inversă, pentru a ajunge la anul 1751, când Sofronie a plecat cu sârbii - ca episcopul Cernovici în 1690 din Serbia în Banatul de pe Mureș - din Banatul de pe Mureș spre *Noua Serbie* din Rusia. Există documente care arată că în perioada 1756-1759 a

⁶³ Gamaliil Vaida, *Mînăstirea Cozia, vestita ctitorie a lui Mircea Voievod cel Mare (600 de ani de existență)*, Ed. Episcopiei Rîmnicului și Argeșului, Rm. Vîlcea, 1986, pg. 132-135, 137, 223, 226.

fost la Cozia, ca egumen. Să admitem ca întemeiată și presupunerea care spune că Sofronie a ajuns în 1757 de la Carloviț în Ardeal (Hunedoara). Deci, eu voi dovedi că o mare parte din perioada 1751-1757 Sofronie a fost în Noua Serbie; ezitarea mea este cauzată de anul 1757, când vedem că, deși era egumen de Cozia, Sofronie a fost și la Carloviț. Umbla. Enorm! Asta-i o concluzie colaterală.

Foarte mulți militari din regimentele grănicerești din *Confinium Mureș*, care ocupau ținutul investit cu privilegiile ilirice, au plecat spre *Noua Serbie* din Rusia - înspăimântați de perspectiva transformării lor în iobagi cu sapa - sub conducerea colonelului sârb Iovan Horvath de Curtici (Arad). În cele de mai jos voi dovedi că Sofronie a avut același aport în deportarea/colonizarea sârbilor ca Iovan Horvath, dacă nu chiar mai mare ca influență, ca determinare. Avându-l pe ofițerul husar, sârb, Horvath, în echipa lui Sofronie, aproape că nu mai am nevoie să documentez relația lui Sofronie cu Aradul și cu sârbii din Arad. Nicolae Iorga - în demersul lui permanent de minimalizare a lui Sofronie - a ținut neapărat să ne ajute și aici, în această poziție extrem vestică a periplului sârbilor din Arad - spre *Noua Serbie* din dorința de a ne dovedi și de această dată că scrierile lui Sofronie au aparținut altcuiva odată cu actele emise de cancelaria lui mobilă. Așa cum David Prodan a atribuit tot ceea ce a scris Horea lui Alexandru Căndea -, Iorga⁶⁴ a atribuit tot ce a scris Sofronie lui Dimitrie Eustatie, explicând prin acesta cum se face că Sofronie a știut din timp că Buccow se îndrepta din Arad spre Ardeal:

*E sigur că legăturile politice ale lui
Sofronie erau știute și ținute de acest tânăr
(Dimitrie Eustatie, n. a.), care-i redacta și
actele, călugărul (Sofronie, n.a.) însuși
fiind de o cultură inferioară.*

Parcă pentru a-mi folosi și mie, Nicolae Iorga continuă povestea din 1761 din Ardeal cu ceea ce este de-a dreptul important să pot demonstra existența lui Sofronie în 1751 la conducerea exodului din Aradul privilegiilor ilirice spre *Noua Serbie*:

*Se spune că Dimitrie (Eustatevici, n. a.) adusesese și o ediție
românească, tipărită la Râmnic, a „privilegiilor ilirice”
Și continuă Iorga cu istorisirea faptelor lui Sofronie din 1761:*

⁶⁴ Nicolae Iorga, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, vol I, *Până la mișcarea lui Horea* (1784), Ed. Saeculum, Buc. 2009, pg. 436-437.

Prin secretarul său (Dimitrie Eustatie, n.a.), informat și el de sârbi, va fi știut căpetenia răscoalei ardelene (Sofronie, n.a.) despre hotărârea ce se luase la Viena și despre trimiterea lui Buccow. Acesta nu atinsese măcar pământul Ardealului, când Sofronie dădu, la 10/21 mart, o adevărată proclamație către toate ținuturile țării, pentru a le spune că Împărăteasa îngăduie acum „legea cea pravoslavnică, cea din moși și strămoși” ... că, în sfârșit, le-a dăruit „arhiereu pravoslavnic”.

Bun, veți zice, astea se întâmplau în 1761 și, deci, nu pot fi invocate ca precedent pentru exodul sârbilor din 1751.

- Așa este, dar, am și eu un capăt de credit dacă susțin că din moment ce există dovezi că Sofronie scria și fără Dimitrie Eustatie, tot la fel se poate spune și despre relațiile lui cu sârbii din regimentele din Arad: relațiile le avea el, Sofronie, fără a fi mijlocite de „acest tânăr”, Dimitrie Eustatie, cum pretinde Iorga.

Înainte să fie călugărit la Curtea de Argeș, Sofronie a fost hirotonit ca preot în Arad, de episcopul sârbilor ortodocși; și acesta este o dovadă a relațiilor lui Sofronie cu sârbii din Arad. Dar cea mai importantă informație ne-o oferă un articol, din minunata carte a minunatului Anton Golopenția⁶⁵, semnat de cercetătorul rus Apollon Skalkovski:

În 1750, colonelul de armată Ivan Horvath von Kurticz (Curtici, de Arad, n.a.) originar din Ungaria (granița între Ardeal și Ungaria era la Zam-Deva, n.a.) (...) a venit cu multe rude și ofițeri compatrioți sârbi, slavoni etc la ministrul Rusiei la Viena (...) Conte Bestujev-Riumni, cu propunerea de a se muta pentru totdeauna în Rusia; că ei promit să ia din Austria și, în general din Apus regimente sârbe de confesiune ortodoxă, pe socoteala lor și că vor să servească tronului rusesc (...) și se roagă să li se dea pământuri pentru înființarea de așezări (...) Împărăteasa Elisabeta (...) a poruncit prin ordonanța

⁶⁵ Anton Golopenția, *Românii de la est de Bug*, Vol. II, Ed. Enciclopedică, pg. 526-

din 13 iulie 1751 ministrului său să declare colonelului Horvath „că nu numai el și alți ofițeri, ci și oricâți sârbi ar vrea să treacă în Imperiul Rus, vor fi primiți în slujbă și încetățeniți toți, ca fiind de aceeași credință”

*(...) Cu problemele religioase ale Noii Serbii s-a ocupat la început Mitropolitul Kievului, care numea arhimandriți și preoți și în armata zaporojană, iar mai apoi arhiepiscopul din Pereiaslav și Borispol. În Slavianoserbia însă, adică peste Nipru, păstorul spiritual a fost arhiereul din Belgorod, ca fiind cel mai aproape (de la 1756). Locotenentul-general Horvath s-a împotrivit puternic acestei numiri, a raportat Sinodului că **el a construit în Noua Serbie o mănăstire unde era arhimandrit Sofronie**, că el ar fi chemat chiar din Serbia un episcop și că ar fi rugat ca mănăstirea să fie sfințită de arhiereul ambelor regiuni noi, dar Sinodul nu a admis organizarea unei noi eparhii (aproape străine) inutile încă, din cauza numărului mic de biserici și locuitori, și a interzis formal lui Horvath (...).*

Deci, numele lui Sofronie apare ca arhimandit în episcopia din *Noua Serbie*. Bine, veți zice, dar sub numele Sofronie au fost călugăriți mai mulți! Așa este și, fiindcă simt că nu vă pot îndupleca nici cu faptul că vor fi fost mulți călugări cu numele Sofronie dar foarte puțin vor fi fost concomitent arhimandriți. Simt că nici acest argument nu vă satisface și că nu veți admite numai pe baza acestor argumente să răspundeți chemării mele de-al suprapune pe Sofronie din Ardeal peste acel Sofronie din Arad, care a plecat și a ajuns în *Noua Serbie* și în *Slavianoserbia*, adică în acele provincii care, așa cum ne spune autorul pasajelor de mai sus: se mărgineau cu teritoriile *zaporojenilor și turco-tătarilor*⁶⁶.

⁶⁶ Anton Golopenția, op. cit, pg. 531.

Ajutorul îmi vine tot din defăimările scrise de Nicolae Iorga⁶⁷:

Sofronie, chemat înaintea generalului Buccow, care fusese trimes în Ardeal cu trupe, se încurcă și, socotindu-se amenințat, își făcu drum către Țara Româneacă, lăsând fără sfat pe acei cari fuseseră tulburați de cuvântul său. Ei (adică ardelenii, n.a.) însă credeau că nu va veni numai vremea când și popa neunit va avea drepturile unitului, ci, când Sofronie va apărea cu tătarii, a căror pradă în Moldova făcuse mare zvon, ...

După 1761, autoritatea lui Sofronie creștea pentru ardeleni - cu el în Noua Serbie sau la Râmnic, de unde - de fapt oriunde-ar fi fost - amenința cu incursiunile cazacilor și a tătarilor la adresa habsburgilor, așa cum desigur ardelenii știau că făcuse Sofronie și în perioada 1751-1756.

Sofronie capacita în Noua Serbie echipe de cazaci și tătari și-i pedepsea pe habsburgi! Cu aceiași va fi făcut Sofronie și incursiunile de la sfârșitul toamnei 1769, când a eliberat Bucureștiul; aceștia vor fi fost în 1769 acei teribili VOLUNTIRI! Și probabil că pentru aceste incursiuni a fost decorat Sofronie de Ecaterina II cu acea cruce de aur în 1769, așa cum ne spune Banul Mihai Cantacuzino, decorat la rândul-i cu aceeași cruce de aur. Altfel cum? Adică: cu ce au fost plătiți acei ruși care au atacat Bucureștiul și l-au eliberat de turci? Bine, veți zice, dar voluntirii nu erau nici ruși (pentru că știau numai una-două cuvinte rusești) și, evident, nici turci, că doar nu era să se lupte împotriva turcilor din București! Așa este, acei VOLUNTIRI au fost valahii - ardeleni, moldoveni, munteni, aromâni sau istroromâni - din Noua Serbie, conduși de Sofronie. Doar straietele erau diferite: erau când tătari/cazaci când ruși, în funcție de destinația incursiunii. Trebuie să îmi dați dreptate: nici nu putea fi altfel.

⁶⁷ Nicolae Iorga, *Istoria românilor, VII. Reformatorii*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 203.

Capitolul V

„De frig să mori lângă colibă” ...

Găsirea și prinderea lui Horea și Cloșca aproape înghețați, în preajma mai multor zeci de colibe, dintr-o zonă moțescă, face pe oricine să se gândească la poetul sucit din poezia lui Francoise Villon: „De sete mor lângă fântină”. De ce n-or fi intrat cei doi într-una din acele zeci de colibe?! „Să mori de frig, lângă colibe” este o parafrază a firii întoarse a poezilor, nu a unor răsculați, care s-au remarcat prin pragmatism și prin eficiență în administrarea vieții.

Rapoartele vremii scriu că Horea și Cloșca au fost prinși undeva într-o pădure:

- În unele rapoarte scrie că Horea și Cloșca se adăposteau într-o colibă improvizată din crengi, sub trunchiul unui copac foarte mare sau sub un drum;

- Alte rapoarte susțin că se adăposteau într-o peșteră sau într-o scorbură imensă.

Cei doi se încălzeau la un foc imens. Locul prinderii: SCORUȘET, undeva în pădurea Drăgoiasa, spre Ghiurcuța-Huedin sau mai departe, undeva la hotarul Mărgăului, în Ungaria, așa cum era granița atunci.

Rapoartele și alte informații menționează o iarnă foarte grea, cu frig și cu zăpadă.

Eu cunosc foarte bine Ursoaia, Timora/Dimora, Dosul, Poiana Horii, cele două văi numite Valea Călinesei, cele două văi numite Pârîul Roșu, cunosc Valea Drăgoiesei, Vârfu Țicla, Călineasa, Mlaștina, La Șanț, Coliba Hoscului, La Burdă-n-Brânză, Ic Ponor, Dealu Boului, Ghiurcuța, Valea Firii, Smida, Doda Piliu, etc; eu am umblat pe aici la metru pătrat. Aici sunt pădurile moșilor intercalate cu pășunile de munte sau „pășunile de vară” ale moșilor din Horea, Scărișoara, Gârda și Beliș. În acele „pășuni de vară” ale moșilor au fost dintotdeauna și adăposturile de vară ale păstorilor moși și ale animalelor lor. Acele adăposturi sunt din grinzi de lemn, cioplite, sau mai rar din scânduri groase, ele se numesc sălașuri, stâni, colibe, puieti sau grajduri. Mai erau și adăposturile comune, numite „filandreze”. Filandrezele erau ca o iurtă, compusă din cel puțin opt fețe laterale îmbinate, cu un foc la mijloc. Filandrezele nu mai există, forma lor mai este cunoscută doar de câțiva moși în vârstă. Filandrezele aveau priciuri radiale, care beneficiau de o repartitie egală a căldurii de la focul din vatra din mijloc, al cărui fum ieșea vertical prin

amenajări speciale. Deasupra focului se aflau niște cârligele cu creștături, numite „comarnice”, în care se agățau căldările în care se gătea.

Deci, acolo, în munții în care rapoartele scriu că au fost prinși Horea și Cloșca, existau și pe acea vreme zeci de adăposturi de lemn, închise, de stâni, de amenajări pentru animale, în care se putea lesne improviza un adăpost relativ confortabil. Ce nu se poate amenaja într-o colibă de lemn, cât de cald și de plăcut este acolo știm măcar din filmele de comando din munți ... cu astfel de colibe! Ce vetre și ce intimitate omenoasă degajă! Vorba poetului:

„Lupii suflă-n vatra stânelor pustii”!

Toate comunele moțești posedă astfel de stâni pe „pășunile de vară”, situate la altitudini între 1200 - 1600 m. Locuințele permanente moțești sunt mai jos: între 500 și 1000 m altitudine. Pe mulți îi amuză expresia moțească: „mărg amunte”, adică unde mai la munte de-atât? Expresia asta spune că moții își duc în perioada verii animalele la pășunile din munți, pentru ca locurile din preajma casei să fie cosite pentru fân. În celelalte zone a țării există islazuri, la moți există aceste „pășuni de vară”, „în vărat”, „în vărare”. Expresia „Place-mi mie în vărare” arată că Maria Tănase și-a intitulat greșit excelenta doină „Ce mi drag mie vărare”. Corect ar fi: „Ce mi drag mi-e-n vărare”. Moții se folosesc de pășunile și de colibele din acei munți numai între Sîngeorz și Sumedru, în restul anului se află la locuințele lor permanente, adică la locul lor de domiciliu. Ziceți-i acestui balans cum vreți: transhumanță, seminomadism, nomadism, asta este, așa trăiesc moții autentici și azi.

Profitând de aceste colibe moțești, partizanii anticomuniști au reușit să reziste prigoanei comuniste în cumplitele ierni ... Este vorba de cele două grupe de partizani conduși de celebrii Șușmani: Șușman din Măhăceni și Șușman din Răchițele (cu Mihai și Lucreția Jurj). Pentru că s-ar putea ivi cârcotași să susțină că atunci n-ar fi existat colibele de acum, le răspund de pe acum cu un citat din ziarul *Diario Estero*, din 26 februarie 1785, menționat în *Răscoala lui Horea*, scrisă de David Prodan:

„Românilor li se strică colibele de prin
munți, neînțelegându-li-se locuințe decât în
sate⁶⁸,”

Deci, a fost imposibil ca Horea și Cloșca să fi stat afară, în gerul sfârșitului de decembrie, alături sau în apropiere de acoperișurile și de

⁶⁸ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc. 1894, Vol. II, pg. 680 și reluare la pg. 681.

pereții laterali, de lemn, ale acelor zeci de colibe. Nici nu ar fi putut; iarna a fost una deosebit de grea, de geroasă. Deci, de ce n-au intrat ei să se adăpostească și să se încălzească în colibe?!

- Vă spun eu de ce: pentru că Horea și Cloșca nici nu au ajuns în acele păduri și pășuni, așa cum pretind rapoartele; după dizolvarea oștilor, Horea și Cloșca s-au retras în satul Mătișești, în casa lui Mateș Ioan (după altă versiune a lui Mateș Mititel), poate că în acea casă pe a cărei grindă Horea a scris în 1782. Grinda se află și azi la Muzeul din Alba Iulia. Deci, Horea și Cloșca nu au părăsit niciodată locuințele permanente din satul Mătișești. Acolo au fost ei prinși și nu în pădurile din preajma pășunilor din Scorușet.

- Ștefan Pascu⁶⁹ prezintă varianta prinderii celor doi în casa unui localnic, povestită în 01 ianuarie 1785 de locotenentul Vajda:

„locotenent-colonelul Kray l-a trimis cu vreo 10 zile înainte la Albac, cu 160 de oameni, între care 26 husari și doi țărani. Cei doi țărani de încredere și-au chemat prietenii și pe alți țărani, așa că numărul lor s-a ridicat la 60. Cu aceștia împreună au cutreierat câteva zile în zadar pădurile, în sfârșit, la granița ungurească țăranii au dat de urme pe zăpadă pe care le-au urmărit și i-au găsit pe Horea și Cloșca lângă un copac înconjurat de desigururi. Țăranii au vorbit cu ei, le-au deșteptat încrederea și i-au ademenit într-o casă la Arada, apoi au anunțat armata și, astfel aceștia au fost prinși”.

Ce trebuie să deducem de aici?

- Că Horea și Cloșca nu au fost prinși în pădure,
- Că nu au fost agresați de niciunul din cei șapte țărani; că țăranii nu i-au legat, că nu i-au ținut strânși,
- Că varianta aruncării scrisorilor în foc de către Horea, legat la o mână, nu își mai are nici sens și nici loc în logica faptelor,
- Că rapoartele mint, că au fost mistificate, că au fost contrafăcute, că Horea a fost prins într-o casă și nu în pădure - așa cum scrie și în

⁶⁹ *Izvoarele Răscoalei lui Horea*, sub redacția acad. prof. Ștefan Pascu, Seria B, Vol. I, 1773-1785, Ed. Academiei, RSR, Buc. 1983, pg. 81,

raportul de mai sus, prezentat de Ștefan Pascu - și că interogatoriul lui Horea a fost scris post-factum!

- Că preotul Nicolae Rațiu a semnat un testament mincinos. Să dea Dumnezeu să nu fie semnătura lui! De ce? Pentru că, istoricul Ioan Lupaș arată că preotul Nicolae Rațiu a fost promovat la protopopiat în perioada 1785 – 1797, deci, după tragerea lui Horea pe roată.

Și Andrei Șaguna a fost promovat ca mitropolit după ce a prins-o ca un golan pe Ecaterina Varga, „doamna moților” din zona Bucium.

Serviciile secrete transmit meritele către administrații, care premiază slugărniciii și golăniile de acest fel. Cum au fost prinși de fapt Horea și Cloșca? Istoricul Rodica Bozac⁷⁰ a scris că Macavei Bota, marele trădător al moților și jude de Râul Mare, a călăuzit „pe drumuri ascunse, din Abrud până la Albac și îndărăt, ocolind Cîmpenii, compania de soldați care l-a prins pe Horea”. Unde se află acest loc? La casa lui Mateș Ioan/Mititelu din Mătișești, așa cum au scris atât Ștefan Pascu cât și David Prodan⁷¹ (după ce ar fi fost prinși de cei șapte moți). Deci, avem cel puțin o mărturie și o poziție istorică diferită de ceea ce știm oficial: cei doi au fost prinși în locuințele permanente ale moților din Arada, în satul Mătișești, și nu în Scorușet, sub cerul liber.

Faceți voi un inventar al celorlalte inadvertențe:

- odată au sărit asupra celor doi corifei câte unul,
- altă dată au sărit asupra lor câte doi - de o parte și de alta,
- în cele mai multe rapoarte este indicat ca loc al prinderii:
 - o Scorușetul,
 - o Horea indică în interogatoriu locul numit Ciușd(i)e,
 - o În 1807 cei șapte vorbesc despre o ascunzătoare în Ungaria, „în hotarul Mărgăului”⁷²,
 - o unii vorbesc de-o scorbură,
 - o alții de-o „colibă” făcută de cei doi „sub trunchiul unui copac mare căzut”,
 - o alții de-o colibă „acoperită cu crengi de brad pe coasta dinspre Someș a muntelui Scorușet”⁷³, etc.

⁷⁰ Rodica Bozac, *Nicula Iuon al Horii, fiul lui Horea*, Comunicare prezentată la sesiunea științifică organizată cu prilejul aniversării a 50 de ani de la înființarea Arhivelor Statului Cluj, în dec. 1970, din Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca, XXV, 1982, pg. 243.

⁷¹ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed Științifică și Enciclopedică, Buc. 1984, Vol. II, pg. 144 (Mititel) și 146 (Ioan).

⁷² David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed Științifică și Enciclopedică, Buc. 1984, Vol. II, pg. 146 - 147.

Eu insist pe două aspecte esențiale:

- Coliba aceea de sub trunchiul unui copac mare sau coliba aceea acoperită cu crengi nu putea fi un sălaș, ci evident putea fi - dacă prin absurd ar fi fost - doar o improvizație făcută de cei doi din crengi cu cetină verde; într-o astfel de colibă este cu cel puțin un pic mai rău decât afară pentru că fumul nu mai are tragere⁷⁴ și, deci, devine înăbușitor. Cărcotașilor le spun că o colibă improvizată din crengi de cetină este un umbrar pentru călduri și, deci, devine un alt contraargument: la ce să se fi ostenit când la câteva sute de metri se aflau și încă se află colibe din grinzi de lemn, cu priciuri, cu vatră cu horn și acoperite.

- Gerul din Decembrie 1784! Închipuiți-vă că doi oameni înveșmântați bine și c-un un foc imens în preajmă - stăteau în 27 dec. 1784 în preajma unor sălașe și nu au intrat în acele sălașe. De ce? Ca să nu iasă fum? Fum oricum ieșea din acel foc imens ... și mai ieșea și o lumină imensă, care deconspira mai mult decât focul.

Cine ar putea rezista fără adăpost închis în astfel de condiții de ger, vânt, viscol⁷⁵? Nu poate fi altfel! Vă veți întoarce în voi, ca mine, și va trebui să recunoașteți că așa a fost: Horea și Cloșca trebuie să fi fost prinși într-o casă, așa cum a prezentat raportul lui Vajda, citat de Ștefan Pascu, așa cum am scris eu mai înainte. De ce înghițim minciunile occidentale cu atâta ușurință, cu atâta naivitate?!

- Pentru că asta fac TOȚI OCCIDENTALII cu noi: ne mint cu sânge rece și cu convingerea că dacă mint astfel noi îi credem. Și îi credem de o mie și ceva de ani. Și ei ne mint așa în continuare. Ne mint scriind. Iar noi avem naivitatea să credem că în scris nu se poate minți ca și când ai vorbi. Ba da, se poate! Mai mult: noi ne-am făcut o virtute de a crede scrisul mai mult decât orice, de a cere „documentul”, „dovada scrisă”, de a argumenta definitiv și irevocabil cu minciunile scrise ... nu cu cele vorbite, de a nu lua în seamă mărturii, logica faptelor, indicii colaționate ... nimic.

⁷³ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed Științifică și Enciclopedică, Buc. 1984, Vol. II, pg. 144-145.

⁷⁴ Tragere = Țug, în moțește.

⁷⁵ Nu mai pun la socoteală și perioada de umezeală, care constă în ploi abundente, ce urmează primului ger din decembrie în Munții Apuseni. Moții știu că în ultima treime a lunii decembrie „tribă să plouă”. De ce? „Ca să se spele paraiele”. La întrebarea și la insistențele mele de a afla de ce trebuie să se spele pâraiele am obținut cel mult o privire indulgentă. În moțime există expresia: ”vremea merge după calendarul vechi”, și cu asta se cam gată explicațiile. Cert este că în cei 12 ani cât am stat în Munții Apuseni - 2004-2016 - a plouat abundent la fiecare sfârșit de decembrie ... a nins sau nu imediat dar de plouat a plouat în fiecare an. Ăsta-i calendar!

Mai este ceva de precizat: serviciile secrete care au întocmit materialele care au dus la tragerea lui Horea pe roată au niște hibe naturale, care nu pot fi depășite niciodată. Agenții care au falsificat rapoartele, interogatoriile luate lui Horea, Cloșca și Crișan și Testamentul lui Horea au o hărnicie de idiști: nu s-au gândit că pot fi prinși cu minciuna. Au clacat ignorând existența sălașelor din preajmă și imaginând o prindere de orășean, de intelectual, care acceptă imagini de genul celor promovate de agenții care au măsluit rapoartele și celelalte documente! Acei agenți nici măcar nu au întocmit acele rapoarte după o minimă consultare cu cei șapte moți, cunoscători ai terenului, care le-ar fi spus de acele sălașe, de imposibilitatea de a suporta frigul două săptămâni ... luați de valul imaginației dar și având alte interese, cei șapte moți au semnat sau mă rog au acceptat scenariul impus fără să comenteze. De ce?

- Pentru că serviciile secrete ale armatei și ale iezuiților nu voia să divulge casa agentului lor, Mateș Ioan, care a rămas agent și după ce Horea a fost predat armatei în propria-i casă;

- Pentru că Mateș Nuțu, strămoșul meu, a intrat în posesia unor acte de proprietate, pe care nu le-ar mai fi restituit.

Dar și de altceva:

- Pentru că și lui Horea i-a convenit să fie salvate - odată cu acele acte de proprietate - și documentele primite de la împărat pentru a extermina toți ungurii în 01.05.1785 ... lucru pe care l-a făcut cam „românește”. Horea a invocat acel document de două ori în timp ce era închis și de fiecare dată a spus că documentul se afla la Mateș Onu, strămoșul meu, cunoscut până azi cu ciufala KOFIȘTER.

Eu bănuiesc că „Kofișter” este o românizare a cuvântului german „Kupferstecher, care înseamnă de fapt gravor în cupru

- Kupferstecher = gravor în cupru,

- Kupferstich = gravură în cupru.

Da, strămoșul meu a gravat în cupru și în plumb, litere și cifre, și le-a aurit și le-a dat ca galbeni. Dacă a făcut asta, atunci cum n-o fi falsificat el și acte de proprietate și cum să nu se fi folosit el de acele împuterniciri imperiale ajunse în mâna lui și cum să nu fi avut el în el atâția draci să se îmbogățească așa cum s-a îmbogățit?! Da, dar nu el l-a omorât pe Horea. Horea n-a murit din cauza strămoșului meu. Strămoșul meu era un biet gornic, poate că era un biet evreu sefard de undeva de prin Ragusa, un boccegiu despre care legendele spun că s-a îmbogățit prin camătă bestială, prin falsuri dar și printr-o hărnicie greu de ... îndurat.

Capitolul VI

Viziunea uniților (greco-catolicilor): a Daciei sau a Unirii Principatelor - o viziune a ispitelor, a ispitirilor și a amăgirilor

Cu moțu-i greu s-o scoți la capăt! Așa se face că pe când cei mai mulți români se jură că altă bătaie n-or mai începe, moțul plănuie bătaii înainte de-a le găta pe cele începute. Așa a fost și cu bătaia de pe vremea lui Horea; serviciile imperiale au aflat că nu se „tumna bine gătase” bătaia că o alta era deja „pe țede” (pe țevă). Nicolae Densușianu, istoricul Horii, scrie: *„Pe la finele lunii iunie 1785, cinci locuitori din Albac, în frunte cu Petru Nicola, consângean, vechi amic și fost soț de călătorie al lui Horea, plecară din nou ca deputați la Viena. Dânșii trecură pe la Beiuș și peste noapte rămaseră în comuna așa numită Pod-Mezö. Aici, între altele, Petru Nicola se exprimă astfel către țăranii de acolo: Acum pe noi ne-a scăpat Dumnezeu. De aici om probăului să mergem la împăratul. De n-om putea merge, om mai face una, bătr atunci de om și peri. Până acum am ridicat lucrurile numa șezând, dar de aici înainte o să le ridicăm în picioare. Și cuvintele lui Petru Nicola fură aduse și la cunoștința monarhului”*.

autor al primei și temeinicei monografii consacrate ridicării la luptă a românilor transilvăneni în Revoluțiunea lui Horea în Transilvania și Ungaria (București, 1884), operă premiată de la români, Nicolae Densușianu (18 aprilie 1846-24 martie 1911) a fost un erudit cărturar și marele istoric român din a doua jumătate a secolului trecut.

iascut într-o familie de intelectuali transilvăneni, cu rădăcinile în departate timpuri ale unei românes, Nicolae Demusjani — după studiile efectuate la Hajeg, Blaj și Sibiu — s-a stabilit în București, dedicându-se cercetărilor istorice. În 1878, Academia română l-a încredințat cu o cercetă arhivelor din Transilvania și Ungaria. În scopul depistării și adunării documentelor referitoare la istoria românilor. La capătul a 15 luni de intense cercetări, întreprinse în 16 arhive, ugișanu depunea la Biblioteca Academiei 38 volume manuscrise, cuprinzând copii după o imbr de documente necunoscute pînă atunci, cu importante sfiri referitoare la istoria țării. Într-o acrtă, peste 700 se refereau la Horea și revoluția sa.

la 16 aprilie 1881, înaltul lor științific român îl alegea printre membrii săi corespondenți, fiindu-i și suplinitorul postului de bibliotecar-arhivar al Bibliotecii Academiei în locul lui Ion Trei ani mai târziu, Nicolae Densușianu a fost numit bibliotecar și translator pe lângă Marea Jor al armatei române, funcție pe care a deținut-o până la sfârșitul vieții. În România militară, oficială a Marelui Stat Major, N. Densușianu a tipărit mai multe studii consacrate unor me-
di figuri proeminente din istoria românească.

[illegible]

perin de la informațiile istorice cuprinse în răspunsurile la chestionar la utilitățile o vastă
areze mitologică și istorică (cunoștea elina, latina, germana, franceza, italiana, maghiara,
italiana și-a consacrat ultimii ani la vizitările arheologice monumentale sale lucrări Dacia preta
care încerca să reconstituie trecutul cel mai îndepărtat al Daciei și al iculturilor ei. „Lucră
cu cum consemna în Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900 (București
reprezentă o lucrare — impresionantă prin dimensiuni și ariditate, ca și prin conținut
și, în plus, cu ajutorul cărții, se poate cunoaște mai bine și mai aprofundat — vechea civilizație și
sua peisaj. Aici intră cel ar fi fost pe teritoriul Daciei. — Lucrarea de 1152 pagini, format
unul noușim, în 1913, cu o introducere de dr. C.I. Istrati.

„Împălinirea a șapte denii de la moartea lui Nicolae Densușianu, prezentăm, dintre două înedite aflate în arhiva sa, păstrată în Cabinetul de manuscrise al Bibliotecii Academice, a istoricului către fratele său, Aron Densușianu (1837-1906), istoric literar și poet, pe Universitatea din Iași. N. Densușianu îi destăinuie fratelui său căteva din preocupările sale din 1885, motivându-și refuzul de a colabora la revista pe care Aron intenționa s-o scotească. Acela însă abia în 1893 Revista critică literară (apărută până în 1897). Nicolae Densușianu amintește, reînăscându-se pe care o primise de la revizii o lucrare consacrată Războiului de Independență.

de mai mulți ofițeri, în două volume (apărute în 1887 și, respectiv, 1898). El se referă, de asemenea, în doi dintre ilustrații sale contemporani: B.P. Hasdeu¹, care fusese directorul revistei *Columna lui Traian* (1870-1875, 1876-1877, 1882-1883) și Gr. Tocilescu², editorul *Revistei pentru istorie, arheologie*

Am transcris documentul, păstrind unele particularități stilistice ale originalului.
Explicațiile noastre le-am dat în paranteze drepte, iar întreruperile din text au fost semnalate prin trei puncte.

Ioan LĂCUSTĂ

Bucuresti, 24 martie 1885

Am primit scrisoarea ta și apreciez pe deplin dreptatea motivelor literare și naționale ce te inspiră. Înainte de toate însă trebuie să-ți expun clar situațiunea mea.

Atară de încrederea oficială ale bibliotecii și
ca în starea actuală a bibliotecii acesteia
pot să te ocupe în continuu de dimineața până
seara, eu mai am asupra mea încă următoarele
lucruri:

Si sînt înscrisin din partea actualului ministru de reab, si de regulă şef al Marei Uni Maj, să prelucru de nou istoria unităţii Maj, care e lucrată de diferiţi ofiţeri şi care trebuie lucrată de nou, într-un stil mai clar şi mai literar, şi lucrarea aceasta trebuie să fie gata cit se poate mai repede. Alina şi eu vorba de ani, şi trebuie terminată în cel mai scurt timp, şi aici, în fine, eu vorba noastră de stil, şi chiar de constrîngerea sau divizarea capitolelor. Nu ştiu cum îmi voi putea înscrisin înscrisinarea aceasta într-un timp mai scurt.

ne-o, așa ca să nu ieși deloc din casă, afară și

Desi noi nu avem aici toate cărțile cari mi sînt de lipsă (necesare) (pe scopul acesta și unele sînt foarte scumpe, iar altele numai abia se mai pot procura), dar din partea unor oameni din Academie și din comisiunea Haruzaki mi se fac toate înlesnirile posibile; spre exemplu acesta, o parte din cărți mi s-au procurat și orice am de lipsă mi se procură, așa că sînt deja obligat și moralmente să cer-

Acum dacă eu ți-aș promite un ajutor în revistă pentru partea istorică, nu pot fi îndăc pe mine fiecare articol istoric ca să fie într-adevăr științific și lucrurile întemeiate pe deslășuirea adevărului. Dacă eu ți-aș promite de reuă la 14 zile, pentru ca până să culegă omul materialul, pună luminează numai o grăniță sau un nume ipotetic, trebuie să citești și să raționezi o săptămână întreagă. Ar trebui astfel să abdic de tot celelalte lucrări și în special la lucrarea epocii de la 105 (la al -XV-lea) secol și care are să fie lucrarea mea

Nicolae Denăușanu *

Nicola Denauison

Ce amplitudini dezvoltă elocința moșului: umbli-n somn cu băta-n mână, dimineața te trezești cu sprâncenele un pic pârlite, iar de către seară afli c-ai fost lotru toată viața! Moșii ademesc și îndeamnă din vorbe ...

Povestea celor cinci moși arădani (din Arada), că despre fapta lor este vorba, nu se sfârșește la Pod-Mező (Beiuș); aflăm de la Nicolae Densușianu⁷⁶ că infernală mașinărie a serviciilor secrete habsburgice a fost pe urmele celor cinci încă de la niște vorbe pe care le spusese prin Arada în vara lui 1785.

Este limpede că Nicola Petru era urmărit de serviciile secrete ca recidivist! Vigoarea, încăpățănarea și elocința lui mă încântă și aș vrea să-mi contagieze neamul „batâr” încă o dată!

- Ce-a vrut Nicola Petru să spună împăratului?!

- Din moment ce Nicola Petru nu a fost arestat de la primele vorbe incitatoare - așa cum alți moși erau arestați numai pe simple bănuieli - înseamnă că statutul social al lui Nicola Petru a fost total diferit de al tuturor moșilor din Arada. Ce statut a avut Nicola Petru?

Să fi fost cei cinci arădani aceiași cu alți cinci români, descriși în Viena, prin 15 febr 1785, de istoricul David Prodan (vol II, pg. 681-682): *„ziarele italiene știu, după o corespondență din Viena, că marți, în 15 februarie (1785, n. mea), au fost văzuți pe străzile Vienei cinci români cu pistoale și cuțite, prinși și duși la Cancelaria ungaro-transilvană pentru a li se rectifica pașapoartele găsite contrafăcute și false (căci ei nu știu nici citi și nici scrie). Au vrut, zic ei să meargă la împăratul să-i dezvăluie o mare taină”*.

Istoricul militar Mircea Dogaru are acces la arhivele serviciilor secrete ale armatei române, așa cum a avut și Nicolae Densușianu. Cei doi istorici au fost obligați să răspundă comenzilor de a căuta după aurul înstrăinat în perioada răscoalei și după Salis, acel partener al lui Horea, despre care serviciile armatei române știu mai multe și decât știm noi și decât au voie cei doi să scrie. Încă. Oare de ce!?

- ... nici măcar istoricul David Prodan nu a fost scutit de consecința căutării aurului Horii, fiind înlocuit tocmai pentru asta cu greco-catolicul Ștefan Pascu, dispus să participe la căutarea aurului Horii ...

⁷⁶ Nicolae Densușianu, *Cercetări istorice în arhivele și bibliotecile Ungariei și Transilvaniei, București*, Tipografia Academiei Române, 1880, pg. 23. N. Densușianu a fost plătit și însărcinat să scrie această minunată lucrare de serviciile secrete ale armatei române.

Dar ce istoric s-ar putea abține să nu strecoare măcar câteva informații din acele documente secrete ... imposibil de citat!? Așa se face că Nicolae Densușianu l-a identificat cu precizie pe Salis, iar Mircea Dogaru scrie că Salis a fost contele de Saint Germain. Toată viața noastră este făcută din convingeri pe care nu le putem spune pentru că nu le putem documenta; numai istoricii pot face abstracție de această situație de viață ... și pretind - prostiți de cei interesați - că nu există fapte fără document. De aceea cei doi istorici - Nicolae Densușianu și Mircea Dogaru - nu ne spun de unde știu ei toate astea. Cum ar putea?!

Salis a fost **Ignaz Kristian Herzog (Duce)**, scrie Nicolae Densușianu negru pe alb.

Despre Cristian Herzog Ignace, născut în Silezia prusacă scrie și David Prodan, citând *Nunțiatura germană* (vol II, pg. 672). Eu l-am identificat pe Salis cu Karl Ignaz Christian de Saxonia (1733-1796). Karl a fost elector de Saxonia și Herțog (Duce) de Courlanda în perioada 1758-1762. Oficial, Karl a fost fiul regelui Poloniei, Augustus al III-lea, dar, după indiciile mele, Karl a fost fiul lui Augustus a II-lea Cel Puternic cu Maria Sofia (Denhoef-Czartorisca), fiica Elisabetei Sieniawska. Sieniawska a fost „regina neîncoronată a Poloniei”, supranumită **FLORA**, după zeița antică sub care s-a întruchipat ea în edificiile ei. Mama lui Karl, fiica Sieniawskăi aka Flora și singura ei moștenitoare, s-a născut din Flora și din Principele Francisc Rakoczy II, pretendent atât la Tronul Poloniei, ca bunicul său, principele Gheorghe Rakoczy II (1648-1660), cât și la Tronul Daciei! Informația este confirmată nu numai de constrângerile logice ci și de un zvon din perioada Răscoalei lui Horea:

O babă a născocit în jurul nostru că acești răzvrățiți (rebeli) români ar fi fiii lui Rakoczy și Bertsenyi și de la fiul său (care a rătăcit departe) i s-ar fi trimis vorbă că vor

mânca colacii de paști în cetatea din Etsed; aceasta e născocirea cea mai obraznică din lume⁷⁷.

Soția lui Karl/Salis a fost Francisca Corvin-Krasinska, nobilă poloneză cu blazon corvinesc. Corvin-Francisca și Flora au fost rude, provenind din familia nobiliară Lubomirski.

Una din surorile lui Karl a fost mama a trei regi ai Franței. Unul din frați a fost Albert de Saxonia, duce de Tasken (1738-1822); Albert a fost guvernatorul Ungariei din anii 1780 și soțul fiicei favorite a Mariei Terezia. O altă soră a lui Karl a fost Regina Spaniei și mama soției lui Leopold, fiul Mariei Terezia, fratele lui Iosif al II-lea și urmașul acestuia la tron.

În perioada 1768-1772, Karl a fost sprijinit de turci, de prusaci (inițial și de Iosif al II-lea) și de coaliția numită *Confederația de la Bar*, care a reunit nobilimea poloneză (șleahța), coordonată de Adam Krasinsky, episcop de Camenița, din preajma Bucovinei, unchiul soției sale - să ajungă Rege al Poloniei în locul lui Poniatowski, omul Ecaterinei a II-a. *Confederația de la Bar* a fost de fapt o diversiune creată de Karl, Iosif al II-lea și Friederic II, care a dus la dezmembrarea Poloniei, având chiar acest scop. Provoacă împărțirea Poloniei, totuși, acest teribil Karl von Sachsen, a salvat principatele de ruși lui Potemkin, i-a trimis spre Polonia și a eliberat visul Unirii, adică al re-creării Daciei.

De la această diversiune ne parvine zvonul că Regele Daciei a fost propus Poniatowski. Nu! Rege al Daciei a fost propus Ducele Karl von Sachsen, căruia i-a dispărut dorința și nu posibilitatea de a fi.

Din fiica lui Karl von Sachsen provin ultimii regi ai Italiei.

⁷⁷ Ștefan Pascu, *Izvoarele Răscoalei lui Horea*, Seria B, Izvoare Narrative, Vol. III Presă-Broșuri, 1784-1785, Ed. Academiei, Buc 1984, pg. 139.

S-a păstrat o imagine alegorică cu Horea în ținută de nobil polonez; misterioasă, provocatoare! ... Cine-s eu?

Prin numele **Flora**, al mamei lui Karl, ne putem explica deviza: *Nos Hora Flora Rex Daciae*. Dintr-o copie a lăncii cristice, existentă în arsenalul Coroanei Poloneze, ne parvin și zvonurile referitoare la faptul că Horea ar fi fost în posesia acelei faimoase Lănci Cristice din Muzeul de la Viena! Împreună cu Tinu Mateș, redactorul șef al

Ziarului „Unirea”, din Alba Iulia, am căutat să ne explicăm aceste zvonuri. Iată o explicație în plus: da, Horea ar fi putut fi în posesia unei lănci cristice dar numai dacă a fost, așa cum se spune, urmaș al principilor Rakoczy, cu drept ereditar la Tronul Transilvaniei (numită de principii/crai și Dacia) și concomitant al Poloniei. Iată că avem informații dispersate care, puse în centrifuga realizată prin identificarea lui Salis cu Saint Germain și a acestora cu Karl, eliberează aceeași concluzie și absorb atâtea alte indicii care concomitent radiază dramele și tainele interioare ale lui Horea, explicându-i cuta aceea dintre sprâncene, în care a adunat atâtea nefericire, înăbușind atâtea plâns.

Cu aurul Daciei de pe vremea lui Horea lucrurile sunt și mai spectaculoase; serviciile secrete de peste tot își asmut agenții acoperiți să pună mâna pe acel aur al moșilor, blocat în anumite bănci, nord-italiene, unde a fost dus de Salis (Karl) la înțelegere cu Iosif al II-lea, împreună cu care a pus la punct planul exterminării maghiarilor în 01.05.1785. Mie îmi este clar că serviciile armatei române au aflat câte ceva despre acel escroc Saint Germain, care a fost de fapt - ca Salis - creația lui Karl, așa cum scrie M. Dogaru. Puneți-vă în locul lui N. Densușianu și M. Dogaru și încercați să rezistați și să nu divulgați „nimic-nimicuța” din documentele secrete referitoare la Salis și la aurul moșilor ...

Să revin la istoricul M. Dogaru; în continuarea episodului citat mai sus, redat și de David Prodan, M. Dogaru scrie, referitor la marea taină a celor cinci români ajunși în Viena că acea taină provenea „din partea lui Horea. Patru dintre ei au rezistat cu armele până când cel deal cincilea a făcut bucăți și a înghițit un mesaj scris, aflat asupra lui”. M. Dogaru ne lasă să înțelegem că acel mesaj ar fi provenit de la „un sinod conspirativ ortodox”, care „a avut loc la Odorheiu Secuiesc, grupând

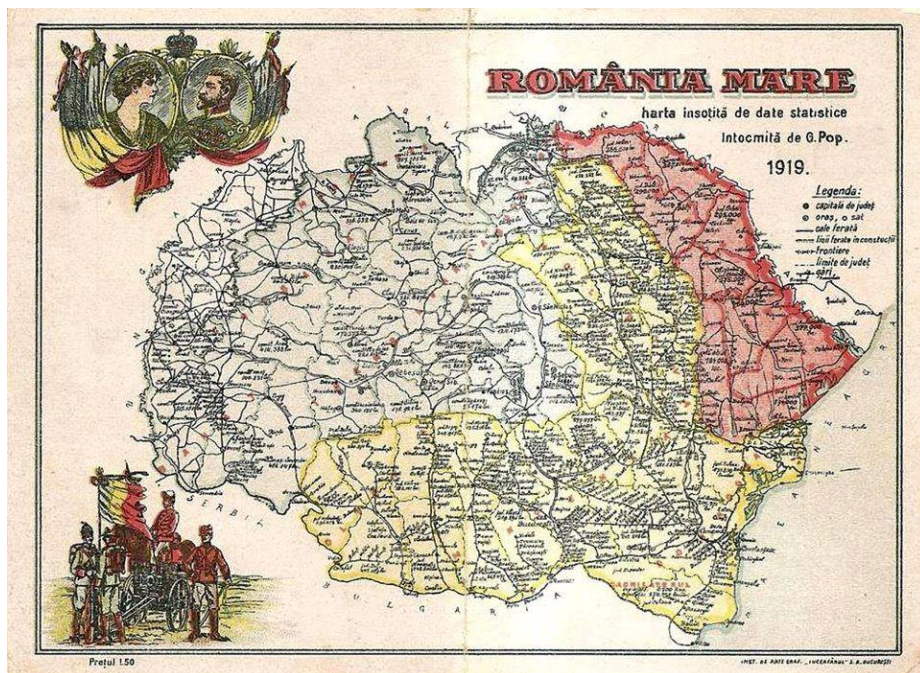
118 preoți români, convocați de Popa Petru, care a trimis un mesaj secret lui Horea, în închisoare, solicitându-i ordine - să îl aștepte sau să înceapă noua revoltă armată fără el”?

Splendid! Niciodată nu am fost mai mândru de neamul meu: bătaie-n draci în dricul Beciului (Vienei). Cum n-ar fi redat și D. Prodan acest episod splendid, al luptei pe răvaș, dacă ar fi avut și el acces la suportul care purta această informație!

De unde ar putea ști serviciile armatei române despre acea bătaie pe răvaș?

- ... s-o fi nimerit pe-acolo unul de pe la noi, aș răspunde eu în stilul horean, al lui Lupu Draia, din momentul „extragerii” aurului de la Câmpeni!

Există mai multe istorioare cu moți, care au înghițit răvașe ca metodă de distrugere de probe. „Instant”!

Răvașele au fost scrise de valahi în spirală, sau pe benzi de hârtie, făcute sul, ca ... răvașele; scrierea asta *magică* a fost una aproape latină: rune sau glagolitic. *Scrierea Rovaș*, greșit atribuită secuilor sau goților sau vikingilor ... dar despre astea mai multe altă dată. Cert este că aici avem dovada că purtătorii răvașului au originea celor care știau să facă răvașe tocmai pentru că puteau să le distrugă „Instant”, ca moții, în caz de ... „cine mișcă/mișcă-n brișcă”.

De ce să fi ținut preoții români acel sinod tocmai în Odorheiu Secuiesc, adică printre secui și tocmai la hotar cu Moldova?

Acolo, în Odorheiu Secuiesc, adică la hotarul principatelor s-au adunat și **s-au rugat cu glas unit** 118 popi ortodocși din cele trei principate ... pentru *Hora Flora Rex Daciae*!

Dacă este puțin probabil ca popa Nicola Petru din Arada să nu fi participat la acel sinod, putem fi siguri că ar fi imposibil să nu fi fost tocmai el, popa Nicola Petru, cel însărcinat de sinod să ducă răvașe la Horea și apoi la împărat, la Viena. Avem totuși și confirmarea că popa care a participat la acel sinod s-a numit ... Petru:

Optspezece preoți au ținut un sinod în numele căruia i-au scris lui Horea că ar putea continua acțiunile sale și că spiritele i-ar fi favorabile. Autorul acestei scrisori este un oarecare Petre, preot de rit unit, și care, datorită acestei situații nu-i mai puțin vinovat. S-ar părea, în rest, după toate deslușirile, că această revoltă a valahilor s-a produs la instigarea preoților, de foarte multă vreme nemulțumiți de administrație și de nobili. Nobilii au fost victimele pe care au crezut că-i de datoria lor să-i distrugă primii⁷⁸.

Popa Petru a fost greco-catolic, adică UNIT.

Este greu de presupus că neconcordanțele ar putea fi de substanță: 118 nu este egal cu 18 preoți, dar, totuși diferență este prea neînsemnată în fond, scrisoarea nu poate fi altceva decât răvașul, iar Popa Petru trebuie să fie același cu Petru Nicola din Arada, adică cu cel care a dus răvașul, cu cel urmărit de autorități până în Viena.

Deci, în perioada Răscoalei lui Horea în Arada a existat preotul unit Nicola Petru.

„Popa Petru Nicola” a fost arestat și a fost supus unui interogatoriu. A negat tot! (D. Prodan, vol II, pg. 255-256). Deci, popa Petru Nicola din Arada s-a asigurat că ajunge în preajma lui Horea.

Nu vi se pare că Odorheiu Secuiesc este, în „România Dodoloață”, mai în centrul țării chiar și decât Brașovul? 118 preoți valahi din cele trei principate s-au reunit acolo! Doamne, asta a fost motivul întrunirii aceluia sinod acolo, în Odorhei, adică în „irma” țării!?

În acest context nu mai poate fi o întâmplare faptul că Horea a fost „tras pe roată” la un an și o zi de la decesul lui Saint Germain (dec.

⁷⁸ Dan Lăzărescu, *34 de scrisori din vremea lui Horea*, Ed. Nigredo, Arad, 2002, pg. 47-48.

27 febr 1784) și cred tot mi mult că mânați de indicațiile calendarului numit Gomornic, cei 118 preoți ortodocși și valahi au creat din cifra 118 - cifra 1918! Anul UNIRII. Eu cred tot mai mult în rugăciunea unui sinod ortodox. Miracolul rugăciunii celor 118 preoți a fost Mărășeștiul!

Având multe alte argumente, eu sunt convins că Salis, adică acel Karl von Sachsen, a fost fratele geamăn/german (Saint Germain) al lui ... *Hora Flora*.

Dacă Horea a fost atât de mare pe cât susțin eu, atunci cum se explică existența lui în Fericeț?

- AURUL FERICETULUI!

Asta să fi fost taina lui Horea, pe care nu ne-o putem explica nici în zi de azi?!

- Da, Fericețul și împrejurimile au avut și au cel mai mult aur din lume și acel aur era exploatat la modul cel mai concret posibil de arădanii lui Hora Flora Rex Daciae!

Dacă masonii, ca organizatori ai răskoalei, nu și-au sacrificat masonul, - așa cum se scuză recent - rămâne totuși o nedumerire:

Cine a fost tras pe roată, un mason sau un om?!

În imaginea de mai sus se află:

Maria Sofia (Denhoef-Czartorisca) (1699-1771)

Mama lui Hora – Flora

Fiica lui Seniawska (Flora)

Cea mai bogată femeie din lume!

Maria Sofia, fiica Sieniawskăi, a fost - după moartea primului ei soț, Denhoef - metresa Regelui Augustus II, cel Puternic, care a avut 365 de copii, pe care i-a înnobilit cum a putut. Unii genealogi au găsit că femeia care l-a născut pe Saint Germain - din Francisc Rakoczy II, așa cum pretindea însuși Saint Germain - a fost Sieniawska, alții Maria, fiica ei.

Am mai căutat o explicație a descendenței poloneze a lui Horea și în nobilul polonez Denhoef, personajul din stânga din tabloul de mai sus, în ținută poloneză. Ținuta lui Horea din misterioasa și concomitent provocatoarea iamgine este poloneză, ca a lui Denhoef, soțul mamei sale, Maria/Marianna.

Cert este că bunicul marelui Hașdeu dinspre tată a fost căsătorit cu o tânără din nobila familie poloneză Denhoef.

Hașdeu a descins tocmai în Munții Abrudului - sau în munții moșilor conduși cândva de Horea Flora - pentru a o găsi pe Iulia Faliciu, soția lui; Hașdeu și-a căutat soția în preajma unui posibil pretendent la moștenirea ... nobiliară, spirituală și sufletească ... a familiilor Denhoef, Sieniawski, Czartorisky și von Sachsen. Hașdeu știa că nobilele familii din Haliciu (Galiția) Poloniei Meridionale - Sieniawska și Lubomirski - aveau origini valahe, că aceste familii se revendicau astfel din strămoșii comuni cu primii domni ai Moldovei și că unele însemne din blazonele lor atât de cunoscute și de celebre erau de fapt ... rune. Rune danubiene sau sarmate, cum credeau ei.

Blazonul familiei Sieniawsky (Leliwa)	Blazonul familiei Dragoș, primul domnitor al Moldovei	Blazonul familiei Kostka, care se află înfundamentele familiei Sieniawska	Blazonul familiei Lubomirski (Tatăl Elsbietei Sieniawska)
			
Cine mai poate admite că cele două familii nu au avut strămoși comuni, ca dacia cu romanii?	Augustyn Maciej, istoric polonez, spune că este o familie provenită dintre „prinții păstori valahi”		

Capitolul VII

SOFRONIE de la CIOARA (răscoalele iscate pentru globalizarea ortodoxiei)

Motto:

„San Marina astăzi are/
Sărbătoare de păstori/
La Vardar ce cură-n mare/
Alergând pe pat de flori”
- Dimitrie Bolintineanu -

Dacii au fost mult mai dispersați, mai extinși și mai mulți decât valahii, iar valahii au fost mai dispersați, mai mulți și mai extinși decât sunt românii. Noi, urmașii lor, ne tot îpușinăm, ne concentrăm pe teritorii tot mai restrânse și mai ciuntite. Ce se întâmplă?

De când am auzit de Dacia am auzit și de cucerirea ei și de permanenta ei lipsire de independență. N-am fost independenți niciodată. Acum suntem independenți?! ... o întrebare retorică și convingătoare.

- Nu!

N-am fost și dacă oarecând am fost, acum suntem siguri că nu suntem.

De ce intențiile și convingerile noastre au fost și sunt educate spre independența țării din moment ce tocmai acest demers ne-a făcut și ne face să fim tot mai puțini și cu țara tot mai ciunită? Nu cumva suntem educați să ne dorim independența cu atâta nechibzuință tocmai de cei care ne împrumutăm, ne ciuntesc și, deci, ne dușmănesc? Cine ne-a educat greșit? Că suntem educați greșit ne-o spune și atitudinea reticentă a hasburgilor față de proiectul Ecaterinei II a Rusiei de a re-crea Dacia prin anii 1768-1782. De ce erau reticenți habsburgii? Habsburgii știau că „Independența Principatelor Dunărene și a tătarilor din Crimeea ar fi fost în realitate dependența lor totală față de Rusia”⁷⁹. Asta și reproșau habsburgii și prusacii rușilor. Este evident că reproșul nu venea de la niște protectori ai principatelor ci de la puteri la fel de hapsănite ca Rusia și ca Prusia de-a pune mâna pe țări independente (Polonia, Principatele, Crimeea tătarilor, etc).

Am văzut până acum în Sofronie mai degrabă un naționalist, cu un profil mai degrabă de voievod decât unul universal. Un fel de Întregitor! Imaginea asta ne este imprimată de istorici în ciuda demersurilor lui atât de evidente de a confedera teritoriile Principatelor Dunărene cu Serbia, Polonia, Curlanda și Lituania. Vă voi oferi un Sofronie diferit de cel cu care ați fost obișnuiți. Nu-s eu de vină că

⁷⁹ Martens F., *Culegere de tratate și convenții încheiate de Rusia cu puterile străine*, Saint Petersburg, apud **Nicolae I. Arnăutu**, *Invazii și stăpâniri rusești/sovietice în România*, Ed. Vestala, Buc. 2014, pg. 41.

Adevăratele intenții ale Ecaterinei II, din spatele ofertei reconstituirii Daciei, au fost surprinse de ambasadorul prusac la Petersburg în iunie-iulie 1770: „Împărăteasa n-are de loc de gând să facă din Moldova și Țara Românească provincii rusești”, ci, *dacă le poate câștiga de la turci*, „un fel de Putere intermediară”, *supt un „prinț slab” (ce médiocre prince) ...*”, Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, Ed. Enciclopedică, Buc., 2015, cap. VII, pg. 224. Tot aici scrie Nicolae Iorga despre „o geografie anonimă tipărită în Rusia la 1770 (care, n. m.) vorbește de Decebal, de cucerirea lui Traian, de înlăturarea dacilor, așezându-se romanii, provincia însăși numindu-se <<Romania>>. Înaintea barbarilor, <<Hunți, Goți și Saracini>>, românii se retrag în munți, de unde revin cu <<Dragoș, feciorul lui Bogdan>>, care era dintre acei urmași ai românilor. Nu se lasă la o parte legenda vânătorii, nici Valul lui Traian. La început era o singură țară, care s-a împărțit pe urmă în cele două Domnii”.

Ideea alungării dacilor de romani, din această geografie rusească a Daciei, a fost creația unui ardelean școlit în tinerețe de uniți; este posibil să fi fost chiar Sofronie, care în tinerețe a fost preot unit, devenind „apostat”, conform mărturiei lui Augustin Bunea preluată din relatarea episcopului unit moț, Petru Pavel Aron.

Deci, o parte semnificativă a conștiinței noastre, a românilor, este produsul propagandei naționaliste a greco-catolicilor de recreare a Daciei în folosul Habsburgilor; nu am încurajat și nu încurajăm noi prin instituții și prin educația de stat propaganda intelectualilor greco-catolici de reconstituire a Daciei? Dacopații sunt prin ricoșeu efectul propagandei greco-catolice.

așteptările cititorilor împing lucrurile spre imagini consacrate de literatura care a însoțit și însoțește istoria chiar și când Sofronie este indubitabil valahul care a preferat o confederație în locul unei Dacii încurajată și concomitent râvnită de ruși, singură și stingheră, așa cum este România azi. Sofronie a înțeles ceva ce românii nu înțeleg nici azi din îndemnul președintelui american Donald Trump: confederați-vă cu ungurii, slovacii, cehii, polonezii și cu țările baltice!

- De ce să ne confederăm?

- Pentru că suntem prea mici să ne putem permite un stat național independent. Vorba lui Gheorghe Dinică și a strategului khazar George Friedman, de la Stratfor: *noi, românii, n-avem bani să ne putem permite această demnitate!*

Acum suntem între U.E. și Rusia; teama de-a nu-și spori UE sau Rusia teritoriile cu noi aparține USA, lui Trump, pentru că el nu are cum ne acapara geografic. Atunci, în anii 1760-1785, teama era a Prusiei; Frederic II a înaintat concomitent cu proiectul Daciei independente și proiectul lui, a unirii principatelor cu Polonia. Era un plan condiționant: de protejare a Turciei și, evident: și eu, Frederic II, vreau ceva.

Polonia era independentă de-a binelea. Puși în situație inoperabilă de a mai re-crea Dacia din cauza proiectului unirii principatelor cu Polonia, emis de diabolicul Frederic II, cele trei puteri - Rusia, Austria și Prusia - au lăsat principatele turcilor dar, împreună cu Prusia, au sfârtecat Polonia cea catolică și independentă, cu consecințele pe care le-am arătat în capitolele anterioare. În trei etape, desfășurate pe cca. 15 ani, din Polonia n-a mai rămas nimic timp de 150 ani. Noi, neindependenții de atunci, am rămas cum-necum așa cum fuseserăm înainte de a se declanșa foamea imperială.

Ce-am fi de n-am fi confederați, independenți sau ca principate?

- COLONIE! Asta am fi. Am fi colonie, așa cum sunt și Ungaria, Cehia, Slovacia, Polonia, Țările Baltice, Serbia, Bulgaria și, așa cum vedem, Grecia. Colonii ar fi toate țările astea așa-zis independente.

Deci, pentru a crește gradul de independență trebuie să ne confederăm cu celelalte țări mici.

INTERMARIUM, așa i se spune acestei confederații. Denumirea „Intermarium” a fost consacrată de prințul polonez Adam Csartorisky - Confederația țărilor de la Marea Neagră la Marea Baltică - cu care a colaborat, convins de proiect, Ion Câmpineanu, unchiul lui Ion Ghica. Proiectul INTERMARIUM a fost preluat și disputat de Ion Ghica și Nicolae Bălcescu; Ghica l-a vrut extins prin cooptarea Turciei într-o poziție ușor superioară, Bălcescu nu s-a prea lăsat convins de Ghica în privința Turciei.

Intrarea României în Grupul țărilor de la Vișegrad ar fi doar un pas spre crearea Confederației Intermarium. Răpirea Bucovinei de Habsburgi, cu consimțământul Turciei, a avut ca scop numai crearea unui cordon între România și Polonia, pentru a bloca încercările de confederare, iar conflictele sângeroase interetnice de la Târgu Mureș, din 1990, au avut ca scop bararea aderării României la „Grupul de la Vișegrad”; acum, după ce înțelegem că aceste diversiuni au fost săvârșite de marile puteri, trebuie să înțelegem și că marile puteri sunt mai potrivnice creării unei confederații ale țărilor situate între UE și Rusia decât independenței acestor țări. Clar!

Până acum avem o constatare și o întrebare:

– diminuarea noastră, a valahilor, și a teritoriilor noastre s-a produs pe măsură ce ne-a fost confecționată un anume fel de conștiință națională,

– cine ne-a confecționat acest fel de conștiință?!

În cele de mai jos eu vă prezint un alt Sofronie decât cel pe care îl știți, rezultat și din colaționarea informațiilor oferite de David Prodan cu informațiile pitulate de greco-catolici. Nu cred că David Prodan a lucrat pe-o mână cu greco-catolicii pentru a falsifica trecutul, dar fiind educat de ei a crezut că-și poate permite să iasă onorabil - reeducând și impunând - dintr-un noian de informații pe care a realizat că nu le poate stăpâni numai cu autoritatea pe care o dau sobrietatea și (auto)modestia. Nu-s de-ajuns.

Sofronie a înțeles că nu putem fi independenți. El a înțeles nevoia confederării și sunt convins că el a stat în spatele proiectului de confederare, adică de unire a principatelor cu Polonia și că, conștient de riscuri, a condus lucrurile de unire/confederare până acolo unde a văzut că era prea mare riscul ca ca principatele să fie împărțite între ruși și austrieci și, deci, să intre-n soarta Poloniei catolicizate complet. De aceea și din alte multe cauze (inclusiv revolta din 1759-1761, provocată de el în Transilvania în perioada războiului habsburgilor cu pruşii) **trebuie să înțelegem că ortodoxul Sofronie a fost cel puțin o perioadă omul lui Frederic II.**

Pe de altă parte, luând modelul uniților (greco-catolicilor), care și-au subordonat demersurile și credința imperialismului habsburgic, Sofronie și-a subordonat demersurile, de-a confedera românii cu slavii, Ecaterinei II, adică Ortodoxismului Rusesc cu tendințe globaliste de pe vremea lui Petru cel Mare (indusă de Cantacuzinii noștri, ajunși prin Rusia, așa cum sper că voi putea scrie cândva).

Am văzut că în noiembrie 1769, Sofronie descindea împotriva turcilor din principate, tocmai din Rusia Ecaterinei a II-a, că anterior descinderii a fost decorat de Ecaterina a II-a și că atât după încheierea păcii cu habsburgii la Sibiu (1761, prin Bukov) cât și după încheierea păcii dintre ruși și turci (1774), el a plecat în Rusia. Cu toată prietenia dintre Ecaterina II și Iosif II, nobilul Ștefan Halmagy, citat copios de David Prodan⁸⁰, vedea în toamna 1784 în muscalii ortodocși un potențial pericol atât timp cât Sofronie exista:

Fiind în hotar cu muscalii, după cele petrecute, nu e de temut ca un călugăr (se gândește desigur la Sofronie, preciza David Prodan) sau un Horea, mai ales dacă este însoțit de câteva sute sau o mie de muscali, să răscoale întreg Ardealul, ba și în Ungaria până la Tisa, tot așa și în Banat, în Serbia și în mai multe locuri oamenii de credință grecească? Mai ales că sînt și mulți ofițeri, ba și generali în serviciul muscalului, și cine le stă atunci împotrivă? Nu numai atât, credința grecească e răspândită în imperiul turcesc până departe, în Asia, între Marea Neagră și Caspică, în Armenia, Anatolia, Georgia etc. Viziunile îl poartă pe Halmagy, cum vedem, peste mări și țări!

David Prodan a trecut iarăși foarte ușor peste indiciile oferite de nobilul Halmagy, care desigur sintetiza convingerile din perioada răscoalei: Sofronie trăise în Noua Serbie, printre acei ofițeri sârbi care trecuseră, prin 1751, odată cu Ivan Horvat, din serviciul habsburgilor în cel al muscalilor. Dar mai important decât orice este conturul geografic, vivacitatea și amploarea imperialismului internaționalist ortodox, pornit din Rusia ortodoxului Potemkin, amantul Ecaterinei II, continuatorul de facto al proiectului de extindere sudică a ortodoxismului, proiect rămas de pe vremea lui Petru cel Mare.

Răscoala lui Horea și Sofronie

Cei care au văzut *Răscoala lui Horea* în contextul extinderii ortodoxismului în dauna turcilor, au văzut și elementul component esențial, adică cuplul Horea-Sofronie, detașat de triada Horea, Cloșca și Crișan:

⁸⁰ *Op. cit.*, Vol II, pg 560.

Cei doi capi principali ai răsculaților sînt Horea și Sofronie – relatează „Journal politique de Bruxelles” după o corespondență din Viena, din 11 ianuarie. Primul un român cu mult spirit natural, celălalt un popă neastâmpărat, intrigant, mistificator, condamnat în 1773 la închisoare perpetuă ... Numele lui Sofronie e de înțeles, apare și în scriptele interne ...⁸¹

Prezența lui Sofronie în Răscoala lui de Horea este menționată chiar și de David Prodan, cu scepticismul lui ardelenesc rupt din coasta consecvenței și cu o inteligență de doi pași. Prezența lui Sofronie ca singur partener al lui Horea este menționată în lucrările lui Nicolae Bălcescu⁸², preluate de Alexandru Odobescu și apoi de Alexandru Papiu-Ilarian, care le-a publicat în *Tezaur de Monumente Istorice*, tomul III, pg. 351-352; asta ne obligă să privim răscoala sub patronajul HOREA-SOFRONIE! Prezența lui Sofronie în Răscoala lui Horea este documentată și argumentată și, deci, indiscutabilă!

Este evident că Răscoala lui Horea constituie o repliere a lui Sofronie: din dușman al uniților devine aliat de nădejde! Explicația: Ecaterina II l-a mandatat pentru aceasta și, desigur, Sofronie a făcut-o cu inima îndoită dar, așa cum am spus, a știut să subordoneze credinței ortodoxe pornirile naționaliste (și așa cam șubrežite de viziunile lui confederaliste). Da, asta TREBUIE să fi făcut Sofronie: a bătut palma cu episcopul greco-catolic Grigore Maior!

Sofronie a revenit din Rusia, de fiecare dată cu elemente de cultură și credință rusească. Dacă Sofronie a fost acel călugăr, din scrierile atribuite călugărului putnean Vartolomei Măzăreanu, care i-a instruit pe doi nemți sosiți în cele două principate numai pentru a le cunoaște - ... dacă-ar fi vreodată ca din prostie să dăm crezare unor intenții atât de nobile - și dacă cei doi nemți au fost Hora-Flora-Mora, adică Horea și fratele său geamăn Salis aka Karl von Sacsen (fiul regelui Poloniei Augustus III, duce de Curlanda), așa cum pretind că am demonstrat până acum, - atunci este de așteptat ca el, Sofronie, să poată fi identificat în anturajul lui Horea, ca fiind purtător al unor elemente de legendă rusești. Ucrainiene.

⁸¹ David Prodan, Op cit., Vol II, pg. 671 și *Tesaur de Monumente istorice*, tom III, pg. 356-357.

⁸² *Sciri despre Rescoala lui Horia, culese de Nicu Bălcescu din diare franceze contimporane*, pg. 352.

Sofronie aka Popa Hagi Crișănuț zis și Crinu

Cine a fost călugărul Hagi Crișănuț Crinu, sau Popa Ioan din Bistra?

- Îl las pe David Prodan⁸³ să vă convingă:

Convoiul militar care aducea pe Horea venea greu. Sosi la Abrud abia în 31 decembrie, vineri pe la amiazi. Ieșise în piața orașului să-i vadă mulțime mare, români, unguri. Popa Ion Crișănuț zis și Hagi, care se găsea în fața casei de schimb a aurului, nu se putu abține să nu-și exprime durerea:

- „Iată îl au acum în mâini ungurii pe bietul Horea, acum îl pot mânca de viu”. (Ecce hic praesto habent Hungari anhelatum Horia, quem vivum jam possunt devorare et comedere”).

La ceea ce soția lui Ștefan Kiraly, Rebeca Szappanosi replică:

- „Ba voi să-l mâncați pe Horea, doar a fost craiul vostru și voi l-ați numit așa”.

Popa Crișănuț n-a întârziat să-și traducă și în ungurește vorbele spuse în românește și nu s-a sfiit să le zică:

⁸³ David Prodan, *Răscoala Lui Horea*, Ed. Știință și Pedagogie, Buc, 1984, vol. II, pg. 149-150.

- „Aveți grije ungarilor, căci acuși veți vedea ce veți păți pentru asta”.
- Martorii l-au văzut apoi vorbind în taină mai mult, lăcrimând cu Popa Lazăr din Abrud, dar ce-au vorbit ei, fiind departe, nu mai știu. După ce l-au prins le-a mai zis:
- „Să țineți minte că cei care m-au prins și toți ungurii vor pomeni ei asta”.

Dacă Sofronie a fost creatorul lui Horea și al Răscoalei lui Horea, este de așteptat să își susțină elevul în momentele lui cele mai dificile; dar aici, în scena asta de la Abrud, Sofronie aka Hagi Crișnăuț a acționat împins și de alte interese.

- Până-n Abrud, Horea a fost numai cu Cloșca, numai - doi.
- De la Abrud la Alba Iulia și mai apoi au fost trei:
Horea, Cloșca și Călugărul Hagi Crișnăuț din Bistra⁸⁴.

Dacă până acum masonii n-au găsit prilejul de-a specula simbolistic și inițiativ asupra acestei situații, îi implor să se abțină dracului de-acum încolo. Scena din Abrud este ruptă din Taras Bulba, secol XVII, eroul cazac din Noua Serbie din Rusia, ridicat împotriva nobililor polonezi catolici, asupritori. Nu vă mirați prea tare pentru că nici scena din Taras Bulba – pe care Gogol a aflat-o în legende din Noua Serbie din Rusia – nu este una chiar originală. Tragismul întrebării fiului urcat pe eșafod: „unde ești tată”?, a fost preluat în Taras Bulba din Noul Testament (Eli Eli Lama Sabachthani?). - Tată, de ce m-ai părăsit? ... Nici să nu vă gândiți să vă permiteți să vă extaziați!

Hagi Crișnăuț ne apare vârstnicul din descrierea menționată de David Prodan. Dacă Sofronie, născut în 1710, a trăit pe vremea Răscoalei lui Horea, înseamnă că în 1785 ar fi fost de 75 ani. Deci, Sofronie nu ar fi fost nici prea bătrân și nici prea neputincios. Dragii mei prieteni, pasionați de istorie, Străjan Ioan, din Alba Iulia (86 ani) și Foresegan Melania (87 ani) sunt mai energici, mai încăpățânați, mai insistenți și mai despotici decât sunt eu în ceasurile mele cele mai bune. La 86 ani, Străjan Ioan, din „Lipovenii” Albei, a identificat, cu o minuțiozitate de cărturar oriental:

⁸⁴ Imaginea cu Popa Ioan Hagi Crișnăuț din Bistra este o gravură în aramă, unicat, făcută de vienezul Iohan Hieronimus Loeschenkohl; imaginea este din cartea lui Octavian Beu: *Răscoala lui Horea (cu 100 de ilustrațiuni din arta epocii)*, Buc, 1935, planșa 79. Aici s-a strecurat o greșală pe care Beu nu a corectat-o: comentariu din partea de jos a imaginii, scris în germană, spune că scena se petrece la Zlatna, nu la Abrud, cum este corect.

- locul supliciului lui Horea (în Podiree, Alba Iulia),
- clopotul primit de episcopul Ierotei de la greci,
- crucea lui Iuănu Horii,
- crucea lui Balomir,
- locul primei episcopii ortodoxe din Alba Iulia, etc;

Străjan Ioan de murit n-are vreme; ca și Crișănuț Hagi, el „alduiește” la șovini și la „pișpăci”!

David Prodan⁸⁵ a găsit în scriptele Răscoalei lui Horea și alte informații despre Hagi Crișănuț din Bistra:

Popa Ion Crișănuț alias Hagi din Bistra, neunit, de vreo 56 de ani. E acuzat că rătăcind din loc în loc îndemna poporul la răzvrătire, sfătuia pe supușii din domeniul de sus al Zlatnei să nu plătească taxă urbarială și celelalte prestații. Pe șpanul cameral de la Baia de Arieș personal l-a apostrofat să dea înapoi taxa dominală, zicând că aceea a fost luată numai de dregători, fără știrea împăratului. Iar pe supuși i-a îndemnat să ia înapoi taxa de la șpan și șpanul numai că n-a fost omorât cu ciomegele de plebea ațîțată. A umblat și prin Țara Românească, prin Moldova, prin Bucovina, a fost și la Ierusalim. Când au fost aduși Horea și Cloșca la Abrud în fața poporului adunat să-i vadă, a spus etc (Întâmplare relatată la prinderea căpitanilor). Să i se taie capul, care să se înfigă în țeapă, iar corpul să-i fie pus pe roată.

Intervențiile lui Sofronie închis la Alba Iulia nu se opresc aici, el continuă încurajarea horenilor în locurile cele mai sensibile:

- Hagi-Crișănuț se află în grupul de tot onorabil al popilor închiși de-a valma într-o primă fază în Alba Iulia (după ce a fost despărțit de Horea)⁸⁶:

Cei prinși sunt în masă iobagi, jeleri. Dar sunt și mineri. Apoi ȝigani, și chiar cerșetori. Sunt apoi un număr de preoți: preoții

⁸⁵ *Răscoala lui Horea*, vol. II, pg. 502.

⁸⁶ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Buc. 1984, vol. II, pg. 247.

- Popa unit⁸⁷ Constantin din Crișcior, numit și „Popa Costan”. Nicolae Densușianu⁸⁸ ne spune „el cânta în biserică în toate miercurile și vinerile: <<Mântuiește, Doamne, poporul Tău>>. Iar țărani, în semn de stimă și iubire, îi dase titlul onorific de Vicar al românilor ortodocși din Transilvania”.

⁸⁷ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed. Șt și Encicl, Buc., 1984, vol, pg. 244: În Decea, sat al Colegiului Reformat din Aiud, despre conscripție au început să vorbească **preotul roman unit Popa Costan** (sulin. mea) cu iobagul ungar Samuil Varga”. Am redat locul exact al informației care spune că Popa Costan - din Crișcior - a fost unit pentru că prevăd un mare scandal când se va afla că tocmai el, marele patriot Popa Costan, a fost un manipulator cu cele sfinte și scumpe neamului (intonarea rugăciunii *Mântuiește Domne poporul tău*) pentru a incita, a ridica, pentru a stinge ungurimea. Ce căuta Popa Costan din Crișcior tocmai prin preajma Aiudului și apoi spre Turda (Mirăslău)? „În satele din apropiere – spune Popa Costan – făceau agitație **Popa Trăilă, protopopul unit de Inoc** (subl mea). El (protopopul unit de Inoc, nota mea) a umblat pe la Ghiriș, Agirbiciu, Grind, Luna și prin alte sate de i-a pornit pe români să meargă la Alba Iulia, încurajându-i că după aceea ei vor fi stăpâni pe țară”, David Prodan, *Răscoala* ..., vol. I, pg. 249.

David Prodan scrie în vol II al *Răscoalei*, la pg. 501 despre „Popa Costan”, de fapt „Popa Costandin alias Turcin din Crișcior, de vreo 32 de ani, preot neunit”. Ceva mai înainte era UNIT, acum este NEUNIT. O simplă greșală sau un calcul ... necolaționat? Tot timpul m-am întrebat asta despre David Prodan. El este genul ardeleanului care în ciuda ponderabilității mătăhăloase în duh se încăpățânează să facă spectacol de acrobație și grație stilistică un pic prea căutată și cu prea mult patos pentru a respecta neutralitatea pretinsă ardelenese; eu cred că atât l-a dus mintea pe David Prodan, nu cred că a fost și foarte rău intenționat, dar un pic a fost.

⁸⁸ Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, Buc7, pg. 130:

- Informația lui Nicolae Densușianu este derutantă; cu o astfel de formulare mulți înțeleg că Popa Costan a fost ortodox. Nu! Popa Costan a fost unit, numai că de când s-au unit cu Roma, românii ortodocși au rămas fără episcop, rolul administrativ fiind ținut de un vicar al episcopului unit. **Deci, de remarcat limbajul cu înțeles confuz practicat dinadins de greco-catolicul Nicolae Densușianu ... în cele mai fierbinți și sensibile momente. Atunci când și trebuie ...**

- În același registru al limbajului dublu, protectiv față de uniți, istoricul Nicolae Densușianu, greco-catolic, nu pomenește în cartea lui, de sinodul clerului unit din Blaj, 1782, când a fost planificată exterminarea ungarilor. Este adevărat că amintește separat de acel sinod, într-o notă (nr. 557) dar formularea are grijă să evite comandamentul exterminării ungarilor: „Diarului revoluțiunii și al tâlhăriilor lui Horia din 1784. Manuscris în limba ungurească, care tratează conspirațiunea urzită la anul 1782 sub episcopul Grigore Mior în Blaj și decursul revoluției până la executarea principalilor corifei”, din *Cerțări istorice în arhivele și bibliotecile Ungariei și Transilvaniei*, Tipografia Academiei Române, Buc. 1880, pg. 59. Desigur că este vorba despre acel manuscris menționat la capitolele anterioare, pus în circulație de Ștefan Pascu, integral și confirmativ și de David Prodan în câteva fragmente, ironizate și repudiate și acelea.

- Popa Avram din Uibărești,
- Popa Ion din Mesteacăn, unde a avut loc prima întrunire națională,

- Popa Ion din Romoș,
- Popa Simion din Rîmeț,
- Popa Gherman din Pâclișa,
- Popa Ion Crișnăuț din Bistra, (acesta-i Hagi Crișănuț),
- Popa Petru din Lupșa,
- Popa Petru Nicola din Arada, altul decât acel Nicola Petru ce a fost urmărit până la Viena, unde a înghițit în fața patrulei mesajul scris de un sinod către Horea,

- Popa Ioan din Balomir,
- Popa Nicolae și Popa Ion din Mihalt,
- Preotul unit Popa Gavrilă Sularea din Mogoș.

În final toți aceștia au fost închiși la Alba Iulia într-un singur loc și treptat au fost eliberați cu toții! La începutul toamnei anului 1785 erau cu toții liberi. Vă vine a crede?!

Hagi aka Sofronie îl sprijină și pe Ioan, pe presupusul fiu al lui Horea, ajuns și el în temnițele din Alba Iulia; cum-necum, Hagi Crișănuț ajunge în același grup cu Iuănu Horii, evadează cu el, dar se întoarce și raportează fuga temnicerilor.

A făcut eforturi foarte mari în ciuda vârstei pe care de astă dată anchetatorii uită să o cosmetizeze!

La cei 56 ani atribuiți de anchetatorii habsburgi, Hagi n-avea a se plânge de astfel de eforturi (a trebuit, se plângea el, să fie dus pe brațe). Anchetatorii i-au pus un nume (Hagi) și, neatenți, i-au dat o vârstă, acolo, dă-l „dreacu” ...

În final îl găsim pe Hagi în grupul mai restrâns al celor care împreună cu Iuănu Horii a fost deportat în Banat (Paneova).

Deci, după ce a fost identificat, Hagi Crișănuț a scăpat și de moarte și de pușcărie! Mare minune cum pot scăpa unii de vigilența paranoică a habsburgilor și securiștilor!!

Concluzia, imposibil de evitat, este că în Abrud, Hagi a găsit o metodă foarte ingenioasă de-a fi în preajma lui Horea, de-a-l încuraja. Horea era prizonierul secuilor conduși de Kray, care, ca ungurii, voiau să știe de aranjamentele lui Horea cu Iosif II, de existența cărora erau foarte convinși. Hagi Crișănuț ajunge lângă Horea nu numai din mila magistrului de elev ci și dintr-un calcul interesat: să-l oprească să divulge.

Deci, Crișănuț Hagi ne apare ca și cazacul (malorus), ucrainian, Taras Bulba; și Crișănuț Hagi a reușit să fie lângă eșafodul pe care se aflau buzele unuia din fii săi, care, de deasupra gâtului înlățuit, implorau în fața mulțimii catolice, occidentalizate, tescuite, foarte materiale:

- „Unde ești tată”?!

- „Sunt aici, fiule”, a răcnit cazacul când trupul în cădere elibera sufletul. Spre. Adevăratul Dumnezeu! ... o luptă cu materia, cu creația, cu Creatorul, cu vremelnicia, cu ispita, cu occidentalismul. Eu așa simt. Un călugăr nu-i popă, el simte și știe.

Hagi a simțit și a știut!

Aromânul Dimitrie Eustatievici

Eustatievici a fost secretarul lui Sofronie.

Eustatievici a fost secretarul comisiei de anchetă a faptelor preoților din perioada Răscoalei lui Horea.

- Cele două informații sunt încă o confirmare a faptului că Sofronie a fost principalul coordonator al Răscoalei lui Horea și că Horea a pornit Răscoala la înțelegere cu Iosif II.

Am văzut că Dimitrie Eustatievici a fost un protopop ortodox foarte bogat din Scheii Brașovului. Dimitrie Eustatievici a absolvit Academia din Kiev, fondată de Petru Movilă, având adânci influențe valahe. Eustatievici a fost și secretarul lui Sofronie; Iorga a știut toate acestea din documentele episcopului ortodox, sârb, Nichitici, al românilor transilvăneni, pe care le-a primit de la Augustin Bunea. Iorga a mers până acolo încât a insinuat deopotrivă cu habsburgii și cu propagandiștii uniților că Sofronie a aflat de intrarea lui Buccov în Transilvania de la Eustatievici, care ar fi aflat de la sârbii din Karloviț.

În timpul răscoalei, Eustatievici era secretarul episcopului ortodox smuls de Sofronie de la habsburgi, subordonat față de Karloviț și secretarul comisiei de anchetă a preoților implicați în Răscoala lui Horea.

Am rămas cu o nedumerire: fost-a greco-catolic Popa Costan?

David Prodan a aflat din documente că „Popa Costan din Crișcior (Turcin) a fost anchetat în 3/14 decembrie în Crișcior de protopopul Abrudului Iosif Adamovici, de Popa Sava preotul din Rășinari, **dar și de Dimitrie Eustatievici, secretarul episcopiei**”.⁸⁹

Aflăm că în urma anchetelor, „episcopul Nichitici intervine pentru eliberarea Popii Avram (din Ususău, nota mea) și Popii Ion (din

⁸⁹ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed. Știință și Enciclop, Buc, 1984, pg. 250-251.

Mesteacăn, nota mea) pe care cercetarea i-ar arăta nevinovați și îi cer satele. Privitor la Popa Costan însă să dispună comisarul”. (David Prodan, *Răscoala ...*, din Arhiva Comisiei, vol. II, pg. 251).

În Crișcior existau doi preoți Costan și Dănilă. Unul a fost ortodox, iar celălalt greco-catolic. Știm că Popa Dănilă a fost cel care, l-a solicitarea episcopului Ghedeon Nichitici, le-a cerut răsculaților să părăsească răscoala și să se întoarcă acasă. Deci, dacă-i după-ale mele, Costan a fost preotul greco-catolic din Crișcior. Deci, constatăm că comisia de anchetă a faptelor preoților, constituită exclusiv din componenți ai clerului ortodox, îi scapă de consecințe și de condamnări pe toți preoții ortodocși „dar nu se bagă” la preoții greco-catolici. Aceștia din urmă sunt anchetați de funcționari și, până la urmă și ei scapă de consecințe, inclusiv Popa Costan, „corifeu și atâțător al poporului” condamnat „să i se taie capul și să se înfigă în țeapă, iar corpul să-i fie pus pe roată”.

Eustatievici a fost aromân, cu ramificații prin aromâtime, moștenite de la bunicul și de la tatăl său, și ei protopopi ortodocși în Șcheii Braovului, adică acolo unde enoriașii nu i-au permis pișpăcului unit Inochentie Micu Klain să participe la slujba din Brașov. Procedând ca bulgarii cu Papa în 2019, brașovenii i-au dat pișpăcului un loc pe un scaun, aparte de rugăciunile lor. Impetuoși, brașovenii s-au certat intens cu Inochentie, având loc acolo, pe lângă schimburi dure de cuvinte și celebra scenă a aruncării cheii de la intrare. Nu se știe de care. Brașovenilor nu li s-a întâmplat nimic! Brașovenii ascultau nu numai de domnitorii Munteniei, după tradiția atârării Țării Făgărașului de Muntenia, ci și de biserica ortodoxă a ceea ce Nicolae Iorga numea „Compania Grecească”, adică de rețeaua negustorilor aromâni, cu privilegiul uluitoare care veneau din complicități cu împărații habsburgi pe care i-au finanțat nu de puține ori. Eustatievici își avea puterea aici: în negustorimea grecească din Șcheii Brașovului. Deci, să reținem originea aromână a lui Eustatievici și faptul că neamurile și cunoștințele lui au fost bine ramificate în aromânimea balcanică.

În cazul Eustatievici, despre a cărui poziție de secretar al lui Sofronie a scris și Nicolae Iorga, David Prodan nu face deloc vorbire de așa ceva. De ce? Pentru că i-ar fi încurcat planurile formate din ideile puține și fixe, de ardelean, pe care i le-au format (auto)disciplinare habsburgică, ardelenască, reduționistă și prostească, din afara documentelor. David Prodan a fost copleșit de informațiile din documentele pe care le avea. La nimeni nu găsim ca la clujeni autoritarismul și ierarhia. Asta relevă că le este teamă. Și trebuie să le fie. David Prodan și mai nou Ioan Aurel-Pop avertizează că nu mai este

nimic de aflat, că s-a aflat totul și că rolul cercetătorului de acum este de a dezvolta. Totodată, lor le-a fost frică de orice intrus în istorie, pentru că acel intrus, nefiind ideologizat, le-ar putea dărâma creația. Sunt ... nu sunt inginer ..., sunt un om interesat de trecut, nu de istoria clujenilor și este cu atât mai rău pentru istorie când scrie altceva decât despre trecutul pe care pretinde că l-a asimilat, că l-a descris. Nu l-a.

Mai este de reținut ceva: David Prodan a strâns o mulțime de date. M-am folosit de ele, dar altfel decât el. Dacă concluziile mele, reieșite în mare parte din datele culese de el din minunata lui carte, *Răscoala lui Horea*, sunt adevărate, atunci se poate reproșa istoricilor ca David Prodan, „robi ai documentelor”, că degeaba au documente dacă nu au minte să poată colaționa mulțimea de informații din ele. Asta a pățit David Prodan. Mi-au trebuit peste 14 ani ca să pot reconstitui „Lumea lui Horea” (incluzând aici 12 ani de revenire în Horea/Arada, unde am casa părintească) și ca să pot face acele informații să activeze în contextele inedite oferite de colaționarea informațională.

Horea și Salis au fost frați gemeni

Am demonstrat asta în capitolele anterioare: Karl aka Salis și Flora aka Hor(e)a-Mora, au fost fii nelegitimi ai lui Augustus II, Regelui Poloniei, saxon din Dresda, cu una din cele 365 de amante, fiica Elisabetei Sieniawska (numită și Flora): Maria sau Mariana-Denhoeff și apoi Czartoriski. Mariana, numită și Flora după mama ei – amanta principelui Rakoczy Francisc II – a fost cea mai bogată femeie din acele timpuri. Ca și în cazul amantei Fatima, când Augustus II l-a obligat pe un mare nobil polonez să o ia de soție în numele rațiunii de ... rege, și în cazul Marianei, Augustus II, priapicul Augustus II a obligat pe August Alexandru Czartoryski, cel mai bogat nobil polonez, să o ia de soție, după ce-i făcuse doi fii gemeni: Salis și Horea. Cei doi frați gemeni, recunoscuți de Augustus II vor crește despărțiți ca și copii turcoaicei Fatima: Salis a crescut la curtea lui Augustus III, fiul lui Augustus II, iar Horea ... deocamdată nu știu, știu numai că în cercurile nobiliare se zvonea și că Horea era nobil polonez, motiv pentru care, cei

Horea în ținută de nobil polonez din cartea lui Octavian Beu (I. Berecz din Czezow) și un comentariu (17)

în cauză, au strecurat publicului o astfel de imagine, cu legenda că este polonez dar și cu îmbrăcămintea teribil de asemănătoare cu a nobilimii poloneze, așa cum se vede în imaginea alăturată în care apare în stânga Mariana, iar în dreapta primul ei soț (un Denhoeff).

Contele de Saint Germain a fost creația lui Salis. Rolul marelui escroc Saint Germain a fost jucat de Salis și uneori de Horea.

Numai înrudirile și succesiunile de mai sus pot rezolva succesiunea lui Saint Germain din Francisc Rakoczy II (acceptată de cei mai mulți istorici dar fără a reuși să găsească înrudirea și succesiunea) și existența castelului, pomenit de Saint Germain pe undeva prin Transilvania; o să vedem că este vorba de Neudorf-Lipova, în condițiile în care pentru mine este evident că anul morții fantomei Saint Germain a fost fixat în 27.02.1784 – adică cu o zi și un an înaintea morții lui Horea (28.02.1785) – tocmai pentru a insinua legătura între cele două personaje și, evident, faptul că Saint Germain avea un frate geamăn. Mai am o confirmare pentru asta: ceea ce scriu eu scrie și istoricul Mircea Dogaru, care are acces în arhivele armatei: că Salis a fost Saint Germain. Istoricul Mircea Dogaru⁹⁰ în cartea sa despre Horea: *Necunoscuții „Horea”, „Cloșca” și „Crișan”*:

Despre Sain-Germain, inițiat la Londra în 1777 în „Loja Speranței”, conexă Ritualului Strictei Observanțe Templiere se spunea că s-a născut la ... Sibiu iar despre

⁹⁰ Mircea Dogaru, *Necunoscuții „Horea”, „Cloșca” și „Crișan”*, Ed. Glyk&Fortuna, Buc. 2003, pg. 42-43.

Cagliostro, semnalat la Viena, Sankt Pettersburg și în Polonia, întemeietor la Lyon în ... 1784 al „Ritului Înaltei Masonerii Egiptene” (...) se spunea că a fost discipolul lui Saint-Germain. Alliette va fi executat la Paris în 1791, Cagliostro de către papa în 1795 ... Doar soarta lui Saint-Germain, care aduce izbitor cu „Salis”, a treia mare căpetenie „horeană”, rămâne învăluită în mister.

Cei doi frați gemeni, nemți, instruiți de un călugăr,⁹¹ au fost cei investiți la Mesteacăn să conducă *Răscoala lui Horea*:

După o scrisoare din Oradea, din 4 decembrie, ambasadurul Veneției raportează iarăși că o mulțime nenumărată de români s-a adunat la Mesteacăn și și-au ales doi capi, un german numit Jalis (Salis!), ofițer demis din armata imperială pentru deturnare de bani publici și un român numit George Hornyack din comitatul Albei⁹².

Ambasadurul Veneției a fost mai interesat și de aceea a fost mai bine informat decât ceilalți; desigur că aici este vorba despre Salis (așa cum completează chiar și David Prodan) și Horea (Hornyack). Salis este și numele germanizat al lui Zelinsky.

Un Zelinsky (Andrei Zelensky) a fost, în accepțiunea istoricului Mircea Dogaru⁹³, „judele montanistic al Principatului, șeful

⁹¹ Istoricul N.A. Ursu scrie: „Autorul al „Cuvântului de îngropare” s-a dovedit a fi, până la urmă, tot un monah, tot putnean și tot din veacul al XVIII-lea (după cum intuise N. Iorga), dar nu Vartolomei Măzăreanu, ci ierodiaconul Gherasim Putneanu”, din lucrarea de pe internet: *Ierodiaconul Gherasim Putneanu de la Episcopia Romanului, un scriitor căutat timp de un secol și jumătate*.

- După aceste replieri ale istoricilor, pe baza unor criterii care spun mai degrabă că autorul nu este Vartolomei Măzăreanu decât că autorul este sigur cutare și, mai ales, după subiectivismul cu care lucrările lui Măzăreanu sunt acordate cutăruia, - trebuie acceptat că și atribuirea mea – subiectivă, dar pe bază de analize, ca și celelate - trebuie să intre în competiți cu celelalte. Oficial.
- Da, eu atribui călugărului Sofronie de la Cioara o parte din lucrările atribuite de Nicolae Iorga din greșală lui Măzăreanu. Am arătat de ce și în capitolele anterioare.

⁹² David Prodan, *Răscoala lui Horea*, vol. II, pg. 669.

⁹³ Mircea Dogaru, *Op. cit.*, pg. 70-71.

- Zelinsky a locuit în Zlatna. Ce reprezenta funcția lui? Din ceea ce scrie Dogaru ar însemna că Zelinsky a fost un demnitar dependent numai de Împărat, fiind șeful administrației domeniilor montane, aurifere. Deși sunt convins că a fost așa ceva, totuși,

administrației regiunilor aurifere” dar și proprietar la Neudorf, în Lipova-Arad.

În castelul lui Zelinsky a ajuns și a murit, misterios, o arhiducesă, fiica Împăratului Leopold II.

Concentrarea argumentelor expuse în capitolele anterioare este imposibilă, dar am nevoie de-o credibilizare condensată a acestora: Salis aka Karl von Sacsen a fost duce de Curlanda, căsătorit cu nobila Krasinsky, din familia CORVIN, blazonul cu corbul cu inel în cioc. Soția lui împreună cu soțiile altor nobili polonezi, catolicizați, din care unii cu rădăcini valahe, au depus toate bijuteriile la Înalta Poartă pentru a determina ridicarea Turciei împotriva Rusiei, care-i detronase soțul din poziția de Duce de Curlanda, dar și pentru a-l pune pe Karl rege al Poloniei; am mai spus astea în lucrările anterioare despre Sofronie.

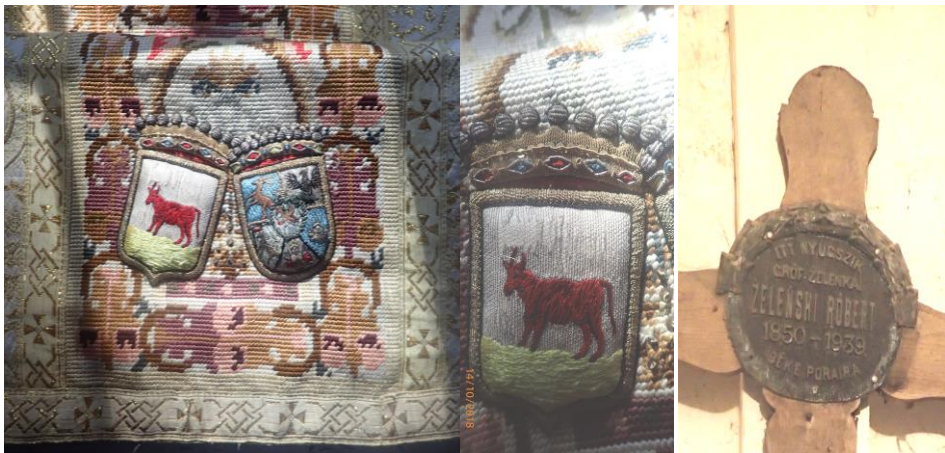
fiindcă importanța funcției lui ne poate spune ceva și despre identitatea personajului, am căutat să aflu mai multe informații.

- Nicolae Densușianu a scris în *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, pg. 435: „Funcționarii domeniului fiscal din Zlatna erau următorii: un Provizor sau administratori cu reședința în Zlatna, un contabil, trei spani sau inspectori, câte unul pentru fiecare domeniu (de sus, de mijloc și de jos) și, în fine, mai mulți funcționari subalterni, *Transilvania*, 1833, II, 76”.

- Nicolae Densușianu a scris în *Op. cit.*, pg. 480: Andrei Zelenkai, magistrul munților, cu referință la un material trimis de acesta în 2 nov. 1784

- Există o problemă, tot Nicolae Densușianu scrie despre un alt magistru al munților și tot din Zlatna, aflat în Zlatna într-o perioadă suspect de apropiată cu perioada „magistraturii montaniere” a lui Zelinsky: „baronul Gerliczy, magistrul suprem al munților” (cu ocazia premiei din Zlatna: 07.02.1785). **Ce s-a întâmplat cu Zelinsky?!** Densușianu nu ne spune iar istoricii nu se întreabă. Să fi fost două poziții, una de magistru suprem, deținută de Gerliczy și alta de magistru simplu, deținută de Zelinsky? Densușianu ne spune așa ceva, dar este adevărat că nu spune nici ce însemna poziția de magistru și nici nu o cuprinde în nota explicativă. Eu cred că aceste confuzii se datorează poziției lui Zelinski de împuternicit special al lui Iosif II, altfel nu ne putem explica de ce semnează el alături de Gerliczy ca notar al juzilor.

Știm, pe de altă parte, că Poniatovschi, - pus rege al Poloniei de Ecaterina II după decesul lui Augustus III, tatăl lui Karl, - a fost rudă cu Karl și purta blazonul pe care îl găsim și în biserica lui Robert Zelinsky din Neudorf, Lipova, Arad: boul roșu încornorat.

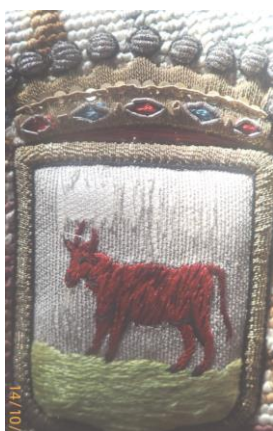
Am fost la biserica din Neudorf, Lipova, Arad), unde am văzut blazonul de pe patrafirul preotului catolic și sarcofagul arhiducesei situat lângă cavoul contelui Zelinsky și al soției lui. Redau blazonul contelui Zelinsky de la Neudorf, Lipova, Arad, împreună cu cel al nobilului Eötvenes (Utviniș este un nume care provine de aici, de la acest proprietar), cândva înainte de-a se crea alianțele cu Pallavicini și cu nobilul valah Nopcsa (care avea corbul corvinesc în blazon):

Ecaterina II i-ar fi oferit lui Poniatovschi tronul viitoarei Dacii, plănuită cu Iosif II. Oare cui a fost oferit tronul Daciei în această ecuație lărgită, în care intră ca participant de partea Ecaterinei II tocmai cel la care nu ne-am fi așteptat: Karl von Sacsen? Altfel spus și concentrat expus: au permis ei habsburgii lui Zelinsky – fost administrator al

Zlatnei, pus de Iosif II în 1773, special venit la Zlatna cu fratele lui Karl pentru a-l instala pe Karl administrator la Zlatna – să devină conte de Neudorf cu blazon identic cu cel al Regelui catolic al Poloniei, Poniatovschi, dacă Zelinsky nu ar fi fost îndreptățit la asta?!

Este imposibil de vorbit de o diferență notabilă între cele două blazoane (dreapta - Poniatowski, iar cele două din stânga - Zelinsky)?!

Zelenski
Blazonul nobilului Zielinski

Blazonul Regelui polonez
Poniatovschi

Ajuns în Serbia Nouă din Rusia, călugărul Sofronie s-a pus pe treabă ca mare egumen al mănăstirii ridicate acolo: a pornit, la solicitarea evidentă a Ecaterinei II, rășcoala cazacilor împotriva polonezilor. Rășcoala aceea s-a numit „Rășcoala Haidamacilor”, din 1768-1769 împotriva nobililor polonezi! Conducătorul rășcoalei a fost nimeni altul decât un anume ... Zalizniak asociat cu Ivan Gonta. *Zalizniak* înseamnă în ucrainiană *ai grijă*). Zalizniak a ajuns din cazac un călugăr la o mănăstire în apropiere de Noua Serbie, unde Sofronie de la Cioara era egumen.

Zalizniak - Zelinsky - Salis

La Ulman, în Ucraina de azi, rășculații, care au fost ortodocși, au masacrat polonezi, evrei, catolici și ... uniți. La rândul lor, rășculații au fost masacrați de trupele poloneze sprijinite, până la urmă, de cele ale Rusiei. Zalizniak a fost prins, dar a dispărut după două evadări. Deci, Zalizniak nu a fost ucis de ruși, el a dispărut în drumul spre deportare; ca Hagi Crișanuț!

Stejarul lui Zalizniak din imaginea de mai sus, stânga, stă mărturie a vitejiei lui Zalizniak, cum a stat pentru Horea, până de curând, **Stejarul de la Țebea**, imaginea din dreapta: aceste simboluri sunt menite a ne stimula capacitatea creativă, care adaugă la mesajele oficiale ... cam ceea ce își doresc oficialii și nici măcar nu se poate spune că noi n-am ști. Paranoia și megalomania are cârlige în zonele în care ne înălțăm, în care ne agățăm în înălțările noastre ipocrite. În impostura noastră.

Stejarul de la Ulman/Ucraina seamănă cu Stejarul de la Țebea/Romania cum seamănă Zelinsky cu Zalizniak, dovedindu-se astfel că nici imaginația lor nu a fost prea grozavă!

„Răscoala Haidamacilor” a precedat „Revolta de la Bar”, inițiată de nobilii polonezi din sudul Poloniei. 1768.

Krasinska-Corvin, soția lui Karl von Sacsen aka Salis, a fost un fel de lider al revoltei de la Bar-Polonia. Un unchi era episcop catolic, altul era coordonator al noii revolte a nobililor polonezi contra Ecaterinei II și evident contra regelui polon Poniatovschi.

Știm că Albert, fratele lui Karl von Sacsen, guvernator al Ungariei și căsătorit cu sora lui Iosif II, era să primească tocmai Dacia cea atât de „independentă”. Cum și de ce?

- Pentru a-și asigura spatele pe perioada războiului pe care-l pregătea împotriva turcilor, Ecaterina II i-a propus lui Iosif II crearea Daciei, ca regat așa-zis independent și în plus ca și compensație teritorială, pentru satisfacerea unei obligații pe care Maria Tereza o avea față de ginerele ei Albert de Teschen:

La 1771, părăsindu-se opoziția hotărâtă dintre Rusia și Austria, Panin dădea lui Labkowitz, ambasadorul austriac, asigurarea că, dacă nu se pun piedici împărătesei Ecaterina

în debaterile cu turcii, i s-ar putea da Mariei-Teresei ambele țări românești, ea fiind liberă să așeze în ele pe un îndatorit, prințul Albert de Teschen sau oricare alt prinț creștin pe care l-ar alege

Limbajul corespondenței dintre cele două capete încoronate este un limbaj care pare întortocheat și dezlânat pentru că este un limbaj codificat, așa cum am mai arătat în capitolele anterioare:

- oferta Daciei a fost nu numai pentru Albert de Teschen ci și pentru oricine ar fi vrut Maria Teresa; asta înseamnă că și pentru Karl von Sacsen, fost duce de Curlanda, conte de Saint Germain, frate geamăn al lui Horea. De fapt asta i se și propunea Ecaterinei II pentru a se scăpa de vina că l-a destituit pe Karl von Sacsen din poziția de Duce de Curlanda.

Repet: Albert de Teschen a fost frate oficial al lui Karl von Sacsen, ambii fiind oficial fii lui Augustus III, Regele Poloniei, decedat în 1764. Nici vorbă ca Maria Teresia să-și lase pe cea mai iubită dintre fiice să plece în „țările românești”, care „sânt sărace, nesănătoase, rău locuite: doar să le ia Polonia”; așa refuză și de fapt propune Maria Terezia în traducerea și în interpretarea lui Nicolae Iorga. Și continuă Maria Teresia: „**Trebuie oare, se întreba ea, să jertfească numele ei bun pentru un avantaju așa de miserabil ca Tara Românească și Moldova?** Cine o va mai crede după aceasta”⁹⁴. Ce dragi le-am fost noi habsburgilor, creatorii greco-catolicilor!

Deci, Dacia a fost destinată lui Karl von Sachsen (numit și Cristian), aka Salis și, deci, pentru asta a și fost trimis la Zlatna, să se îmbogățească sub autoritatea fratelui său, cumnatul lui Iosif II, și să se obișnuiască cu Dacia și cu valahii. Sofronie va fi fost îndrumătorul lui Salis și al lui Horea, compunând pentru ei învățăturile din cele patru scrisori atribuite de Nicolae Iorga lui Vartolomei Măzăreanu, contemporan al lui Sofronie și tovarăș de drum spre Moscova și dinspre Moscova:

Correspondența dintre (doi nemți, nota mea) Augustin și Cristian, despre moravurile din principate, cuprinde patru scrisori. Trei sunt ale celui dintâi, venit pentru a studia în Moldova, a patra e un răspuns trimis din București, unde-l adusesese aceleași scopuri, de Cristian. În ele toate se vede același spirit cari domină cuvântul țăranului, aceleași ură

⁹⁴ Nicolae Iorga, Istoria românilor, cap. VII, pg. 237-238.

contra boierilor decăzuți și demoralizați, contra grecilor, complicitii lor în exploatarea țăranilor.

... Oamenii nu știu nimic în această țară, nici cine le-au fost strămoșii, deși s-ar putea mândri cu aceasta ... „Și, de n-ar fi știut că țara aceasta oarecând s-au numit Dația și că după risipa Daților Traian a trimis aici bejăanii din Rîm de s-au așezat, cât de la ei, pentru sineși, cât și dănșii ar fi știut”⁹⁵

Și aici avem de-a face cu cultura ardeleanului construită de catolici: dacii au fost stârpiți, românii nu sunt urmașii dacilor ci urmașii direct ai romanilor. Deci, ***dacă romanii i-au putut stârpi pe toți dacii, românii de ce nu i-ar putea stârpi pe toți ungurii!*** Așa s-a născut monstruoasa idee de stârpire a ungurilor, care a stat la baza Sinodului de la Blaj din 1782, inițiat și condus de episcopul greco-catolic Grigore Maior.

Dacă Sofronie este autorul scrisorilor celor doi nemți - în care sunt iarăși blamați boierii, așa cum reține și Iorga - atunci avem și dovada că Sofronie a fost instruit ca și preot greco-catolic și că a fost un „apostat”, așa cum spune Augustin Bunea că îl ponegreia episcopul unit Petru Pavel Aron. Fain! Eu nu am niciun dubiu că mâniile acestea contra boierimii, ardelenismele și tânjeala după niscai neamț, definesc un Sofronie un pic cam sătul și de traiul de exilat în principate. Dar, desigur, cei doi nemți au fost educați de Sofronie, Sofronie a fost dascălul lor și desigur cei doi i-au fost trimiși pentru asta. Cele patru scrisori au fost scrise de Sofronie/Măzăreanu cândva în intervalul 1760-1770.

Mult timp am ezitat să continuu explorarea consecințelor imense degajate în domeniul Câmpeni-Zlatna de înfrățire a lui Horea cu nemții. Recent am reușit să aflu documentul care confirmă o logică ce s-ar fi impus prin desfășurarea faptelor și fără confirmarea din acest document; dar știu cum sunt instruiți și istoricii și românii: un tabel și niște cifre – fie ele oricum – impresionează și concomitent conving mult mai mult decât logica, decât firescul. Iată documentul/documentele din Valeriu Leu⁹⁶:

⁹⁵ Nicolae Iorga, *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea* (1688-1821), Ed. Didactică și Pedagogică, Buc. 1969, vol. I, pg. 450. Cei doi, Augustin și Cristian, sunt nemți. Ca să nu fie dubii redau din Iorga: „acest neamț Augustin”, la aceeași pagină, ca mai sus: pg. 450. „... doi străini, căroră li se dă numele nemțești de Cristian și Augustin”.

⁹⁶ Valeriu Leu, *Studii istorice bănățene*, Ed. Banatica, Reșița, 1997, pg. 103.

Un raport trimis de ducele de Teschen către Iosif II în care este amintită fapta de vitejie a sublocotenentului Mora ... Sublocotenentul respectiv, de la batalionul de secui a capturat câțiva soldați inamici (prusaci) și cu acest prilej se menționează că stegarii Boșneac și Moimirovich erau transferați⁹⁷ de la divizionul valaho-ilir la secui dar numai temporar. Ei urma să primească doi din caii celor capturați de Mora, firește, la prețul stabilit.

Fapta de eroism a sublocotenentului Mora a fost făcută sub steagul imperial al habsburgilor, în cadrul regimentelor de bănățeni din *Războiul Cartofului*, 1778-1779, dintre austrieci și prusaci.

Cine a fost acel Mora?

- Mora este unul din numele sub care a semnat Horea. Patenta scrisă în latină, dată în Câmpeni, în mai 1784, despre care am mai vorbit, a fost semnată Hora Mora.

Valeriu Leu ne spune că componenții regimentelor de graniță au fost lăsați la vatră în 1779, când s-a terminat *Războiul Cartofului*.

Este evident că „ducele de Teschen”, comandantul regimentului austriac din care făcea parte și Mora, era tocmai Albert de Saxonia, cumnatul lui Iosif II și fratele lui Salis. Este evident că acest duce și-a angajat și fratele: pe Mora, adică pe Horea. Scriind că Horea a apărut în munți numai în 1779, adică exact la terminarea războiului cu prusacii din 1778-1779, Nicolae Densușianu⁹⁸ dovedește că a știut că Horea a

⁹⁷ Deși Mora este înregistrat la un batalion de secui, el putea foarte bine să fi fost transferat acolo.

⁹⁸ Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horea în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Vestala, Buc., 2017, pg. 115: „Despre viața sa înainte de 1779, se știe cu siguranță numai atâta: că petrecuse mult timp în comuna Ciucea, din Comitatul Clujului, la un unchi al nevestei sale” ... „mai târziu ... primarul din Albac, Dumitru Todea, îl chemă și-l aduse iarăși în locul nașterii sale, ca să ațâțe pe iobagii din domeniul de sus al Zlatnei”.

Nicolae Densușianu nu a avut cum ști în secolul XIX „descoperirile științifice” ale istoricilor de secol XX, care îl află pe Horea: „în hotarul satului Ciucea, sub Măgura, în locul numit Puturoanca, unde a avut casă ... Din răstimpul șederii lui Horea în părțile Ciucei ... datează un monument istorico-artistic valoros, biserica de lemn din Cizer ... Ne-o spune și amintitul testament: NICULA ION AL NEAMȚULUI MEȘTERUL CARE A FĂCUT BISERICA ÎN ȚĂZERI (Cizer, n. mea) 44 DE FLORINȚI AM FOST CHIZAȘ ...”, Nicolae Edroiu, *Pe urmele lui Horea*, Ed. Sport-Turism, Buc., 1988, pg. 29.

Biserica lui Horea din Cizer/Țăzeri a fost binecuvântată de Grigore Maior în 1776, adică la numai trei ani de la anul „înălțării bisericii: 1773”, cum scrie Nicolae Edroiu, *Pe urmele lui Horea*, pg. 30.

participat la acel război; știa dar, ca greco-catolic fidel, nu a scris asta, nu ne-a informat despre asta, ne-a informat numai cu ceea ce i s-a dat slobod ... ardeleneste vorbind.

În tomana anului 2006, mai mulți moți din Horea, împreună cu primarul, cu șeful de post și cu ajutorul am fost la Călata și am vorbit cu octogenarul Hicea de lângă Casa Ilincăi, soția lui Horea, situată gard în gard cu Biserica din Călata. Nu mică ne-a fost uimirea când Hicea ne-a spus că atunci când Horea s-a întors de pe front a poposit și până la urmă a rămas la Ilinca, fiica popii din Călata. Hicea ne-a povestit una din diversiunile lui Horea: soldații austrieци au rechiziționat mai multe oi pe care le-au închis în biserică. Horea a scos oile afară și, desculț pe zăpadă, le-a încălțat cu cârpe, iar el mergând invers în spatele oilor le-a dus în așa fel că n-au mai putut fi găsite. Asta ni s-a spus atunci. Deci, am putea înțelege că Horea a fost un expert în diversiuni.

Dar să colaționăm informația despre Mora aka Horea, din documentele deslușite mai sus de Valeriu Leu, cu ceea ce a scris Ioan Vasile Rusu⁹⁹ (1826-1905), un alt greco-catolic, cu ceea ce a scris Alexandru Papiu Ilarian și ziarul Magyar Hirmondo:

Deci, biserica, odată înălțată, a trecut cu credincioși cu tot la uniți.

Nu este permisă ignorarea acestor înșirui de fapte, de personaje și de credințe, cu atât mai mult cu cât construirea unei biserici cerea un minim de aprobări de la habsburgi, cam greu de obținut. Dacă Maior a sfințit biserica imediat ce a fost înălțată atunci de la cine va fi obținut Horea avizele? Cu atât mai mult trebuie să ne întrebăm despre chestia asta cu cât aflăm că „echipei de dulgheri români, originari din Munții Apuseni conduși de Horea, îi datorăm și biserica de lemn din satul Bodia-Sălaj. Ea ar fi fost ridicată înainte de 1782, deci în deceniul când Horea se afla în hotarul Cizerului, în apropiere”, Nicolae Edroiu, *Pe urmele lui Horea*, pg. 30.

Complicitățile de afaceri ale lui Horea cu Grigore Maior sunt dese și îndesate de-o îndemânare care trebuie să aibă complicități multe în spate.

Cu toată prezența indiscutabilă a lui Horea anterior anului 1779 pe moșia unuia din nobilii Banffy din Cizer, Nicolae Densușianu poate avea dreptate pe o altă parte: mijlocitorul Horea în înălțarea de biserici nu trebuia să fie de față tot timpul sau, mai mult, dacă Horea a fost cel care a obținut avizele necesare înălțării de biserici prin intermediul lui Grigore Maior și al prietenului acestuia Demeter Raț, din Satu Mare, prezența lui Horea în Cizer înainte de 1779 poate fi redusă la un minim ... *Faceți voi biserici ca așa, noi, cei care aprobăm construirea în fason ortodox, îi putem trece mai ușor de la ortodocși la uniți!*

⁹⁹ Ioan V. Rusu, *Scurtă descriere a revoluțiunii lui Horea și Cloșca din 1784*, publicat în „Transilvania”, V, 1872, în mai multe numere succesive și cuprins în cartea lui Nicolae Edroiu, *Horea în publicistica românească de acum un veac*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1985, pg. 53. Ioan V. Rusu apare ca protopop greco-catolic în Șematismul din 1900. Rusu face trimitere la Al Papiu-Ilarian, *Tezaur de Monumente istorice*, Tom III, Biblioteca digitală BBCU Clujfasc XI, XII, pg 370.

Ioan Vasile Rusu	Alexandru Papiu-Ilarian ¹⁰⁰ (306-324)	Magyar Hirmondo, 1784
Alte încunoștiințări spun că Horea ar fi fost fratele celui episcop român carele pe timpul rezelului ce-l avu împărăteasa Maria Teresia cu Prusia, îi dede împărătesei două escadroane de husari echipați pe spelele sale. Pentru acest merit celui episcop român, dîndu-i curtea voie, ca să numească el însuși doi căpitani de cavalerie și doi locotenenți, unul din aceste posturi îl dede fratelui său Horea, carele în urmă se afla în Regimentul de husari al lui Kalnoky, numit după aceea Regimentul Leopold de Toscana. După finirea bătăliei, Horea vîndu postul său, și ieși din serviciu, cheltuindu-și banii și încurcându-se în datorii.	Acest Salins era dintr-o familie de conte; mai înainte fusese majoru într-un regiment de Secui, dar în urmă fu destitui, precum se zice, și exilat din cauza mai multor necuviințe ... Se crede în general că acest trădător era un bărbat viteaz și înțelept ... planul lui Salins era ca ... în primăvara următoare, în luna mai să erupă de odată toți de toate părțile și într-o anumită zi să ucidă de odată pe toți domnii de pămînt. Românii însă, ațâțați de Horea, care voia a răzbuna o insultă ce i se făcuse, începură prădăciunile lor în mijlocul iernii, fără arme, fără munițiune și fără mijloace de viață ... Îi și deteră românii (lui Salins, n. mea) tot ce pofți din prada ce o făcuseră, sub cuvîntul că o să meargă la Constantinopol să cumpere arme și muniție. Dar Salins nu se mai întoarse apoi, nici arme nu a mai trimis. Horia numai după fuga lui Salins se puse în fruntea răsculaților și rămase Horia, de bucuros ar fi urmat exemplul confratelui său Salins, dar nu cuteză să fugă de-a dreptul în împărăția turcească, ci mergea înainte, rătăcind din munte în munte, ca să ajungă în Ungaria și apoi trecînd prin Croația și Dalmația să poată să ajungă în statele Veneției	Salis ... este fiul contelui Salis de Lorena, comandant suprem înainte al regimentului de Toscana și născut cu fiica contelui Andrasi ... Cînd în Transilvania s-au înființat cele patru regimente de graniță, a fost făcut locotenent în unul din ele ... În urma serviciilor sale militare, precum și pentru cunoașterea limbii maghiare și române a fost avansat până la urmă maior. ... și-a lăsat în nenorocire soția ... și-a încercat norocul și în Polonia

¹⁰⁰ Alexandru Papiu-Ilarian, *Tezaur de monumente istorice*, Tom. III, Biblioteca digitală BBCU Cluj, pg. 306-324.

Eu vreau să înțelegem de aici că Horea se suprapune adesea peste Salis, că ceea ce se spune despre Horea seamănă tare mult cu ceea ce se știe despre Salis. În afara originii.

Se știe că, înaintea morții lui Zelinski, cum a ajuns în munți, Horea a alergat de la Mesteacă la Vidra, la judele Goia și la alți juzi pe care i-a constrâns pe față să-i dea bani. Jafuri! Imediat după asta a fost prădată Cămara de achiziție a aurului din Câmpeni. Și Cloșca a jefuit și a cerut bani. Pe față, ca Horea. Nici un istoric nu a trecut în inventar aceste cereri măcar ca abuzuri grosolane și aflate oarecum în afara firii celor doi. De ce au cerut bani și de ce au acționat cu atâta disperare să obțină bani?

- Ca să-i dea lui Zelinsky/Salis să cumpere arme sau să-i ducă unde știau ei că urma să se întâlnească cu Salis după ce scapă de ... răsculați.

Deci, este evident că Zelinsky trebuia să dispară din Zlatna dacă acel Zelinsky din Zlatna a fost Salis, așa cum susțin eu și dacă Salis a plecat în Turcia, așa cum suțin cam toate cele. De ce? Pentru că chiar așa a fost: Zelinsky, adică magistrul suprem sau notarul juzilor, a fost Salis aka Karl von Sacsen și a plecat în Turcia să aducă arme, așa cum scrie în documentele de mai sus; haideți să credem ce scrie măcar acum și să-l lăsăm de-o parte pe anticonspiraționistul David Prodan.

- Deci, de aceea a fost prădat aurul Cămării din Câmpeni, de aia cereau Horea și Cloșca bani, de aia a fost acea strânsură precipitată de bani: ca Zelinsky aka Salis să plătească niște arme care desigur ajunseseră din Turcia – la recomandarea lui Frederic II – undeva prin Bosnia, Croația, undeva prin Dalmația-Veneția. Alexandru Papiu Ilarian reține că Horea a recunoscut că a dat o sumă importantă lui Salis să cumpere din Turcia „arme și munițiune” (la pg 325 din *Monumente ...*).

Am ajuns și la încercarea lui Horea de a pleca și la faptul că a fost prins tocmai pentru că încerca să fugă în Ungaria. Scuza lui Horea: a încercat să fugă ca să dezvăluie lui Iosif II samavolniciile asupra „națiunii române” – reținută la pg 325 de Alexandru Papiu Ilarian – este prea puțin credibilă în contextul informațiilor, indiciilor și suspiciunilor pe care le avem acum. Suspiciunile asupra lui Horea planau cam demult, localnici nu erau proști. Câțiva localnici din Arada au fost de față la sosirea crișenilor conduși de Crișan în Arada și la discuțiile lor cu Horea și au înțeles că Horea i-a amăgit și pe unii și pe alții, și pe moți și pe crișeni. Astea s-au petrecut în Arada, în casa lui Nicola Petru; asta spun întrebările din interogatoriul lui Horea. Spun că moții mai înțelepți au clătinat din cap și au rămas pe gânduri. Ei, se pare că din acel moment Horea a fost păzit de moții din Arada ca un prizonier. Documentele din timpul răscoalei spun că de la un moment dat Horea era supravegheat de

mai mulți moți să nu fugă. Horea a fost ținut, conform informațiilor furnizate de Ștefan Pascu, într-o casă din Mățișești, în care, de fapt, era ținut și supravegheat de șaizeci de moți. Cam mulți pentru un sat ca Mățișești; asta înseamnă că a fost implicat aproape jumătate de sat.

După Răscoală, moții nu au știut carte mult timp, așa că nu au știut ce și cum a fost cu prinderea. Prinderea lui Horea a sălășluit în memoria agitată așa cum a fost și nu așa cum a fost scrisă de greco-catolici din poveștile măsluite ale lui Kray: Horea a fost predat în Mățișești-Arada lui Kray de cei șaizeci de moți.

Recent, Mihai, cunoscut ca Doapi (56 ani – în 2019), din Arada/Horea, mi-a spus ceea ce a înregistrat el, ca și copil, din adunările bătrânilor arădani/horeni în casa bunicului său: „ei, bătrânii, ziceau că a fost bine că l-au prins și că nu l-au scăpat să se ducă câtă Ungaria, că de-l scăpau era vai de capul lor”. Vorbea despre Horea.

Adică?, l-am întrebat eu.

- „Păi el, Horea, ar fi vrut, după cum spuneau bătrânii și după cum am înțeles eu, să acapareze toți munții ăștia” și că „Horea a făcut răscoala aia numai ca să poată face asta”. „Horea a fost un escroc, un ticălos”, „așa spuneau bătrânii”, redă Mihai zis Doapi din adunările bătrânilor din Horea/Arada anilor 1970.

Și la ce le folosea moților prinderea și predarea lui Horea către domni, l-am întrebat eu pe Mihai?

- Dapăi nu tumna el, Horea, a fost cel care i-a făcut pe moți să aprindă, să prade și să omoare ungurii? Dacă l-ar fi scăpat, rămâneau ei în bai (vinovați).

Dar ce bogății erau aici, în munții ăștia din sus de Câmpeni spre Huedin?

- „Dapu bătrânii zăceau de păduri, de *Iazul Urișilor* pe care se spăla aur, de pășuni, de tauri, de joagăre și de mori pe apă”.

Ce înseamnă „se spăla aurul”, l-am întrebat pe Mihai?

- Nu știu, dar așa spuneau bătrânii.

Această informație este maximul confirmării exploatării aurului în munții moților din sus de Câmpeni; mai mult de atât eu nu am reușit să aflui, deși exploatarea aurifere din munții moților din sus de Câmpeni - necunoscute de moți, dar pe care eu le-am făcut publice - au fost de proporții uluitoare.

Nici Mihai și nici ceilalți moți nu știu că moții au exploatat aur pe *Iazul Urișilor*, existent, într-adevăr în comunele Horea și Albac, pe care au fost șteampuri de spălare a aurului; exploatarea aurului în vremea lui Horea este dovedită de movilele de steril înșirate în avalul celor cca 15

km de iaz. Deci, Mihai are dreptate fără să știe de ce¹⁰¹: Horea avea suficiente motive să achiziționeze pentru sine și pentru greco-catolici munții moților. **Horea a numit funcționari și urma să numească toți funcționarii din munții moților**¹⁰²; aceste fapte vin să confirme ceea ce susținea bunicul lui Mihai, zis Doapi și ceilalți bătrâni din Arada anilor 1970: Horea urma să fie funcționarul șef sau chiar proprietarul munților moților din sus de Câmpeni.

Emil din centrul Arăzii, tata fostului contabil Mateș Gheorghe (Neluțu), nu spunea despre Horea cuvinte mai bune decât Mihai, zis Doapi: și-a părăsit familia, un aventurier.

Confirmări: Alexandru Papiu Ilarian, *Op. cit.*, pg. 322:

... se lăți o neîncredere generală; oamenii începură a vedea că Horea i-a înșelat și-l strâmtorau cu tot dinadinsul să le arate cărțile și poruncile cu care i-a sculat. În cele din urmă îl păzeau chiar ai săi, temându-se ca nu cumva să fugă și să-i lase în pericol.

Dacă citim interogatoriile luate celor prinși după ce știm toate astea, vom înțelege cam același lucru: moții au realizat relativ repede că Horea i-a amăgit¹⁰³. Grija moților de a-l păzi pe Horea pentru a-l putea preda cât mai oficial armatei pentru o confruntare a mandatului lui cu cele ce avuseseră loc și cu cele ce-i pusese să facă, dovedește că moții aflaseră între timp cine era Horea: omul Împăratului! Probabil că moții au știut asta și la Câmpeni, când ofițerul Schultz a vrut să-l smulgă pe Horea dintre moți; istoria spune că Horea era păzit. Să nu-l răpească habsburgii și nu era păzit de habsburgi?! Eu așa cred. De aia era păzit. După încercarea de răpire de la Câmpeni, moții nu mai aveau încredere în

¹⁰¹ Adică știe. Mihai știe că are dreptate, pentru că el știe că bunicul său a avut întotdeauna dreptate și nu are nevoie de dovezi pentru asta. De multe ori, dacă ceri moților confirmări la ceea ce spun, îți răspund intrigăți: „Dapu dacă mi-a spus moșu”! Bunicu/Moșu Todoruț nu are nevoie de confirmări! Nici pentru mine.

¹⁰² Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea Horii* ..., pg. 178.

¹⁰³ Din confruntarea lui Horea cu declarațiile lui Crișan cu cele ale lui Alexandru Chendi, notarul lui Horea, spicuim din David Prodan, *Răscoala* ..., pg. 472-473:

- „Întrebat de venirea lui Crișan cu câteva căpetenii la Albac pentru a cere ajutor, fiind strâmtorați tare de soldații împărătești, și de răspunsul pe care l-a dat, neagă”,
- „N-a poruncit nobilul Alexandru Chendi să citească poporului adunat scrisorile și să le lămurească, și după citire și lămurire gazdele și oamenii cei mai buni au clătinat din cap, au dat să se înțeleagă că în ele nu scrie ceea ce așteptau ei și au plecat îndată, iar el (Horea, nota mea) a rămas numai cu oameni de adunătură”?

habsburgi/armată, pentru că aflaseră cine era Horea. Moții se aflau în căutarea unei soluții: cum să scape de învinuirile ce puteau să cadă numai pe ei dacă Horea nu era învinuit întâi, ca mandatar al Împăratului. Asta înseamnă că moții aflaseră și că erau așteptați la Galda tocmai pentru a fi deportați în Rusia, Crimeea. De Salis! După ce evident li se spunea ce-i așteaptă dacă se întorc acasă ... Cele 12 scrisori din traista reținută de moți de la Horea au fost de fapt garanția lor că Împăratul va căuta o soluție ca să nu fie învinovați. „Straița aia” este cel mai înduioșător șantaj ... *Împărate avem dovada înțelegerii tale cu Horea și cu pișpăcii ca să ne faci să omorâm ungurii* ... Cum Împăratul a găsit soluția și s-a ținut de cuvânt, moții, generoși, au restituit scrisorile prin Nuțu Măteș. Le uitase, a zis Nuțu ...

Poveștile cu Kray și cu prinderea lui Horea și Cloșca în munți, într-o scorbură, dar lângă sălașele de vară, de lemn, din acele locuri, fac parte din planul B, alternativ, ... planul „dacă nu ține”.

Colaționând conținutul textelor de mai sus între ele și a lor cu faptul că Horea a fost păzit de moți în Mățișești, în casa străbunicului meu și cu amintirile arădenilor (Mihai zis Doapi și Emil), este tot mai greu de evitat concluzia că armata l-a smuls pe Horea din mâinile moților, că Horea a fost salvat de armată și că, Horea a încercat să fugă înspre Huedin nu pentru a scăpa de armată ci tocmai pentru a căuta adăpost la armata imperială, de teama milițiilor nobilimii maghiare calvine împotriva căreia asmuțise moții, dar și de teama moților, pe care-i amăgise, asmuțindu-i asupra nobilimii maghiare calvine (uneori și împotriva celei catolice).

Moții din Arada au cerut oficialităților să-l deporteze pe Iuănu Horii, n-au vrut să mai rămână cu ei. Arădanii l-au respins pe așa-zisul fiu al lui Horea fără strângere de inimă, așa cum l-au predat și pe Horea. De ce?! Pentru că nu i-au iubit pe cei doi, pentru că au aflat cine erau:

Ion Nicula, fiul lui Horea e deportat sub nume că ar fi cerut satul să fie luat și dânsul. A plecat împreună cu soția, cu două perechi de desagi¹⁰⁴.

Istoricul Florian Dudaș a făcut mai multe descinderi în Munții Apuseni, este singurul istoric care a studiat temeinic ținutul moților și faptele lor și este singurul istoric care a scris și despre ceea ce a văzut la

¹⁰⁴ David Prodan, Răscoala, vol II, pg. 526.

fața locului. Și a văzut¹⁰⁵. Florian Dudaș spune că nu a prea putut obține confirmări verbale la cele scrise de istorici. Se referea la istoria oficială, centrată în jurul lui David Prodan, ca autoritate indiscutabilă în materie de HOREA. Așa am pățit și așa pățesc și eu. Rău este când dai peste câte un moț care a mai și citit câte-o frază propagandistică sau de literatură și-i dă cu sforăituri ideologico-politice, ... norocul este că sunt tot mai puțini.

Este evident că Horea nu a trăit în condițiile excelente în care a trăit Salis, de aceea asemănările vieților lor sunt surprinzătoare. Semănau prea mult. Asta i-a derutat pe cei mai mulți. Așa se explică ubicuitatea lui Horea: șpanul din Câmpeni, Incze Alexie, susținea că l-a văzut pe Horea în Câmpeni în ciuda celor care susțineau că Horea era în drum spre Viena. Ce s-a putut întâmpla?

- Se știe din mai multe surse că asediarea Devei s-a făcut numai sub conducerea lui Zelinsky din Zlatna aka Salis; se știe cu certitudine că Horea se afla în tot acest răstimp în munții moților, alergând juzii, strângând, jefuind sau cerând bani. Este atât de evident acest lucru! Iată câteva dovezi:

- Horea nu a fost întrebat absolut nimic despre Deva. Nimic! Cum a fost posibil ca anchetele contrafăcute să uite o astfel de colacionare?! Trebuia să-l întrebe, măcar de formă, așa ...

- Zelenkay din Zlatna a fost cel care spunea – în Zlatna - că celebrul, uluitorul și atât de păzitul ultimatum al lui Horea adresat Devei, era semnat **Horia Nicolaj Princeps Daciae**, adică EXACT așa cum a și fost semnat¹⁰⁶! De unde și cum a știut Zelenkay în Zlatna această exactitate dacă Ultimatumul nu a fost scris de el însuși, în numele lui Horea, fratele său?!

- Ofițerul solicitat de la Zlatna, de cei ce-l prinseseră pe Horea în Bucium, s-a salutat cordial cu Horea și a oficializat eliberarea, când nu era niciun dubiu că el era Horea, că el era vinovat de cele făcute; sosirea promptă a ofițerului și înaintea oricărui alt ofițer din alte părți, ca și amenințarea sfidătoare a lui Iuân, „fiul Horii”, că distruge Zlatna dacă

¹⁰⁵ Florian Dudaș, *Răscoala lui Horea în tradiția poporului*, Ed. Albatros, Buc. 1984. Florian Dudaș a descris minunatele cruci de piatră din Sohodol, de pe vremea Horii, a fost și la Cărpiniș-Abrud și a descris *Fântâna Cloștii* din Cărpiniș, a scris despre Crucea de lemn ridicată în hotarul Cărpinișului, a cules mărturii și de la eroul meu, Nicola Gheorghe Vancu, cel care a trădat comuniștii, a descris poarta triplă de lemn din Abrud și mai ales a descoperit că BISERICA DE LEMN DIN MESTEACĂN EXISTĂ; BISERICA DIN MESTEACĂ ÎN CARE A FOST PRIMA ÎNTÎLNIRE A HORENILOR.

¹⁰⁶ David Prodan, *Op. cit.*, Vol II, pg. 411.

nu-i sunt returnate calul și chipiul, dezvăluie că răscoala a fost o contrafacere.

- Horea era pe-o mână cu Zelinsky, iar Zlatna a fost ocolită de horeni,

- Zelinsky de la Zlatna s-a îmbrăcat ca Horea și s-a dus la Câmpeni atunci când Horea luase drumurile Vienei, tocmai pentru a face oficialitățile să creadă că Horea se afla în Câmpeni.

Ubicuitatea lui Zelinsky trebuie să își găsească mai multe explicații:

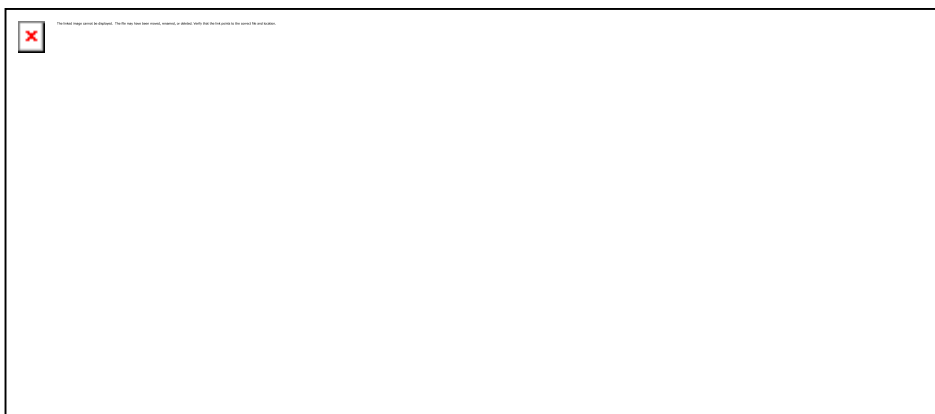
- în înrudirea soției lui - Franciska Corvin-Krasinski - cu familia Nopcsa de Zam (corbul familiei Corvin se află în blazonul fiecărei familii Krasinsky și Nopcsa),

- în faptul că Zamul este aproape de Deva,

- în furtul aurului din minele din Apuseni, puse pe seama lui Nopcsa, divulgat prin romanul lui Jokai Mor,

- în pasiunea lui Zelinsky pentru călărie. Ultimul aspect este reliefat în mod deosebit de călărețul Robert Zelinsky, despre care localnicii au păstrat printre amintiri inaugurarea liniei ferate Lipova – Cenad; localnicii rețin încă teribila cursă călări a lui Robert în paralel cu trenul care pleca din stația Neudorf spre Cenad. Robert Zelinsky a pariat că va ajunge călări, la Timișoara, înaintea trenului. A ajuns călări, dar calul a crăpat imediat ce a sosit. Parcurgerea distanței Zlatna - Deva - Zam nu durează prea mult dacă pe calul bun se află un călăreț destoinic.

Virgil Cândea a înregistrat scufundarea unor ambarcațiuni cu aur și cu alte bogății trimise oficial din Transilvania spre Viena.

În 1786, împăratul Iosif al II-lea ordonă topirea comorilor de aur și argint ale bisericilor și mănăstirilor, ceea ce a însemnat o mare pierdere din punctul de vedere al istoriei

artelor ardeleni [...]. Multe obiecte de artă și culturale au fost transportate de către Habsburgi la Viena. S-au păstrat însemnări că nu toate din acestea au ajuns la Viena, ci au dispărut ori s-au nimicit pe drum. Așa, cu ocazia unui transport la Viena, o corabie în care se găseau obiecte antice din Ardeal, colecționate de contele Ariosti [arheolog italian, n.n.], s-a scufundat în 1723 la Seghedin. Cu prilejul unui alt transport din Banat, s-a scufundat în Dunăre, în 1755, în apropierea Budei, colecția adunată de baronul Engelshofen. Splendidele antichități dacice de la Cioara, Poșaga, Marca, Moreda, Orăștie și Someșu Cald, tezaurile de la Șimleul Silvaniei și Sănnicolau Mare, aflătoare azi la Muzeul Istoric și de Artă din Viena, au fost strămutate acolo de autoritățile habsburgice, pe măsură ce erau descoperite¹⁰⁷.

Astfel de scufundări puteau fi de fapt jefuiri ale ambarcațiunilor cu aur din Zlatna, aranjate oficial cu jefuitorii. Complicat. De ce ar fi procedat Iosif II astfel? La întrebarea aceasta au răspuns Jokai Mor, romancierul maghiar de secol XIII și istoricul Mircea Dogaru în cartea menționată mai sus. Mircea Dogaru face referire punctuală la aurul din Câmpeni, care, zice el, a fost furat pentru că ar fi primit destinația sprijinirii Revoluției din Paris, unde împărăteasa Maria Antoaneta era sora lui Iosif II. I-am reproșat lui Mircea Dogaru: nu se poate ca Iosif II să fi sprijinit o revoluție antimonarhică care i-a ghilotinat sora, chiar dacă a fost mason. Am dreptate eu contra lui, dar care-i adevărul, care ar putea fi adevăratul motiv pentru care Iosif II ar fi furat prin intermediari aurul de la Zlatna?

Cauza acestei „autojefuiri” uluitoare poate fi numai consecința practicării unor impozite imperiale mult mai mari decât impozitele anterioare. Altfel spus: scoaterea aurului din circuitul de impozite îi aducea lui Iosif II un profit substanțial, cu condiția ca jefuitorii să fie de încredere și să nu fure la rândul lor. Numai asta explică „autojefuirile” și aparția unor personaje ca „Față Neagră”. Deci, „Față Neagră” putea fi Zelinsky sau Salis, care venea la Deva din Zlatna sau din Neudorf-Lipova. Pe de altă parte, impozitarea fără precedent a produselor și a activităților din Munții Apuseni a creat în munții moților o disperare care se manifesta prin dorința nesăbuită de acaparare cu orice preț.

¹⁰⁷ Virgil Căndea, *Mărturii românești peste hotare*, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2010, pg. XIII

Deci, vizita din 1768 a lui Iosif II, însoțit de Albert, fratele lui Salis și cea din 1773 – au fost tot atâtea ocazii de uluire a funcționării, care nu înțelegea de ce Iosif II era țintit aproape exclusiv pe Zlatna. Voia să ajungă la Zlatna. Era nemulțumit de magistrul superior al munților, voia să-l schimbe cu orice preț și, pare-se, motivul tinereții acestuia la vizita din 1773 este numai un pretext de-al schimba.

Revin la Mihai, zis Doapi, din Arada Horii.

Dezvăluirile lui Mihai, zis Doapi, ne obligă să colăționăm informațiile din textele din tabelul de mai sus și să constatăm că adevărul spus de Mihai poate fi extras și din acele texte, fără ajutorul informațiilor furnizate de Mihai. Puteți fi siguri că Mihai, cu cele opt clase ale lui, nu a citit mai nimic despre Horea, dar, ca și Horea, a trecut prin viață și în plus a avut un bunic (moș), pe care moșii îl cred *oricâte zile or măi trăi!*

Pe atunci oamenii erau mai atenți la trăsăturile fizionomice decât acum, iar zvonurile false erau corectate mai prompt atunci decât acum din cauza dezbatărilor din adunările de seară, ca în cazul adunării din casa bunicului lui Mihai zis Doapi, din cauza martorilor și a mărturiilor venite din ... fundul grădinii.

Cele trei texte de mai sus, adunate pentru prima dată și puse în fața noastră, ne fac să înțelegem - din interșanjabilitatea celor doi (fapte, elemente biografice, etc) - că Horea și Salis au fost frați gemeni și că s-au folosit de această asemănare înșelând în folosul lui Iosif II și la înțelegere cu Iosif II.

Vreau să știți că Zelinsky - adică Andrei Iosif Zelenkay - reapare în Zlatna la 23 ianuarie 1785¹⁰⁸. Asta este cea mai mare deconspirare a planurilor imperiale de spoliere.

¹⁰⁸ Și aici am constatat o fisură în colăționările funcționarilor austrieci, care au contrafăcut răscoala lui Horea. Ioan Fruma a scris cartea Horia (procesul și martiriul său), Ed. Dacia Traiană S.A. Sibiu, 1947. La pg. 65 el scrie despre moartea lui Zelensky (moartea lui Zelinsky ar fi survenit cândva înainte de prinderea lui Horea, din 30 ian 1784):

„Meltzer a trimis imediat un om la munte și a chemat în Abrud pe Ștefan Trif, cam de 52 ani și pe Nuțiu Mătieș, om de 48 ani, care erau păzitori de pădure. „Noi atunci”, spun aceștia, „numaidecât, temându-ne de amenințarea nației valahe, că anume dacă s-ar afla că cineva ține cu domnii și cu Ungurii, să fie sigur unul ca acesta, că nu numai vieța ci și averea și-o va pierde și nu numai casele ci și pomii dimprejur vor fi aprinși și prefăcuți în cenușă: n-am putut să venim jos la Abrud, dar cu toate acestea, mai târziu, pentruca să împlinim ordinul superiorului nostru, am legat de cai două căprioare, ca să le ducem la Zlatna decedatului domn Zelenkai, parte pentru că așa ne era datoria, parte însă și mai ales în urma soliei trimise nouă, am intrat în casa din Abrud a numitului domn Meltzer Anton, ne-am dat jos de pe cai și am depus și căprioarele, în scopul

De ce a reapărut Zelinsky în Zlatna după ce a plecat cu banii să cumpere arme și/sau după ce se s-a anunțat moartea lui?

- Pentru că a constatat că zlătnenii în special și ardelenii în general nu au observat că el a fost Salis și că Salis nu fusese suprapus peste el, așa că și-a putut permite să revină și să continue spolierea pe care a făcut-o împreună cu Iosif II, care i-a aranjat, împreună cu fratele său, așezarea în cel mai mare centru de îmbogățire al lumii cunoscute atunci: Zlatna. Aur. Pentru aur, alții treceau mări și oceane - până-n Patagonia sau până-n Americi, așa că de ce să nu fi trecut Salis două dâmburi și-un câmp să ajungă șef la capăt de țevă. Cum altfel? Dacă oamenii acelor vremuri își riscau viața să ajungă pentru aur în Americi, atunci Zlatna a fost pentru Zelinsky o ... Americă mult mai apropiată.

Domeniul Zlatnei se împarte în trei:

- Domeniul de Sus al Zlatnei,
- Domeniul de Mijloc al Zlatnei,
- Domeniul de Jos al Zlatnei.

Dacă Iosif II i-a oferit lui Zelinsky tot Domeniul Zlatnei, poate că așa cum Albert, ducele de Teschen, l-a angajat pe Horea, și el, Zelinsky i-a oferit aurul din Domeniul de Sus al Zlatnei, adică la moșii propriu-ziși. Cu alte cuvinte, prezența lui Horea în Fericet a fost sporadică și a fost legată doar de exploatările aurifere.

Nimeni nu știe de exploatările aurifere din Domeniul de Sus al Zlatnei pentru că nimeni nu prea știe nimic în moșime. Moșii sunt cele

respectiv. Așa povestesc cei doi, aproape douăzeci de ani mai târziu, la data de 30 Aprilie 1804, în fața juraților asesori ai Comitatului Albei Inferioare ...”.

- Înainte lui Ioan Fruma, a scris despre prinderea lui Horea și Teodor Păcățianu aproape la fel: „... am legat de caii noștri două căprioare, ca să le ducem, la Zlatna, decedatului domn Zelenkai, și, când am ajuns în Abrud, parte pentru că așa ne era datorința, parte însă și mai ales în urma soliei trimise nouă, am intrat în casa din Abrud a numitului domn Meltzer Anton, ne-am dat jos de pe cai și am depus și căprioarele, în scopul respective”.

Ștefan Pascu, *Izvoarele Răscoalei lui Horea*, Seria A, Diplomataria, vol. III, Ed. Academiei RSR, Buc., 1984, pg. XXVII: „118. 1785 ianuarie 23, Zlatna. Andrei Iosif Zelenkay, jude minier, și Carol Winckhler, vichenotar, cer Tezauriatului informații despre cercetarea întreprinsă împotriva fugarului Mathias Kogler”.

La pg. XXXII 31 ianuarie 1785 - apare o nouă informație despre Andrei Iosif Zelenkay, jude minier ...

La pg. XXXIX 17 febr 1785 - apare o altă informație despre Andrei Iosif Zelenkay, jude minier ...

La pg. XLII, 1785 februarie 21: Judele minier Andrei Iosif Zelenkay o despăgubire silvică ...

Deci, cândva prin 26 decembrie Zelinsky era mort, iar în 31 ian sau poate în 17 dec 1785 învie.

mai duplicitate ființe care pot fi întâlnite pe pământ; așa i-au făcut condițiile și imensele cantități de aur pe care au stat, pădurile care s-au dus, fructele de pădure și ciupercile care mai sunt. Așa se explică acea Cămară a aurului din Câmpeni, situată la numai 12 km de Cămara aurului din Abrud: prin exploatarea aurifere de excepție pe care moșii le-au făcut în perioada lui Horea în munții moșimii, din sus de Câmpeni, spre Huedin: în „Haldinele” din Arada, Albac, Gârda de Sus, Vidra Medie, Avram Iancu. La Târșă din Avram Iancu și la Piatra Târșei și la Devele din Albac (prin cele opt jompuri pe care le-am găsit aici în 2018), prin toponimele „Hodobană” (gaură adâncă în pământ) și „Tău”, vorba lui Mihai zis Doapi din Arada/Horea. Cine știe că sub Casa Memorială a lui Horea din Fericeț există, la cca 300 m două toponime, numite: Baia Mare și Baia Mică, ce dau în Pârâul Beșii, ce ajunge în Valea Albacului, la Goru, la familia „a Nani”? Am fost acolo: este atât de evident că „băile” au fost două intrări în mină!

Dacă naționaliștii greco-catolici vă spun că Horea n-a murit să nu-i credeți până nu vă aduc argumente, dar dacă cercetători istorici – de nuanță și de susținere greco-catolică – vă spun, cu argumente și cu indicii, că Horea n-a murit să-i credeți. Cum s-a întâmplat asta? Prin substituirea lui pe drumul spre eșafod, așa cum s-a întâmplat și în Ucraina, în 1768. Modelul a fost luat de acolo. Asta a și scris Ovidiu Dan în cartea „Ordinul Hora”, publicată în 2018, fără numele de editură, dar mediatizată prin televiziunea din Mediaș tot în 2018: Horea a fost substituit! Am reflectat mult la asta și trebuie să recunosc că Ovidiu Dan are dreptate, dar nu vă va putea spune de ce, pentru că așa i s-a spus, fără să i se poată spune de ce. Eu am căutat să aflu cum și de ce pentru că sunt din Arada/Horea și pentru că Iazul Urișilor a curs pe deasupra casei mele și pentru că movilele de steril vin până în curtea casei mele din Arada/Horea. Și vreau să nu mai stau pe aceste movile și pe aurul scurs din ele în pivnițele casei mele ci să mă îmbogățesc. Moșii din Arada știau că Horea nu a murit și nu susțineau asta pentru că erau proști ci pentru că aveau indicii:

S-a răspândit știrea (după 28 febr 1785, n. mea) că Horea trăiește și în locul lui au ucis pe nepotul său. Așa spuneau moșii din Vidra, că Horea trăiește și vorbește cu ei, mai mult, Horea a scris carte judei din Câmpeni că după strânsul bucatelor (era în 31 iulie 1785) va veni cu atâta popor că atunci când capul dinainte al mulțimii va fi în Ardeal, coada se va întinde până la Debrețin. Chiar și

moșii din Arada spuneau că nu pe un locțiitor al lui Horea, ci pe nepotul său l-au omorât în locul lui.

Juratul Ion Oneț, cu același prilej, al prinderii lui Simion Trif mai declară, în privința lui Simion Trif, că l-a auzit spunând că știe toate „cărțile” lui Horea și locul unde sunt și că va pleca apoi cu ele la Viena și că se va întoarce de acolo norocos, va încerca mult mai mult decât însuși Horea. Ion Oneț îl părăște în declarația sa și pe Todoruț Nicula, cu care Simion Trif s-a întors din închisoarea comitatului, de la Galda, spunând că acesta ar fi răspândit știrea că Horea trăiește și că n-a fost omorât, fiind la împăratul, în mare cinste și dregătorie, și lumea să nu creadă că lucrul început de el s-a rupt cu totul. Acest Todoruț Nicula a fost tovarăș al lui Horea și unul din cei mai mari căpitani ai săi.¹⁰⁹

Deci, administrația imperială a dat-o-n bară rău de tot, și-a făcut de lucru cu dracu. Mai mulți moși din Arada l-au predat pe Horea armatei imperiale dar - înțelegând că Horea era omul Împăratului - i-au reținut scrisorile compromițătoare și, totodată, s-au înțelea să participe cât mai mulți la predarea lui Horea. N-au fost numai cei șapte moși, au fost șaizeci ... ori și mai mulți. Scrisorile invocate de Oneț Ion trebuie să fi fost o parte din scrisorile acelea care au luat drumul Vienei prin preotul unit Nicola Petru și care au ajuns tot prin acesta în Viena.

Pentru că avem informații, certe, despre un alt Nicola Petru, preot ortodox în Arada de data asta, este de anticipat că, acest cuplu, a avut menirea creării de confuzii ca și cuplul Horea-Salis ... dacă nu cumva cei doi au fost unul și același; actor Petru Nicola, actor Horea, actor Împăratul, iar noi spectatorii amăgiți. David Prodan redă declarațiile consemnate ale celui alt preot, „neunit”, Nicola Petru din Arada:

Nu cunoaște motivul arestării sale.

- Cum au fost aduse în biserica lui o pușcă și o secure?
- Pușca a pus-o pe fereastră un gornic Petru Toader (Todea?) din Arada, lucru pe care l-a auzit numai, securea a pus-o el ca să nu fie furată.

Despre începutul răscoalei, cauza răscoalei, despre ațâțători nu știe nimic. Nu este nici rudă cu Horea, cum

¹⁰⁹ Vasile Lechințan, într-o prefață la cartea lui Ion Mărgineanu, *Horia-Munte al vrerilor noastre*, Editura Altip, Alba Iulia, 2000, pg. 36 și 43.

din greșeală s-a spus despre el. N-a primit nici un fel de poruncă de la Horea și nici n-a răspândit nimic¹¹⁰.

Cum administrația imperială, care făcea ancheta, știa că preoții greco-catolici erau partenerii împăratului în coordonarea răscoalei, este de așteptat ca duritatea anchetelor să nu se fi lăsat pe greco-catolici, ci pe ortodocși.

Surprizele nu puteau veni de la greco-catolici ci de la ortodocși și, din moment ce anchetele au fost destul de dure cu ortodocșii, este de așteptat să fi existat și implicații străine ... neprocedurale ... dacă nu cumva duritatea anchetelor a avut tocmai menirea de-a astâmpăra suspiciunea legitimă a nobilimii maghiare.

Șematismele din 1733 și 1767 consemnează o unanimitate a uniților în Arada-Albac-Vidra-Săcătura! Aproape incredibil!! Dar așa a fost¹¹¹; noi, moții, nu am fost și nice nu suntem unu cea și altu hăis, noi am fost și suntem „tăți la fel”.

Și acum noi, moții, facem cruce și îngenunchiem ca și greco-catolicii și încă mai avem prin case icoane greco-catolice și NU ne vine a crede c-am fost cândva altceva decât ortodocși.

¹¹⁰ David Proda, *Răscoala ...*, vol II, pg. 255.

¹¹¹ Vasile Lechințan, într-o prefață la cartea *Horia-Munte al vrerilor noastre*, Editura Altip, Alba Iulia, 2000, pg. 10-11: „Prima atestare documentară, cunoscută până în prezent, a localității Arada (azi comuna Horea, jud. Alba) este cea din 1733, când se făcea conscripția (șematismul n. mea) parohiilor greco-catolice (unite, de fapt, n. mea) din comitatul Alba de Jos (publicată de Ion N Beju și Keith Hitchins în volumul *Biserica ortodoxă română în secolul XVIII. Conscripții. Statistici* pg. XXX). Astfel, în comuna Arieșul Mare sau Râu Mare erau 6 biserici: în Neagra (actuala Poiana Vadului, n. mea), Ponorel, Arada, Gura Negri, Albac și Gârda, comuna făcând parte din Domeniul Zlatnei. Preot în Arada era Popa Iuon, iobag fiscal din Gura Negri, trecut la unire (greco-catolicism) de părintele iezuit Adam Fitter, care funcționa pe lângă episcopul Ioan Pataki, iar după moartea acestuia, a condos eparhia ca administrator și a trecut la uniți nouă preoți (din Arada, Albac, Prisaca etc). Se pare că nu toți locuitorii din Arada au trecut la unire devreme ce la conscripția sus-pomenită erau doar 30 de credincioși uniți în sat.

Localitatea Arada apare menționată ca având preot, pe nume Iuon Nicula, și în documentul din 23 decembrie 1782, în raportul provizorului/administratorului domeniului Zlatna către Oficiul superior minier despre tulburările produse de locuitorii din Râul mare (sau Arieșul Mare – Nagy Aranyas), cu prilejul instalării juzilor satești”.

Horea Mora

Mulți istorici au crezut că referințele de mai sus la Mora împreună cu informațiile lui Al Papiu Ilarian și ale lui Ioan V Rusu ar fi consecința confuziei dintre Horea și Aron, un ofițer deconcentrat, nepot al episcopului unit Petru Pavel Aron din Bistra; se știe că acel Aron a făcut într-adevăr parte din escadroanele echipate de episcopul Petru Pavel Aron pentru războiul cu prusacii din 1756-1773.

Deci, prin Mora, avem un alt război și un alt om, diferit de Aron, ceea ce nu exclude posibilitatea ca și Horea să fi fost nepotul unuia din episcopii români! A cui dintre ei?

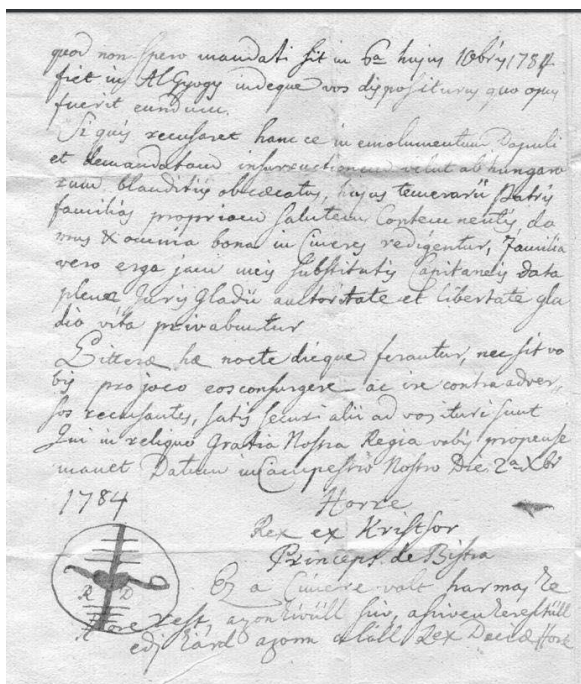
- a lui Ionochentie Micu, implicat până peste cap în numirea preotului Nicola din Neagra (Poiana Vadului)-Alba în Valea Arăzii/Horea?

- a lui Grigore Maior, prin zvonistica învecinării lui Horea sau a vreunui strămoș de-al lui, cu numele Nicola, pe la Iernut sau Tg Mureș cu cei doi înrudiți: Grigore Maior și Petru Maior?

- a unui frate de-al lui Petru Pavel Aron; poate fi vorba de acel protopop unit bătut și fugărit de Sofronie în 1760 între Câmpeni și Abrud?

Încă nu am reușit să aflu, pentru că deruta a fost și este bine întreținută: greco-catolicii de secol XVIII, XIX, XX și XXI nu vor să aflăm cât de iresponsabili au fost înaintașii lor.

Deoarece și Aron a fost ofițer de husari și totodată a fost declanșatorul scandalului de la cunoscutul și ultramediatizatul târg din Câmpeni din 1782 - „Spargerea buților arendașilor armeni” -, s-a crezut că Horea - a cărui implicare în scandalul de la acel târg a fost alta decât cea a lui Aron - s-a suprapus peste Aron din cauza zvonurilor și a greșelilor de interpretare. Dar nu este așa, căci este evident că Aron a fost folosit de uniți ca o diversiune necesară declanșării experimentului din Câmpeni din 1782 pentru a-l face necesar pe Horea: după ce Aron a pierdut în favoarea armenilor oferta dată de imperiali pentru achiziționarea comercializării băuturilor alcoolice, a făcut scandal și a antrenat de partea sa localnicii împotriva armenilor. A mai fost necesar numai chibritul.

Este evident că informațiile de mai sus au fost luate din documente în care a șerpuit o minte de iezuit, care le-a combinat în așa fel ca, vorba moaței ăleia: „nu știi nimic – nimic s-alege”. Ei, nu-i chiar așa, din moment ce știm că Horea a avut și numele MORA și din moment ce știm că s-a revendicat și s-a semnat sub acest nume, Mora în mai multe documente; un document este chiar patentă emisă în Câmpeni la 01.05.1784, când Horea s-a semnat

Hora Mora.

De ce Mora?

- Ca urmaș al nobililor cu reședința în Crișcior/Kristior¹¹² din Ținutul Zărand, unde nobilul Mora a moștenit funcții și domenii importante, zice-se de la Menumoruth.

În capitolele anterioare am demonstrat cum și de ce Karl von Sacsen (duce de Curlanda) a fost unul și același cu Salis și cum și de ce Salis a fost unul și același cu Andrei Iosif Zelenskai (judele montanier de la Zlatna) și cu Zelinsky din Arad (de la Neudorf-Lipova, berăria din 1782 din Aradul Nou) și cu Conte Saint Germain. Deci, contele Robert Zelinsky (1850-1939), - înhumat la Neudorf și fost proprietar al berăriei din Aradul Nou și al pădurilor din Zimbru-Gurahonț și cel de lângă sarcofagul arhiducesei austriece, - a fost unul din nepoții lui Salis (Karl von Sacsen), fratele gemă al lui Horea.

Se poate comenta: numele arădeanului Zelinsky nu-i unul și același cu numele zălătneanului Zelenskai. Cât de mare mai poate fi diferența dacă aflăm că numele familiei din care se trage arădeanul

¹¹² Numele Mora nu apare pe documentul din imagine; în acesta apare „Rege de Criștor” și „Principe de Bistra”.

Zelinsky este Zelanka¹¹³?! Dacă Zelenkai conține terminațiile unei maghiarizări, atunci care este diferența între Zelenskai (maghiarizat) și Zelanka? Mică! Nesemnificativă, mai ales că o astfel de terminație trimite spre un loc de origine din Polonia; desigur nu pot/puteau fi în Polonia (Galiția) două locuri, unul cu numele Zelenska și celălalt cu numele Zelanka! Nu!

Revenim:

Zlatna	Arad
Andrei Iosif Zelenskai din Zlatna aka Salis	Ladislau (László) Zelinski (1809-1863 Șoimoș, baron de Zelanka, nepot de-al lui Salis și tatăl lui Robert
- absolvent de școli silvice	- absolvent de școli silvice
- administratorul berăriei din Zlatna	- constructorul berăriei din Aradul Nou (1782)

¹¹³ Doru Sava, Aradul Nou, *Istoria unui cartier, povestea unei lumi*, Ed. Tiparnița, Arad, 2011, pg. 51-54. Las să curgă formulările concentrate și exemplar documentate din cartea arădeanului Doru Sava:

„Amalia Lovász de Eötvenes, având ca zestre domeniul, s-a căsătorit în 26 aprilie 1846 cu baronul Ladislau (László) Zelinski (1809-1863 Șoimoș, împușcat, accident de vânătoare), grof de Zelanka. Cei doi s-au stabilit inițial în Neudorf (Temesújfalú, Újfalú). 76 Familia nobiliară Zielinsky (Zselensky) era de origine polono-galițiană. Primul lor urmaș a fost Robert Zielinski, născut 30 iunie 1850 în Aradul Nou (decedat 20 nov.1939 Budapesta). Robert a primit titlul nobiliar în 1899 și stăpânea moșii în Timiș, Arad, Békés, Csongrad și Satul Mare. A fost căsătorit cu contesa Klara Karoly. A contribuit la construcția căii ferate Arad-Valea Crișului, ca și la construcția fabricii de vagoane și locomotive din Arad, a fost membru fondator al Societății căilor ferate Arad-Cenad, președinte al Asociației maghiare a proprietarilor de vii și al Asociației de silvicultură și al Societății de asigurare a proprietarilor. Studile de agronomie, viticultură, silvicultură și le-a făcut în Florența, Paris, Budapesta, Hohenheim. A călătorit în Africa, India, Ceylon, Australia, Noua Zeelandă și Polinezia.

... Familia Nopcsa este una dintre cele mai vechi familii nobiliare din secolul al XIV-lea română la origine apoi maghiarizată. Chiar numele lor își are origine în românescul (noapte, noapce). (vezi fotogr. blazonul baronului Nopcsa - corbul de pe brațul cu sabie trimite la înrudirea cu familia de Huniade). Baronii Nopcea au ajuns personaje celebre precum baronul Vasile (László) Nopcea prietenul lui George Barițiu, remarcat pe scena politică

... Un alt baron Nopcea celebru a fost nepotul său Ferenc (Franz) născut în 1877, primul fiu al baroanei Matthilda și a lui Elek Nopcea din Aradul Nou. El a fost cel care a descoperit efectiv o nouă specie de dinosauri, „*Thelmatosaurus transsylvanicus*!”, un hadrosaur pitic de Hațeg. Pe lângă acestea își dorea să ajungă rege al Albaniei. Ferencz Nopcea a sfârșit tragic trăgându-și un glonte-n cap la Viena, în 1933, după ce și-a ucis iubitul, albanezul Bayazid Elmas Doda”.

Ce carte! Prin ea mi-am confirmat legăturile lui Salis și Horea cu nordul Italiei: Venetia, Florența și cu toate drumurile spre și din Transilvania.

Când și cum s-a stabilit Zelinsky în Neudorf-Lipova? Se știe că localitatea Neudorf-Lipova a fost creată de Neumann, un funcționar austriac, care era inspectorul transportului sării pe Mureș. Se știe că numele localității Neudorf provine de la Neumann:

... domnul von Neumann, pe atunci aflat în serviciul depozitului de sare transilvănean de la Lipova ...¹¹⁴

În 1764 Neumann mută la Lipova 84 de familii, în cea mai mare parte meșteșugari germani, printre ei și țesători de ciorapi de mătase. În același an Neumann termină construirea satului Guttenbrunn (azi Zăbrani) cu 142 de case; în 1765 rudică Neudorf-ul, cu 150 de case ... Neumann mai spori Aradul Nou cu 82 de case ...¹¹⁵

Neudorf a devenit port pe Mureș. Neumann era mare și tare.

Istoricii au consemnat și în Zlatna un Neumann, ca înalt funcționar imperial, ADMINISTRATOR/provizor. De la Lipova până la Zlatna este distanță, nu glumă (240 km), iar pe de altă parte este și adevărat că numai din atât nu putem ști dacă administratorul Neumann din Zlatna a fost unul și același cu administratorul Neumann din Neudorf-Lipova. Totuși mai știm de un Neumann, de pe vremea lui Sofronie, cu care s-a întâlnit în Alba Iulia, în cartierul Lipoveni, într-o perioadă apropiată de perioada în care Neumann a colonizat Neudorful din Lipova.

Lipova - Lipoveni!

Insist pe o particularitate a limbii germane față de pronunția numelui Zelinski, pe care am găsit-o în „Zieliński - From Wikipedia, the free encyclopedia”:

... the name (Zelinsky, nota mea) is also particularly well-established in Germany due to migration patterns over centuries. The Germanized version of this surname is Zelinsky or Saleznicky, usually found in the Silesia region

Deci, numele polonez Zelinsky se pronunță în germană ca Saleznicky ... adică prescurtat Salez ... Sales. Salis.

¹¹⁴ Francesco Grisellini, *Încercare de istorie politică și naturală a Banatului Timișorii*, Ed. Facla, Timișoara, 1984, pg. 145.

¹¹⁵ Idem, pg. 146.

Sofronie: strategul Răscoalei lui Horea

Deci, Hagi Crișănuț a fost Sofronie. Asta susțin eu:

În afara documentelor Răscoalei eu nu am găsit nicăieri numele acestui preot, Crișănuț Hagi,

- am întrebat de Crișănuț Hagi pe mai mulți istorici și pasionați de istorie, cunosători ai Răscoalei lui Horea: nimeni nu a auzit de el în afara documentelor strict legate de Răscoala lui Horea.

- este evident că un călugăr cu deplasări de anvergură lui Hagi, care s-a remarcat atât de mult, care a amenințat funcționari și care a divulgat samavolniciile lor trebuia să fie găsit și altundeva. De ce nu poate fi găsit?

Este evident că Sofronie a făcut parte din conspirația habsburgilor împotriva ungarilor din Transilvania și că habsburgii l-au lăsat să se deplaseze nestingherit și acoperit sub numele de Hagi Crișănuț, că l-au protejat imediat ce l-au identificat și că Hagi Crișănuț a avut abilitatea de a nu se deconspira imediat ce a fost prins. Asta i-a derutat și pe unguri și pe istorici.

Este evident că acel călugăr care a avut curajul să-i amenințe pe ungurii din Abrud în gura mare și să poarte polemici cu ei în momentele de depresie valahă generalizată trebuia să fie găsit. De ce nu ne pot spune nici ungurii mai multe despre cel care i-a amenințat în timp ce Horea era legat?

- Pentru oricine nu cunoaște aranjamentul prealabil, replicile lui Hagi/Sofronie par nu numai hazardate ci chiar nebunești. Dar nu! Nu erau; el se aștepta ca, în mandatul care i-a fost încredințat de Ecaterina II, să-l ajute pe Iosif II să lichideze toți ungurii, pentru colonizarea Transilvaniei cu șvabi și cu slavi catolici, - lichidarea ungarilor trebuia să continue, în convingerea lui, cu sau fără Horea. Este în logica faptelor ca Sofronie să fi gândit așa; Sofronie nu știa că Iosif II avea una din cele mai instabile minți, că era deja înregistrat cu un număr mai mare de reveniri asupra propriilor lui ordine decât numărul ordinelor emise.

Sofronie/Hagi Crișănuț era convins că Iosif II trebuia să continue lichidarea ungarilor. Așa este. Cu sau fără Horea. De aia a avut el Hagi curajul să îi amenințe pe ungurii din Abrud. Hagi a fost Sofronie. A fost Sofronie în spirit și în trup și atât de puțin ascuns! Replicile sunt ale lui, ura viscerală împotriva îmbuibăților este aceeași cu cea din pledoaria atribuită de Nicolae Iorga călugărului Vartolomeu Măzăreanu.

Hagi este ca Sofronie, este identic cu Sofronie: n-are nici o reverență față de nobilime. Da, nu are, dar, spre deosebire de noi, el știa

că nici Iosif II nu avea și că îi pusese nobilimii maghiare gând rău de tot: lichidarea integrală!

Hagi Crișănuț din Bistra.

Șematismul din 1900 scrie că greco-catolicii au pierdut odată cu Sofronie fieful lor din Bistra episcopului moț Petru Pavel Aron și că revenirea la uniație s-a făcut numai în 1798. Deci, ortodoxul Sofronie era pe vremea lui Horea patronul spiritual al Bistrei de pe Arieș. Cine putea fi Hagi de Bistra din 1784-1785 altul decât Sofronie?!

Dar pentru a vă convinge că Hagi Crișănuț din Bistra a fost Sofronie și pentru a realiza că Răscoala lui Horea a fost realizată mai degrabă de întovărașirea călugărilor lui Sofronie cu dușmanii lor anteriori, preoții uniți, și aproape fără participarea preoților ortodocși, trebuie să adăstăm un pic asupra Conscriptiei premergătoare Răscoalei lui Horea, care, culmea, chiar asta spune. Spune ceea ce spune de fapt acel sinod fatidic de la Blaj din 01/14.05.1782, organizat de episcopul greco-catolic Grigore Maior. Am arătat în lucrările anterioare despre Sofronie că istoricul Ștefan Pascu a fost convins și a scris că Grigore Maior l-a împruternicit pe Horea la acel sinod cu lichidarea tuturor ungarilor într-o zi anume (ziua a fost 14 mai 1785):

Grigore Maior – episcop unit,
greco-catolic

Carlo B. Peren, scriind din Pressburg (Pojon, Bratislava) la 30 decembrie 1784 reține și el ... că Horea a făcut pe ascuns planul îngrozitor, ca pe 14 mai să răscoale pe toți românii din țară și în una și aceeași zi să omoare pe toți ungurii și sașii care nu vor să treacă la religia greco-răsăriteană, după care să unească Transilvania cu Țara Românească sub o singură domnie¹¹⁶.

¹¹⁶ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, vol II, pg. 679. David Prodan precizează că textul a fost luat din Caietele XXXII, fila 84 din Biblioteca Batthyaneum.

Ștefan Pascu¹¹⁷ a prezentat documente în care scrie că Grigore Maior i-a pus pe toți cei prezenți să jure pe o cruce de aramă cu chipul împăratului, poleită cu aur. Știm că acea cruce a fost dăruită lui Grigore Maior de Împărăteasa Maria Tereza cu ocazia investirii acestuia, impresionată de slujba uniților români și de cuvântarea lui Grigore Maior: „Împărăteasa i-a dăruit, cu această fericită ocazie, o cruce de aur, precum și un inel de preț”¹¹⁸. Crucea aurită, cu chipul împăratului, arătată de Crișan țăranilor adunați la Mesteacăn a fost desigur crucea primită de Grigore Maior, a fost crucea episcopală, pe care țăranii au recunoscut-o, indiferent a cui a fost chipul împăratului și, deci, cui s-au închinat. Este evident o cruce specifică, dăruită de împărat episcopilor uniți odată cu investirea.

Crișan i-a chemat pe țărani la Mesteacăn cu crucea de aur, dar la Mesteacăn, Crișan a prezentat poporului două cruci: „una de lemn a lui Crișan adusă anume cu intențiune, ca să le servească de steag în călătoria către Alba Iulia, și alta era crucea de aur a lui Horea”¹¹⁹. Deci, crucea de aur de la Mesteacăn – cu chipul Împărătesei sau Împăratului – a fost crucea episcopului Grigore Maior, pe care s-a jurat clerul unit, reunit la Blaj în 1782 (de 01/14 Mai) – în prezența lui Horea, Cloșca și Crișan - și când au stabilit ca în 01/14.05.1785 să omoare toți ungurii și să distrugă

¹¹⁷ Ștefan Pascu, *Revoluția populară de sub conducerea lui Horea*, Ed. Militară, 1984, pg. 202: „În aceste împrejurări ar fi avut loc, în vara anului 1782, un sinod (sobor) al preoților români uniți, convocat de episcopul Grigore Maior, La acest sobor ar fi fost prezent și Horea alias Nicula Urs, Crișan ... și Cloșca Ion, împreună cu românimea din mai multe localități. Cei adunați se sfătuiesc în taină, îndelung, între ei, ca iobagii să se elibereze. Hotărâsc ca toți românii în aceeași zi și în același ceas, la momentul potrivit, să se răscoale și fiecare să-și omoare stăpânul de pământ. Pentru păstrarea secretului și pentru realizarea proiectului, din fiecare localitate preotul, dascălul și cinci români să fie obligați prin jurământ. Episcopul făcându-l pe Horea capul răsculaților îi dă o cruce de aramă, urmând ca toți să jure pe această cruce. Mai hotărâră românii în acea adunare să caute actele de proprietate ale stăpânilor de pământ și să le distrugă. Timp de doi ani, preoții și unii țărani au luat jurământ întregii români”.

Acest material este de fapt o sinteză a materialului de mai jos, scris în ungurește, de un „Anonim”.

Ștefan Pascu, *Izvoarele răscoalei lui Horea, seria B, Izvoare narative, Vol I (1773-1785, Ed. Academiei RSR, Buc, 1983, pg 353-378 (în românește) și la pg. 326-353 (în ungurește).*

¹¹⁸ Informație luată de pe internet. Alteori informația vorbește în loc de inel, de un sigiliu, de o monedă. Nicolae Iorga face undeva precizări referitoare la cele două obiecte pe care le-a primit fiecare episcop unit de la împărății habsburgi cu ocazia investirii; crucea cu chipul împăratului nu a lipsit niciodată.

¹¹⁹ Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, Buc., 2017, pg. 455, nota 234 și finalul notei 231 și pg. 123.

toate documentele. Atunci a fost investit Horea cu puteri depline. Dacă este cum am argumentat eu, Horea era la Blaj împuternicitul călugărului Sofronie de la Cioara. Având această informație putem recupera - din ceea ce David Prodan numește „colportaj, fantezie”, la pg. 421, vol II, Răscoala lui Horea – concluzia că amenințarea lui Horea a fost conformă cu realitatea:

Horea zicea că el nu se teme că piere, căci nu el a pornit răscoala, alți domni sînt conducătorii ei, episcopul Grigore Maior în Alba Iulia ...

În același paragraf – din vol II, pg. 421 din *Răscoala lui Horea* – scrie și de cantitățile imense de aur răpite de Horea („două măji de aur de la Abrud”¹²⁰, „argintul și cositorul de pe moșiile Gyulay, din minele comitatelor Zărand și Hunedoara”, dar se vorbește și de un neamț, care a bătut acei bani:

... căci și nemți sînt mulți printre ei (printre răsculați, nota mea)

Cuplul Sofronie și Horea:

- Acest cuplu a scăpat oricărei analize minimale, chiar dacă documentele consemnează acest cuplu. De ce a fost omis din analize? Toți s-au gândit că Sofronie era mort sau prea bătrîn în 1784-1785 sau au plecat de la convingerea că mărturiile celor din 1784-1785 au fost influențate de faptele lui Sofronie din 1759-1761, când a ridicat ortodocșii împotriva uniților.

Deci, Răscoala lui Horea a fost organizată de călugărul ortodox Sofronie și episcopul unit Grigore Maior, la solicitarea lui Iosif II adresată Ecaterinei II. Așa a fost nu numai neutralizată rețeaua de călugări care a realizat comunicarea excelentă și succesul operațiunilor lui Sofronie din 1759-1761, ci a și fost atrasă *pro causa*. Așa se explică faptul că în ziarele vremii au apărut imagini¹²¹ cu Horea însoțit de un preot unit, cu biblia la piept, sub sutană; preotul unit de lângă Horea cumulează cele două entități:

- pe călugărul ortodox Sofronie, care l-a însoțit pe Horea,
- pe episcopul unit (greco-catolic) Grigore Maior, care a fost intermediarul dorințelor exprese ale lui Iosif II,

¹²⁰ Aurul a fost furat de la Cămara din Câmpeni, nu de la Abrud.

¹²¹ Imagini din cartea lui Octavian Beu, *Răscoala lui Horea (în arta epocii)*, cu o sută cinci ilustrațiuni, Ed. Atelierele Cartea Românească, Buc., 1935. Preotul unit din imagini este intitulat și Cloșca; și asta i-a făcut pe mulți greco-catolici să-l revendice pe Cloșca de enoriaș greco-catolic. Poate că așa a fost, dar desigur nu pentru titulatura din aceste imagini, din cartea lui Octavian Beu.

- de-a omori toți ungurii,
- de-a distruge toate documentele ungarilor.

Cine altul putea reactiva rețeaua călugărilor mai bine decât Sofronie?!

Nicolae Densușianu a aflat despre Horea din documente ceea ce a aflat și Silviu Dragomir despre Sofronie din (alte?) documente:

Nicolae Densușianu ¹²²	Silviu Dragomir ¹²³
În timpul revoluțiunii, Horia se numea căpitanul-mare, umbla totdeauna însoțit de o gardă armată de 12-30 călăreți, cei mai aleși bărbați din Munții Abrudului, era înarmat cu o pușcă și purta o manta albă de soldat.	Pretutindeni unde se arăta era însoțit de 12 oameni, care formau garda lui restrânsă, pe lângă alți două sute de țărani, care îl urmau în alaiul cuvenit.

Este posibil ca lucrurile să fi stat chiar așa, adică Horea a fost învățat de la Sofronie să umble cu o gardă de 12-30 de călăreți! Ceea ce ar fi un indiciu în plus că Horea a fost instruit de Sofronie. Astfel de indicii singure nu au nici o susținere și pot fi contestate (ex: Horea o fi aflat de acest lucru nu neapărat de la Sofronie); dar împreună și colaționat, astfel de indicii conduc susținându-se tare spre o concluzie și mai tare.

Coincidențele explicitate mai jos nu fac mai puțin stranie acea conscripție decretată „imperial” în 31 ianuarie 1784, dar măcar ne conving că Iosif II a avut un plan și, mai ales, că Salis, unul din cei doi elevi ai lui Sofronie, a fost unul din organizatorii răscoalei din Cehia (Boemia), petrecută în 1775 și stinsă de habsburgi sub ochii nepăsători ai lui Frederic II, căruia răsculații cehi îi ceruseră ajutor; iată coincidențele:

¹²² Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horia ...*, pg. 117.

¹²³ Silviu Dragomir, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, vol. II, din cap. IX - *Triumful Revoluției și sinodul din Alba*, pg. 179

1. Judele nobililor Nicolae Puji, îngrijorat de comasările și de deplasările maselor de țărani spre centrele de conscripție din cetatea Alba Iulia a redat discuția purtată cu vicecolonelul Karp, șeful corpului de armată din Transilvania din zona conscripției: „El (Karp, n. mea) are instrucții pentru conscriere, și (i-a spus lui Puji, n. mea) aici va trebui să fie ca în Cehia (sublin. mea). (Puji, n. mea) i-a cerut atunci ca dacă are instrucții să le comunice și lor, dregătorilor, să știe și ei rostul și originile ei. La aceasta (Karp, n. mea) doar atât a răspuns că nu o poate face”¹²⁴.

2. Ce s-a întâmplat în Cehia?

Sofronie a răsculat prin Salis țăranii din Cehia/Boemia

Dan Lăzărescu din Arad (răposat în apr. 2018) a adunat „34 de scrisori din vremea lui Horea” într-o carte cu același titlu, publicată în Arad în 2002, la Ed. Nigero; la pag. 7 scrie că Salis, ca și conducător al Răscoalei lui Horea, a fost promotorul Răscoalei țăranilor din Cehia/Boemia:

Conducătorul acestor mulțimi furioase (din Transilvania, n. mea) este un vechi ofițer inferior din trupele imperiale, căutat pentru proastă conduită; odinioară, ascuns într-un colț oarecare din Boemia (Cehia, nota mea), (Salis, n. mea) i-a înnebunit cu otravă pe țăranii revoltați contra domnilor de pământ. A fost prins și a găsit mijlocul să evadeze. A reapărut pe scenă în Transilvania și a jucat un rol mult mai periculos.

Avem aici o referință evidentă la răscoala țăranilor cehi din 1775 contra nobililor, nu la o altă răscoală. Metoda incitării țăranilor din Cehia a fost aceeași ca în Transilvania, unde a fost sub forma cunoscută nouă: revolta „Spargerea buților din Câmpeni”. Țăranii din Cehia au fost îmbătați, asta însemnând expresia „i-a înnebunit cu otravă”. Răscoala țăranilor din Cehia este citată adesea ca un preludiv al *Răscoalei lui Horea*, dar informațiile sunt extreme de sărăcicioase. Ștefan Pascu:

Răscoala țăranilor din Cehia de la 1775 de asemenea a fost pregătită de un șir de mișcări antifeudale, din cauza „robotelor” mai ales, după cum recunoaște însăși Maria

¹²⁴ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Buc. 1984, Vol I, pg. 245.

Tereza. Țăranii cehi, la care se alătură lucrători din mine și manufacturi, se organizează mai bine, cu o conducere proprie, în frunte cu Antonin Nywelt (Nylvlt) și Anton Seidel, „ca în vremea husiților”. În fața amenințării oastei imperiale, răsculații se adresează pentru ajutor regelui Prusiei. Dar Frederic al II-lea oricât ar fi dorit să profite de aceste împrejurări pentru a lovi Austria, se temea mai mult de răscola care se putea întinde și în țara sa¹²⁵.

Nimeni nu crede în cauza răscolei din Cehia așa cum a fost prezentată de istoricii cehi¹²⁶:

o serie de indicii reale, dar mai multe ipotetice întăreau convingerea iobagilor că stăpânii ascundeau cu premeditare un document important care le-ar fi putut aduce o libertate reală prin scutirea de robotă, de dijmele față de biserică și de pedepsele corporale umilitoare. Minte lor de țărani spunea că misterul trebuie dezlegat, iar slujbașii care sabotau hotărârile stăpânilor – denunțați.

Asemănările cele mai mari dintre *Răscoala țăranilor din Cehia* și *Răscoala Țăranilor din Transilvania* constau în:

- incitarea țăranilor împotriva nobilimii locale, administrative, neimperiale, după ce au fost îmbătați,

- incitarea țăranilor prin invocarea unor documente elaborate de administrația imperială dar ascunse de administrația nobilimii locale.

Implicarea administrației imperiale habsburgice - prin incitarea împotriva nobilimii locale - devine indubitabilă, așa cum vedem, numai după ce comparăm cele două răscole.

¹²⁵ Ștefan Pascu, *Revoluția populară de sub conducerea lui Horea*, Ed. Militară, 1984, pg. 83.

Studiul intitulat *Răscoala din Boemia (1775) și Răscoala lui Horea. Studiu comparat*, (publicat de Nicolae Edroiu în culegerea intitulată *Răscoala lui Horea (Studii și interpretări istorice*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984, pg. (169-200), scris de Iosif Wolf, - nu face altceva decât să mărească și mai mult misterul referitor la această răscolă din Boemia. Nimic concret. Studiul lui Wolf constă într-o adunătură de concepte și hipsterisme greu de amalgamat mai complicat, cu intenția de a descifra corelațiile dintre motivațiile răscolelor în general și consecințele lor economico-evident-soaciale.

¹²⁶ *Istoria Țărilor Coroanei Cehie*, carte scrisă de un colectiv de istorici cehi, publicată în Editura Enciclopedică, Buc., 2007, pg. 297:

Asemănările de mai sus ne sunt cunoscute numai acum. Asemănările ne surprind și ne obligă să ne gândim la un incitator comun. Dar și la cauze comune, necunoscute încă. Tot aici ne obligă și asemănările cunoscute. Deci, ar trebui să avem o cauză comună și un incitator comun. Și avem:

C. Göllner	M. Auner
<i>O atestare și mai categorică a existenței lui Salis în Monarhia austriacă este un raport cifrat din August 1784 al lui Ludovic Coblenz, ambasadorul austriac la Petersburg, înștiințând pe cancelarul austriac că în Transilvania se află un om care s-a obligat să emigreze cu mai multe familii din Transilvania în Crimeia ...</i> <i>Salis a propus ambasadorului rusesc la Viena, Conte Galițin că va determina 300.000 de cetățeni austriaci (numărul e evident exagerat) să emigreze în Rusia. Proiectul lui Salis fiind foarte bine primit de cercurile rusești, s-au comunicat detaliat beneficiile de care se vor bucura coloniștii străini în Rusia¹²⁷</i>	<i>Raportul lui Coblenz, No. 40, din 20 Aug, a sosit la Viena la începutul lunii Septembrie. La 12 Septembrie principele Kaunitz l-a înaintat Împăratului, care se afla pe atunci în Boemia. Cu rezoluția sa din Praga, Iosif al II-lea comunică apoi Cancelarului de Stat la 16 Septembrie că are cunoștință de proiectul lui Salis, și anume dintr-o adresă a vice-cancelarului rusesc, contele Ostermann, către principele Galițin, care adresă a fost deschisă și copiată de către poșta austriacă. În această adresă Ostermann a comunicat Galițin că Țarina a refuzat proiectul lui Salis. Cu toate acestea, declară Împăratul mai departe în rezoluția sa, dată fiind importanța faptului, trebuie să se procedeze contra a astfel de instigatori conform dispozițiilor legale ... pg. 17 .</i> <i>...</i> <i>Fapt este că agentul Christian Ignaz Herzog, care luase numele mai răsunător de Julius Ignaz Salis von Salfeld ... pg. 19</i> <i>Cu toții se referă la ordinul Împăratului din 16 Septembrie și pretind că țăranii ar fi fost instigați (la Deva, n. mea) de Salis ... pg. 22¹²⁸.</i>

¹²⁷ Carol Göllner, *Revoluția lui Horea*, Revistă istorică, supt conducerea lui N. Iorga, Anul XXII, nr. 4-6, 1936, april-iunie, pg. 155.

¹²⁸ Auner M., *Participarea lui Salis la răscoala țăranilor din Ardeal*, Revista istorică, supt conducerea lui N. Iorga, anul XXIII, nr. 1-3, 1937.

Exploatați de Nicolae Iorga în sensul aflării identității lui Salis și a rostului lui în răscoală, cei doi, Göllner și Auner au polemizat la milimetru, confirmându-se totuși cel puțin parțial în privința numelui lui Salis: identificabil, așa cum am mai spus, cu Ignaz Karl/Charles Cristian de Saxonia, fost duce/herțog de Curlanda, fiul lui Augustus III, fostul Rege al Poloniei. M. Auner vine cu o precizare în plus, care ne pune pe aliniamentul de argumente ce duce inevitabil spre concluzia că Salis a acționat și în Cehia/Boemia: bătrânul mareșal Hadik l-a întrebat pe Iosif II printr-un intermediar dacă „pentru prinderea lui Salis și a emisarilor săi” va fi achitată „și de rândul acesta” „un premiu de 100 de galbeni”, „conform unui cas analog care s-a petrecut în 1779 în Boemia, Moravia, Austria-de-sus și Tirol”?!

- „Rezoluția Împăratului din 24 Septembrie, prin care aprobă propunerea mareșalului Hadik”.

Este posibil să fi avut loc în Boemia o răscoală și în 1779, nu numai cea din 1775, dar asta nu înseamnă că Salis nu a participat la ambele răboaie din moment ce era deja urmărit și din moment ce și expresiile folosite în documente îl cam împlică chiar fără ca Auner sau Göllner să se fi sesizat.

Nesesizată nici de cei doi și nici de David Prodan (în cartea Răscoala ...), este și direcția unei alte întrebări adresate de bătrânul vulpoi Hadik (*šarpe* în slovacă): dacă-l prind pe Salis să-l execute sumar sau să-l predea, după prindere, regimentului de campanie celui mai apropiat „spre executare capitală prin procedură sumară”. Ce credeți că l-a constrâns vulpoiul Hadik pe Împărat să răspundă-divulge?

- Să-l predea regimentului, să nu-l execute sumar.

Nimănui nu i-ar fi trebuit un indiciu mai clar că Împăratul era pe-o mână cu Salis. De fapt, acest parteneriat – Salis și Iosif II - rezultă și dintr-o banală contradicție între documentele citate de cei doi mai sus: Iosif II susține că Țarina a renunțat la proiect în timp ce documentele spun că Țarina i-a ordonat lui Galițin să satisfacă cererile lui Salis pentru a se putea realiza proiectul de deportare a celor 300.000 de țărani valahi în Rusia și Crimeea; evident, toate astea au o noimă numai dacă știm ceea ce știm noi: Iosif II era pe-o mână cu Țarina și cu Salis. Că așa au stat lucrurile ne-o spune încă ceva: „dreptul de liberă migrare/strămutare, din 22 Aug 1785” emis de Iosif II. Am mai văzut un astfel de ordin, dat tot în astfel de circumstanțe husarilor sârbi, colonizați în Noua Serbie din Rusia în 1751. De ce nu a fost dat în ianuarie 1785?!

- Pentru că Iosif al II-lea voia să fie sigur că valahii, participanți la răscoală, vor completa efectivul de 300.000 promis Țarinei – după ce vor

ajunge în Galda, la Salis, și imediat după ce vor fi hărțuiți, bătuți și fugăriți de administrație și de nobili. Iar în locul lor să aducă șvabii catolici din domeniile lui Frederic II. Bun plan! Nemțesc!!

Germanizare, catolicizare și centralism!

Proiectul deportării valahilor în Crimeea era cunoscut de Nicolae Iorga mult înaintea celor doi ... „polemiști” dintr-o scrisoare (14 aug. 1772) *Von Solms către rege*:

O dezvoltare a proiectului iera aceia, ca Tătarii să ieie, în țările noastre, locul populației române strămutate în Crimeia (v. al 3-lea postscript la raportul reprezentantului austriac la congres, von Thugut, ambassador la Constantinopol, în Hurmuzaki, Doc., VII, 95)¹²⁹.

Deci, Salis se afla în *Răscoala lui Horea* mandatat de habsburgi să declanșeze o nouă revoltă, să omoare nobilii și să pregătească o deportare masivă a valahilor răsculați spre Rusia. Ca în Cehia. Și evident ca în Polonia. Dacă cehii nu știu scopul revoltei din 1775, declanșată de habsburgi, pot să-l afle din scopul *Răscoalei lui Horea*: **lichidarea nobililor**. Relevante sunt în astfel de situații mărturiile soțiilor celor mandatați, întotdeauna mai puțin discrete. Soția ofițerului Karp, aflând cât de încrezători se simțeau țăranii hunedoreni încurajați de Karp, a spus: „țăranii nu se liniștesc până nu omoară vreo 10-20 de nobili. Înaintea mai multora a spus că uciderea nobililor a prezis-o dinainte”. Interesant. Femeia asta a spus ceea ce a auzit în casă, ceea ce nu trebuia să ajungă afară¹³⁰.

Lichidarea nobilimii și-au dorit-o și habsburgii, dar și Ecaterina II în Ucraina și în partea din Polonia ruptă din Regat. David Prodan nu vede dorința habsburgilor de multitudinea de mărturii pe care le-a adunat în vol I de la pg. 229 - 281:

¹²⁹ Nicolae Iorga, *Acte și fragmente cu privire la Istoria Românilor*, vol. II, Buc., Ed. Imprimeria Statului, 1896, pg. 69.

¹³⁰ David Prodan, *Op. cit.*, Vol II, pg. 134.

- Nicolae Densușianu, *dă cam aceeași traducere în *Revoluțiunea ...*, pg. 444, nota explic. 187:*

„Subprefectul Nicolae Puy scrie în august 1784 baronului Bornemisza, comitelui din Deva, că vicecolonelul Karp i-a zis: << dacă trebuie să-ți spun, ceea ce am tăcut până acum, iată-ți declar, că eu am instrucțiuni pentru conscripțiune, în ceea ce privește ținutul acesta, aici încă trebuie să fie ca în Bohemia>>”. Mai clar de-așa nu se poate: Iosif II voia în Transilvania o răzmeriță ca în Cehia/Bohemia, așa că și-a dezlegat organizatorii de răscoale. Salis a fost printre ei.

- Conscripția din 1784, al cărui scop a rămas neînțeles de istorici, a fost organizată în „toate satele” de „preoții români uniți”, care îi adună pe țărani și îi înscriu, dar „și dintre călugări umblă unii printre ei”,

- „Ana Wesselenyi ... socotește că trebuie cercetați aspru preoții uniți din Hăpria, căci după cum se știe de la ei a pornit ridicarea. Ladislau Thordai acuză pe protopopul Dragoș din Alba Iulia: tulburarea de acum el a pornit-o el merită temnița” (pg. 257),

- „Pe iobagii din Ghibom i-au pornit la conscriere preotul unit Popa Vasii ...”, pg. 236,

- „Iobagii din Mihalț, Cisteiul Român, Obreja s-au înscris prin fiul preotului unit din Coșlar”, pg. 236,

- „din Beșinău pe preotul unit Popa Andrei”, pg. 243,

- „Pe cei din Armeni i-a înscris preotul unit Popa Man”, pg. 242,

- „În Decea, sat al colegiului reformat din Aiud, despre conscripție au început să vorbească preotul român unit Popa Costan cu iobagu ungur Samuil Varga, pg. 244.

Cei care pornesc revolte nu știu că la un anumit moment țărani pierd instantaneu capacitatea de a se preface, ei nu mai suprapun nobilii cu divinitățile cerești; „capacitatea” asta i-a înșelat atât de mult pe intelectualii care pornesc revolte! Capacitatea asta a fost și este doar o

prefăcătorie, pe care intelectualii, inclusiv cei comuniști¹³¹, o acceptă să vină de la țărani ca pe un fel de lingușeală mascată. Au nevoie.

Țăranii răsculați spuneau:

Că dacă nu li se dau arme, toți se fac curuți și stârpesc nobilimea din țară¹³².

Că se c... în gura și a Tablei, și a comitelui, și a judei nobililor¹³³.

Au fost evident și preoți ortodocși care au antrenat țăranii, dacă în acea cointerensare pe care o făcea conscripția însăși a mai fost nevoie și de astfel de antrenori, dar numărul preoților uniți și îndrăzneala lor și spiritual lor de inițiativă au fost de departe mai mare, asta fără a mai ține seama de reducerea considerabilă a numărului preoților uniți după Răscoala lui Sofronie (1759-1761). Preoții uniți erau puțini dar cu putere de la Împăratul, iar țăranii asta urmăresc tot timpul - care-s oamenii puterii - așa ceva nu le scapă. „Am om”, este o expresie prea veche să nu fie știută! Că habsburgii au antrenat țăranii la Conscripție și la Răscoală prin preoții uniți reiese cu evidență și din demersul habsburgilor de a-i opri pe țărani prin preoții ortodocși - așa cum a făcut Kray; asta s-a întâmplat după ce Răscoala a scăpat de sub control, adică după eșecul țăranilor de sub zidurile Devei. După eșecul țăranilor de a cuceri Deva, Transilvania risca să fie cuprinsă de un război civil; nobilimea maghiară începuse deja substituirea instituțiile imperiale.

Bine, veți zice, să acceptăm că Salis și Horea au fost cei care i-au incitat pe țăranii din Cehia la răscoala împotriva nobilimii locale, dar, ce scop a avut Sofronie, ca maestru al celor doi?!

¹³¹ În imagine este, de la stânga la dreapta: o țărancă în ie, liderul comunist Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker și Teohari Georgescu (ministru de interne). Privirile astea mă fascinează: sunt undeva între indulgență-încântare și un mic dezacord, ... unul mic de tot: femeia este țărancă, nu muncitoare și nu a fost educată în câmpul muncii. Am văzut zâmbetele înduplecate de naturalul ideologic și la capitaliști. Kominternista Ana Pauker parcă ar spune: „uite că are o predispoziție comunistă naturală, ce completă ar fi ea de-aș fi educat-o eu un picuț”! Atitudinea asta prefăcută și lingușitoare a țăranilor a fost preluată de toate filozofiile și de toate ideologiile, de toate categoriile și de toate nuanțele; toate au fost convinse că la facerea lumii Dumnezeu s-a inspirat din găoșeniile lor.

¹³² David Prodan, *Op. cit.*, Vol II, pg. 434.

¹³³ David Prodan, *Op. cit.*, Vol II, pg. 435.

- Aflăm un început de răspuns tot din lucrarea arădeanului Dan Lăzărescu¹³⁴:

S-a aflat (în timpul Răscoalei lui Horea, n. mea) că niște țărani din Moravia au trecut de mai multe ori prin Jablunska în Comitatul Neutra pentru a întări focarul răscoalei (lui Horea, n. mea), promițând locuitorilor că vor face cauză comună cu ei.

Eu susțin că acei țărani din Moravia erau ... valahi. Valah la valah trage! Să nu ne mulțumim numai cu această dovadă din moment ce vedem cât de necunoașcute au fost cauzele răscoalei țăranilor din 1775, din moment ce cunoaștem atâtea colonizări habsburgice cu cehi (în Banat și Transilvania), din moment ce știm că traseele carpatice ale ciobanilor valahi, din Transilvania în Boemia și invers, populate încă cu densitate de valahi. Vezi Mezericiul Valah din Moravia! ASTEA LE ȘTIA SOFRONIE și astea le tot aflăm noi – odată cu Ion Maiorescu, cu Teodor Burada și cu Nicolae Iorga - tot mai uluiți, tot mai surprinși și tot mai nedumeriți! Valahii din afara României și traseele lor spre Vestul Europei!!

Revin asupra unui paragraf neluat în seamă, care redă dimensiunea spațiului locuit dispersat de valahi, cunoscut de moții din Arada:

S-a răspândit știrea (după 28 febr 1785, n. mea) că Horea trăiește și în locul lui au ucis pe nepotul său. Așa spuneau moții din Vidra, că Horea trăiește și vorbește cu ei, mai mult, Horea a scris cartei judeului din Câmpeni că **după strânsul bucatelor (era în 31 iulie 1785) va veni cu atâta popor că atunci când capul dinainte al mulțimii va fi în Ardeal, coada se va întinde până la Debrețin**¹³⁵ (subl. mea).

Deci moții din Arada, mari cărauși, își imaginau în 1785 venind în ajutor un adevărat val de valahi, din Cehia, Moravia, Debrețin! Este o viziune pe care, acești mari cărauși, trebuie să și-o fi întemeiat pe ceva.

Traseul țăranilor cehi ajungeau din Boemia în Moravia și apoi în Orașele Haiducilor, din nordul Ungariei, atât de mult colonizate cu

¹³⁴ Dan Lăzărescu, *Op. cit.*, pg. 15.

¹³⁵ Vasile Lechințan, *Op. cit.*, pg. 36.

mineri cehi. Azi, noi nu suspectăm ceea ce suspecta Iosif II, pentru că noi nu știam răspândirea valahilor pe aceste trasee, așa cum o știau Iosif II și călugărul Sofronie de la Cioara.

Împăratul Iosif, văzând că pericolul revoluțiunii amenință și Orașele Haiducilor și ocnele Maramureșului, trimise numaidecât aici în numele său pe Iosif Mailath, vice-președintele Camerei, și-l autoriză să facă toate dispozițiunile, câte va afla cu cale, dar fără să provoace zgomot și senzațiune¹³⁶.

În cele de mai sus eu imaginez pericolul năvălirii valahilor din centrul Europei spre Transilvania în 1784, pentru că Sofronie vedea printre valahii din centrul Europei: niște potențiali ortodocși. Nu trebuie să ne forțăm să acceptăm că în 1775 Sofronie voia să facă în Cehia - prin Salis și Horea – același lucru ca în 1784: cucerirea unor poziții ortodoxe central-europene prin convertirea la ortodoxie a valahilor din centrul Europei.

Un punct și mai apropiat de Transilvania dinspre Cehia și Moravia a fost Ciucea și evident Huedinul. Horea a locuit o perioadă în legăriște, lângă Ciucea. Știind asta, milițiile nobilimii maghiare au angajat aici o iscoadă, pentru a afla orice mișcare a lui Horea. Iscoada a fost Oneț Gavrilă, un moț din Arada¹³⁷. Nu s-a întâmplat și nici nu s-a aflat în intențiile lui Horea și Sofronie nimic din ceea ce îngrijora nobilimea maghiară și pe Iosif II. În 1784 Sofronie era angajat de Ecaterina II, de Iosif II și de Frederic II să execute altceva decât ceea ce executase în 1775. Cert este că Sofronie a făcut ceea ce a făcut și în 1775 în Cehia și în 1784-1785 în Transilvania împreună cu Horea și Salis.

Deci, Răscoala din Cehia, din 1775 a avut ca scop secund câștigarea valahilor din Cehia pentru ortodoxie.

Nu trebuie să uităm că **„Revoluțiunea nu era numai în contra nobilimii, ea era în contra întregului element unguresc”**, așa cum scria Nicolae Densușianu (op. cit. pg. 134-135). Lichidarea ungarimii

¹³⁶ Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horea în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, Buc., 2017, pg. 223 și 478, unde Nicolae Densușianu ne spune cine au fost acei haiduci. Mai bine descrie originea haiducilor un alt excelent cunoscător al lor și al limbii maghiare: Ioan Popa Zlatna. Haiducii erau de fapt foștii curuți, cu origini valahe, colonizați de principii în nordul Ungariei, adică în acele orașe numite Orașele Haiducilor, care erau pe vremea lui Iosif II centre miniere. Ioan Popa Zlatna ne spune despre cărțile de rugăciune, ortodoxe, care ajungeau în Orașele Haiducilor.

¹³⁷ David Prodan, *Răscoala ...*, vol II, pg. 544.

deservea scopul lui Iosif II de a coloniza catolici (șvabi și slavi din centrul Europei) în locul ungarilor stârpiți de valahi și apoi în locul valahilor colonizați în Rusia, în Crimeea sau în Bucovina:

Scopul exterminării maghiarimii prin Răscoala lui Horea

Autoritățile sunt ocupate să pedepsească pe valahii răsculați, de la cei mai puțin la cei mai vinovați. Alții vor fi obligați să emigreze din Transilvania în Bucovina ... La rândul lor, se vor stabili în Transilvania niște coloniști germani. Comisarul imperial, cu sediul la Frankfurt pe Main, asigură că mai multe mii de coloniști nu așteaptă decât sezonul potrivit pentru a părăsi diferite țări ale imperiului și a veni la noi (Scrisoare de la Viena, 29 febr. 1785), pg. 21.

S-a evaluat la 30.000 suflete numărul emigranților din Imperiu care au repopulate, în cursul acestui an, Banatul Timișorii și regiunile Transilvaniei locuite de valahi. În acest număr nu sunt incluși noii coloniști din Polonia austriacă (Scrisoare de la Viena, 18 mai 1785), pg. 29.¹³⁸

Este deci evident că înfrângerea țăranilor valahi sub zidurile Devei a devenit pentru Iosif II semnalul că planul partenerial cu celelalte capete încoronate a crăpat unde nu s-a așteptat și că lucrurile riscau să meargă într-o direcție nediscutată cu cei doi parteneri: Frederic II și Ecaterina II, o direcție pe care risca să nu o mai poată controla. Perspectiva asta l-a făcut pe Iosif II să ordone reprimarea răsculaților și prinderea capilor răscoalei înainte ca toate acestea să fie făcute de nobilimea maghiară și, deci, înainte ca nobilimea maghiară să afle de la cei prinși înțelegerile cu Iosif II și, evident, cu alți înalți funcționari imperiali. Învinuit de nobilime, vicecolonelul Karp, cu un nume cu rezonanță nemțească, nu se prea sinchisea. Dar cel puțin în această privință nobilimea maghiară avea dreptate: vicecolonelul Karp a acționat dinadins pentru a provoca răzmerița. Karp a creat starea de revoltă nu numai prin conscripție ci și prin ascultarea plângerilor țăranilor și prin încurajarea și susținerea lor să facă plângeri scrise¹³⁹. Chiar Karp a trimis

¹³⁸ Dan Lăzărescu, 34 de scrisori din vremea lui Horea, Ed. Nigredo, Arad, 2002.

¹³⁹ Alexandru Papiu Ilarian, *Tezaur de Monumente Istorice (Acta et Relationes)*, pg. 392-394 și David Prodan *Op. cit.*, pg. 440 (aici avem o referință a lui Prodan la dezvinovățirea lui Karp dintr-un raport al lui către superiori: „Așa că devastările și

acele plângeri celor obligați să le soluționeze. Neamțul Karp a fost ceea ce Iosif II prezenta țăranilor: uite, cu oameni dinăștia îi vom înlocui pe unguri! Țăranul Paul Nandra raporta în 18 ianuarie: „vicecolonelul (Karp, nota mea) ar fi zis: *dacă vă bat omorâți-i, că v-am dat nemți în ajutor*”¹⁴⁰. Că proiectul răscoalei prevedea înlocuirea ungarilor cu nemți este dovedite și de desele invocări a acestei incriminări pe tot parcursul răscoalei. Nu există dubii, chiar dacă intenția a fost una evident discretă, nescrisă, fără documente, totuși astfel de răsuflări verbale devin confirmări tocmai pentru că este de înțeles că nu ar fi trebuit să se scurgă. Sunt prea multe.

Mai este ceva. Iosif II a fost destul de imbecil!

Iosif II sau prietenul meu țârcovnic

Ca orice imbecil parțial, Iosif II avea în el o teamă cumplită de ridicol. Era mai mult decât un complex. Era ceva ce-l făcea dominabil. Frederic II era pe de altă parte acea persoană care știa că orice om are „câta” imbecilitate în el și, căutându-i-o, știa că-l domină și-l domina. Cu d-ăstea o dominase Frederic II pe Elisabeta a Rusiei, spunând în așa fel ca să ajungă la ea că „este prea grasă”, iar pe Iosif II îl domina pentru precipitarea în replieri (probabil că îi tremura mâna și dărâma în trecere fișierele de pe birou!, zic și eu așa, nu c-aș fi citit undeva) și pentru că se băga în amănunte care răpeau evident din timpul necesar de acordat esențialului; pentru că Iosif II se implica până și în rânduirea din interiorul bisericilor, Frederic II îi spunea destul de neocolit: „prietenul meu țârcovnicul”!

Închipuiți-vă grija cu care în plin eșec al valahilor, Iosif II și-a ascuns îngrijorarea în special de ochii ambasadorului lui Frederic II; imbecilitatea lui Iosif II devenea ridicolă, iar Frederic II știa s-o speculeze. Chestiile astea cosumau din ceea ce Iosif II avea foarte puțin. Mintiuță și firesc!

Popii uniți s-au unit și cu călugării

Deci, activiștii mobilizării pentru conscripție au fost preoții uniți și călugării ortodocși ai lui Sofronie. Asta explică și mai mult că acel călugăr, Hagi Crișănuț, umblat cam peste tot prin lume, era de fapt un

vărsările de sânge au fost cauzate de apăsările grele și continui ale nobilimii, și nicidecum de el”).

¹⁴⁰ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Vol II, pg. 435.

partener al episcopului unit Grigore Maior, care-l prigonise pe Sofronie cu 25 ani în urmă ca Pavel pe Isus. Cine-ar fi crezut?!

- Nici dracu!

Păi da, că așa se fac chestiile astea ... habsburgic, ticluit, cum fac interlopții de azi!

Șefii conscripției au fost:

- protopopul unit (greco-catolic) Tiron Dragoș, care slujea în Alba Iulia, unde avea protopopiatul, și la biserica armatei din Alba Iulia,

- Vicecolonelul Karp cu ofițerii lui.

De autoritatea și de prestanța protopopului unit (greco-catolic) Tiron Dragoș s-au folosit ofițerii lui Karp, însărcinat cu realizarea conscripției și invers. Cine i-a însărcinat? Ei de ei, unul pe celălalt? Nu! Împăratul nu poate fi exclus, chiar dacă a fost intermediat!

Când două autorități interferează, vinovatul este greu de găsit/acuzat; având știința creării confuziei, habsburgii au procedat și aici după normele de propagare a confuziilor pentru a-și atinge scopul. Pasionații de istorie asta fac: ei caută dincolo de documente, știind că acestea au fost contrafăcute în procent foarte mare, ei știu că dincolo de documente există planuri și demersuri nescrise. Iată sumarizarea lui David Prodan, care nu-i mai acordă nicio scuză de aci înainte pentru neînțelegerea cauzelor răscoalei și pentru eludarea protagoniștilor:

Așa se ridicară și plecară cu toții, în frunte cu protopopul, la Alba Iulia. La plecare protopopul spunea că la poarta cetății din Bălgrad pe românii din Lechința îi va pune în rând ca pe cătane, cu băte pe umăr în loc de pușcă, și așa va intra cu ei în cetate. Țăranii îi făgăduiră și ei, în schimb, să-l țină pe viață popă în sat¹⁴¹.

Și mai șod este că conscripția a fost sistată de protopopul unit de Alba Iulia, Tiron Dragoș, în momentul în care au venit aliniați cu băte pe umăr și țăranii unguri, adică tocmai din cei care urma să fie lichidați de țăranii valahi. Încurcătura dracului! Este greu să te abții din răs: cu bătele acelea pe umăr, țăranii parcă-s toți ca Nilă a lui Moromete la „premilitară”.

Când organizezi valahii nemțește apar probleme de tot felul: „Cu tristețe vede în fiecare zi, ba în fiecare oră, sosirea în grupuri mari a iobăgimii răzvrătite – scrie la 12 august din Alba Iulia Francisc Szotoryi

¹⁴¹ Idem, pg. 250.

comitelui supreme. Azi pe la 11 au venit Straja și Daia împreună cu preoții lor. Unii veneau călări, cu bătele ridicate în mâna dreaptă ca niște generali comandanți, așa își arătau *nesăbuit mândra grosolănie*”.

Nădușeli de laibăr și căcău

Să te fară bunul Dumnezeu!

... de aceea țăranilor li s-a recomandat să intre-n Alba Iulia în „haine de sărbătoare”, pg 254 vol I din *Răscoala* lui D. Prodan.

Deci, conscripția n-a fost o glumă; s-a petrecut la vedere, cu concursul oficialităților și cu răzgândirile imbecilului Iosif II. Conscripția este identică cu planul stabilit de Sinodul din Blaj din 1782, organizat de episcopul greco-catolic Grigore Maior, deci, conscripția arată că respectivul sinod a avut loc și că acolo s-au stabilit ceea ce scrie în materialul publicat de Ștefan Pascu.

Protopopul greco-catolic Tiron Dragoș a fost anchetat de formă și evident de cine trebuia și muștruluit tot de formă de episcopul Ioan Bob, urmașul lui Grigore Maior din 1782¹⁴²; cam asta i s-a întâmplat lui Tiron Dragoș. Totuși, nobilii maghiar au înțeles că adevăratul vinovat era Iosif II: „Împăratul e un hoțoman, tîlhar, călău, care le-a luat nobililor iobagii, dar noi l-am făcut și l-am pus împărat, noi îl și depunem”¹⁴³.

Documentele referitoare la Tiron Dragoș, protopopul greco-catolic, și la implicarea lui nemijlocită în Conscripție spulberă orice îndoială atât față de existența acelui sinod greco-catolic din 1782 de la Blaj, organizat de Grigore Maior, cât și față de planul lui Iosif II de nimicire a domnilor pământești (a ungurilor). Faptul că expresia „nimicirea domnilor pământești” a fost diseminată și în timpul Conscripției, conform raportului final de la Galda¹⁴⁴, ca și în timpul Răscoalei - confirmă că conscripția din vara 1784 a făcut parte din planul sinodului de la Blaj din 1782. Și mai monstruos decât planul imperial este, evident, PRETAREA unor creștini la exterminări etnice! Așa ceva nu poate fi trecut cu vederea.

¹⁴² Cum se dezvinovățește Tiron Dragoș? David Prodan, *Răscoala lui Horea*, vol. I, redă din conținutul unui document: „Episcopul Bob însuși îi ceru (lui Tiron Dragoș, nota mea) să răspundă ... Protopopul dezvinovățește pe preoți, și se dezvinovățește și pe sine, firește ... Conscripția nu ei, preoții, ci comisarul de război a vestit-o, și ea a fost începută și continuată cu două-trei săptămâni mai înainte de către comisar și chiar în cetate (Alba Iulia, nota mea), mai înainte de a o face preoții”. Numele comisarului: Ortmayer.

¹⁴³ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, vol. I, pg. 278-279.

¹⁴⁴ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, vol I, pg. 272-273: „Plebea comitatului a fost ațîțată în așa măsură că pe unele locuri nu numai a început să nu mai asculte de domnii ei pământești, dar și să săvârșească felurite insolente, ba unii au început să vorbească chiar de nimicirea domnilor pământești”.

Conscripția și implicarea lui Tiron Dragoș fac lumină în Răscoala lui Horea: ne conving – prin implicarea călugărilor – că Sofronie a fost conducătorul principal al Răscoalei lui ... Horea și că chiar implicarea acestui călugăr a făcut posibilă o astfel de răscoală.

Trebuia să încep acest capitol cu Mihai Eminescu¹⁴⁵:

Austria există prin discordia popoarelor sale. Pentru a le ține vecinic lipite și vecinic în discordie are nevoie de un element internațional, fără patrie proprie, fără naționalitate, fără limbă, de un element care să fie acasă în Tirol ca și în Boemia, în Galiția ca și-n Transilvania. Acest om pur cosmopolit per excelentiam a fost pentru această ambițioasă Casă preotul catholic. Neavând familie, căci era neînsurat; neavând limbă, căci limba sa era o limbă moartă (cea latină); neavând patrie, căci patria sa este unde-l trimite ecclesia; neavând rege, căci regele său este Pontifex maximus, acest element încearcă să unifice Austria prin religie.

¹⁴⁵ Administrația Austriacă.

Globalismul catolicilor ne convinge că acesta este scopul lor: globalismul catolic; acest scop trebuie să ne convingă că **naționalismul (greco-)catolicilor a fost, este și va fi un instrument, nu un scop și că ei au fost – ca mari utilizatori ai acestui instrument – perfizi și duplicitari cu românii, antrenându-i în aventuri periculoase, cu aspect naționalist dar deservindu-și stăpânii (pe habsburgi sau pe Papa)**. Definirea preotului catholic de către Eminescu se potrivește și călugărului ortodox. Naționalismul funciar și didactic al lui Eminescu trebuie condamnat, așa cum suntem obligați să condamnăm **naționalismul ca instrument al greco-catolicilor**, dar trebuie să-i acordăm lui Eminescu circumstanțele vremii: valahii din acele vremuri încă nu deveniseră românii de azi. Ei încă ofereau - prin numărul și prin dispersia lor de pe vremea lui Eminescu - convingerea că puteau fi o putere mare la limanurile a trei mari fluvii: Dunărea, Tisa și Nistru ...

Scrierea lui Anton Golopenția ne convinge că ar fi fost mai bine dacă Eminescu ar fi scris Bug sau chiar Nipru în loc de Nistru!

Grigore Maior sau iezuitul din alt sat

Grigore Maior (1715 – 07.02.1785), născut în 1715 la Sărăuad, Satu-Mare, a decedat în cetatea Alba Iulia în 07 februarie 1785, între prinderea lui Crișan (30 ianuarie 1785) și moartea lui Horea (28 febr. 1785). A fost al șaptelea episcop român unit. Greco-catolicul Crișan a murit la 6 zile după moartea lui Grigore Maior. Se zice că și Grigore Maior s-a sinucis ... la sugestia anchetatorului Iancovici, pentru că, implicarea lui în Răscoala lui Horea a fost prea mare și prea cunoscută. Acesta a fost riscul, așa se procedează și între interlopi.

Astea-s datele oficiale. Totuși, Samuil Micu Clain a scris că **Grigore Maior s-a născut în Seuca**, Mureș, la trei km de Târnăveni, locul în care a locuit Gheorghe Maior, protopopul unit, tatăl lui Petru Maior. Nicolae Iorga a scris că Petru Maior a fost nepotul lui Grigore Maior¹⁴⁶.

¹⁴⁶ Înrudirea celor doi reiese și din dialogul din una din scrierile lui Petru Maior: dialogul cu unchiul, maestrul gramatic, cum a și fost episcopul Grigore Maior, autor al unui lexicon.

- Originea părinților lui Grigore Maior este total incertă, <<unii susținând că tatăl a fost peot greco-catolic, alții spun că părinții lui Maior ar fi fost oameni săraci, Iorga scrie de o origine „dintr-o veche familie nobilă românească”, altădată spune că era „fiu de popă din Sărvad” adică ortodox. În cuvântul de rămas bun, rostit la abdicare, vlădicul mărturisește: „M-am născut din părinți creștini pravoslavnici”>>, apud. cartea *Episcopul Grigore Maior la 300 de ani de la naștere*, Ed. Muzeului Sătm-reen, pg. 49.

Există informația că, în același județ, în Iernut sau Tg. Mureș, localitate relativ apropiată de localitățile celor doi Maior, ar fi fost preot și Horea¹⁴⁷, de unde a ajuns la Câmpeni. Adevărul este că în același județ, Mureș, este și satul Nicoleşti, aproape de Teremia, în care a fost înproprietărit un Nicola, din Alba Iulia, de principele Gheorghe Rakoczy II!

Satul Nicoleşti din Comuna Crăciunești este unguresc aproape 100%, dar are o biserică de lemn, mică, cu un altar perfect rotund, din grinzi curbate. Un altar unic! Prea moțesc! Prin aceste mențiuni, eu nu fac altceva decât să confirm că zvonurile care spuneau în timpul răscolei că Horea era din același neam cu Grigore Maior trebuie luate în considerare. Asta și fac acum: reevaluez acele zvonuri, inventariate din documente ca-n derâdere de David Prodan:

¹⁴⁷ Rusu I.V., *Scurtă descriere a revoluțiunii lui Horea și Cloșca din 1784* (Redactată după auctorii Bar. Brukental, guvernatorul Tranilvaniei pe acel timp, Teleki Domokos, Szilagyi Ferencz, Tezauru de monumente de Papiu, etc). Lucrarea a fost cuprinsă într-o antologie a lui Nicolae Edroiu: Horea în publicistica românească de acum un veac, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1985, pg. 44:

- Samuil Micu Clain a întocmit un raport în cadrul procedurii de recomandare a lui Grigore Maior ca episcop, în care spune că Maior era născut în Seuca, Săuca (pg. 40), apud Livia Ardeleanu, *Documente de arhivă despre Grigore Maior*, publicată în cartea menționată mai sus: *Episcopul Grigore Maior la 300 de ani de la naștere*, pg. 40-47. Samuil Micu este prea convingător: *informațiile le-a luat atât din relatări, cât și din acetale de botez*. Deci, raportul lui Samuil Micu Clain spune altceva decât susținea Grigore Maior: s-a născut din părinți nobili uniți (pg. 41).

- „după unele înștiințări (Horea, nota mea) ar fi fost preot mai întâi în Mureș-Oșorhei, apoi în Iernut, ma și protopop se zice a fi fost, însă după ce i-a murit muiera, s-a căsătorit a doua oară, și prin asta renunțând la preoție, s-a așezat cu locuința în Cîmpeni, unde și-a câștigat încrederea poporului dinprejur, și a luat parte însemnată la certele iscate între dominul erarial din Zlatna și între iobagii respectivi ... Alte încunoștiințări spun că Horea ar fi fost fratele celui episcop român carele pe timpul rezbelului ce-l avu Maria Teresia cu Prusia, îi dade împărătesei două escadroane de husari echipați pe speșele sale ...”, pg. 53.

- „Ștefan Papai, scriind din Aiud fratelui său, la 13 decembrie 1784, reține știrea *după cum ne scrie*, că Horea e rudă apropiată a episcopului demis Maior”, vol II, pg. 184,
- La pg. 245 din Răscoala, vol II, David Prodan redă din scrisoarea unui profesor (Gabri), că Grigore Maior a murit în cetatea Alba Iulia în noaptea de 27 ianuarie, a fost dus la mănăstirea din Alba Iulia, iar a doua zi a fost dus și înmormântat la Blaj (dumineca),
- La pg. 339: un preot reformat din Turda bănuia că Grigore Maior a fost în înțelegere cu răsculații. **„Se zvonește ca sigur că s-a otrăvit. E cert însă că a murit subit”**,
- La pg. 396: zvonul că Maior „nu și-ar fi început nici el călătoria de veci pe cale naturală”; iarăși este vorba de suspiciunea că s-a otrăvit,
- La pg. 421, așa cum am arătat și mai sus, „Horea zicea că el nu se teme că piere, căci nu el a pornit (răscoala), alți domni sunt conducătorii ei, episcopul Maior în Alba Iulia ...”.

Se știe că Petru Maior, Gheorghe Șincai, Samuil Micu și Ioan Budai Deleanu au fost creații ale lui Grigore Maior; deci, este de așteptat ca Grigore Maior să-i fi coordonat și să-i fi antrenat și în preajma Răscoalei lui Horea, chiar dacă nu mai era episcop din 1782.

Dar, evident, așa ceva nu s-ar fi putut face fără aportul lui Ion Bob, episcopul în funcție.

Și nici nu avem nevoie de multe căutări ca să aflăm așa ceva dacă avem în vedere și numai exemplara solidarizare a tuturor acestor greco-catolici în preajma editării *Supplex Libellus Valachorum*, 1791-1792.

Totuși, avem informații că și în 1784, anul Răscoalei lui Horea, toți aceștia s-au desprins din activitățile lor obișnuite, printr-o smulgere, ca la comandă. Până în 1784 au fost călugări, în 1784 n-au mai fost, ca la o comandă. Ca mercenarii!

Istoricul I. Dumitriu-Snagov a studiat arhivele de la Vatican, scriind cartea *Români în arhivele Romei*; el confirmă că a avut loc smulgerea a patru din cei cinci greco-catolici:

Samuil Micu ceruse împăratului în ianuarie 1784 să-i permită ieșirea din călugărie ...

Ion Bob revenise la Blaj în 26 mai 1784¹⁴⁸ ... în 19 iulie ...

- ... la 28 decembrie a sosit răspunsul din partea guvernului Transilvaniei pentru scoaterea lui Gheorghe Șincai și Petru Maior din călugărie.

- Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior se aflau în acest timp (28 decembrie 1784) izolați: primii la Blaj în mănăstire, ultimul „doborât de febră”. Era perioada în care Transilvania cunoștea furia răscoalei lui Horia, episcopul Ioan Bob umbla prin sate să potolească spiritele din ordinal împăratului, iar Grigore Maior, fostul episcop (înlăturat cu doi ani înainte din scaun) avea să cadă la pat în decembrie și să se stingă în 27 ianuarie 1785 cu învinuiri „necanonice” de vechi instigator.

- ... Petru Maior a fost acuzat de către contele Ladislau Bethlen cu 6 ani înaintea lui Gheorghe Șincai (față de arestarea din 1794) că vrea să reînvie răscoala lui Horea.

- ... Relevăm faptul că neînțelegerile dintre Șincai și Bob au început din 1788¹⁴⁹.

Că printre cele înregistrate de I. Dumitriu-Snagov există și pretexte livrate celor trei de *administrația imperială* pentru camuflarea parteneriatului poate fi dovedit și de faptul că *administrația canonică*, subordonată, totuși, *administrației imperiale*, este uimită de smulgerea celor trei din cinul călugăriei:

„înțelegem schimbarea stării voastre” dar nu înțelegem „pentru care cauze canonice” ați fost dezlegați¹⁵⁰.

¹⁴⁸ Mihai Mitu, *Viața lui Ioan Budai-Deleanu*, pg. 101, Ed Saeculum, Buc., 2017, scrie: „După ce în ianuarie 1784 Bob a intrat în posesia bulei de confirmare papală, el va părăsi Viena la 24 aprilie 1784, ajungând la Blaj în 26 mai, fiind hirotonisit episcop la catedrala din Blaj în ziua de 6 iunie 1784”.

Interesant! A patra călătorie a lui Horea la Viena se suprapune integral cu perioada sederii lui Ioan Bob la Viena.

¹⁴⁹ I. Dumitru-Snagov, *Românii în arhivele Romei*, Ed. Cartea românească. pg. 44-45, 1783.

¹⁵⁰ I. Dumitru-Snagov, *Românii în arhivele Romei*, Ed. Cartea românească. pg. 45, 1783.

Din relatările scrise ale lui I. Dumitriu-Snagov suntem cam obligați să deducem ce fel de „cauze canonice” au stat la baza smulgerii celor trei din ordinul călugăresc:

... Petru Maior se găsea încă dinaintea lunii februarie 1784, transferat de la catedra pe care o avea la școala din Blaj, în acțiunea pastorală la Dumbrăveni, iar din doc. Nr. XCVIII desprindem date despre un raport înaintat de episcopul Bathyany cuprinzând „informații neplăcute despre valahi”¹⁵¹

În raportul referitor la acele „informații neplăcute despre valahi”, diseminate prin „acțiunea pastorală” a lui Petru Maior, trebuie să fi fost și incitarea la omorârea tuturor ungarilor, surprinsă de episcopul Bathyany.

Antrenarea lui Ioan Budai-Deleanu în aventura exterminării tuturor ungarilor prin *Răscoala lui Horea* este diferită de antrenarea călugărilor numai cu atât cu cât era necesar ca să facă și mai evidentă antrenarea călugărilor, menționată mai sus.

Ioan Budai-Deleanu nu era călugăr, dar, cu toate astea, și el s-a băgat ca și cei trei călugări; În 1790 Ioan Budai-Deleanu trebuia să se întorcă din Transilvania - în Polonia, la tribunalul din Lvov, unde era angajat. Nu s-a întors.

A susținut că a fost bolnav, lucru cam neadevărat. Este evident că nu a fost bolnav din moment ce a întârziat până în 02 februarie 1791, „-când, în sfârșit, după o jumătate de an de absență, își va face apariția la slujbă”¹⁵², adică la Lvov.

- Pe ce s-a bazat că nu va fi dat afară?
- Pe Împărat, adică pe administrația imperială.
- Pe ce mă bazez eu?

- <<... începând cu anul 1791 numele său apare precedat de particular nobiliară „von” + lucru care nu putea fi admis decât dacă obținuse acest drept printr-un decret oficial ... „von Buday”>>¹⁵³.

Deci, în preajma redactării Supplexului, Ioan Budai-Deleanu a fost chemat de administrația imperială de la Lvov (Polonia), fiind recompensat prin înnobilare de împăratul Leopold II pentru redactarea

¹⁵¹ I. Dumitru-Snagov, *Românii în arhivele Romei*, Ed. Cartea românească. Pg. 35, 1783.

¹⁵² Mihai Mitu, *Viața lui Ioan Budai-Deleanu*, Ed. Saeculum I.O., Buc, 2017, pg. 228-229.

¹⁵³ Mihai Mitu, *Viața lui Ioan Budai-Deleanu*, pg. 227, Ed Saeculum, Buc., 2017.

Supplexului ..., făcută împreună cu Ion Bob, Petru Maior, Gheorghe Șincai, Samuil Micu și alții. Împotriva ungarilor! Am demonstrat și prin această atitudine a lui Ioan Budai-Deleanu că greco-catolicii au participat, dacă nu cumva au și inițiat mașinațiunile, planurile și agresiunile imperiale contra mișcărilor progresiste ale nobilimii maghiare din perioada Supplexului, care se aliniau mișcărilor progresiste din Occident. Dovada constă în sincronizarea smulgerii celor patru mari corifei ai Școlii Ardelene. De acum îmi este mai ușor să demonstrez, cu indiciile pe care le am la îndemână, că Răscoala lui Horea a fost precedată de o altă sincronizare a lui Ioan Budai-Deleanu cu ceilalți trei:

În perioada „vieneză” a vieții sale (1777-1787) a existat o pauză de aproximativ un an, după 3 iulie 1783, când părăsește seminarul „Sta Barbara”, pentru a se întoarce acasă, în Ardeal. A plecat de aici înainte de absolvire, după sesiunea de primăvară a anului IV, unde s-a prezentat la un singur examen, cel de dogmatică, trecut cu calificativul „primae classis”; nu mai apare cu vreun examen absolvit în sesiunea de toamnă a anului 1783, ci numai cu mențiunea „abivit” adică „plecat, absent”. Nu se știe dacă el și-a încheiat studiile teologice cu vreun certificate oficial și dacă a mai studiat și dreptul la Viena ... Nu posedă atunci nici un atestat, nici un act oficial din care să rezulte calificarea sa nici ca teolog, nici ca jurist, deși urmasse cursuri câțiva ani la rând în ambele direcții, dând și examene. Ajuns printre ai săi, în satul natal, după ce și-a revăzut familia, părinții și frații, „vienezul” Ioan Budai își va îndrepta privirile spre Blaj ... Aici se întorseseră, cu puțin timp înainte, cei mai învățați dintre compatrioți, Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, cunoscuți și apropiați la Viena, care ceruseră să fie dezlegați de jurământul monahal ... Revenirea la Blaj a fost de scurtă durată, nedepășind perioada unui an de studio, în calitate de „praefectus studiorum” la seminar (1783-1784).¹⁵⁴

... Nu știm precis când anume a luat iarăși calea Vienei; faptul s-a produs, probabil, spre sfârșitul verii sau începutul toamnei anului 1784¹⁵⁵.

¹⁵⁴ Mihai Mitu, *Viața lui Ioan Budai-Deleanu*, pg. 90-91, Ed Saeculum, Buc., 2017.

¹⁵⁵ Mihai Mitu, *Viața lui Ioan Budai-Deleanu*, pg. 103, Ed Saeculum, Buc., 2017.

Dușmănirea celor patru cu episcopul Ion Bob a fost escaladată la ordinele imperiale; împreună au trecut peste divergențe și au acționat în direcția impusă de habsburgi, smulgându-se din orice acțiune pentru a se sincroniza cu planurile habsburgilor. De aceea nu i-a forțat nimeni nici să-și continue studiile și nici activitatea monahală. Și au mai fost și extrem de disciplinați.

Deci, implicarea lui Grigore Maior, ca episcop greco-catolic, în organizarea și în gajarea Răscoalei lui Horea prin acel sinistru Sinod de la Blaj din 1782 poate fi dovedită și prin implicarea în Răscoala lui Horea a celor patru corifei ai Școlii Ardelene, greco-catolici, apropiații lui Grigore Maior. Ce au făcut toți aceștia în preajma Răscoalei și în preajma redactării Supplexului?

- Este inutil să pretindă cineva dovezi că celebrele peregrinări ale lui Petru Maior prin sate n-au conținut îndemnurile administrației imperiale habsburgice împotriva ungarilor, atât în preajma Răscoalei cât și în preajma redactării Supplexului. La fel vor fi făcut și ceilalți. O dovedesc:

- dorința lui Leopold II, de lichidare a ungarilor după planul elaborate de Iosif II, redată de Nicolae Iorga,

- plângerea împotriva lui Petru Maior din raportul episcopului Bathany.

Și mai este ceva. Din redarea lui Nicolae Iorga aflăm că Leopold II avea o tipografie pentru a pregăti ridicarea valahilor împotriva ungarilor. De ce? Avem și o explicație: să nu pățească și el ceea ce pățise și fratele lui, Iosif II, anterior. Când anterior?

- În timpul Răscoalei lui Horea.

Ce trebuia să facă Leopold II cu acea tipografie? Redau integral precizarea lui Nicolae Iorga:

Când a murit el (Iosif II, n. mea),(...) fratele lui din Florența, Leopold (1790-1792), înlocuindu-l (...) la sfârșitul domniei acestui Leopold, un Italian, Greppi din Milan, care era bine privit la Viena (Antonio Greppi 1722-1799, bancher, n. mea), având legăturile cele mai strânse cu miniștrii de acolo, mărturisește că Împăratul acesta (Leopold II, n. mea) îndemnase pe țăranii din Ungaria să se ridice împotriva nobililor, deci să se reia revoluția lui Horea. Nu numai atâta, ci și proclamațiile lui erau tipărite, într-o tipografie secretă. Dar el s-a îmbolnăvit subit; a murit (...)

Să ne mai gândim încă la un lucru pentru a înțelege politica Habsburgilor; ceva mai departe decât jumătatea secolului al XIX-lea, prin anii 1860, a fost în Galiția o formidabilă revoluție țărănească: țăranii ruteni s-au ridicat împotriva nobililor poloni. Și nu este cea mai mică îndoială că această mișcare a fost pusă la cale, pentru a lovi în Poloni, de guvernul imperial.

Așa încât Iosif al II-lea, la 1784, apoi fratele său (Leopold II, n. mea) după câțiva ani, iar, după trecere de un veac, guvernul imperial, care voia să scape de opoziția marilor proprietari poloni, - aceasta înseamnă aceeași politică. Din punct de vedere moral, este liber oricine să judece cum vrea, dar, din punctul de vedere al eficacității politice, nu se poate spune că ea nu oferia anumite avantagii esențiale Împăratului care voia să ieie focul cu mâna altuia¹⁵⁶.

- În perioada conscripției de pregătire a Răscoalei a apărut un impediment, o defecțiune de ordin tehnic, jenantă. Formularele și chemările la conscripție trebuiau scrise de mână. Fiecare. Erau prea multe și, în plus, erau destui experți care puteau identifica autorii după scris. Tipografia lui Leopold II avea deci, tocmai menirea de a soluționa problema care a apărut în perioada Conscripției din anul Răscoalei lui Horea. Recent am aflat că există o informație care a descoperit o variantă a Supplexului timpărită undeva în Moldova; totuși, experții noștri au descoperit că tipărirea s-a făcut la Buda. Încredințarea mulțimii răsculaților de adevărul celor susținute de Horea s-a făcut cu înscrisuri; înțelegem de aici că neavând suficiente înscrisuri, răscoala a avut de suferit, dar înțelegem și caracterul ocult, ascuns al acțiunilor celor doi împărați, frați:

... împăratul (Leopold II) i-a trasat superagentului său (Martinovics. n. mea) sarcina de a instiga pe ascuns populația rurală împotriva latufundiarilor, pentru a preveni pericolul unei agitații naționale patronate de nobilii unguri, Martinovics trebuia să angajeze și colaboratori pentru acest proiect secret ... Leopold II nu a mai putut să-și realizeze însă planurile privind schimbarea la față a

¹⁵⁶ Nicolae Iorga, *Horia, Cloșca și Crișan, O simplă conferință*, „Datina Românească”, Vălenii de Munte, 1937, pg. 14-15.

Ungariei, planuri ascunse și întortocheate, elaborate de un „stat-major” secret de colaboratori. El a murit pe neașteptate la 1 martie 1792¹⁵⁷.

Paul Lendvai îl confirmă pe Nicolae Iorga.

Conscripția a fost unul din puținele evenimente care l-au nedumerit pe istoricul David Prodan. Problema este că acea conscripție NU poate fi expedită, minimalizată și scoasă din graficul Sinodului de la Blaj din 1782. NU poate fi. În Conscripția premergătoare Răscoalei apar documente, se vorbește despre documente și despre, forma, scrisul, aparența și conținutul lor. Avem informațiile pe care le-a cuprins în carte și David Prodan:

Vestea Conscripției trezi toată Câmpia. Conte Ludovic Bethlen scrie (înainte de 23 august) că, trecând prin satele de aici, a găsit oamenii peste tot în mișcare, pe drum peste o mie. Ajungând din drum vreo cinci șase grupuri de țărani de aceștia, începură chiar ei să-l întrebe ce să fie de toate satele s-au pus în mișcare? Conte nu știe ce să le răspundă, îi întreabă că ei unde au pornit? Drept răspuns îi arătară atunci o hîrtiuță, scrisă nemțește și fără nici o semnătură, în care citi: „De la Alba Iulia se dă de știre, din porunca împăratului, că cei care se vor înscrie acolo vor fi lăsați în pace: în 14 zile vine răspuns de la împăratul”. Hîrtii de acestea veau mai multe – spuneau că le impart pe sate niște cătane pentru câte trei mariași – dar nu voră să-i lase nici una căci, ziceau, la Alba Iulia le vor aduna iarăși de la ei¹⁵⁸.

Deci, „hîrtiuțele scrie nemțește” erau foarte prețioase, erau secrete, ca răvașele medievale, investind purtătorul cu un drept: de a merge la Alba Iulia să primească arme, așa cum prevedea Sinodul de la Blaj și cu o sarcină secretă împărtășită cu cel de la destinația din Alba Iulia. Pentru multiplicarea „hîrtiuțelor scrise nemțește” au fost folosiți greco-catolicii din Școala Ardeleană - prin dislocare și prin smulgerea din activitățile lor ... aceștia au fost greco-catolicii: oameni de o mai mare încredere față de împărat decât față de administrația clericală!

¹⁵⁷ Paul Lendvai, *Ungurii*, Ed. Humanitas, 1999, pg. 198-199.

¹⁵⁸ David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1784, vol. I, pg. 249-250.

Greco-catolicii au fost mai habsburgi decât mai catolici!

Este cred inutil să ne gândim că după înarmarea de la Alba, țărani ar fi urmat a se constitui în grănicieri. Dacă ne gândim la planul elaborat în 1782 de Ecaterina II, împărtășit cu Iosif II, de *Re-creare a Daciei*, trebuie să ne gândim că țărani din Transilvania nu ar fi putut grănicieri pe Carpați, tăind astfel Transilvania din Dacia, împlinibilă numai cu Transilvania și, deci, trebuie să ne gândim că și *Re-crearea Daciei* a fost de fapt numai un pretext al capetelor încoronate nemțești pentru justificarea înarmării țăranilor pentru a grăniți și pentru a căsăpi toți ungurii. Și câte nu divulgă această conscripție în planul mai larg al Răscoalei, din care nici eu și nici voi, cititorii, nu mai puteți exclude greco-catolicii, care ne-au „făurit” o istorie din bestialități naționaliste.

Această conscripție arată și că intelectualii greco-catolici și administrația imperială au fost în copărtășag în crearea Răscoalei, a Supplexului și mai târziu a acelei contrarevoluții a lui Avram Iancu, că au elaborat planurile împreună, ca subordonați ai imperialilor; este exclus să fie altfel!

De ce și-a ascuns Grigore Maior locul nașterii?

Acum, că știm asta, trebuie să înțelegem că legendarea dispariției lui de acasă din fragedă copilărie - fugind de teamă că a pierdut o purcică, într-o variantă sau o vițică, în altă variantă, - a avut ca scop, ca în cazul lui Inochentie Micu Clain, ascunderea perioadei de ucenicie la iezuiți. Maior, ca și Clain, a fost crescut de iezuiți.

Nu numai cei doi episcopi uniți și-au petrecut copilăria acolo, printre iezuiți; știm sigur că și episcopul unit Giurgiu Pataki a trecut prin școala iezuită din fragedă pruncie și știm aproape sigur că și moțul bistrean Petru Pavel Aron a trecut tot pe acolo din moment ce Augustin Bunea nu-i găsește faptele unei părți mari din tinerețe.

Ce li se întâmpla tinerilor în perioada pregătirii lor ca iezuiți? Iată ce ne spun istoricii Ioan Chindriș (+, greco-catolic) și Niculina Iacob în exotica, luxurianta și fascinantă lucrare: „O diplomă privilegială a episcopului Inochentie Micu-Klein”:

În cei minim 15 ani de școală prin instituțiile Companiei lui Isus din Imperiu, **creierul românului a fost spălat** mai ales în sensul destructurării ideii de neam, zonă sau patrie distinctă, în beneficiul ideii că patria iezuitului este

Biserica Catolică, iar unicul țel al vieții, convertirea la această religie a întregii lumi¹⁵⁹.

Am smuls acest paragraf teribil din alegerile răposatului Ioan Chindriș, în cadrul încercării lui de a-l scoate pe Inochentie Micu din școala iezuită printr-o retorică inteligentă și parțial sentimentală.

Nu!

Inochentie Micu și Grigore Maior au fost până la sfârșitul vieții lor niște mercenari, niște mameluți; cine crede altceva începe deja a intra în perioada de spălare a creierului din educația uniților. Din școala lor. Acești episcopi uniți au fost mai devotați Habsburgilor decât Vaticanului/Romei; așa se explică monstruoza incredibilă a elaborării programului de exterminare a tuturor maghiarilor! Cum altfel? Cine nu cunoaște această dimensiune diabolică a acestor episcopi niciodată nu va accepta că ei au fost în stare de așa ceva și niciodată nu va accepta că sinodul de la Blaj din 1782 a fost pe bune, că a avut ca scop exterminarea tuturor maghiarilor! V-am făcut să cunoașteți și cum poate fi transformat un om în neom folosindu-mă de chiar argumentele celor din interiorul sistemului de a ne livra iarăși și a câta oară oameni morali, imaculați, din niște mașinării bestial educate.

Mai mult ca sigur că Grigore Maior a devenit episcopul unit fără iezuit în preajmă și pentru că el a cerut asta cu insistență dar și pentru că el însuși era ... iezuit! Habsburgii erau convinși că Grigore Maior ar fi făcut exact ceea ce ar fi făcut iezuitul de lângă el.

Nu, nici Inochentie și nici Maior n-au fost oameni! Ce-a vrut să ne spună Chindriș, că din Inochentie, scos din mașinăria iezuită cu unu-doi ani mai repede, s-ar mai fi putut face om?!

- Cei treisprezece ani de spălare a creierului în școala iezuită nu mai lasă loc de întors.

La rubrica „Știri diverse”, din *A Magyar Hirmondo*, nr. 12 din 12 februarie 1785, p. 94-96¹⁶⁰, a fost publicat în un articol destul de lung

¹⁵⁹ Ioan Chindriș și Niculina Iacob, *O diplomă privilegială a episcopului Inochentie Micu-Klein*, pg. 15 din lucrarea menționată.

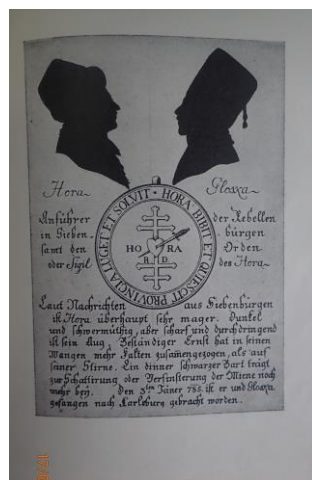
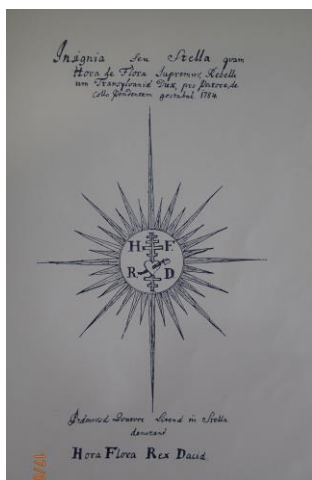
- Tot aici, cei doi autori plasează în nota de subsol nr. 76 o informație pe care nu ți-o poate livra oricine la un moment atât de oportun ca acesta: „În celebrele predici ale marelui predicator și teolog iezuit Robert Bellarmin (1542-1621), reprezentativ pentru spațiul mental al politicii Companiei (iezuite, nota mea), un accent deosebit se pune pe combaterea conceptului de „stat național”, teoretizată de Machiavelli. Vezi Hevre Yannou, *Iezuiții și Compania*, București, 2008, p. 113”.

¹⁶⁰ Ștefan Pascu, *Izvoarele Răscoalei lui Horea*, Seria B, *Izvoare narrative*, Vol. III, Presă, Broșuri 1784-1785, Ed. Academiei RSR Buc. 1984, pg. 141-142.

referitor la Grigore Maior. Articolul începe chiar cu numele Grigore Maior, care „a și murit obosit în timpul răscoalei lui Horea”. Articolul este ironic din cale afară, scris în stilul ungurului convins că este intelectualul plin de umor și talent, al cărui articol este așteptat de toată urbea cu sufletul la gură, la cozi imense:

... la bătrânețe spărgea sîmburii de caise cu dinții și ar fi trăit mult, dacă nu se amăra ... La Sibiu, în suburbie, a construit o costisitoare biserică unită și pentru aceasta un turn cu tablă și **cruce triplă**, dar crucea grea și scumpă a căzut de pe turnul nou chiar în ziua răscoalei lui Horea, iar marele și vechiul glob e și acum înclinat spre stînga, dar n-a căzut. Fără îndoială domnul Bob, episcopul unit de acum, grațios și de umilă blîndețe, care i-a urmat în loc, îl va înclina la dreapta sau cel puțin îl va îndrepta, pentru că nici după vorbele superstițioase ale poporului de rînd cauza n-ar fi fost sărmanul domn Maior, nici nenorocitul de Horea, ci vîntul puternic care a suflat atunci (fizic și nu moral sau supersitios).

Autorul face trimitere, prin excludere ironică, la Iosif II: ca principala cauză a răscoalei. Ironic sau nu, autorul nu numai că confirmă și pe această cale cunoscutul raport anonim referitor la Sinodul de la Blaj din 1782 ci, în plus, vine și explică cel mai bine ce este cu acea cruce triplă ce însoțește imaginile lui Horea și numele lui: este crucea triplă existentă cândva pe Biserica greco-catolică Sfinții Petru și Pavel din Maierii Sibiului, cu trimitere la filiera greco-catolică.

Crucea de acum, de pe biserica greco-catolică din Sibiu, este simplă, dar asta nu înseamnă că atunci nu a fost triplă, cum susține autorul.

Crucile lui Grigore Maior au legitimat Răscoala lui Horea; cea pectorală, aurită, purtată de Crișan începând cu Țebea, Mesteacăn și Curechiu, și apoi cea care a însoțit - inexplicabil până acum - imaginile lui Horea și numele lui.

Concluziile mele sunt confirmate de laudele aduse clerului unit, implicat în Răscoala Horii și în Revoluția lui Avram Iancu și în blamul preoților ortodocși, formulate de:

- Coriolan Suciu, *Blajul și Revoluția lui Horea*, publicată în revista *Cultura Creștină*, din 1937, nr. 4 și 5, format digital,

- Anton Moisin, *Istoria Transilvaniei*, Ed. Imago, Sibiu, 1999, ale cărui informații fanteziste (Horea ar fi fost frate cu bunicul lui Avram Iancu) au fost adăugate fără rezervă la informațiile de pe Internet: Wikipedia-Avram Iancu!

Dovezile apartenenței lui Avram Iancu de greco-catolici sunt atât de evidente! Ne sunt suficiente cele pe care le găsim la Muzeul Avram Iancu din localitatea Avram Iancu; vă ofer în rezumat câteva imagini atât de elocvente din acest muzeu încât să nu poată fi contestă apartenența lui Avram Iancu la demersul habsburgilor de a se folosi de greco-catolici (a câtea oară?!). Pentru a stăpâni/împărați prin zăzania băgată între români și unguri. Atâtea crime! Hitler putea fi liniștit: crimele comise de o parte și cealaltă fac și vor face foarte greu posibil alierea românilor cu ungurii împotriva

nemernicirii lor permanente de nemți/austrieți. Vremea curuților, adică a alianței româno-maghiare, este greu de reînviat. Iată imaginile din muzeul „eroului” contrafăcut, din muzeul „eroului” prin care românii au realizat o contrarevoluție greu de acceptat:

- în imaginea din stânga: Avram Iancu pe cal, sub faldurile steagului habsburgic, cu vulturul bicefal – culcat,

- în imaginea din centru: Avram Iancu; în colțul din stânga-sus și în cel din dreapta-jos se află doi preoți greco-catolici. Niciun preot ortodox!

- În imaginea din dreapta: un dulăpior cu numele Gligor(ia), numele de familie al mamei lui Avram Iancu. Sub nume este dictonul unui cunoscut ordin călugăresc catolic. Mai jos este ... dandanaua dracului: emblema iezuiților! Ce caută pe dulăpiorul din muzeu?! Dar ce caută, profilată, această emblemă a iezuiților, și pe stâlpul gardului de piatră de la Biserica Ortodoxă din Lipova-Arad, de secol XIV-XV. Ce?!

Este interesant și faptul că ceea ce eu am descoperit mai sus relativ ușor, constituie fapte pe care greco-catolicii ar fi trebuit să le ascundă. Între indiferența catolicilor și faptul că nici un alt istoric nu a descoperit ceea ce eu am descoperit relativ ușor, se află o imensitate de nedumeriri, care trebuie să ne oblige să ne întrebăm dacă nu cumva descoperirile noastre, istorice, pot primi caracter oficial numai după un aviz oficial greco-catolic!

Greco-catolicii ne-au contrafăcut trecutul, scriindu-ne o istorie falsă, cu mituri, cu eroi contrafăcuți și cu revoluții făcute din contrarevoluții! Nu aveam nevoie de așa ceva!

Caracteristicile mamelucului catolic de mai sus se potrivesc și călugărului Sofronie. Și Sofronie a fost un mameluc globalist, numai că el, spre deosebire de naționaliștii care-i caută numai intențiile (re)creării Daciei, a avut un spațiu de vibrații care a depășit viziunea naționalistă, fără ca prin asta să își fi diminuat atașamentul față de valahii din care se trăgea.

Sofronie a provocat răscoala valahilor-greci din 1769 din Moskopole și din toată Grecia

Răscoalele lui Sofronie au avut ca scop punerea răsculaților - permanent înfrânți - într-o situație dificilă. De ce? Pentru a-i putea coloniza în Rusia, unde i s-a cerut. Lipsiți de alternativă, țărani il urmau în Rusia cu atât mai mult cu cât primeau pământ, scutiri de taxe, ajutoare de instalare, o mai mare libertate și dreptul de a-și practica religia ortodoxă. Deci, Sofronie nu le-a făcut rău. Așa s-a întâmplat cu sârbii și cu valahii sârbizați pe care i-a dus din Serbia în 1751, cu românii ardeleni duși din Transilvania 1752-1761 în Muntenia, iar în 1761 în Rusia, cu ortodocșii polonezi duși în 1768-1772 în Serbia Nouă (Malorusia-Ucraina-Rusia) și cu aromânii din Grecia duși în Rusia după ce Sofronie i-a răsculat în 1769.

Sofronie a fost un bun cunoscător al Balcanilor: de la poziția de „vicar de Carloviț” până la o poziție pe care am putea-o asimila cu postura de comisar sau chiar guvernator al Elisabetei II în principate (decorat de Elisabeta cu crucea de aur), și-a creat rețele cu un pragmatism greu de admis la un călugăr. Eu m-am hotărât să trec peste asta, să nu-i cer scrupulele pe care nici nu le-a putut avea și sigur nici nu le-a avut. În plus, Sofronie nu a revendicat ca scuză fervoarea divină, invocată de alții în astfel de situații, dar este sigur că a fost pătruns de manifestul răspândirii ortodoxismului, emis de Ecaterina II:

... „către toate năroadele slavonești de legea pravoslavnică ce se află sub stăpânirea turcească”, „în Moldova, în Cara-Valahia, în Țara Muntenească, în Bulgaria, în Bosnia, Herțegovina, Machedonia, în Albania și prin alte ținuturi”, dar mai ales „neamul creștinesc al Slavonilor” veniți din Rusia, făgăduindu-li că se va duce mai departe, pentru

liberarea lor, opera lui Petru cel Mare și a împărătesei Ana

...¹⁶¹

Eu cred că Sofronie a fost chiar autorul aceluia manifest¹⁶², din 19 ianuarie 1769, al Ecaterinei II, răspândit printre românii din principate cu ceva timp înaintea alungării turcilor din București. Prin cine a răspândit acele manifeste?

- Prin spionul rus, de origine valahă, „Carazin, îmbrăcat călugărește”¹⁶³ și prin rețeaua de călugări siliți de tunurile lui Buccov, care au distrus mănăstirile ortodoxe din Transilvania, „să treacă în cele două țări române”¹⁶⁴.

Istoricul Ștefan Meteș menționează mai mulți călugări de-ai lui Sofronie:

- Nicodim „care fusese la Viena și purtase lupte pentru lege și înainte de Sofronie, fusese la Viena și în Rusia, în ianuarie 1763 era egumen la mănăstirea argeșană Berislăvești”¹⁶⁵,

- Teodosie și Efrem, „alți spioni ai lui Sofronie”¹⁶⁶.

Rețeaua de călugări a suplinat ceea ce românii, cu excepția lui Mihai Viteazu, nu au dezvoltat suficient și nici nu au realizat că o astfel de rețea este cel mai important lucru pentru consolidarea unui neam:

¹⁶¹ Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, Cap. VII, *Reformatorii*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 214.

¹⁶² Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, Cap. VII, *Reformatorii*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015, pg. 214.

¹⁶³ Idem,

¹⁶⁴ Ștefan Meteș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX*, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc. 1977, pg. 120. „... călugărul Sofronie trece silit munții și se așează în Țara Românească, în vara lui 1761, la mănăstirea Argeș, unde conducea Nichifor Balomireanu (generalul Buccov îl condamnase la cinci ani muncă silnică pe Sofronie) – care-l numește egumen la mănăstirea Robaia, de unde trece la Vieroș, întreținând relații cu cei din Transilvania ... Cu Sofronie au trecut Carpații o mulțime de ortodocși, care, se spune, au populat cincizeci de sate în Țara Românească, toate sub supravegherea lui Sofronie, care încasa de la fiecare cap de familie câte 1 leu pentru domnul țării și 1 leu pentru sine(?) <<cf Bunea, precizează Meteș în subsolul paginii, la nota 179>>”.

SE VEDE TREABA CĂ SOFRONIE FĂCEA GHEȘEFURI CU STRĂMUTAȚII, CU EMIGRANȚII, FĂRĂ SCRUPULE. Așa trebuie să fi intrat și în combinație cu Salis, cel despre care până și David Prodan scrie că era preocupat nu de răsccoală cât de a duce emigranți în Rusia. „Vâlsănești, Galeș, Brăduleț, Valea Iașului, Corbi, Domnești etc.”, sunt o parte din cele cincizeci de sate din Muntenia, pomenite în lucrarea *Sfântul Cuviosul Sofronie de la Cioara*, scrisă de Străjan Ioan din Alba Iulia.

¹⁶⁵ Ștefan Meteș, *Op. cit.*, pg. 120.

¹⁶⁶ Idem

spionaj, contraspionaj și diplomație. Căci iată una din informațiile oferite de atât de simpaticul cronicar maghiar Szamosközy¹⁶⁷:

În anul 1600 erau trecuți opt ani decând a dat Împăratul turcesc lui Mihai Vodă domnia Țării-Românești ...
Toate lucrurile le-a făcut cu ajutorul călugărilor români; aceștia i-au fost iscoadele.

Călugărul Sofronie încă a mai apucat timpurile în care s-a putut folosi de călugării ortodocși la fel ca Mihai Viteazu: din Serbia la Muncaci, Bucovina, Sadagura și Kiev și din Argeș la Ierusalim. Prin Grecia. Pe la Athos. Pe unde Sofronie și-a făcut drumurile prin Grecia, spre Ierusalim, drumuri care i-au adus supranumele de **HAGI**: Popa Ioan Hagi Crinu Crișănuț!

Călugării, ultima relicvă celtică și bogumilă! Ultima credință dualistă, gnostică, cum rău se spune, sau *ultima percepție a sufletului*, cum cred eu că ar trebui să se spună despre călugării mysii (Moesiei), bogumili și călugări.

Călugărul Sofronie de la Cioara s-a întors la București din Rusia, de la mănăstirile construite la inițiativa lui în Serbia nouă, în Lugansk și în Crimeea, - cu scopul lărgirii ortodoxismul. Cum? Ducând ortodocși în Rusia, în Noua Serbie și tot mai aproape de Odessa și de partea din litoralul Mării Negre cucerită de Potemchin de la turci. Nu cred că cineva are rezerve dacă în această aventură, greacă, punem ca partener al călugărului Sofronie pe ortodoxul Potemchin și nu pe nemțoiaca Ecaterina II, amanta „țarului Potemchin”. Sofronie nu trebuia să vină cu rușii și să năvălească cu ei în București – așa cum a și făcut în toamna anului 1769 – ca să ia legătura cu rețeaua de călugări care duceau spre Grecia aromânilor, pe care rușii intenționau să-i răskoale în spatele turcilor, tocmai la începutul războiului ruso-turc, ca să-i determine pe turci să disloce forțe pentru a stinge răskoala. Nu! Dacă Sofronie a locuit o perioadă și în Rusia, ca egumen al mănăstirii valahilor-sârbi ajunși în Serbia Nouă, în Lugansk și în Crimeea, ne putem prevala de relațiile lui cu Paisie Velicicovschi - descrisă și în capitolele anterioare - dar numai după ce exploatăm integral relațiile lui Sofronie cu călugării care au urmat cursurile la Academia Movileană din Kiev și numai după ce reușim să cunoaștem rețeaua de înrudiri creată prin Rusia de Movilești, Cantacuzini și Cantemiri:

¹⁶⁷ Ioachim Crăciun, *Cronicarul Szamosközy și însemnările privitoare la români (1566-1608)*, Cluj, Instit de Arte Grafice „Ardealul”, 1928, pg. 128.

- Paisie Velicicovski provenea dintr-o ramificație cantemirească, din Poltava, unde tatăl său a fost preot,
- Eutanasiavici a fost absolvent de academie kieviană, secretar al lui Sofronie și apoi al primului episcop ortodox numit de habsburgi.

Răscoala valahilor-greci din Grecia a început exact așa cum începuse Sofronie răscoala din Transilvania în 1759-1761, adică tocmai în plin război al habsburgilor contra Prusiei (1756-1763). Cine l-o fi învățat pe Potemchin să-l îndepărteze pe Orlov de Elisabeta II și pe Elisabeta II să se debaraseze de Orlov pentru Potemchin prin răscularea valahilor, ... aproape numai a valahilor din Grecia, adică tocmai la dracul-n praznic? Cine? Este evident că răscoala valahilor din munții Greciei a fost o diversiune și este evident că valahii-greci au fost amăgiți să pornească la acea răscoală, pentru care Elisabeta II l-a trimis pe unul din frații Orlov, cu dotări destul de precare pentru o anvergură teritorială mare și atât de diversificată: munte, mare, pământ, corăbii, vase, etc. Pentru cât de puțin a fost dotat Orlov, răscoala poate fi considerată o reușită față de dislocarea forțelor turcești care într-un final au înfrânt răsculații, turcii fiind însă înfrânți de ruși.

Acum se știe că răsculații din Grecia au fost aproape exclusiv valahii din Grecia. N-o să mă opresc asupra detaliilor din răscoală, care a avut eroismul ei emoționant și care a creat o neîncredere între valahi și turci, dar care a dus la diminuarea drastică a comunităților tribale de valahi din munții Greciei prin asimilarea lor de către greci și prin exod spre Rusia. Asta a și vrut Sofronie: acei greci-valahi au populat Odessa, realizând - prin hărnicia, dar mai ales prin exemplara lor capacitate de mobilizare, de colonializare și de a încheia comerțul - popularea și înflorirea Odessei la un nivel care i-a uimit atât pe Iosif II, pe Henric, fratele lui Frederic II al Prusiei, cât și pe Ecaterina, ajunși cu toții acolo tocmai pentru a celebra realizarea de excepție a lui Potemchin. Nici nu a sperat Potemchin că odată ce a dus acolo comercianții greco-valahi s-a scăpat de o mulțime de griji¹⁶⁸ și a asigurat înfrângerea lui Napoleon. Cum ar fi putut fi acei „albanezi” altceva decât valahi dacă - după ce acei „albanezi” au fost numiți grecii Odessei - bogumilii - cu origini valahe -

¹⁶⁸ Simon Sebag Montefiore, *Ecaterina cea Mare & Potemkin*, Editura Trei, 2016, pg. 348: „Primii coloniști ai lui Potemkin au fost albanezii din flota mediteraneană a lui Orlov-Cesmenski din 1769 și creștini din Crimeea. Cei dintâi s-au așezat inițial la Ienikale, cei din urmă în propriile orașe ...”. Desigur, este vorba de valahii-greci, adică de aromânii noștri, albanezii fiind în general islamizați.

au distrus armatele lui Napoleon incitați tocmai de acei albanezi-greci-valahi? Este vorba despre secta bogumilă a scapeților:

Cel care a inițiat secta a fost un țăran analfabet, Selivanov (+1832), membru al comunității hlăștilor din Petrograd ... Ei nu s-au întinat cu femei, sunt feciori și urmează pe Miel oriunde merge el ... Mulțime de creduli și de fanatici, de dereglați hormonal, de isterici l-au urmat (bărbați și femei), mai ales în perioada de grele încercări pentru Rusia în campania lui Napoleon (1811-1812). Marele geniu militar și cel care a săpat mormântul lui Bonaparte, generalul Kutuzov, a folosit din plin mișcarea scapeților, trimițându-i mai ales în spatele frontului, pregătind astfel răsunătoarea victorie de la Borodino. Fanaticii scapeți strigau: „*Pregătiți calea Domnului ... orice pom care nu face roade se taie și se aruncă pe foc*” (Matei III, 3, 10)¹⁶⁹.

Răscoala aromânilor a dus la distrugerea aproape completă a celebrului oraș al aromânilor numit Moscopole/Voscopole. Trist. Tot atunci a început și un exod al grecilor-valahi spre Occident. Și mai trist.

Nu se cade a încheia povestea tristă a răscoalei valahilor-greci, provocată de Sofronie, fără a-l pomeni pe marele erou valah-grec din Creta: Ioannis Vlachos (1722-1771) zis și Deskalogiannis (Învățătorul Ioan). Și numai până aici este deja prea mult pentru cât de puțin știm noi despre implicarea valahilor în acea răscoala din Grecia. Trebuia să știm. Nu știm, dar măcar să știm de-acum că acest Valachos a murit eroic, despuat de viu în prezența fratelui său în locul numit: **Hora Sfakion**.

De la Vlachos, ucis la Hora Sfakion, a rămas dansul pe care Vlachos cu ai lui l-au jucat înaintea ultimei lupte cu turcii: *Pentozali* (cinci pași): un dans care se pare că seamănă al naibii de mult cu *Călușarul* nostru. Nu i-am uitat din moment ce nici măcar nu știm de acești valahi din ... Creta.

Și mai trebuie să știm că HORA, porecla lui Horea, se trage de la grecescul HORA, care înseamnă: „momentul corect” cf. Karl Kerényi sau oră, sau cerc, iar FLORA înseamnă în greacă zeița primăverii, a reînnoirii. Mora este semi-roata, ca la dansul Pentozali. Mora este

¹⁶⁹ David P.I., *Sectologia sau apărarea dreptei credințe (Manual de sectologie pentru cursul liceal)*, Ed. Sfintei Arhiepiscopii a Tomisului, Constanța – 1998, pg. 131. Această informație teribilă trebuie cuplată la o altă informație, furnizată de IC Filliti (Rolul diplomatic al fanarioților, Ed. Domino, pg. 152 și 160:

Călușarul valah. Hora și Mora fac parte din ritualul de recrutare oferit de călăreții de pe Mureș; acum avem suficiente informații ca să dovedim că Horea a fost hussar și că husarii au fost recrutați cu predilecție dintre valahi și că dansurile MORA, răspândite în toată lumea, își au originea în abilitatea valahului de a-și oferi calitățile de călăreț și de a convinge.

Asan și Horea

În cele ce urmează mă refer și la **autodeterminarea individuală**, nu numai la autodeterminarea națională. Prin *autodeterminare individuală* vă rog să înțelegeți: CUM ȚI-AȘTERNI AȘA DORMI.

De la Răscoala lui Asan, 1185, la răscoala lui Horea, 1784 s-au scurs 599 ani. Dacă Răscoala lui Horea ar fi început cu un an mai târziu, adică în 1785, diferența ar fi fost o cifră rotundă: 600. Rațională! Nicolae Iorga spunea că religia greco-catolică era una a rațiunii. Cea a valahilor schismatici ar fi fost o credință cam anapoda ... Cert este că valahul sud-dunărean Asan se zbătea între catolicism și ortodoxism, dar este sigur că în 1185 se afla în luptă cu ortodoxismul Imperiului Bizantin și deci era oarecum în căutarea unui sprijin din partea Papei ... care venea, dar venea cu catolicismul pe tavă.

Greco-catolicii au pregătit pentru 1785 răscoala la sinodul de la Blaj din 1782, Salis asta și voia: 1785, numai că Horea a pornit răscoala mai repede, în 1784.

Potrivirile răscoalei cu mișcările astrale - determinabile - au stat în preocupările acelui sinod greco-catolic de la Blaj. Greco-catolicul Nicolae Densușianu a prefăcut Răscoala lui Horea cu Răscoala lui Asan. Nu întâmplător. Este exclus ca greco-catolicii să nu fi calculat răscoala în legătură cu Răscoala lui Asan. De ce n-a mers?

- Pentru că valahii ortodocși aveau alte ... lumi, nedeterminabile.

Valahii nu cred deloc în principiul autodeterminării, care stă la baza societăților moderne, progresiste, comuniste sau capitaliste. Nu este vorba de o atitudine indiferentă a valahului față de autodeterminare ci chiar de o poziționare contrară și dușmănoasă.

Valahul credincios este împotriva autodeterminării.

Acest principiu este o credință valahă, nu un biet principiu! Valahul se deosebește enorm de occidental și prin această credință. Atitudinea manifest dușmănoasă a valahului față de autodeterminare ne arată clar că nicidecum nu ne putem limita la expedierea acestei atitudini a valahului în catacombele subconștientului sau primitivismului. Nu! Această atitudine conferă personalitatea civilizației celto-valahe. Fac această mențiune deoarece coincidențele pe care le-am găsit între istoria

lui Asan, așa cum este povestită de genialul Bogdan Petriceicu Hașdeu, și istoria lui Horea, se înmulțesc din moment ce avem această perspectivă, pe care Hașdeu a pierdut-o la modul conștient, păstrând-o însă în subconștientul care i-a adus genialitatea. Iată coincidențele:

	Asan (povestit de Hașdeu)	Horea (din Nicolae Densușianu și David Prodan)
1	„Un grec de la curtea bizantină i-a dat o palmă (lui Asan, n.a.): aceasta a fost cauza revoltei” ¹⁷⁰ !	„... un solgăbirău numaidecât dădu o palmă foarte cumplită Horii ... îndată se făcu o larmă mare ...” ¹⁷¹
2	Asan era un simplu cioban, „lipsit de cultură, el se distingea prin „îndrăzneală, persistența neclintită, abilitatea extremă” și prin „energia spiritului natural” ¹⁷²	Horea, susțin Nicolae Densușianu și David Prodan, ar fi fost un simplu jeler, despre care nu se știe „cu precizie nici dacă știa să scrie”
3	Revolta începe de Sumedru. Revolta a fost precedată de întrunirea valahilor la o slujbă ortodoxă la templul Sfântului Dumitru, din Tessalia, de Sfântul Dumitru (Sumedru) unde revolta a fost prorocită de epileptici: „Assan a băgat acolo (în templul marelui martir Dumitru) o mulțime de prețiși nebuni, care strigau pe toate tonurile, ca și când ar fi fost inspirați de sus, că Sfântul (Dumitru) poruncește bulgarilor și românilor să se unească, scuturând jugul bizantin și tăind fără milă pe toți grecii” ¹⁷³	Revolta începe de Sumedru. Revolta a fost precedată de întrunirea valahilor la o slujbă ortodoxă la Biserica din Mesteacă, în 31 oct. 1784, imediat după Sumedru (Sfântul Dumitru). Revolta a fost prorocită anterior („În anul 1784 pe la mijlocul lunii octombrie”) de Crișan, care, pretinzând că este un „profet” nebun, a vorbit în pilde, după propria mărturie și după mărturia lui Antoniu Iosica, nobil ungar de origine română: „Se va scula un crai, care va începe război și vor umbla oamenii în sânge până la

¹⁷⁰ Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, Caracteristica primului Assan*, Ed. Saeculum I.O, București 2017, pg. 136.

¹⁷¹ Monorai Ioan, *Scurtă cunoștință a lucrărilor Dachiei, Tumultul Horii*, Ed. I. Găvănescu, pg. 22/454.

¹⁷² Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, Caracteristica primului Assan*, Ed. Saeculum I.O, București 2017, pg. 137.

¹⁷³ Idem, pg. 136.

		glezne” ¹⁷⁴ !
4	Nimicirea unei etnii: grecii. „Niceta Choniate, care zice că un preot bizantin, căzut în robie, fu silit a se adresa către Assan în limba română (blahiia), primind drept răspuns, că toți grecii trebuie tăiați fără îndurare”¹⁷⁵	Nimicirea unei etnii: ungurii. „Revoluțiunea nu era numai în contra nobilimii, ea era în contra întregului element unguresc”.¹⁷⁶ „Atunci se conjură și hotărâra, ca la primăvara viitoare, în ziua de 1 mai, să ucidă pe toți domnii lor pământești”.¹⁷⁷ „Crișan publică „noua poruncă împărătească” în comuna Curechi. Această poruncă zicea că: țaranii să apuce armele și să prăpădească pe toți ungurii din Transilvania. Focul izbucnise”¹⁷⁸.
5	<i>Crișu</i> este numele unui însoțitor al lui Assan, foarte independent, care îi câștigă pe imperiali prin afișarea disponibilității, înșelătoare, de a se rupe de Assan¹⁷⁹ (Notă: <i>Crișu</i> înseamnă AUR în greacă)	<i>Crișan Gheorghe</i> sau Giurgiu, partenerul lui Horea, a avut un comportament identic cu <i>Crișu</i>, partenerul lui Asan
6	Assan a bătut monedă și s-a intitulat Împărat ¹⁸⁰	Horea a bătut monedă și s-a intitulat Împărat
7	Chipul Cristic de pe verso monedelor însoțește chipul lui Assan de pe aversul monedei ¹⁸¹	Chipul lui Horea a intrat cu atâta ușurință în biserici și pentru chipul lui Cristic, studiat și construit, anticipând un sacrificiu; aceste eforturi de-ai confecționa lui Horea un chip de Cristos ne obligă să căutăm regizorii.

¹⁷⁴ Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, Caracteristica primului Assan*, Ed. Saeculum I.O, București 2017, pg. 449-450.

¹⁷⁵ Idem, pg. 136-137.

¹⁷⁶ Densușianu Nicolae, *Revoluțiunea lui Horia ...*, pg. 135.

¹⁷⁷ Densușianu Nicolae, *Revoluțiunea lui Horia ...*, pg. 282.

¹⁷⁸ Densușianu Nicolae, *Revoluțiunea lui Horia ...*, pg. 520.

¹⁷⁹ Idem, pg. 139.

¹⁸⁰ Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, Caracteristica primului Assan*, Ed. Saeculum I.O., București 2017, pg. 145-146.

¹⁸¹ Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, ...* pg. 144-147.

8	„... la începutul dinastiei Assaniane împăratul propriu-zis era numai unul, având însă pe un frate al său ca „adjutor laborum et regni particeps”: de-ntâi Assan și Petru, apoi Petru și Ioniță ...” ¹⁸²	?
---	---	---

Am găsit că șapte caracteristici ale revoltei valahilor sub Asănești se regăsesc în revolta valahilor sub Horea. Multe coincidențe! Șapte din opt! Coincidențele nu mai pot fi întâmplătoare; la atâtea coincidențe trebuie să existe o cauzalitate.

Nu-mi cereți să vă spun cauza că nu o știu, dar vă pot asigura că o caut febril, permanent și istovitor. Fac câteva mențiuni înainte de a căuta cauza coincidențelor comune:

- După febrile, permanente și istovitoare căutări eu am ajuns la convingerea că opoziția fățișă a valahilor de sub Asan și de sub Horea la ispita autodeterminării a avut ca scop să lase loc liber **revelației**. Revelația versus autodeterminare și rațiune!

Dacă este adevărat că premisele și argumentele nu pot folosi la obținerea concluziilor și că concluziile sunt de fapt revelate, adică ne sunt date de undeva din afara noastră, înseamnă că premisele și argumentele, apărute ulterior concluziei, sunt rodul unui orgoliu bolnăvicios, vicios, pe care îl putem numi rațiune sau autodeterminare.

Numai intervalul extrem de scurt în care apar premisa și uneori și argumentele după ce ni s-a dat concluzia, imposibil de determinat cu mijloacele cele mai moderne, ne-au făcut să credem că concluziile ne sunt date de premise și argumente.

Dacă este așa și dacă valahii - aromâni și moți - au știut toate astea sau dacă au procedat fără să știe toate astea dar ca și cum ar fi știut toate astea?! Ce mai înseamnă civilizația noastră aristotelico-carteziană pe lângă civilizația lor?

Eu cred că dăruirea pasională de care au dat dovadă aromânii și moții s-a aflat în consecința unei credințe dușmănoasă rațiunii și nicidecum în consecința a ceea ce credea Hașdeu: „îndrăzneală, persistența neclintită și abilitatea extremă”.

¹⁸² Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia*, ... pg. 146.

Căci astea spun, în 1185, vorbele lui Asan, citate de Hașdeu: „Nu totdeauna să ne temem de cei vestiți prin bărbăție și nu totdeauna să desprețuim pe cei cunoscuți ca nevrednici”¹⁸³.

- Doi istorici din cei care i-au cunoscut pe moți după ce i-au investigat la ei acasă, cu mijloace specifice, vorbesc despre originea sud-dunăreană, tessaliană și din Pind, a unor moți; este vorba despre Nicolae Densușianu și Tache Papahagi:

Nicolae Densușianu (1879)	Tache Papahagi (1925)
Românii din celelalte părți ale Transilvaniei numesc moți pe românii din munții Abrudului. Tot asemenea și românii din Macedonia, după cum ne relatează d(om)nul Apostol Mărgărit, numesc Mociani (accentul pe prim silabă) pe românii din munții Pindului de la Mezovo la vale, între Tricala și Ianina. Amândouă cuvintele acestea reprezintă astăzi numai simple numiri de triburi, înțelesul lor primitiv a dispărut cu totul în Transilvania cât și în Macedonia ¹⁸⁴	Se știe - și faptul s-a relevat ca o simplă constatare fugitivă – că pe versantul sudic al Pindului trăiește o frântură de neam aromânesc numită de ceilalți aromâni Moțani (și Moceani). Sub acest nume e designată și o altă frântură aromânească ce locuiește în nordul Macedoniei, și anume Hitca (nord de Coceani). Coincidența cel puțin, a acestor denumiri m-a determinat să relevez câteva apropieri de natură lexicală între moți și dialectul aromân, fără ca, totuși, să pot proiecta o cât de slabă lumină asupra acestor probleme.

Cu aceste indicii să continuăm să căutăm cauzele coincidențelor menționate mai sus, putându-ne deja forma convingerea că, dacă, de acum încolo, nu găsim o caracteristă a unei părți și în cealaltă parte, putem și trebuie să o căutăm până când epuizăm orice șansă de a o găsi.

Așa este și cu fratele de sânge însoțitor, pe care - așa cum vedem la rândul 8 din tabelul de mai sus - îl găsim în preajma lui Asan, dar care, așa cum vedem, nu a fost găsit de istorici în preajma lui Horea ca frate de sânge.

¹⁸³ Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, Caracteristica primului Assan*, Ed. Saeculum I.O., București 2017, pg. 136-137.

¹⁸⁴ Densușianu Nicolae, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, Buc. 2017, pg. 465.

Dovezi prea concludente că Horea a avut un frate de sânge însoțitor nu avem, dar având informații certe că în preajma lui a exista Salis, trebuie să-i aflăm lui Horea un frate, care l-a însoțit, așa cum impune și corespondența coincidențelor din tabelul de mai sus.

Și acesta este un motiv care m-a făcut să cred că Salis a fost frate cu Horea; deocamdată este mai puțin important dacă a fost geamăn sau nu. Important este că consecințele acestei înrudiri de sânge trebuie căutate în preajma fratelui despre care avem indicii.

Despre părinții și copilăria lui Horea nu se știe nimic, pe când despre Salis aka Karl von Sachsen - presupusul frate de sânge al lui Horea - se știe deja destul de multe și, așa stând lucrurile, vom căuta mai multe și le vom afla.

Împotrivirile lui Sofronie la autodeterminare

Iată cum îi sfătuia Sofronie de la Cioara pe valahi să nu se lase în voia minții, care îngustează, înfrică și descurajează ci în voia credinței nețărmurate.

Edificator în acest sens este scrisoarea trimisă (de Sofronie de la Cioara, nota mea) preoților din Șard și care merită a fi redată în întregime:

“Mă închin Domniilor voastre preoților și sătenilor din Șard. Dar să știți că am să vă vestesc mult, dar nu e timpul. Una voi să știți: întăriți-vă în credință și rugați-vă milostivului Dumnezeu, și **să nu ziceți că nu vom putea să învingem pe păgâni, pentru că ei sunt mai mari în țară; căci nu sunt ei mai mari, Dumnezeu e mai mare.**

De aceea, acum stați uniți și gătiți-vă de război, ca să izgonim Unirea și iobăgia din țară. Ci cumpărați-vă puști și pistoale, căci va veni vremea când veți da un plug cu boi pentru un pistol micuț și nu-l veți afla. Și să nu credeți că aceasta e glumă sau poveste, ci grăbiți-vă, căci **nu știți ceasul când va veni porunca.** Și voi credeți că părintele vostru a pierit, dar tot ce faceți, se trimite la el. Iar acum bucurați-vă și veseliți-vă pentru că Dumnezeu ne va ajuta și ne va ridica, pentru ca, după cum mi-a scris părintele, și eu v-am scris vouă. Iar **voi nu băgați de seamă în câte chipuri se găsesc dușmanii ca să vă nimicească,** iar Domniile Voastre nici într-un chip nu vă sfătuiți, nici vă adunați, ca să îndemnați pe credincioși la rugăciune, ca să

vestiți cuvintele acestea tuturor credincioșilor în adevăr; și dacă cineva dintre dușmani va întreba: ce sunt aceste cuvinte? Voi spuneți: că se va găsi scris, dar adevărul nu-l știe nimeni. Și știți, însă, că de la mine sunt adevărate. Și să nu se întristeze nimeni pentru că nu va fi auzit numele meu; ci eu am scris numele meu, dară m-am temut că vreun străin va aduce scrisoarea aceasta și, dacă au înțelege dușmanii, vor opri armele. Iar Domniile Voastre pe mine pentru oaste (?) ... Și nu vă supărați că e scris urât, căci mai urăți vor fi cei ce nu vor crede. Amin”.

Ioan Caragiani¹⁸⁵, academician român, de origine aromână, scrie despre rețeaua de călugări creată în jurul acțiunii lui Orlov în Grecia:

Sf. Cosma: „după mai mulți ani de viață pustnică în muntele Atos, se decide să predice cuvântul lui Dumnezeu în popor, și cutreeră multe provincii din Turcia apuseană dela anul 1760 până la 1779. El, îmbrăcat în veșminte de schitnic și dotat de natură cu elocvență populară rară, fermeca cu predicele sale pe popor, care îl numia Sf. Cosma. Predicele lui tindeau a decide pe țărani înainte de toate a-și vinde tot ce au și a face școli, a persista în religiunea creștină cu toate persecuțiile Turcilor, a lepăda orice obiect de lux, de mătășărie, de aur și de argint și a fi gata, pentru că în curând are să fie un război înfricoșat, care are să ție mult timp și fiecare să-și aibă în deposit sare, cu care să mănânce ierburi în acel războiu, care se apropie ... Nu trebuie să uităm că la 1769, pe când sf. Cosma predica în Turcia apuseană și prin insulele mării Egee, izbucni revoluțiunea din Peloponez, instigată de Ruși, și prin urmare nu încapă nicio îndoială că sf. Cosma avu o misiune, alta decât cea religioasă, și aceasta ne-o explică rolul ce au jucat misticii săi elevi și continuatori Părintele Dimitrie din San-Marina și Părintele Samuil de la Suli ... Sfântul Cosma, după spusele bătrânilor și bătrânelor, care ascultară predicile lui și pe cari i-am apucat și noi, zice că era Român ... Și sf. Cosma și Samuil și Dimitrie

¹⁸⁵

Ioan Caragiani, *Studii istorice asupra românilor din Peninsula Balcanică*, Ed. Profile Publishing, Buc. 2002, pg. 162-164.

din San-Marina aparțineau unui ordin religios din
Muntele Atos, zis al sfântului Vasile

Predicile și comportamentul călugărilor valahi seamănă izbitor, că sunt în Ardeal, Muntenia, Grecia sau Rusia. Nu numai mediul i-a făcut atât de asemănători cât mai ales relațiile lor, strânse.

Pe de altă parte trebuie să realizăm că numai călugării valahi puteau servi interesele Rusiei din 1769, dacă nu cumva acele interese ale Rusiei au fost provocate chiar de călugării valahi. Cu certitudine că de la acele servicii ale călugărilor valahi nu putea lipsi Sofronie, al cărui secretar Eustatievici Dimitrie (Grid) era aromân, nici Filaret - călugăr la Mănăstirea Căldărușani și apoi Mitropolit al Munteniei, prieten al lui Sofronie - și nici mulți alți călugări, din rețeaua slavo-sârbească-rusească, care mai înainte serviseră valahului-sârb Baba Novac pentru Mihai Viteazu, așa cum a reținut cronicarul Szamosközy.

BIBLIOGRAFIE

Bibliografie orientativă, la care se adaugă saituri, articole, bloguri, așa cum sunt citate în carte

- Adolf Hitler, *Însemnări intime și politice (1941-1942)*, Ed. Corint, 2017,
Alexandru Papiu-Ilarian, *Tezaur de Monumente Istorice*, tomul III, Biblioteca digitală BBCU Cluj,
Anton Golopenția, *Românii de la est de Bug*, Ed. Enciclopedică,
Augustin Bunea, *Episcopii Petru Pavel Aron și Dionisie Novacovici*, Blaj, 1902,
Auner M., *Participarea lui Salis la răscoala țăranilor din Ardeal*, Revista istorică, sub conducerea lui N. Iorga, anul XXIII, nr. 1-3, 1937,
Beu Octavian, *Răscoala lui Horea în arta epocii*, Buc. 1937,
Bodea Cornelia, *Fața secretă a mișcării prepașoptiste române, Unitatea națională*, Ed. Academiei Române, Ed. Nestor, Buc., 2004,
Cantacuzino Mihai, *Genealogia Cantacuzinilor*, București, Ed. Minerva, 1902,
Costea Ioan, *Misteriile Horii sau Civilizația velșilor*, Ed. Altip, Alba Iulia, 2007,
Dan Lăzărescu, *34 de scrisori din vremea lui Horea*, Ed. Nigredo, Arad, 2002,
David P.I., *Sectologia sau apărarea dreptei credințe (Manual de sectologie pentru cursul liceal)*, Ed. Sfintei Arhiepiscopii a Tomisului, Constanța – 1998,
David Prodan, *Din istoria Transilvaniei (Studii și evocări)*, Ed. Enciclopedică, 1991
David Prodan, *Memorii*, Ed. Enciclopedică, Buc., 1993,
David Prodan, *Răscoala lui Horea*, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc., 1984,
David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, Ed. Enciclopedică, Buc., 2013,
Doru Sava, Aradul Nou, *Istoria unui cartier, povestea unei lumi*, Ed. Tiparnița, Arad, 2011,
Dumitru-Snagov I., *Românii în arhivele Romei*, Ed. Cartea românească, 1973,
Ed. Muzeului Sătmărean, *Episcopul Grigore Maior la 300 de ani de la naștere*, 2015,
Eminescu Mihai, *Chestiunea evreiască*, Ed. Vestala, Buc. 2016,
Filitti I.C., *Rolul diplomatic al fanarioților (1700-1821)*, Ed. Do-minoR, 2002,

Florian Dudaș, *Cărți rare*, Sub egida: Bibliopola Transsilvanica, Oradea, 2017,
 Florian Dudaș, *Răscoala lui Horea în tradiția poporului*, Ed. Albatros, Buc. 1984,
 Florian Dudaș, *Zărandul (Chipuri și fapte din trecut)*, Ed. Albatros, Buc. 1981,
 Francesco Grisellini, *Încercare de istorie politică și naturală a Banatului Timișorii*, Ed. Facla, Timișoara, 1984,
 Gamaliil Vaida, *Cozia, vestita ctitorie a lui Mircea Voievod cel Mare*, Ed. Episcopiei Rîmnicului și Argeșului, RV – 1986,
 Gheorghe Ciuhandu (1875-1947), *Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri cu un excurs istoric până la 1752*, 1940,
 Gheorghescu-Buzău Gh., *Răscoala de la 1784 a iobagilor din Transilvania*, Ed. Politică, Buc. 1962
 Göllner Carol, *Revoluția lui Horea*, Revistă istorică, sub conducerea lui N. Iorga, Anul XXII, nr. 4-6, 1936,
 Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria culturii în Dacia, Caracteristica primului Assan*, Ed. Saeculum I.O, București 2017,
 Hitchins Keith și Beju N., *Biserica Ortodoxă Română în Secolul XVIII, Conscriptii. Statistici*, Ed. Urbana/Sibiu, 1991,
 Ioachim Crăciun, *Cronicarul Szamosközy și însemnările privitoare la români (1566-1608)*, Cluj, Instit de Arte Grafice „Ardealul”, 1928,
 Ioan Caragiani, *Studii istorice asupra românilor din Peninsula Balcanică*, Ed. Profile Publishing, Buc. 2002,
 Ioan Cavaler de Pușcariu, *Fragmente istorice. Despre boierii din Țara Făgărașului*, Ed. Societ Culturale Pro Maramureș, „Dragoș Vodă” Cluj Napoca,
 Ioan Chindriș și Niculina Iacob, *O diplomă privilegială a episcopului Inochentie Micu-Klein*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2015,
 Ioan Fruma, *Horia (procesul și martiriul său)*, Ed. Dacia Traiană S.A. Sibiu, 1947,
 Ioan Lupaș, *Răscoala țăranilor din Transilvania la 1784*, Tipografia Astra, Cluj, 1934,
 Ioan Popa-Zlatna, *Amintiri din Țara martirilor*, Ed. Fundația Paem, Alba Iulia, 2005.
 Ioan V. Rusu, *Scurtă descriere a revoluțiunii lui Horea și Cloșca din 1784*, studio publicat în „Transilvania”, V, 1872, cuprins în cartea lui Nicolae Edroiu, *Horea în publicistica românească de acum un veac*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1985,
 Ionel Opreșan, *B.P. Hașdeu sau setea de absolut (Tumultul și misterul vieții)*, Ed. Vestala, Buc., 2001,

Ionel Opreșan, în introducerea la *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*,
 Iosif Wolf, *Răscoala din Boemia (1775) și Răscoala lui Horea. Studiu comparat*, publicat de Nicolae Edroiu în *Răscoala lui Horea (Studii și interpretări istorice)*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984, pg. (169-200),
 Johann Kaspar Steube, *Nouă ani în Banat (1772-1781)*, Editura de Vest, Timișoara, 2003,
 Mihai Mitu, *Viața lui Ioan Budai-Deleanu*, pg. 101, Ed Saeculum, Buc., 2017,
 Mircea Dogaru, *Necunoscuții „Horea”, „Cloșca” și „Crișan*, Ed. Glyk&Fortuna, Buc. 2003,
 Moisin Anton, *Istoria Transilvaniei, Apărarea drepturilor românești în Transilvania*, Ed. Imago, Sibiu, 1999,
 Monorai Ioan, *Scurtă cunoștință a lucrărilor Dachiei, Tumultul Horii*, Ed. I. Găvănescu,
 Nagy Bela, *Viața și activitatea lui Dimitrie Eustatievici*, Budapesta, 1987,
 Nicolae Densușianu, *Cercetări istorice în arhivele și bibliotecile Ungariei și Transilvaniei, București*, Tipografia Academiei Române, 1880,
 Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, , Buc. 2017,
 Nicolae Edroiu, *Horea 1730-1785*, Ed. „Viitorul Românesc”, Buc., 2002,
 Nicolae Edroiu, *Horea în publicistica românească de acum un veac*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1985,
 Nicolae Edroiu, *Pe urmele lui Horea*, Ed. Sport-Turism, Buc. 1988,
 Nicolae Edroiu, *Răscoala lui Horea (Studii și interpretări istorice)*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984, pg. (169-200),
 Nicolae I. Arnăutu, *Invazii și stăpâniri rusești/sovietice în România*, Ed. Vestala, Buc. 2014,
 Nicolae Iorga, *Acte și fragmente cu privire la Istoria românilor adunate din depozitele de manuscrise ale Apusului*, Imprimeria Statului, Buc. 1896,
 Nicolae Iorga, *B.P. Hașdeu Basarabeanu genial*, Ed. Saeculum, Buc., 2017,
 Nicolae Iorga, *Horia, Cloșca și Crișan, O simplă conferință*, „Datina Românească”,
 Nicolae Iorga, *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea*, vol I, Ed. Didactică și Ped, Buc, 1969,
 Nicolae Iorga, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, vol. I, Ed. Saeculum, Buc. 2009,

Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, VII, *Reformatorii*, Ed. Enciclopedică, Buc. 2015,

Ovidiu Dan, *Ordinul Hora*, publicată în 2018,

Papacostea Șerban, *Oltenia sub stăpânirea austriacă*, Ed. Academiei RSR, Buc. 1971,

Paul Lendvai, *Ungurii*, Ed. Humanitas, Buc., 1999,

Rodica Bozac, comunicarea: *Nicula Iuon al Horii, fiul lui Horea*, 1970, din Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca, XXV, 1982,

Silviu Dragomir, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, Ed. Homo Religiosus Dacia, Cluj-Napoca, 2002.

Simon Sebag Montefiore, *Ecaterina cea Mare & Potemkin*, Editura Trei, 2016,

Suciu Coriolan, *Blajul și Revoluția lui Horea*, dintr-o conferință a Dlui Coriolan Suciu profesor la liceul din Blaj,

Ștefan Meteș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX*, Ed. Științifică, Buc. 1971 și ediția 1977,

Ștefan Pascu, *Izvoarele Răscoalei lui Horea*, Ed. Academiei, RSR, Buc. 1983-1984,

Ștefan Pascu, *Revoluția populară de sub conducerea lui Horea*, Ed. Militară, 1984,

Tache Papahagi, *Cercetări în Munții Apuseni, 1925*.

Țintă Aurel, *Colonizările habsburgice în Banat (1716-1740)*, Ed. Facla, Timișoara, 1972.

Valeriu Leu, *Studii istorice bănățene*, Ed. Banatica, Reșița, 1997,

Vasile Lechințan, într-o prefață la cartea lui Ion Mărgineanu, *Horia-Munte al vrerilor noastre*, Editura Altip, Alba Iulia, 2000,

Vălenii de Munte, 1937,

Virgil Căndea, *Mărturii românești peste hotare*, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2010,

Ziarul arădean „Românul”, nr. 87, din 1911, referitoare la scrierile atribuite de Iorga călugărului Vartolomei Măzăreanu, din Fondul Bibliotecii Județene Xenopol, Arad,

„Intermarium” versus „Haine pentru cei mici”

Imperiile își pierd vigilența la periferii, dovedind astfel că strategiile și marile lor teorii socio-economice - în care i-au educat pe intelectualii din colonii - au fost elaborate după ce au amăgit, agresat, escrocat și fraudat marea masă a coloniștilor. Imperiile au apreciat că starea de colonie perpetuă devine de la nesesizat până la suportabilă dacă speranța în integrarea finală este propagată și întreținută de intelectualii educați și/sau năimiți, de serviciile secrete și de instituțiile complet penetrate.

Resursele uluitoare de aur și de uraniu de pe teritoriile în care românii sunt majoritari au făcut imperiile învecinate să eșaloneze destul de egal și echitabil dominarea românilor și durata exploatării, pe rând, a lor și a acestor resurse uluitoare, numind colonia când-cum.

(Re)vine rândul uraniului și aurului moților.

Singura soluție de prevenire este confederarea noastră cu ungurii, slovacii, polonezii, bulgarii, sârbii și turcii în „Intermarium”; cei mai mulți eroi ai românilor au fost asasinați pentru că asta au vrut, „Intermarium”: Mihai Viteazu, Călugărul Sofronie de la Cioara, (Nicolae Bălcescu, Ion Câmpineanu), Vasile Mangra. Deci, ori Intermarium ori ca ei!